

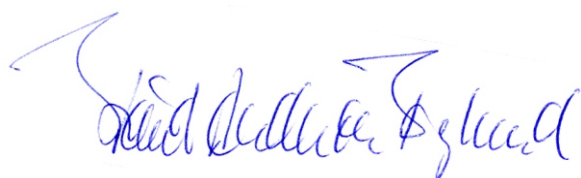
Årsredovisning 2014

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen 2014

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Karlskrona, den 20 februari 2015

Berit Andnor Bylund

Landshövding Länsstyrelsen Blekinge

I den slutliga redovisningen har länsrådet Ingrid Lovén, verksamhetsutvecklaren Ann-Christin Kjellson och ekonomichefen Ida Christensson deltagit.

Innehåll

Landshövdingen har ordet	6
Organisation	8
Resultatredovisning	9
<i>Länsstyrelseinstruktion 2 §</i>	10
<i>Övrig förvaltning</i>	14
<i>Trafikföreskrifter</i>	17
<i>Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor</i>	18
<i>Regional tillväxt</i>	23
<i>Infrastrukturplanering</i>	30
<i>Hållbar samhällsplanering och boende</i>	32
<i>Energi och klimat</i>	39
<i>Kulturmiljö</i>	47
<i>Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar</i>	53
<i>Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd</i>	59
<i>Lantbruk och landsbygd</i>	95
<i>Fiske</i>	100
<i>Folkhälsa</i>	105
<i>Jämställdhet</i>	109
<i>Nationella minoriteter och Mänskliga rättigheter</i>	113
<i>Integration</i>	118
<i>Organisationsstyrning</i>	122
<i>Personaluppgifter</i>	124
<i>Året i siffror</i>	129
Finansiell redovisning	144
<i>Resultaträkning</i>	144
<i>Balansräkning</i>	145
<i>Anslagsredovisning</i>	147
<i>Finansiella villkor</i>	148
<i>Tilläggsupplysningar och noter</i>	149
<i>Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag</i>	151
<i>Noter till resultaträkningen</i>	152
<i>Noter till balansräkningen</i>	157

LANDSHÖVDINGEN HAR ORDET

Det gångna året var händelserikt för Blekinge med många positiva händelser och initiativ som kan bidra till Blekinges fortsatta utveckling.

Det finns samtidigt många utmaningar för Blekinge, t.ex. har befolkningsutvecklingen i Blekinge län under flera decennier varit svag. Under 2014 ökade däremot befolkningen med 1400 personer i Blekinge jämfört med 2013 och uppgick den 31 december till 154 157 personer¹. Det är en total ökning med 0,9 procent och den största ökningen sedan 1969. Högst procentuell ökning var det i Ronneby kommun som ökade med 1,3% men alla kommuner hade i år en positiv utveckling av befolkningsmängden. Samtidigt ligger arbetslösheten i länet på en hög nivå, 11,2 procent, jämfört med hela riket, 8,1 procent, per den 31 december 2014². Situationen på arbetsmarknaden i Blekinge har därmed förbättrats marginellt jämfört med föregående år vid samma tid då arbetslösheten låg på 11,6 procent. Ungdomsarbetslösheten har också minskat något och låg vid årsskiftet på 26,0 procent i Blekinge jämfört med 14,8 procent för hela riket. Jämfört med samma datum 2013 (28,6 procent) har det skett en förbättring när det gäller ungdomsarbetslösheten men Blekinge ligger fortfarande högst i landet.

Mot denna bakgrund är det tydligt att till de största utmaningarna hör att skapa fler jobb och kraftigt minska arbetslösheten i Blekinge, särskilt bland unga människor. För att klara detta krävs en positiv utveckling både för den privata och offentliga sektorn. Länets starka företag måste växa, fler företag etableras, förutsättningarna för att driva företag förbättras, länets möjligheter måste tas till vara på bästa möjliga sätt. Det är särskilt viktigt att Blekinge Tekniska Högskola (BTH) får förbättrade möjligheter till utbildning och forskning samt att samarbetet med det privata näringslivet utvecklas.

Under 2013 beslutade företrädare för länets kommuner, Region Blekinge, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen, Almi och Blekinge Tekniska Högskola om en handlingsplan för att halvera ungdomsarbetslösheten till 2017. Handlingsplanen inrymmer målsättningar och aktiviteter av stor bredd med klart utpekade ansvariga aktörer. Arbetet med genomförandet av planen pågick under 2014. Landshövdingen är ordförande i styrgruppen.

För de större företagens del kan noteras att ABB:s anläggning i Karlskrona under de senaste åren haft en mycket positiv utveckling beroende på ett starkt växande behov av kabel för kraftöverföring från vindkraftsparker och oljefält till havs. Utvecklingen för Volvo Personvagnar i Olofström ser också positiv ut och nyanställningar är på gång. Södra Cell i Mörrum gör betydande investeringar för att stärka sina framtida utvecklingsmöjligheter. Läget beträffande Karlskrona-varvet har stabiliserats i och med SAAB:s förvärv av varvet. Hamnverksamheten utvecklas också positivt i Karlskrona och Karlshamn.

När det gäller den offentliga sektorn har försvaret en omfattande verksamhet i Blekinge genom Marinbasen och F17. Det är av största vikt för länet att Försvarsberedningens inriktning och förslag fullföljs i kommande försvarspolitiska beslutet. Det är positivt att Kustbevakningen nyligen har kunnat dra tillbaka ett tidigare varsel om uppsägningar sedan anslaget höjts i budgeten.

Det är viktigt för Blekinge att ta till vara de möjligheter som finns. En sådan möjlighet är turismnäringen som också har en positiv utveckling. En gemensam satsning av Region Blekinge, Länsstyrelsen, länets kommuner och näringen har skapat det gemensamma marknadsbolaget, "Visitblekinge AB" som ska marknadsföra Blekinges besöksnäring. En ökad satsning på små företag och fler nya företag förutsätter goda transportmöjligheter, snabbt bredband och arbetskraft med rätt kompetens. Dessa områden behöver därför utvecklas och då är fler studenter till BTH en viktig förutsättning.

Blekinges geografiska läge som ett nav vid Östersjön mot Baltikum, Polen och vidare österut ger också utvecklingsmöjligheter på sikt. Handeln med öst beräknas om ett antal år överstiga handeln mot väst. Det finns en stor potential i att utveckla teknik- och industrilänet Blekinge med sina nära förbindelser via länets hamnar med det expansiva sydöstra Östersjöområdet. Nya infrastrukturer i öst ger effektiva transportmöjligheter, som Sverige måste kunna matcha. Men det finns ingen svensk system-

¹ Enligt statistik från SCB

² Enligt statistik från Arbetsförmedlingen

lösning för godstransporter i sydostlig riktning. I en sådan måste Blekinge spela en viktig roll genom bl.a. sina expansiva hamnar. Det förutsätter en ny kort järnvägslink mellan Olofström och Blekinge kustbana, den s.k. Sydostlänken. IKEA i Älmhult och Volvo i Olofström är två företag som tydliggjort behovet av denna järnvägslink, som också skulle ge en betydande avlastning av övrigt järnvägsnät i området.

Genom sitt läge kan Blekinge också bli en viktig producent av förnyelsebar energi. Projektet Blekinge Offshore omfattar uppförandet av 500-700 vindkraftverk i Hanöbukten, vilka skulle kunna producera elkraft motsvarande cirka fem procent av Sveriges årliga förbrukning. Samtidigt skulle många arbetstillfällen kunna skapas i länet. Frågan är dock komplex då försvaret har synpunkter på vindkraftverkens placering. Länsstyrelsen är övertygad om att det går att finna en lösning som tillfredsställer både vindkraftsintressenternas och försvarets intressen. Miljödomstolen har tidigare lämnat positivt besked men ärendet ligger nu hos regeringen för slutligt avgörande och projektet avvaktar tills beslut har fattats.

Inom miljöområdet har ett intensivt arbete bedrivits efter upptäckten av en omfattande förorening av perfluorerade alkylsubstanser (PFAS) i såväl råvatten som dricksvatten i Kallinge. Upptäckten gjordes då Länsstyrelsen genomförde utökad provtagning av ett stort antal organiska miljögifter i utvalda dricksvattentäkter och grundvattenförekomster vilket föranledde Livsmedelsverket att ge nya rekommendationer för hur dessa ämnen bör beaktas vid dricksvattenproduktion.

Det är avgörande för Blekinge att alla aktörer är engagerade i arbetet med de strategier och åtgärdsplaner som är kopplade till miljö kvalitetsmålen, klimat och energi samt klimatanpassning. Ett intensivt arbete bedrivs från Länsstyrelsens sida med dessa strategier och åtgärdsplaner. Vårt sätt att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning har uppmärksammats på EU-nivå och Länsstyrelsen i Blekinge har vid ett par tillfällen spridit kunskap om vårt sätt att arbeta inom området.

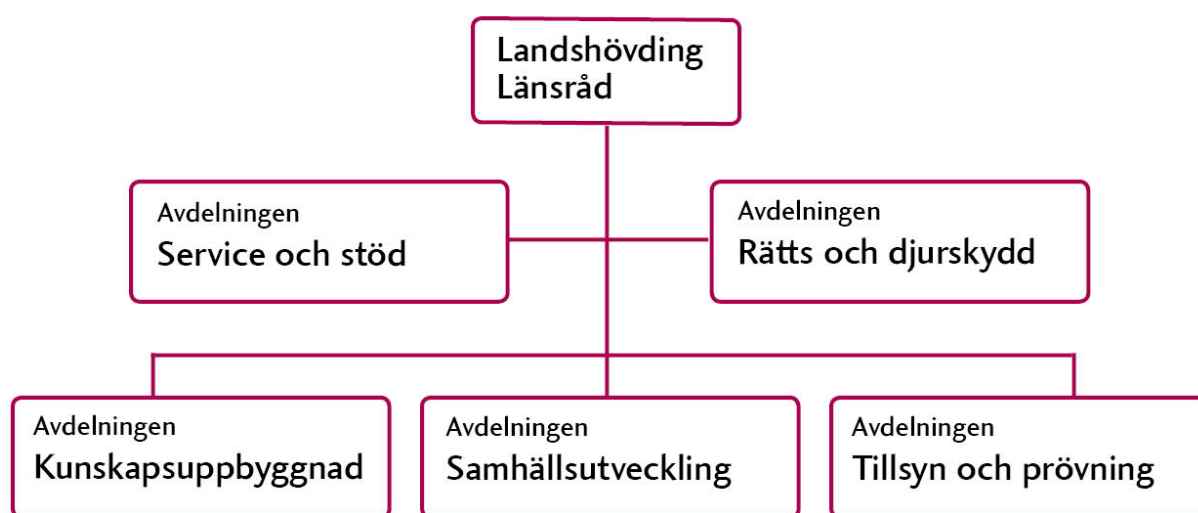
För att kunna hantera sina myndighetsfunktioner och för att kunna ha en pådrivande roll i utvecklingen av länet måste Länsstyrelsen i Blekinge ha de ekonomiska resurser som fordras för dessa arbetsuppgifter. Under flera års tid har den ekonomiska situationen för Länsstyrelsen varit ansträngd. Länsstyrelsen har under både 2013 och 2014 tilldelats extra resurser för att kompensera de särskilda utmaningar en liten länsstyrelse står inför. Detta har möjliggjort satsningar på kompetensutveckling och en del annat utvecklingsarbete. Detta är positivt och visar också på vikten av att Länsstyrelsen får en långsiktigt hållbar ekonomisk situation för att kunna fullgöra de uppgifter som både regering och medborgare har rätt att förvänta sig.

ORGANISATION

Redovisa Länsstyrelsens organisationsplan.

Länsstyrelsen i Blekinge är uppbyggd kring fem avdelningar som leds av avdelningschefer med ansvar för verksamhet, medarbetare och ekonomi samt för att prioritera mellan avdelningens olika verksamheter och arbetsuppgifter. Avdelningscheferna utsåg under 2014 samordnare för olika verksamhetsområden. Samordnarna fungerar som stöd för avdelningscheferna i planering och uppföljning samt genomförande av den löpande verksamheten.

Ekonomichef, HR-ansvarig, verksamhetsutvecklare, landshövdingens sekreterare, husfru samt informationsfunktionen inom avdelningen Service och stöd arbetar direkt mot ledningen.

RESULTATREDOVISNING

Resultatredovisningens ordningsföljd följer den av länsstyrelserna gemensamt beslutade verksamhets- och ärendestrukturen, (VÅS), som används för länsstyrelsernas ärende- och ekonomiredovisning.

Varje verksamhetsområde inleds med likvärdiga prestationstabeller där utvecklingen av årsarbetskrafter, verksamhetskostnader, ärendehantering och bidragsutbetalningar presenteras samt i förekommande fall utfall av brukarundersökningar. Tabellerna följs av kommentarer till de redovisade värdena samt kommentarer till andra väsentliga prestationer inom sakområdet. Därefter följer återsrapporteringen av de regleringsbrevsuppdrag som ska återsrapporteras i årsredovisningen och som avser det aktuella verksamhetsområdet.

Länsstyrelseinstruktionen (2007:825) 2 § första stycke avseende nationella mål återsrapporteras genom indikatorerna som är placerade under respektive verksamhetsområde. Övriga delar av 2 § länsstyrelseinstruktionen återsrapporteras under rubriken Länsstyrelseinstruktionen 2 §.

Indikatorer

Länsstyrelsen i Örebro län fick genom regleringsbrev för 2011 och 2012 i uppdrag att samordna arbetet med att utarbeta enhetliga indikatorer. Indikatorerna ska beskriva hur resultatet förhåller sig till målet att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Uppdraget redovisades till regeringskansliet i juni 2011 resp. juni 2012.

Därefter tog regeringen beslut om att de föreslagna indikatorerna skulle användas från och med årsredovisningen för 2012. Indikatorerna ingår i den gemensamma årsredovisningsmallen och återfinns under det område de hör till.

Efter att årsredovisningarna för 2012 lämnats in till regeringskansliet gjorde Länsstyrelsen i Örebro en mindre uppföljning av erfarenheterna av indikatorerna. Sammantaget var erfarenheterna relativt positiva.

För de indikatorer som inte har något värde för 2014 ska endast värdena för 2010-2013

kommenteras i årsredovisningen 2014. Värdena för 2014 kommer i dessa fall att levereras först i samband med årsredovisningsarbetet 2015.

Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

I regleringsbrevet för 2014 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

Vid redovisning av länsstyrelsernas uppgifter som avses i 2 § första - tredje styckena förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion ska myndigheten inte tillämpa 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats vad gäller volym och kostnader.

Vad gäller fördelningen av verksamhetens totala intäkter och kostnader i resultatredovisningen enligt 3 kap. 2 § jämfört med 3 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur och enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län. Detta innebär ett undantag från kravet att redovisa intäkter.

Länsstyrelseinstruktion 2 §

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346)

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Samtliga verksamheter inom Länsstyrelsen bidrar genom sitt arbete till att de nationella målen uppnås. I denna del ges en övergripande bild där några få insatser får statuera exempel för att beskriva vårt arbete. Övriga insatser redovisas under respektive verksamhetsavsnitt.

Klimat- och energistrategin

Under 2014 intensifierade Länsstyrelsen arbetet med åtgärdsinsatser inom klimat- och energiområdet. Blekinges klimat- och energistrategi utgår från Sveriges nationella mål, och dessa har brutits ner till konkreta mål för Blekinge. Under 2014 genomfördes de största insatserna inom transporter, förnybar energi och konsumtion. Det regionala samverkansforumet Klimatsamverkan Blekinge som leds av landshövdingen har över tid utvecklats på ett mycket bra sätt i att stärka klimatarbetet i länet. I styrgruppen medverkar verksamhetsledare från offentliga sektorn och från företag inom olika sektorer av näringslivet. Det konkreta arbetet drivs av Länsstyrelsen i samarbete med övriga offentliga aktörer. Några viktiga insatser inom Klimatsamverkan Blekinge under 2014 var "Klimatsamtal på residenset", "Blekingeturné med geodomen" tillsammans med SMHI:s Kunskapscentrum, och "Strategiskt samtal om biogasmack" – seminarium med workshop för att skapa förutsättningar för etablering av en biogasmack i östra Blekinge.

Arbetet med implementering av Blekinges klimat- och energistrategi riskerar att avstanna på grund av uteblivna resurser för 2015.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Samarbete med andra regionala statliga myndigheter

Länsstyrelsen ska samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser inom myndighetens ansvarsområde.

Under året arrangerade Länsstyrelsen ett möte där ett tiotal av de regionala statliga myndigheterna deltog. Vid mötet informerade respektive myndighet om aktuella frågor samt om vad som var känt om framtiden. Dessutom diskuterade man hur samverkan mellan Länsstyrelsen och de övriga myndigheterna sker samt det förenklingsarbete som de flesta myndigheterna bedriver. Vidare informerade Polismyndigheten i Blekinge om den nya organisationen för polisväsendet.

Länsstyrelsen kommer att bjuda in till ett nytt möte i november 2015 för att på motsvarande sätt diskutera samverkan mellan Länsstyrelsen och de andra myndigheterna.

Strategiska samtal

Under året bjöd landshövdingen in till fyra strategiska samtal. Sådana samtal är viktiga för att lyfta utvecklingsfrågor för länet och för att skapa möjligheter till bättre samordning mellan flera olika aktörer.

Under våren anordnade Länsstyrelsen ett *strategiskt samtal för att stimulera bredbandsutbyggnaden* i länet. Detta följdes upp under hösten med en regional dialog om mobiltäckning. Dialogen var ett uppdrag från Näringsdepartementet och representanter för Blekinge, Kronoberg, Kalmar och Skåne län deltog.

Länsstyrelsen anordnade ytterligare ett strategiskt samtal under våren kring temat *långsiktig försörjning av betesdjur i Blekinge*. Betesdjur är en viktig del av markskötseln för att säkra länets natur och kulturarv och bidrar även till en ökad tillgänglighet och ett ökat besöksvärde. Samtidigt får länet dessutom bättre förutsättningar för lokalt producerade livsmedel. Bristen på betesdjur gör att stora insatser behöver göras, t.ex. inom ramen för GRACE-projektet, för att restaurera betesmarker ute på skärgårdsöarna. Läs mer om projektet under Naturvårdsavsnittet, ”Life+ projekt”.

Under våren anordnades också ett strategiskt samtal på residenset om *vildsvin* med anledning av deras utbredning och skadegörelse i länet. Syftet med mötet var att samla intressenter som påverkar och påverkas av vildsvinsförvaltningen för att stärka samarbeten och utbyta erfarenheter. Vid diskussioner under mötet framkom att majoriteten av deltagarna ansåg att en vildsvinsgrupp skulle bildas i Blekinge. Länsstyrelsen tog sedan initiativet till att starta upp en sådan vildsvinsgrupp med representanter från de organisationer som föreslagits.

Ett strategiskt samtal, som anordnades under hösten tillsammans med Klimatsamverkan Blekinge, handlade om *hur förutsättningar kan skapas för att etablera biogasmackar* i östra Blekinge. Mötet visade att det finns goda möjligheter att få ihop det kundunderlag som krävs, genom samarbete mellan flera aktörer.

Blekingerådet

Blekingerådet är ett forum på ledningsnivå där Länsstyrelsen representeras av landshövdingen och länsrådet. Landshövdingen är sammankallande och de övriga aktörerna är Region Blekinge, Arbetsförmedlingen, Blekinge Tekniska Högskola och Sydsvenska handelskammaren. I Blekingerådet hantearas frågor av stor bredd som är av betydelse för länets utveckling. Under året diskuterades bl.a. frågor om ungdomsarbetslöshet, infrastruktur, högre utbildning samt strategiplan för utveckling av besöksnäringen.

Godstransportrådet

Godstransportrådet Skåne/Blekinge arbetar för att utveckla och stärka samarbetet mellan de olika transportslagen och för att finna de effektivaste godstransportlösningarna. Rådet fungerar som en länk i samarbetet mellan näringsliv och myndigheter. I rådet finns representanter från Länsstyrelserna i Skåne och Blekinge, Region Blekinge, Region Skåne, näringsliv, branschorganisationer och Trafikverket. Landshövdingen i Blekinge är ordförande i rådet. Godstransportrådet Skåne/Blekinge utser en regional vinnare till Årets Lyft vilket utgår till det i regionen bästa exemplet på ett effektivt godstransportsamarbete.

Försvvarssamverkan Blekinge (FÖRSAM)

Projektgruppen för bildande av Försvvarssamverkan Blekinge (FÖRSAM) sammanträdde vid två tillfällen under året. I gruppen finns representanter från de militära förbanden i Blekinge, Region Blekinge, Arbetsförmedlingen och Blekinges kommuner. FÖRSAM:s uppgift är att hitta former för stöd till Försvvarsmakten vid rekrytering, tillfälligt tjänstgörande och avveckling av sjömän eller soldater. Under året togs bland annat ett samverkansavtal och styrdokument fram. Samverkansavtal och styrdokument är godkänt av Försvvarsmaktens förband i länet, tre av länets kommuner, Region Blekinge och Blekinge tekniska högskola. Landshövdingen kallade till ett första konstituerande möte med FÖRSAM som kommer att hållas under våren 2015.

Försvarsgruppen

Försvarsgruppen leds av landshövdingen och består av företrädare för Länsstyrelsen, Riksdagsledamöter från Blekinge i försvarsutskottet, kommunalråd samt tjänstemän från Ronneby och Karlskrona kommuner. Under året har frågor om försvarsmaktens utveckling i Blekinge diskuterats.

Regional samverkanskurs i krisberedskap

Länsstyrelsen genomförde i samverkan med länets övriga krisberedskapsaktörer en regional samverkanskurs. Under samverkanskursen övades bland annat formerna för gemensam krisledning på regional och lokal nivå. Den regionala samverkanskursen ökade förståelsen mellan samverkande aktörer och vidareutvecklade länets krissamverkan.

Regional plan för klimatanpassning

När Länsstyrelsen tog fram den regionala handlingsplanen för klimatanpassning, involverades både medarbetare på Länsstyrelsen och kommunerna samt andra berörda aktörer på regional nivå. Under våren genomförde Länsstyrelsen dessutom en workshopserie med deltagare från kommuner, Landsting, Sveriges pensionärsförbund, Lantbrukarnas riksförbund, Blekinge museum, Riksantikvarieämbetet, Trafikverket, Räddningstjänsten, Skogsstyrelsen, Boverket och Havsfiskelaboratoriet. Under avsnittet "Energi och klimat" beskrivs arbetet med handlingsplanen mer utförligt.

Internationellt samarbete

Länsstyrelsens internationella arbete var under året främst inriktat mot Kina och provinsen Yunnan. Blekinge och Yunnan har ett mångårigt samarbete som succesivt utvecklats. En strategi- och aktivitetsplan för samarbetet togs fram under 2013. Under 2014 utgick arbetet i huvudsak från denna plan. Tillsammans med konsultföretaget Kairos Future genomfördes ett utvecklingsprojekt "Blekinge – Yunnan 2014". Inom ramen för projektet genomfördes också en studie av vilka Blekingeföretag och organisationer som har exportpotential och intresse av Kina. Studien ledde fram till en lista med ett 20-tal företag/organisationer från Blekinge. Därefter undersöktes intresset för dessa företag/organisationer i Yunnan. I juni reste sedan en delegation till Yunnan under ledning av landshövdingen och tillsammans med BTH, Region Blekinge, Karlskrona kommun samt företagare från Blekinge. Under besöket genomfördes matchmaking-aktiviteter mellan de blekingska och de kinesiska företagen. Det var möten som i ett senare skede kan leda till affärer. Under vistelsen besökte delegationen även "China South Asia Expo" i Kunming som är en av Sydasiens största mässor.

Landshövdingen besökte även Kunming University of Science and Technology där hon höll en föreläsning för studenterna om Sverige, Blekinge samt den svenska politiken för hållbar utveckling. I samband med besöket blev landshövdingen utnämnd till hedersprofessor vid Kunming University of Science and Technology. Universitetet har ett tiotal hedersprofessorer och däribland både nobelpristagare och kända vetenskapsmän.

Styrelsen för det Konfuciusinstitut som finns vid BTH, där Länsstyrelsen är representerad, hade ett styrelsemöte vid besöket i Yunnan. Vid mötet redovisade representanter från BTH läget för institutet i Blekinge och dess utvecklingsmöjligheter. Under året arrangerade institutet ett antal kulturaktiviteter utöver de utbildningar som genomfördes.

Länsstyrelsen arrangerade i november 2014 ett Kinaseminarium dels som en uppföljning av delegationsresan i juni dels som ett informationsmöte om möjligheterna att göra affärer i Kina. Vid mötet deltog ett 25-tal representanter från företag och organisationer, därtill medverkade även Sweden China Trade Council och Kairos Future.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Se avsnittet "Landshövdingen har ordet".

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346)

Under 2014 genomfördes två tillsynsperioder med egeninitierad tillsyn. Inom miljöskydd genomfördes tillsyn med särskild koppling till problematiken i Hanöbukten. Under den andra perioden riktades uppmärksamheten mot egna objekt som inte haft ett tillsynsbesök de senaste två åren.

Länsstyrelsen prioriterade under 2014 främst arbetet med tillsynsvägledning och tillsynsärenden som var initierade utifrån men inom miljöområdet genomfördes några gemensamma egeninitierade tillsynsdagar. Inom djurskyddet var antalet anmälningar från allmänheten så stort att det var svårt att hinna med normalkontroller. Ytterligare information finns under respektive verksamhetsområde.

Övrig förvaltning

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 20* och 21*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,57	0,12	0,11
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,85	2,38	2,48
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	4,86	2,64	2,74
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	5 092	2 917	2 993
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	5,02	3,06	3,28
Antal ärenden, inkomna och upprättade	358	341	633
Antal beslutade ärenden	351	340	656
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	1	20
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	85	29 187
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 207, Lönegaranti ³⁾			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Undersöktes inte av Länsstyrelsen Blekinge.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Att antalet årsarbetskrafter och verksamhetskostnader inom området till synes ökade kraftigt under 2014 berodde på att Länsstyrelsen till stor del använde egen personal vid genomförandet av valarbetet. Se även återrapportering under Länsstyrelseinstruktion 4 § nedan.

Den stora minskningen av antalet ärenden mellan åren 2012 och 2013 hänför sig till ärenden om lönegaranti, spridning av aska samt bevakningsföretag. Dessa ärendeslag flyttades då över till Länsstyrelsen i Skåne.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Allmän kameraövervakning

Länsstyrelsen genomförde tillsyn enligt den nationella tillsynsplan som tagits fram av en av länsstyrelserna tillsatt kameragrupp. Tillsyn av sjukhusen i Karlskrona och Karlshamn skedde via besök och av övriga sjukvårdsinrättningar genom skriftlig förfrågan om kameraövervakning.

När ansökningar om tillstånd till kameraövervakning kom in gjorde, i de flesta fall, Länsstyrelsen besök på platsen innan beslut fattades. Vid en anmälan om eventuellt brott mot kameraövervakningslagen utredde Länsstyrelsen detta dels skriftligen och dels via tillsynsbesök.

Vildsvin

Vildsvinens framfart i länet tog allt större proportioner med stora skador på åkermark men också genom att flera trädgårdar och några kyrkogårdar blev uppbökade.

Vilthandläggaren fick ta emot ett antal samtal om misstänkt utfordring av vildsvin på såväl större som mindre fastigheter. De ökande problemen medförde att landshövdingen bjöd in till ett strategiskt samtal på residenset där dessa frågor diskuterades (se avsnittet "Strategiska samtal" under Länsstyrelseinstruktion 2§). Samtalet resulterade i att en särskild vildsvinsgrupp bildades.

Nya riktlinjer för registrering av fastigheter till älgjaktsområden.

Länsstyrelsen i Blekinge län tog under 2014, i samarbete med närliggande sydlän, fram nya riktlinjer för registrering av fastigheter till älgjaktsområden. Syftet med de nya riktlinjerna var att förenkla registrering för framför allt de sökande men också för Länsstyrelsens handläggning.

Återrapportering regleringsbrev

RB 18. Länsstyrelserna ska i samråd med berörda myndigheter och intressenter utarbeta regionalt anpassade finansieringsformer som möjliggör för älgförvaltningsområden i hela landet att regelbundet genomföra inventeringar.

Älgförvaltning

Länsstyrelsen i Blekinge län deltog under 2014 i ett länstäckande inventeringsprojekt som startats upp under 2013 av Jägareförbundet och Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen lämnade också bidrag för att underlätta genomförandet av projektet. I projektet uppskattar man hur mycket älg som finns i olika delar av länet utifrån utsatta provrutor i vilka spillningsinventering genomförs. Resultaten från inventeringarna kommer att bli klara under 2015 och de kommer att användas som ett underlag för älgförvaltningen på såväl regional som lokal nivå.

RB 19. Länsstyrelserna ska till älgförvaltningsgrupper, älgskötselområden, licensområden, markägare och jägare tillhandahålla en IT-plattform för älgförvaltningen. Utveckling och förvaltning av IT-plattformen ska ske i samråd med berörda myndigheter och intressenter. IT-plattformen ska genom datainsamling och sammanställning av befintlig kunskap vara stommen för en adaptiv förvaltning där målet är en älgstam av hög kvalitet i balans med sina betesresurser. Länsstyrelsen i Jönköpings län är sammanhållande för länsstyrelserna och ska återrapportera uppdraget.

Den 19 januari 2012 beslutade regeringen att ge länsstyrelserna uppdrag att skapa en IT-plattform till stöd för älgförvaltningen. IT-plattformen togs initialt i drift i samband med jaktstarten hösten 2012. Efter det har ytterligare komponenter av plattformen kompletterats.

IT-plattformen utgörs av en rad IT-komponenter som förser eller länkar data till älgdata.se, vilken utgör kärnan av IT-plattformen där underlagen för älgförvaltningen ska kunna nås på ett samlat sätt. Det är också till älgdata.se som fällda älgar rapporteras. Under 2014 rapporterades 91,2 % av alla fällda älgar in elektroniskt och länsstyrelsernas administration har därmed avlastats märkbart.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, som är sammanhållande, har ansvar för att återrapportera uppdraget.

Länsstyrelseinstruktion 4§

1. Länsstyrelsens uppgifter omfattar också de allmänna valen

De allmänna valen

Under hela 2014 pågick Länsstyrelsens handläggning av ärenden rörande efterträdarval under pågående mandatperiod.

Under maj månad genomförde Länsstyrelsen, som regional valmyndighet, val till Europaparlamentet och under september månad val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. Valen genomfördes med alla de uppgifter valarbetet innebär. Arbete med behörigheter och certifikat i valdatasystemet skedde under i stort sett hela våren och sommaren. Mycket tid lades ned på arbetet med valsedelsbeställningar, några partier behövde mycket hjälp med att genomföra sina beställningar. Många förfrågningar från partierna, valhandläggarna i kommunerna och allmänheten kom in och besvarades via e-post och telefon.

Planering och genomförande av valnatten föregicks av arbete med säkerhetsfrågor, telefonlösningar och IT. Inför valnatten genomförde Länsstyrelsen också flera utbildningstillfällen för röstmottagarna.

De valansvariga arbetar normalt med förvaltnings- och överklagandeärenden och i en liten organisation, som på Länsstyrelsen i Blekinge, påverkade därför valarbetet ärendehandläggningen i övrigt med längre handläggningstider för dessa ärendegupper som följd.

Internt och externt rekryterade rösträknare genomförde de slutliga röstsammanräkningarna på Länsstyrelsen. Till EP-valet rekryterades rösträknarna enbart internt för att tydliggöra Länsstyrelsens roll i valarbetet men också för att öka medarbetarnas kunskap om komplexiteten i detta arbete. Detta medförde att ärendehandläggningen blev påverkad även inom andra verksamhetsområden men i mindre omfattning.

Länsstyrelsen utbildade valnämnderna i länet inför de båda valtillfällena liksom rösträknarna inför röstsammanräkningarna. Under året deltog de valansvariga i flera utbildningstillfällen med Valmyndigheten och med närliggande län samt vid ett flertal Lync-möten. Efter röstsammanräkningen arkiverade Länsstyrelsen valmaterialet enligt arkivbestämmelserna. Efterarbete skedde i form av inlämnande av statistikuppgifter till Valmyndigheten och SCB. Några överklagningsärenden kom in till Länsstyrelsen som också yttrade sig till Valmyndigheten och Valprövningsnämnden i de aktuella ärendena.

Trafikföreskrifter

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2014	2013	2012
Avser verksamhet 25*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,00	0,00	0,00
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,60	0,56	0,58
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,66	0,60	0,62
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	688	607	612
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,68	0,64	0,67
Antal ärenden, inkomna och upprättade	72	68	74
Antal beslutade ärenden	60	66	84
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Länsstyrelsens arbete med trafikföreskrifter var av ungefär samma storleksordning som under 2013.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Lokala trafikföreskrifter

Inom området trafikföreskrifter ägnade handläggarna den mesta tiden åt lokala trafikföreskrifter och sjötrafikföreskrifter. Ansökan om lokala trafikföreskrifter gällde i de flesta fall begäran om hastighetsbegränsning. Med anledning av större vägutbyggnader, framför allt den nya dragningen av E22, beslutade Länsstyrelsen också om flera nya lokala trafikföreskrifter. Via e-post och telefonsamtal kom många förfrågningar in om gällande regler för enskilda och allmänna vägar.

Länsstyrelsen och Trafikverket påbörjade ett gemensamt arbete med att se över de lokala trafikföreskrifterna för länets samtliga allmänna vägar. En total översyn kommer att ske och detta kommer att leda till ett flertal nya lokala trafikföreskrifter.

Länsstyrelsen lade ner mycket tid på översyn av en del av sjötrafikföreskrifterna under 2014 och meddelade flera nya och ändrade föreskrifter. Översynen initierades av Kustbevakningen. En total översyn gjordes inte utan den kommer att genomföras under 2015. Länsstyrelsen tog kontakt med Kustbevakningen och Sjöfartsverket för att gemensamt utforma de nya sjötrafikföreskrifterna under 2015.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 28*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,79	0,95	0,99
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,24	2,90	2,77
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	5,51	4,07	3,97
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	6 055	4 802	4 437
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	5,96	5,05	4,87
Antal ärenden, inkomna och upprättade	743	652	647
Antal beslutade ärenden	726	623	661
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	0	5
Bidragutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 28261, Djurskydd (djurskyddskontroll – normalkontroller) ³⁾	65		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 28231, Djurstallar (förprovning) ⁴⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 28243, Djurskydd (tillstånd § 16 Djurskyddslagen) ⁴⁾			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex för verksamhet 28261 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2014. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 58.

⁴⁾ Verksamheten undersöktes inte av Länsstyrelsen i Blekinge.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Brukarundersökning genomfördes under året för verksamheten 28261, Djurskydd (djurskyddskontroll-normalkontroller). Resultatet visade att Länsstyrelsen Blekinge låg klart över genomsnittet för övriga län (65 jämfört med 58). Länsstyrelsen i Blekinge hade t.ex. särskilt höga betyg för tillgänglighet via telefon.

Antalet inkommande ärenden ökade under 2014 med drygt 90 stycken. Den huvudsakliga delen av dessa ärenden var djurskyddsanmälningar från allmänheten.

Länsstyrelsen köpte under några år 50 % länsveterinärtjänst från Länsstyrelsen i Kronobergs län. Från och med den 1 januari 2014 har Länsstyrelsen en egen veterinär på 80 procent. Rekryteringen innebar en förstärkning inom verksamhetsområdet med 30 %. Eftersom kostnaden för Kronobergs veterinär inte redovisades som en lönekostnad utan som ett konsultarvode blir siffrorna i tabellen ovan missvisande.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Livsmedel

Under verksamhetsåret genomförde Länsstyrelsen inga revisioner av lokal livsmedelskontroll. Anledningen var att Länsstyrelsen genomförde revisioner hos samtliga tre kommunala objekt mellan åren 2010 och 2012. Länsstyrelsen har därmed genomfört de revisioner som Livsmedelsverket angett som riktlinjer avseende omfattning, det vill säga att genomföra revisioner hos varje enskild lokal kontroll-

myndighet vart femte år. Enligt Livsmedelsverkets och länsstyrelsernas gemensamma revisionsplan skulle ingen revision göras i Blekinge under 2014. De tidigare genomförda revisionerna av de lokala kontrollmyndigheterna visade att kraven i kontrollförordningen (EG) nr 882/2004 i stort sett uppfylldes i deras kontrollverksamhet. Länsstyrelsen bedömer att de reviderade kommunerna har utvecklat eller kommer att utveckla rutiner för kontrollverksamheten, vilka leder till en enhetligare kontroll och att den får effekt genom att konstaterade brister hos livsmedelverksamheter åtgärdas.

Länsstyrelsen genomförde två länsmöten tillsammans med kommunerna i Kronobergs län och Livsmedelsverket. Aktuella livsmedelsfrågor behandlades, bland annat nyheter inom lagstiftningen, målstyrda regler inom livsmedelskontrollen, rådgivning och information till verksamhetsutövaren i samband med kontroll samt revision av kontrollmyndigheterna. Långsiktigt leder de länsgemensamma mötena till en mer enhetlig bedömning och en effektivare livsmedelskontroll.

Deltagarna vid de båda mötena kom från Länsstyrelserna i Blekinge och Kronobergs län, Livsmedelsverket, Landstinget Kronoberg och samtliga kommuner i Blekinge och Kronobergs län.

Länsstyrelsen genomförde inga kontroller av primärproducenter av livsmedel. Länsstyrelsen i Skåne län genomförde kontroller av primärproducenter av livsmedel inom tvärvillkorsområdet för Blekinges räkning. Kännedom saknas om hur många kontroller som Länsstyrelsen i Skåne genomförde under året.

Djurskydd

Totalt genomförde Länsstyrelsen 207 djurskyddskontroller under 2014. Det var ett mindre antal kontroller än 2013 då 245 kontroller gjordes. En av anledningarna var att några kontroller ledde till ovanligt omfattande efterarbete. Antalet inkommande anmälningsärenden ökade dock jämfört med 2013 från 216 till 351 ärenden. För anmälningsärenden har Länsstyrelsen en fastställd prioriteringsordning utifrån typ av brist. Denna användes för att välja ut i vilken ordning kontrollerna skulle göras.

Länsstyrelsen genomförde 28 riktade, slumpmässigt utvalda eller riskbaserade planerade kontroller hos olika objekt avseende deras efterlevnad av djurskyddslagstiftningen. Av dessa ledde 3 kontroller till uppföljande extra offentliga kontroller. Kontrollerna genomfördes främst inom nötkreaturs- och fjäderfänaeringen och till viss del inom mink- och fjäderfänaeringen. Länsstyrelsen besiktigade också 15 djurtransportfordon.

Andelen planerade kontroller uppgick till 14 procent av det totala antalet genomförda kontroller under verksamhetsåret. Målet är enligt Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd att de planerade kontrollerna, inklusive uppföljning av dessa, bör utgöra minst 50 procent av antalet genomförda djurskyddskontroller under ett år. På grund av den stora inströmningen av anmälningsärenden klarade Länsstyrelsen inte att uppfylla detta mål.

Efterlevnaden av lagstiftningen var varierande hos kontrollobjekten. Flertalet av kontrollerna resulterade inte i några övriga åtgärder från Länsstyrelsens sida medan ett antal krävde omfattande efterarbete. Antalet beslut om förelägganden eller förbud enligt 26 § djurskyddslagen låg på samma nivå som 2013, 27 beslut jämfört med 30 året innan. Övriga beslut om omhändertaganden av djur och djurförbud befann sig på ungefär samma nivå som under 2013. Kontrollerna enligt kontrollförordningens (EG) nr 882/2004 krav hade effekt, det vill säga att krav ställdes för att konstaterade brister skulle åtgärdas. Länsstyrelsen överlämnade tre åtalsanmälningar om misstanke om brott mot djurskyddslagen alternativt brottsbalken (djurplågeri) till åklagare.

Under året vidareutbildades sig djurskyddspersonalen i bemötandeteknik – motiverande samtal. Utbildning i bemötande har sedan tidigare genomförts regelbundet på Länsstyrelsen. Bemötandet av djurägare är en mycket viktig del i kontrollarbetet bland annat för att nå en önskvärd effekt av kontrollerna och så långt det är möjligt undvika att konflikter uppstår med djurägare.

Länsstyrelsen genomförde strategiska möten med andra aktörer som berörs av Länsstyrelsens arbete med djurskyddsfrågor, såsom Polismyndigheterna i Kronobergs, Kalmar och Blekinge län och LRF:s djuromsorgsgrupp Sydost. Genom ett ökat informationsutbyte och personliga kontakter mellan olika aktörer kan djurskyddsärenden handläggas effektivare. Dessutom ökar förståelsen för Länsstyrelsens roll och fattade beslut.

Antalet inkomna förprovningar låg på samma nivå som 2013, 30 jämfört med 33 ansökningar.

Ansökningar om byggnation av stallar för dikor och häst dominerade. Antalet beslut efter förprövningsbesiktningar ökade från 25 till 34 stycken. Länsstyrelsen genomförde dessutom 29 besiktningar av förprövningspliktiga byggnadsåtgärder. Besiktningar på sådana byggnationer som var förknippade med sökta företagsstöd prioriterades.

Under 2013 genomfördes ett projekt med besiktning av förprovade djurutrymmen för minkhållning. Projektet medförde en omfattande arbetsbörda under 2014 med efterhandsprovning av fem minkanläggningar. Länsstyrelsen hade också fem ärenden med efterhandsprovningar av andra djurutrymmen.

Smittskydd

Länsstyrelsen behandlade skyndsamt ärenden inom smittskyddsområdet samt lämnade även rådgivning till allmänheten. Jordbruksverket delegerade inte någon salmonellasanering till Länsstyrelsen under 2014. Länsstyrelsen medverkade vid en av LRF anordnad informationsträff angående smittskydd, läkemedelsanvändning och antibiotikaresistens.

Allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsen är, enligt 5 kap 1 § Lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, utsedd till tillsynsmyndighet över djurhälsopersonal. Veterinäryrket är endast ett av sex olika yrken som är behörighetsreglerade i denna lag.

Länsstyrelsen genomförde inom yrkeskategorin djurhälsopersonal fyra fysiska kontroller av legitimerade veterinärer och två kontroller av legitimerade djursjukskötare. Dokumentgranskning av anmälningar från veterinärer om villkorad läkemedelsanvändning för lantbrukets djur genomfördes också. Vid eventuella brister i läkemedelshantering blir berörd djurhälsopersonal kontaktad. Under 2014 skedde inte någon sådan kontakt eftersom brister inte kunde konstateras vid granskningarna.

Länsstyrelsen gjorde en åtalsanmälan för misstänkt brott mot lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård samt brottsbalken (djurplågeri).

Länsstyrelsen kontrollerade 188 hästpass under året där målet var minst 50 pass. Kontrollen samordnades med djurskyddskontroll vilket medverkade till att antalet kontroller överträffade målet. Däremot uppnåddes inte målet att genomföra 5 kontroller av läkemedel på gård beroende på att tillgängliga resurser inte räckte till för att genomföra dessa kontroller under verksamhetsåret.

Foder och animaliska biprodukter

Planerade kontroller avseende foder i primärproduktionen var under verksamhetsåret nedprioriterade. Inom kontroll av insamling och transport av animaliska biprodukter handläggs endast inkommande anmälningsärenden och ansökningar om nedgrävningar av hästar. Under 2014 kom inga anmälningsärenden in medan Länsstyrelsen fattade 16 beslut om nedgrävning av häst.

Bedömning av Länsstyrelsens resultat

Enligt gjorda prioriteringar och utifrån de tillgängliga resurserna genomförde Länsstyrelsen på ett tillfredsställande sätt uppdraget avseende operativ djurskyddskontroll. Antalet normalkontroller avseende djurskydd minskade dock jämfört med 2013. Det är emellertid inte tillfredsställande att övriga kontrollområden inte kunde genomföras på ett önskvärt sätt trots förstärkningen på 30 % genom rekryteringen av en egen veterinär. En bidragande orsak till detta var den ökade mängden inkommande anmälningsärenden samt att Länsstyrelsen hanterade ovanligt många komplicerade och mycket arbetskrävande ärenden under 2014, bland annat ovan nämnda minkärenden. Med anledning av detta kommer Länsstyrelsen att permanent förstärka djurskyddet med en årsarbetskraft från och med andra kvartalet 2014.

Tabell 1.1: Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2014-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Antalet verksamma veterinärer inom djurhälsopersonalen i länet (st.)	37	27	25
varav män (st.)	15	9	6
varav kvinnor (st.)	22	18	19
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälsopersonal	6	0	0
Inspektörer inom djurskyddskontroll (åa)	4,2	3,8	3,5
varav män (åa)	1,0	1,0	1,0
varav kvinnor (åa)	3,2	2,8	2,5
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter.	0	0	0
Antal kontroller av hästpass	188	195	37

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, ärendehanteringssystemet Platina, Vet@bas, Djurskyddskontrollregister

Kommentar tabell 1.1

Siffrorna för antalet verksamma veterinärer 2013 baserar sig förmodligen till stor del på Jordbruksverkets registersystem Vet@bas. Där är all djurhälsopersonal som bor i länet registrerad. Länsstyrelsen har tillsyn över djurhälsopersonalen som är verksam i länet oavsett deras bostadsort. Antalet 37 är resultatet av en ganska noggrann inventering av i länet verksamma veterinärer. Det är dock inget exakt antal utan endast ett minsta antal.

Tabell 1.3: Djurskyddskontroller

Länsfakta	2014	2013	2012
Antal beslut enligt § 26 djurskyddslagen	27	30	
Antal beslut om omhändertagande enligt 31 § djurskyddslagen	1	1	
Antal beslut om omhändertagande enligt 32 § djurskyddslagen ¹⁾	16	14	
Antal beslut i ärenden enligt 29 § djurskyddslagen ²⁾	10		
varav antal beslut om djurförbud ³⁾	9	10	
Antal ansökningar om upphävande av beslut om djurförbud som har kommit in	2		
Antal beslut om djurförbud som har upphävts helt eller delvis	2	0	
Antal åtalsanmälningar	3	0	
Totalt antal anmälningsärenden som kommit in	351	216	

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina

¹⁾ Här ska enbart de beslut räknas med som länsstyrelsen fattat. Omhändertaganden som polisen gjort ska endast räknas med om de fastställts av länsstyrelsen.

²⁾ Här räknas alla prövningar in som resulterat i ett beslut av länsstyrelsen oavsett om beslutet inneburit att en person fått djurförbud eller inte.

³⁾ Här räknas enbart in de beslut som resulterat i att någon fått förbud att ha hand om djur.

Kommentar tabell 1.3

Antal beslut om omhändertaganden av djur och djurförbud hamnade på ungefär samma nivå som under 2013. Siffran för 2013 för antal beslut om omhändertagande enl. 32§ djurskyddslagen har korrigerats efter en genomgång av alla ärenden och upptäckt av två felaktigt räknade ärenden

Antalet inkommande anmälningssärenden ökade jämfört med 2013 från 216 till 351 ärenden. Om ökningen är något bestående eller något tillfälligt är svårt att förutsäga.

Länsstyrelseinstruktion 4§

2. Länsstyrelsens uppgifter omfattar också tillsyn över veterinärers verksamhet samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Redovisas under avsnittet "Smittskydd" samt "Allmänna veterinära frågor".

Regional tillväxt

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2014	2013	2012
Avser verksamhet 30*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,38	1,16	1,92
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,93	0,92	1,11
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	2,54	2,20	3,20
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 407	3 605	3 717
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	3,36	3,79	4,08
Antal ärenden, inkomna och upprättade	144	160	133
Antal beslutade ärenden	143	151	135
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	1	1
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	9 884	7 844	6 780

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

En väsentlig del av arbetet inom Regional tillväxt är inriktat mot hantering av företagsstöd och projektstöd. Antalet företagsärenden låg under året på ungefär samma nivå som förra året. Antalet projektärenden var något färre. Total beslutssumma hamnade dock i paritet med 2013 års belopp. Landsbygdsprogrammet kommer troligtvis inte igång förrän vid halvårsskiftet 2015 i de delar som avser företagsstöd utanför de gröna näringarna. Det är troligt att detta under nästa år kommer att påverka antalet inkomna ansökningar inom regional tillväxt. Vid halvårsskiftet i år skedde en förordningsförändring gällande företagsstöden, vilken innebär att det numera är möjligt att bevilja stöd till fysiska investeringar i hela länet, även inom tätortsområden. Detta kan också antas medföra ett ökat antal stödärenden nästa år.

I årsredovisningen 2013 angavs felaktigt 9 223 tkr på raden för "Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)". Det var utfallet på anslaget Regionala tillväxtåtgärder exklusive OH-kostnader och oberoende av verksamhetskod. Den rätta siffran för 2013 ska vara 7 844 tkr.

Länsstyrelsen fattade under 2014 beslut i 124 stödärenden, varav 95 företagsstöd, fyra hemsändningsbidrag till kommuner och 25 projektstöd. Beslutssummorna fördelades enligt följande:

Stödform	Belopp i tkr
Företagsstöd	7 921
Hemsändningsbidrag	558
Projektstöd	5 120
Totalt	13 599

Av företagen som beviljats stöd var företagsledaren en man i 47 av företagen och en kvinna i 32 av företagen. I elva av företagen som beviljats stöd drevs företaget av en man och en kvinna tillsammans.

Bland de beviljade projektstöden ingår bland annat ett sektorsövergripande projekt med koppling till klimat- och energiområdet: "Havsbaserad vindkrafts möjligheter för företag, utbildning och arbetsmarknad i Blekinge". Projektet syftar till att ta vara på möjligheterna att skapa konkurrenskraftighet samt driva högskoleutbildning för vindkraftstekniker, bland annat genom att klustra företag för att bygga upp bred kompetens.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Länsstyrelsen hade under året många möten och samtal med företag och projektägare om investeringshjälp. Dessutom anordnades ett antal formella och informella möten med aktörer inom företagsutveckling till exempel Almi Företagspartner, Blekinge Business Incubator och kommunernas näringslivskontor. Länsstyrelsen hade också under året återkommande kontakter med Region Blekinge för diskussioner om olika projekt.

Under året deltog Länsstyrelsen, med egen monter, i fyra företagsmässor och informerade där om företags- och projektstöd samt klimatfrågor.

Länsstyrelsen genomförde uppdraget att bevaka hur utvecklingen inom de grundläggande betaltjänsterna utvecklas och gjorde en bedömning av om de motsvarar samhällets behov. Den sammanfattande bedömningen är att det finns vissa grupper i samhället som upplever problem med betaltjänsterna, men att tillgången till betaltjänster i stort motsvarar samhällets behov. Länsstyrelsen medverkade också i en nationell och en regional konferens på området.

Länsstyrelsen fortsatte också sitt samarbete med länsstyrelserna i Kalmar, Södermanland och på Gotland inom de grundläggande betaltjänsterna. Som en gemensam resurs för länen i detta arbete knöts en processledare. Samarbetsgruppen träffades fysiskt vid två tillfällen. Arbetet inriktades på probleminventering och möten anordnades med företagare och kommunrepresentanter för diskussion om betaltjänster.

Under 2014 gjorde Länsstyrelsen också kartläggningar av utvecklingsmöjligheter kopplade till förnybar energi och energieffektivisering, med tydlig bäring på näringslivet. Resultaten visar på stor potential att öka produktionen av bioenergi och utbyggnad av anläggningar för solenergi, samt intresse av företagsnätverk för erfarenhetsutbyte kring energieffektivisering.

Återrapportering regleringsbrev

RB 20. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur denna samverkan utvecklats.

Samverkan med andra statliga myndigheter

Länsstyrelsen ska inom myndighetens ansvarsområden samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Inom det regionala tillväxtarbetet bedrevs samverkan med andra statliga myndigheter enligt följande:

Blekingerådet är ett forum på ledningsnivå där Länsstyrelsen representeras av landshövdingen och länsrådet. Landshövdingen är sammankallande och de övriga aktörerna är Region Blekinge, Arbetsförmedlingen, Blekinge Tekniska Högskola och Sydsvenska handelskammaren. I Blekingerådet hantearas frågor av stor bredd som är av betydelse för länets utveckling. Under året diskuterades bland annat frågor om ungdomsarbetslöshet, infrastruktur, högre utbildning samt strategiplan för utveckling av besöksnäringen.

Godstransportrådet Skåne/Blekinge arbetar för att utveckla och stärka samarbetet mellan de olika transportslagen och för att finna de effektivaste godstransportlösningarna. Rådet fungerar som en länk i samarbetet mellan näringsliv och myndigheter. I rådet finns representanter från Länsstyrelserna i Skåne och Blekinge, Region Blekinge, Region Skåne, näringsliv, branschorganisationer och Trafikverket. Landshövdingen i Blekinge är ordförande i rådet. Godstransportrådet Skåne/Blekinge utser en regional vinnare till Årets Lyft vilket utgår till det i regionen bästa exemplet på ett effektivt godstransportsamarbete.

Förutom en formaliserad samverkan i olika grupper har Länsstyrelsen kontinuerliga kontakter med bland annat Tillväxtverket, Kronofogdemyndigheten och Skattemyndigheten. Oftast avser denna samverkan konkreta ärenden om företagsstöd eller projektstöd.

Samverkan mellan Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter är gott och sker inom områden och sammanhang som är väl avvägda för alla parter.

RB 24. Länsstyrelserna ska bistå Regeringskansliet i förberedelserna av programperioden för 2014–2020 för EU:s sammanhållningspolitik samt landsbygds-, havs- och fiskerifonden inklusive arbetet med en partnerskapsöverenskommelse med EU-kommissionen.

Förberedelse inför nya programperioden

Länsstyrelsen medverkade under året vid fyra möten med Strukturfondspartnerskapet Skåne-Blekinge och arbetet inriktades mot att få igång kommande programperiod. Inom strukturfondspartnerskapet bildades också en fondsamverkansgrupp för att få ut mer effekt av regionens fonder.

Länsstyrelsen genomförde två möten med partnerskapet inför det nya Landsbygdsprogrammet. Mötena var välbesökta och deltagarna bidrog med sina erfarenheter i diskussionerna. Partnerskapet har en viktig roll att fylla som informationsspridare i sina respektive nätverk.

Information om det nya programmet till målgrupperna spreds genom utskick som gjordes tillsammans med Länsstyrelsen i Skåne till samtliga landsbygdsbor i länet.

På Länsstyrelsens hemsida infördes en kort informationstext om det nya programmet med hänvisning till Jordbruksverkets hemsida. Jordbruksverkets hemsida uppdateras kontinuerligt med de förändringar i regelverket som sker, vilket gör att informationen alltid är aktuell. Länsstyrelsen valde att avvakta med att genomföra planerade informationsträffar med kommunernas näringslivskontor, då regelverket är alltför oklart för att ge korrekt information.

Länsstyrelsen informerade ändå om företagsstöd och det nya landsbygdsprogrammet på näringslivsmässor i Karlskrona, Ronneby och Sölvesborg, samt på LRF-möte.

Vid framtagandet av regionala kriterier inom landsbygdsprogrammet utgick länets regionala mål och strategier från olika områden. Genom kriterierna kan stöd styras till de områden och till de verksamheter där stöden bedöms ge bäst verkan. Som exempel kan nämnas att rovdjurstängsel riktas till länets norra delar där risken för rovdjurspåslag är störst. Ett annat exempel är ett genomgående regionalt kriterium som premierar användning av förnybar energi vid projektgenomförande, inarbetat från Blekinges klimat- och energistrategi. Anläggning av våtmarker styrs till kustlandet

RB 29. Berörda länsstyrelser ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och den aktör som har samordningsansvaret för det regionala tillväxtarbetet samt hur denna samverkan har utvecklats.

Samverkan

Länsstyrelsen har under året kontinuerligt samverkat med Region Blekinge genom till exempel projektmöten och kontakter på olika nivåer. Samverkan fungerar bra och utvecklas hela tiden, bland annat runt projektverksamheten. Länsstyrelsen och Region Blekinge hanterar samma tillväxtanslag varför det är viktigt att det finns en samsyn. Det är också viktigt mot bakgrund av att Region Blekinge 2013 tog fram en ny regional utvecklingsstrategi – ”Attraktiva Blekinge, Blekingestrategin 2014–2020”³. Länsstyrelsens projektverksamhet ska bedrivas i enlighet med framtagna strategier för länets utveckling. Förutom kontinuerligt informationsutbyte om projekthantering togs även nya ansökningshandlingar fram i samarbete. Länsstyrelsens ansökningshandlingar kommer framgent att överensstämma med Regionens. Då samma tillväxtanslag hanteras och ibland medfinansieras även samma projekt, finns det en fördel i att liknande ansökningsblanketter används. Inte minst underlättar det för projektägaren.

Projektmöten runt specifika projekt ägde rum, till exempel inom besöksnäring, jämställdhetsintegration inom det företagsfrämjande systemet, arbetsintegration och gemensamt informationsforum. Under

³ [”Attraktiva Blekinge, Blekingestrategin 2014–2020”](#)

2013 fastställdes en strategi för länets besöksnäring och under 2014 bildades en gemensam organisation med en ideell förening och ett driftsbolag. Länsstyrelsen deltog i arbetet med att ta fram organisationen och kommer i fortsättningen att delta och ha insyn genom att vara adjungerad i den ideella föreningen. Den ideella föreningen står som ägare av ett icke vinstdrivande bolag "Visit Blekinge AB" som skall genomföra gemensam marknadsföring av länet och stödja företag med marknadsföring, paketering av aktiviteter till besökare i länet med mera.

Länsstyrelsen deltog också i Tillväxtforum där bland annat aktuella näringslivsfrågor diskuteras. I gruppen finns representanter från länets kommuner, Region Blekinge samt andra organisationer som arbetar med näringslivsutveckling. Regionen är sammankallande till dessa möten.

Regiongruppen, som består av länsrådet, regiondirektören, landstingsdirektören och kommundirektörerna hade under året fem möten. I gruppen diskuteras små och stora men för länet aktuella och gemensamma frågor. Gruppen gick från att bara vara ett samverkansforum till att också vara styrgrupp för ett antal projekt, till exempel länets folkhälsopolicy. Frågor som diskuterades på mötena under året var bland annat handlingsplanen för länets regionala digitala agenda, länets ANDT-arbete samt arbetet med de större projekten Besöksnäringen (Visit Blekinge) och Ungdomskraft.

RB 30. Berörda länsstyrelser ska bistå det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet i dess uppdrag att genomföra en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2012–2014.

Jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet

Länsstyrelsen är samarbetspartner till Region Blekinge i projektet "Pilotprojekt om jämställdhetsintegrering inom det företagsfrämjande systemet i Blekinge". Projektet är ett av sju pilotprojekt som beviljats medel från Tillväxtverket. Övriga partners är ALMI Företagspartner Blekinge AB och Coompanion Blekinge. Det övergripande syftet med projektet är att ett jämställdhetsperspektiv ska genomföra de olika organisationerna i det dagliga arbetet, där beslut fattas och resurser fördelas.

I projektet genomfördes under året kompetensutvecklande insatser och workshops. Länsstyrelsen och Region Blekinge tog inom projektet fram ett utkast till en jämställdhetsintegrerad ansökningsblankett med handledning för regionala projektmedel. Länsstyrelsen samarbetade under året med Region Blekinge inom Tillväxtverkets program "Främja kvinnors företagande". Projektets mål var att skapa tillväxt och förnyelse i näringslivet genom att fler företag drivs och utvecklas av kvinnor. Länsstyrelsen deltog i projektets rådgivande grupp. Projektet avslutades i november med en avslutningskonferens där Länsstyrelsen deltog.

RB 31. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska berörda länsstyrelser redovisa och kommentera vilka insatser som genomförts, resultaten av dessa och vilka aktörer som deltagit samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet. Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Insatser för en god tillgång till kommersiell service

År 2014 startade Länsstyrelsen upp ett aktivt arbete med att ta fram ett regionalt serviceprogram för Blekinge län. Programmet ska genomföras år 2014-2018. Till programmet ska årliga handlingsplaner kopplas. I arbetet med att ta fram programmet och en handlingsplan för år 2014 deltog länets samtliga kommuner, Region Blekinge, Länsbygderådet samt Länsstyrelsens representanter för landsbygdsprogrammet samt för området betaltjänster. Programmet är ett viktigt verktyg för samordning av insatser och aktörer i arbetet att främja tillgänglighet till kommersiell och offentlig service. Detta för att skapa förutsättningar för att vistas, verka och växa i Blekinges gles- och landsbygder. En handlingsplan för år 2014 kopplades till programmet.

Länsstyrelsens arbete med att stödja serviceutvecklingen i gles- och landsbygder omfattade i första hand stödhantering i form av investeringsbidrag till dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar.

Länsstyrelsen delfinansierade under 2014 projektet "Landsbygdshandelns service, samverkan och energieffektivisering". Projektägare är Landsbygdsmentorerna ek. förening. I projektet har handlarna vid behov erbjudits kompetensutveckling och coachning.

Regionalt samråd för kommersiell service är ett forum för serviceförsörjningsfrågor som etablerades under förra programperioden. I nätverket deltar, förutom Länsstyrelsen, kommunernas landsbygdsutvecklare/näringslivsutvecklare. Till mötena inbjöd Länsstyrelsen också Länsbygderåd, Region Blekinge och representanter för landsbygdsprogrammet. Tre möten hölls under 2014.

Blekingestrategin 2014-2020 har som mål att Blekinge år 2020 kännetecknas av goda och tillgängliga boendemiljöer med god samhällsservice. Länsstyrelsens arbete med serviceförsörjningsfrågorna är helt i linje med strategin.

Länsstyrelsen deltog i partnerskapet för framtagande av länets handlingsplan för det nya landsbygdsprogrammet. Prioriteringarna i handlingsplanen inom respektive åtgärd bygger på de prioriteringar som tagits fram i Blekingestrategin. Serviceförsörjningsfrågan kommer framöver att till stor del finnas inom landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelsen gör bedömningen att de stödsatser som genomfördes under året bidrog till att utveckla dagligvarubutikerna och drivmedelsstationerna, vilket främjar förutsättningarna för att bo och verka på den blekingska landsbygden.

Under året stängdes tre dagligvarubutiker på landsbygden, vilket naturligtvis försämrat tillgången på kommersiell service för medborgare och företag i butikens omland. På en av orterna är en ny verksamhet under uppbyggnad, vilket kommer att trygga tillgången på dagligvaror framöver i detta område. På de övriga två orterna är avstånden till närmaste butik relativt korta, vilket gör att Länsstyrelsen, trots nedläggningarna, gör bedömningen att servicenivån i länet i dagsläget är tillfredsställande.

Vid omstruktureringen av drivmedelsmarknaden för några år sedan miste några orter på den blekingska landsbygden sin sista drivmedelsstation. Under år 2014 öppnade en station igen med hjälp av Länsstyrelsens investeringsbidrag. Ytterligare en station är under prospektering, där Landsbygdsmentorerna i projektet "Landsbygdshandelns service, samverkan och energieffektivisering" deltar i arbetet.

Under 2014 beviljade Länsstyrelsen stöd till kommersiell service med totalt 1 530 000 kr, varav 972 000 kr i investeringsbidrag och 558 000 kr i hemsändningsbidrag. Fyra butiker och två drivmedelsstationer beviljades stöd. Hemsändningsbidrag beviljades till fyra av länets kommuner.

Gemensamt för bidragen är att Länsstyrelsen beviljar dem för att kunna upprätthålla en tillfredsställande försörjning av dagligvaror och drivmedel i länets gles- och landsbygder. Detta är i enlighet med Förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service samt mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2007 - 2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för struktur-administration	13	8	0
varav Förvaltande myndighet	0	0	0
varav Attesterande myndighet	0	0	0
varav Kontroller i territoriella program	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell 3.1

Länsstyrelsen har tidigare år inte redovisat detta område då insatsen och därmed kostnaden varit av ringa omfattning. På grund av ny programperiod har något mer tid lagts inom området.

Tabell 3.2: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2014	2013	2012
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	32 342	23 491	42 427
Fiskeriprogrammet	906	1 310	3 399
Landsbygdsprogrammet	31 436	22 176	39 028
varav Leader	3 075	4 216	5 629
varav miljöersättningar	0	0	0
varav kompensationsbidrag (LFA)	0	0	0
varav företagsstöd	11 705	9 194	17 410
varav projektstöd	12 596	4 776	3 621
varav miljöinvesteringar	3 116	3 294	2 167
Gårdsstöd	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, Jordbruksverket

Kommentarer Tabell 3.2

Brukare som tidigare fått beslut om stöd lämnar nu in ansökningar om utbetalning vilket framförallt syns avseende företagsstöd och projektstöd. Flera av dessa stöd är svåra för brukarna att redovisa vilket innebär att handläggningstiderna blir långa på grund av omfattande kontroller och kompletteringar. Det gäller framför allt för stödet till bredband. Stöden till fisket är i princip avslutade och utbetalade för Blekinge. Länsstyrelsen bedömer att samtliga utbetalningar ska vara färdiga till halvårsskiftet.

Länsstyrelsen i Blekinge hanterar inte miljöersättningar, kompensationsbidrag eller gårdsstöd. Dessa hanteras av Länsstyrelsen i Skåne.

Länsstyrelseinstruktion 5§

7. Länsstyrelsen ska i sin verksamhet verka för att förenkla för företag

Förenkla för företag

Länsstyrelsens arbete med att förenkla för företagen fortsatte under 2014 både när det gäller ”Förenkla helt enkelt” och ”Förenkla på riktigt”. Fler och växande företag är avgörande för att utveckla Blekinge och ett bra företagsklimat är en förutsättning för detta. Eftersom förenklingsarbetet och värdegrundsarbetet har starka kopplingar till varandra samordnades dessa frågor inom ramen för arbetsgruppen för värdegrund och handlingsplanen ”Vägen framåt” som beskrivs mer utförligt under avsnittet ”Organisationsstyrning”.

Målet med förenklingsarbetet är att effektivisera handläggningen, ge god service och skapa en lösningsorienterad, trivsamt och samlad myndighet. Arbetet berör samtliga verksamhetsområden inom Länsstyrelsen, allt ifrån att ge stöd att fylla i ansökningar och personliga besök för att reda ut eventuella oklarheter till att effektivisera och förtydliga handlägningsprocesser.

Länsstyrelsen initierade och genomförde ett uppföljningsmöte med länets kommuner, som 2012 deltog i utbildningsprogrammet ”Förenkla helt enkelt”. Vid mötet redovisades och diskuterades erfarenheter vad gäller förenklingsarbetet i respektive organisation och möjligheterna till samarbete i det fortsatta arbetet. Länsstyrelsen kommer under 2015 att fortsätta samarbetet med kommunerna för att ytterligare kunna förenkla för företagen.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har regeringens uppdrag att samordna länsstyrelserna i projektet ”Förenkla på riktigt”. Målet med projektet är att förenkla företags myndighetskontakter. Länsstyrelsen i Blekinge deltog under året i två möten, som arrangerades av Länsstyrelsen i Kronobergs för att diskutera och utbyta erfarenheter från förenklingsarbetet.

Infrastrukturplanering

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 34*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,16	0,15	0,15
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,19	0,12	0,17
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,38	0,29	0,34
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	646	324	372
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,64	0,34	0,41
Antal ärenden, inkomna och upprättade	18	17	23
Antal beslutade ärenden	19	14	24
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 583	0	296

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrapporteringskravet. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Intresset för kanalisationsstöd var under året stort i länet. Länsstyrelsen använde kanalisationsstödet som ett komplement till stödet för bredbandsutbyggnad på landsbygden inom landsbygdsprogrammet. Små projekt, ofta i kombination med samförläggning av annan infrastruktur, var mycket lämpliga för kanalisationsstödet. Stödandelen i detta stöd är lägre, endast 50 procent jämfört med Landsbygdsstödet 100 procents finansiering av kanaliseringen. Denna lägre stödandel var tillräcklig i dessa projekt, eftersom totalkostnaden i projekten var relativt låg då samförläggning utnyttjades. Stödet fungerade i dessa fall som ett tillräckligt incitament för att projektet skulle bli av. Eftersom det inte var möjligt att söka stöd inom Landsbygdsprogrammet under 2014 hade kanalisationsstödet en viktig funktion att fylla, då Länsstyrelsen med hjälp av detta stöd kunde bevilja några projektstöd till bredbandsutbyggnad på landsbygden. Den budget som tilldelats förbrukades i princip.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Landshövdingen bjöd under våren in till ett strategiskt samtal för att stimulera bredbandsutbyggnaden i länet. Enligt PTS mätningar ligger Blekinge i botten vad gäller antalet hushåll som är uppkopplade med fiber. Länet har däremot en relativt god uppkoppling via ADSL, vilket eventuellt kan ha fördröjt utbyggnadstakten, då många anser sig ha tillräcklig uppkopplingshastighet med denna teknik. På sikt kommer inte denna teknik att ge tillräcklig hög och säker uppkoppling, varför åtgärder nu måste sättas in för att påskynda utbyggnadstakten.

Även uppkoppling via mobilt bredband är en teknik som utnyttjas i flera områden i länet. Denna teknik ger inte lika hög överföringshastighet som fiber, men kan vara ett komplement. Därför var även samtliga mobiloperatörer inbjudna till det strategiska samtalet. Under dagen diskuterades olika åtgärder för att förbättra bredbandstäckningen i länet, både mobilt och via fiber. Vidare betonades behovet av att ha en länsövergripande strateg med uppgift att samordna och stimulera olika utbyggnadsinsatser.

Länsstyrelsen deltog i arbetet med ReDA, Regional Digital Agenda och är ansvarig för delar av åtgärderna i handlingsplanen. ReDAs handlingsplan är resultatet av det mål- och visionsarbete som gjordes under 2013. Den pekar ut sju insatsområden och 26 prioriterade insatser som ska samordnas och genomföras för att nå ett attraktivt eSamhälle i Blekinge 2020. De sju insatsområdena är:

- Infrastruktur
- Skola
- Digitalt innanförskap

- E-hälsa
- E-förvaltning
- Kultur
- Intelligent transportssystem

Länsstyrelsen har huvudansvaret för insatsområdet infrastruktur. Övriga ansvarsområden hanteras av andra aktörer i länet. En av åtgärderna inom insatsområdet infrastruktur är att ta fram en bredbandsstrategi för utbyggnadsfrågorna.

Länsstyrelsen påbörjade under hösten arbetet med att ta fram en bredbandsstrategi som syftar till att främja bredbandsutbyggnaden i länet och förbättra samordningen. En remissversion fanns framme till årsskiftet. Strategin ska remissbehandlas under våren 2015. Sammanfattningsvis visar remissversionen att med nuvarande utbyggnadstakt kan Blekinge inte nå det nationella målet på 90 % täckning av fiberbredband. Arbetet under 2015 kommer därför att fokusera på att öka utbyggnadstakten och att hitta nya finansiella lösningar.

Under hösten bjöd landshövdingen in till en regional dialog om mobiltäckning. Dialogen var ett uppdrag från Näringsdepartementet. Den regionala dialogen omfattade Blekinge, Kronoberg, Kalmar och Skåne län. Från de olika länen deltog representanter från kommuner, regionförbund och länsstyrelser. Samtliga mobiloperatörer var även inbjudna och medverkade vid mötet. Uppdraget bistods av PTS som bland annat medverkade med föreläsare. Vid mötet lyftes frågan om hur mobiltäckning och kapacitet skulle kunna förbättras i regionen och vilka möjliga samarbetsmöjligheter som finns. Mobiloperatörerna redogjorde för sina utbyggnadsplaner och hinder för genomförandet i regionen. Flera nya kontakter togs mellan operatörer och kommunala företrädare.

Hållbar samhällsplanering och boende

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 40* och 41*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,45	1,50	1,56
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	4,50	3,94	4,23
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	6,53	5,75	6,13
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	6 770	6 153	6 482
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,67	6,47	7,11
Antal ärenden, inkomna och upprättade	393	448	488
Antal beslutade ärenden	345	484	508
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	6	12
Bidragutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 402, Detaljplaner ³⁾	60		61
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4031, Överklagande detaljplaner ⁴⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4032, Överklagande lovärenden ⁴⁾			30

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 402, Detaljplaner. Från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2014. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 60.

⁴⁾ Brukarundersökningen genomfördes inte av Länsstyrelsen i Blekinge för denna verksamhet.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Den länsstyrelsegemensamma brukarundersökningen genomfördes under 2014 för verksamhet 402, Detaljplaner. Blekinge hamnade på exakt samma värde som genomsnittet för alla län (60). Eftersom det är personer på kommunerna som intervjuas, var urvalet litet i Blekinge (13 personer varav 11 svarade) varför det är svårt att dra några långtgående slutsatser. Länsstyrelsen fick höga betyg för kontakten mellan Länsstyrelse och kommuner och lägre betyg för handläggningstider.

Under andra halvan av 2013 hade Länsstyrelsen en vakans på en länsarkitekt. Under januari 2014 anställdes en ny länsarkitekt.

Antalet inkomna detaljplaner har minskat under 2014. Trenden var att antalet detaljplaner ökade efter valet.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Tillsyn och tillsynsvägledning över kommunernas plan- och byggverksamhet.

Plan

Länsstyrelsen bedriver tillsynsvägledning genom deltagande i kommunernas planprocesser och genom handläggning av överklagade detaljplaner och bygglovsärenden. Genom den kontinuerliga rådgivningen och återkopplingen av överklagade ärenden får kommunen vägledning om hur beslut ska utformas för att vara juridiskt hållbara.

Länsstyrelsen får varje år ett antal framställningar från enskilda om att inleda tillsynsärenden gentemot kommunen. Eftersom Länsstyrelsens roll inte är att bedriva skarp tillsyn, används dessa ärenden istället som vägledningsexempel i diskussioner med kommunerna.

Länsstyrelsen anordnade en Regional Plan- & Byggträff under våren. Träffen besöktes av flertalet kommunala tjänstemän inom planering och bygglov. På träffen diskuterades bland annat riktlinjer för byggande i låglänta områden, planeringsunderlag och förutsättningar beträffande kulturmiljö och artskydd, samt återkoppling på enkäten om tillsynsvägledning och information om en vägledning för tillsyn som Boverket tar fram och som publiceras på "PBL-kunskapsbanken".

Under hösten arrangerade Länsstyrelsen också en utbildningsdag om det senaste årets ändringar i PBL. Kursen lockade ett stort antal deltagare från länet men även från kommuner och länsstyrelser i angränsande län. Under dagen diskuterades bland annat olika aspekter på tillsyn.

Bygg

Länsstyrelsen deltog vid Tillsynsvägledningsdagarna i februari. De ägnades åt utbildning om metodik för att utreda och utvärdera, Boverket gav information kring deras arbete med tillsynsvägledning och önskade länsstyrelsens synpunkter avseende prioriteringar. Skrifter i ämnen som enkelt avhjälpta hinder och ovårdade fastigheter presenterades och diskuterades. Länsstyrelsens hemsida med information om tillsynsvägledning uppdaterades. Diskussioner inleddes om eventuella gemensamma insatser med Regionförbunden i Kronoberg och Blekinge och kommunerna.

I enlighet med den plan som upprättades 2012, skickade Länsstyrelsen en tillsynsenkät till kommunerna. Enkäten bestod av tre delar, en skickades till länets kommuner i december/januari. De andra två delarna skickades i augusti. Länsstyrelsen gjorde en sammanställning av inkomna enkätsvar under hösten och redovisade en sammanställd rapport. Varje års tillsynsenkät fokuserar på särskilda teman. År 2014 studerades kommunernas tillsyn av bestämmelserna om *tillgänglighet (ALM)* och *enkelt avhjälpta hinder (HIN)* i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och Boverkets föreskrifter.

Resultatet för Blekinge kan sammanfattas med att samtliga kommuner sedan länge är vana att hantera tillgänglighetsfrågor i samband med nyproduktion och att flera kommuner redovisar höga ambitioner för att fortsätta utveckla arbetet med tillgänglighet på ett mycket lovande sätt. Tillsynsarbetet har ännu inte erhållit någon högre prioritet och det finns en tydlig insikt om att en förhöjd ambitionsgrad vad gäller tillsynsarbete kommer att kräva ökade personella resurser för kommunernas förvaltningar.

Den framtagna rapporten utgör underlag för länsstyrelsens fortsatta arbete med att rikta och utforma användbar tillsynsvägledning till länets kommuner.

Länsstyrelsen i Blekinge samarbetar med Kronobergs län avseende byggfrågor och tillsyn under benämningen "Byggforum". En sammankomst genomfördes tillsammans med kommunerna, där aktuella lagrådsremisser som "Nya åtgärder som kan genomföras utan krav på bygglov" och "En enklare planprocess" diskuterades. Så även propositionen 2013/14:125 "Avskaffande av den obligatorisk byggfelsförsäkringen och ny lag om färdigställandeskydd" samt regleringsbrevets uppdrag om länsstyrelsernas tillsynsvägledning 2014. Forumet var välbesökt och bidrog till en bred samsyn på frågor inom kommuner och länsstyrelser i landets sydöstliga delar.

Regionförbundet i Kronoberg driver "Byggsamverkan Kronoberg". Blekinges kommuner, Region Blekinge och Länsstyrelsen i Blekinge blev inbjudna till en gemensam träff för att diskutera fördelar och utvecklingsmöjligheter kring en eventuell "Byggsamverkan Kronoberg & Blekinge". På mötet framkom att det torde finnas effektiviseringsvinster för såväl kommuner som länsstyrelserna genom sådan samverkan och Länsstyrelsen är därför positiv till att Blekinges organisationer går med i samarbetet.

Uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagen

Enligt RB 44 ska Länsstyrelsen särskilt granska kommunernas tillämpning av bestämmelserna om tillgänglighet och enkelt avhjälpta hinder, samt vilket genomslag reglerna om strandskydd i miljöbal-

ken och då särskilt reglerna om områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen fått i kommunerna. Rubrikerna Tillgänglighet och LIS nedan, rapporteras särskilt till Boverket.

Tillgänglighet

Kommunerna bevakar att tillgänglighetskraven enligt Boverkets byggregler, BBR, tillgodoses i bygglovsprövningar. Tillgänglighet är generellt inget problem vid nyexploatering. I befintliga miljöer tillgodoses tillgänglighetskraven främst i samband med större ombyggnader eller bygglovspliktiga åtgärder. Intresset för enfamiljsbostäder i flera våningsplan ökar igen, efter många år på tillbakagång. Dessa utförs enligt minimikraven i BBR. Ett kompakt byggnadssätt har fördelar ur energisynpunkt och för hushållning med mark.

LIS

Under 2014 tog en kommun fram en ny kommunomfattande översiktsplan. Till denna hör en LIS-plan som antogs 2013. Inga nya LIS-planer antogs under året. Länsstyrelsen deltog i en tvärsektoriell dialog för att utvärdera LIS, arrangerad av Strandskyddsdelegationen och Boverket. LIS har inte fått det genomslag i Blekinge eller landet som lagstiftaren avsåg när begreppet infördes. Under 2014 antogs två detaljplaner som innehåller upphävande av strandskydd.

Planeringsunderlag

Länsstyrelsen tog fram ett flertal nya eller förbättrade planeringsunderlag under året:

- Enligt regleringsbrevet ska länsstyrelsen stödja och samordna kommunerna längs kusten i deras arbete med planering av sina havsområden. Länsstyrelsen anordnade flera arbets- och inspirationsmöten med kommunerna Karlskrona, Ronneby och Karlshamn för att få till stånd en kommunal havsplanering inom det geografiska området Blekinge Arkipelag. Till mötena inbjöds externa gäster med erfarenhet av havsplanering. Se vidare avsnitt under "Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd" om Blekinge Arkipelag och avsnittet med redovisning av uppdrag 55.
- Tillväxtverket beviljade medel till Region Blekinge och Länsstyrelsen för att under ett års tid tillsammans med Blekinges kommuner arbeta med att koppla samman den kommunala fysiska planeringen med regionala utvecklingsfrågor. I projektet kommer planeringsunderlag i form av kartbilder att tas fram. Dessa ska belysa viktiga funktionella samband i länet, med utgångspunkt från Blekingestrategin. I projektet är målsättningen även att hitta formerna för en stadigvarande dialog kring dessa frågor och en metod för att hålla planeringsunderlagen uppdaterade.
- WKP står för Webbaserad Katalogtjänst för Planeringsunderlag och ska bli en nationell katalog för planeringsunderlag. Sedan oktober ingår en planarkitekt från Länsstyrelsen i Blekinge i den nationella redaktionen för framtagandet av Planeringskatalogen. Det innebär bland annat deltagande i arbetet med att stödja övriga län med avgränsning och kategorisering av planeringsunderlag. Planarkitekten är även lokal redaktör för planeringsunderlag från Länsstyrelsen i Blekinge och samordnar inventeringen och inmatningen av underlagen inom länet.
- En Klimat- och energistrategi antogs under 2013. Där anges förslag på åtgärder för att minska klimatpåverkan i länet. Under året togs dessutom en handlingsplan för klimatanpassning fram. Där anges förslag på åtgärder för att hantera klimatförändringarnas effekter. Utifrån prognosticerade klimatförändringar med stigande havsnivåer och ökade flöden i vattendrag, togs riktlinjer för byggnationer i låglänta områden fram med rekommendationer för lägsta nivå för golv, indelat i olika tidshorisonter och olika krav på hur samhällsviktig eller störningskänslig bebyggelsen är.
- Under året pågick översyn och uppdatering av riksintressebeskrivningar för kulturmiljövården. Tydliga beskrivningar och konsekvensanalyser utgör ett viktigt planeringsunderlag.
- Den översyn av riksintressen för friluftsändamål som pågick under 2013, slutfördes under 2014.
- Översyn av det utvidgade strandskyddet slutfördes också under 2014.

Länsstyrelsen anordnade en Regional Plan- & Byggträff under våren. Träffen besöktes av flertalet kommunala tjänstemän inom planering och bygglov. På träffen diskuterades bland annat hur sam-

hållsplaneringen kan utvecklas för att främja näringslivsutveckling, planeringsunderlag om klimatpåverkan och klimatanpassning, kommunal planering av havet, planeringsunderlag och förutsättningar beträffande kulturmiljö, artskydd och jämställdhet.

Regionalisering av nationella mål

Uppdraget om regionalisering av nationella mål genomfördes i enlighet med den plan som Boverket och FORUM för hållbar samhällsplanering utarbetat. Länsstyrelsen lämnade svar på de frågeställningar som föregick en nationell workshop, och deltog i densamma. Resultatet från den skriftliga enkäten och workshopen utgör en viktig del för Boverkets uppdrag om att ta fram en vägledning till Plan- och bygglagens hållbarhetsbestämmelser.

Inriktningsmål för handläggning av överklagade PBL-ärenden

Länsstyrelsen klarade handläggningstiden för överklagande av lov, förhandsbesked m.m. både inom fyra månader (utfall 88 procent av ärendena) och sex månader (100 procent av ärendena).

När det gäller överklagade detaljplaner så fattade Länsstyrelsen beslut om sex överklagade detaljplaner under 2014. Länsstyrelsen kunde inte uppfylla målet om att handlägga 75 procent av överklagade detaljplaner inom tre månader. Stor personalomsättning (två av fem handläggare slutade sommaren 2014) gjorde att tre av sex ärenden tog betydligt mer än tre månader och ett ärende överskred tidsfristen med några dagar.

Övriga arbetsuppgifter

Hemlöshet

Länsstyrelsen i Blekinge genomförde hemlöshetsuppdraget i enlighet med den projektplan som är gemensam för alla länsstyrelser. Hemlöshetsuppdraget är ett treårigt uppdrag med start 2013. Uppdraget genomförs genom en nationell arbetsgrupp. Den nationella hemlöshetssamordnaren gjorde ett återbesök i Karlskrona kommun, med syfte att följa upp den tidigare överenskommelsen enligt "letter of intent." Länsstyrelsen deltog vid sammankomsten med representanter från sakområdena plan och social hållbarhet.

Länsstyrelsens har inom området i huvudsak arbetat med kontinuerlig uppföljning samt med uppdatering av Länsstyrelsens webbplats. Den regionala bostadsmarknadsanalysen⁴ under 2014 tydliggjorde hemlöshetssituationen i länets kommuner. Socialstyrelsen gjorde 2011 en landsomfattande kartering av hemlösheten. Undersökningen visade att 34 000 personer var hemlösa i Sverige år 2011. Av dessa var 197 personer hemlösa i Blekinge län. De personer som var hemlösa kunde hänföras till grupper vilka antingen befann sig i akut hemlöshet, i institutions- eller kategoriboende, i långsiktigt boende eller i någon form av kortsiktigt boende. Härigenom konstaterades att antalet akut hemlösa personer med total avsaknad av plats för daglig och nattlig vistelse, var 4500 personer i hela Sverige varav 21 personer i Blekinge. Länsstyrelsens arbete med hemlöshet skedde i samverkan mellan sakområdena plan, bostad och social hållbarhet.

Bostadsmarknadssituationen

Utifrån kommunernas svar på Bostadsmarknadsenkäten (BME) sammanställde Länsstyrelsen en regional Bostadsmarknadsanalys, inrapporterad till Boverket i mitten av juni. Resultatbilden för Blekinge kom att se ut enligt följande.

Enligt BME 2014 kan fler kommuner än tidigare konstatera balanssituation vad gäller bostadsutbudet. Vissa kommuner gör dock bedömningen att befintligt bostadsbestånd inte alltid motsvarar det marknaden efterfrågar. Det kan vara en av anledningarna till att kommuner noterar situationer av bostadsöverskott. För kommuners centralorter och innerstäder noteras fortfarande bristsituationer på bostäder. Brist på hyresrätter gäller dock för flertalet kommuner i länet avseende små och stora lägenheter. Särskilt bekymmersam är bostadssituationen för ungdomar, studenter och nyanlända. Eftersom nyanlända

⁴ [Analys av bostadsmarknaden i Blekinge län 2014](#)

invandrare delvis lokaliseras utifrån statliga beslut, är det emellanåt svårt att planera en god bostadsförsörjning för dessa grupper.

Den förväntade utvecklingen av bostadsbeståndet i Blekinge län framöver är enligt BME 2014 en utveckling utan påtagliga förändringar avseende bostadssituationen för *kommunen som helhet* i tre av de fyra kommuner som gjort bedömningar i frågan (svar saknas från en kommun). En av de fyra kommunerna bedömer däremot en utveckling med ökad bostadsbrist för *kommunen som helhet*. Under de närmaste åren planeras i länet för nyproduktion av bostäder i flerbostadshus, bostäder i småhus, särskilda boendeformer för äldre och trygghetsbostäder.

Fastighetsbildning

Länsstyrelsen deltar i samråd och godkännanden av fastighetsbildningsärenden, i samverkan med Lantmäterimyndigheten. Under året genomfördes 11 samråd inför och 173 godkännanden av genomförda lantmäteriförrättningar

Koncessionsärenden

Länsstyrelsen hanterade under året fyra ärenden om ändring eller förlängning av koncessioner för elnät. Flertalet ärenden var små, men ett ärende gällande en ny sträckning av högspänningsledning var mera komplex. Länsstyrelsen begärde där att sökanden ska utreda alternativ utformning med nedgrävning av kabel för minskade omgivningsstörningar.

Samverkan med andra myndigheter

Länsstyrelsen har en kontinuerlig samverkan med kommunerna i länet både i ärendehantering och genom kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte, enkäter och informella kontakter. Under året samverkade Länsstyrelsen också med Havs- och Vattenmyndigheten, Försvarsmakten, Region Blekinge, Lantmäteriverket, Trafikverket, Boverket övriga länsstyrelser med flera. Länsstyrelsen deltog också i Plan- och byggdagarna i Kiruna med fokus på storskaliga stadsbyggnadsprojekt och på riksintressen.

Kompetensutveckling

Handläggare inom sakområdet plan- och bostad fick kompetensutveckling om lantmäterifrågor i plansammanhang, tillsynsvägledning, processen för transportinfrastrukturärenden och åtgärdsvalsstudier, strandskyddslagstiftning, kulturmiljövården i PBL samt nyheter i Plan- och bygglagen. Medarbetare inom plan- och bostadområdet gjorde även en studieresa till Kristianstad med fokus på översvämningsskydd och klimatanpassning.

Indikatorer

Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik utgiftsområde 18¹⁾

Detaljplaner	2014	2013	2012	2011	2010
Antal överprövade detaljplaner		0	0	0	0
Antal upphävda detaljplaner		0	0	0	0
Strandskyddsdispenser	2014	2013	2012	2011	2010
Antal strandskyddsdispenser som Länsstyrelsen har överprövat		6	15	8	12
Antal strandskyddsdispenser som Länsstyrelsen har upphävt		3	12	3	4

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Boverket, Naturvårdsverket

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Detaljplaner

Under åren 2010-2013 gjordes inga upphävanden eller överprövningar av detaljplaner i Blekinge. Under 2014 upphävde Länsstyrelsen en detaljplan som var överklagad. Upphävandet gjordes på grund av att planen införde oskäligen begränsningar på en grannfastighet. Två detaljplaner togs in för överprövning, båda på grund av konflikt med strandskyddsbestämmelserna. En av planerna godkändes sedan med beaktande av bland annat nya strandskyddsbestämmelser från den 1 januari 2015. Den andra planen är ännu under handläggning.

Strandskyddsdispenser

Antalet överprövade och upphävda strandskyddsdispenser ligger på en någorlunda jämn nivå från år till år. Under 2014 togs 11 beslut in för överprövning, varav 5 beslut upphävdes. Strandskyddsdispenser som Länsstyrelsen själv prövat som första instans, har ökat något.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 4.1

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2014	2013	2012
Boverket: Engångsbidrag	11 363	2 292	4 279
Boverket: Periodiska bidrag totalt	0	0	0
Totalt	11 363	2 292	4 279
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år	0	0	0

Källa: Boverkets statistikprogram Svanen

Kommentarer Tabell 4.1

Det utbetalda beloppet har ökat kraftigt under 2014. Det beror på att några ärenden om investeringsstöd för äldreboenden beviljades. Dessa ärenden är ofta på betydligt högre belopp än de stöd som enskilda får för radonsanering eller solceller.

Tabell 4.2

Beslut om stöd (antal första beslut)	2014	2013	2012
Reguljära stöd			
Radonbidrag egna hem	21	13	34
Tillfälliga stöd			
Investeringsstöd äldre bostäder, m.m.	3	0	3
Investeringsstöd till solceller	23	75	16
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	24	16	22
Beslut om avslag/avskrivning	6	18	5
Beslut om återkallande	13	10	15
Beslut om utbetalning	69	46	54
Beslut om omprövning efter utbetalning	0	0	0

Källa: Boverkets statistikprogram Svanen

Kommentarer Tabell 4.2

Antalet ärenden för stöd till solceller minskade markant under 2014. Det beror på att en större etablering av solceller förbrukade en stor del av de resurser som fanns för detta stöd. Under året beviljades flera investeringsstöd till äldre bostäder. Blekinge har en liten befolkning och varje ny- eller ombyggnadsprojekt ger därför stort genomslag i statistiken.

Under våren 2014 lät Länsstyrelsen göra en utredning av potentialen för utvinning av solenergi från hustak i befintlig bebyggelse⁵. Analysen visade på en mycket hög potential. Elproduktionen skulle täcka så mycket som 75 procent av Blekinges totala elanvändning om solceller installerades på alla användbara byggnadstak. Fram till år 2020 uppskattades den realiserbara potentialen till ca 30 procent av Blekinges elanvändning, med hänsyn till lönsamhet. I dagsläget kommer mindre än 1 procent av den el som används i Blekinge från solenergi. Länsstyrelsen presenterade utredningen vid ett seminarium på residenset och den fick stort genomslag i media med intervjuer i lokala dagstidningar och radio. Som resultat märks en ökning av intresseförfrågningar om stöd för installation av solceller.

En stormarknad i länet valde att installera en stor solcellsanläggning på taket. Denna anläggning täcker stormarknadens årsbehov av el men tjänar också som marknadsföring för butiken och som inspiration för andra företag i regionen. Denna anläggning beviljades stöd till installationen. Storleken på anläggningen och därmed stödet, gjorde att det fanns mindre resurser till små anläggningar. Installation av solceller är fortfarande så pass dyrt i Sverige att det är svårt för enskilda att räkna hem någon ekonomisk vinst. Därmed minskar incitamentet för enskilda att investera i solceller trots dess goda miljöeffekter.

⁵ [”Solenergi potentialen för Blekinges bebyggelse enligt två framtidsscenarier”](#)

Energi och klimat

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 42*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män 1)	1,30	0,43	0,38
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	1,01	0,98	0,78
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	2,53	1,50	1,22
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 008	1 886	1 801
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	2,96	1,98	1,98
Antal ärenden, inkomna och upprättade	8	10	20
Antal beslutade ärenden	10	15	9
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	2	1
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	746	558	393

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Bemanningen inom energi och klimat har ökat över tid. Anledningen till detta är att arbetet byggts upp successivt i samband med utvecklingen av den regionala klimat- och energistrategin och dess åtgärdsprogram. Skillnader i antal ärenden mellan olika år beror främst på antal beviljade och avslutade projekt. Tabellposten "Antal ej beslutade ärenden äldre än två år" utgörs av fleråriga projekt, där ärendet har avslutats först efter godkänd slutredovisning.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Under 2014 intensifierades Länsstyrelsens arbete med åtgärdsinsatser inom klimat- och energiområdet. De största insatserna genomfördes inom transporter, förnybar energi och konsumtion. Det regionala samverkansforumet Klimatsamverkan Blekinge som leds av landshövdingen har utvecklats på ett mycket bra sätt och fyller en viktig funktion i att stärka klimatarbetet i länet. Arbetet drivs av de offentliga aktörerna men både näringslivet och intresseorganisationer medverkar i Klimatsamverkans styrgrupp.

Den nya klimat- och energistrategin som beslutades 2013 innehåller ett omfattande åtgärdsprogram med konkreta åtgärder och tidplan för utpekade ansvariga aktörer. Länsstyrelsens uppföljning bland de offentliga aktörerna vid slutet av 2014 visade på stor aktivitet och att aktörerna tagit sig an åtgärdsprogrammet med stort engagemang.

Med Klimatsamverkan Blekinge som plattform genomfördes flera länstäckande åtgärdsinsatser. En kalender med klimatsmarta tips för årets alla månader delades ut till länets alla hushåll. Den klimatsmarta kalendern var illustrerad med humoristiska skisser av en känd Blekingekonstnär, och innehöll information om Blekinges nya klimat- och energistrategi med åtgärdsprogram.

I maj månad anordnade Länsstyrelsen klimatföreställningar i samarbete med SMHI med deras spektakulära Geodom - en uppblåsbar kupol där själva taket utgör bildskärm. Under turnéveckan anordnades informativa och mycket uppskattade föreställningar i Blekinges alla kommuner, med inriktning mot kommunpolitiker, skolungdomar, respektive till allmänheten.

Som exempel på en annan insats inom Klimatsamverkan Blekinge kan nämnas att landshövdingen i slutet av november bjöd in till ett strategiskt samtal om möjligheter att skapa förutsättningar för att etablera en biogasmack i östra Blekinge. Mötet visade att det finns goda möjligheter att få ihop det

kundunderlag som krävs, genom samarbete mellan flera aktörer. Arbetet fortgår för att få fram beslut i frågan till senast april/maj 2015.

Länsstyrelsen, Blekinges alla kommuner och Landstinget medverkar också i Greencharge Sydost, som arbetar för att driva på introduktionen av elbilar.

Länsstyrelsen genomförde under 2014 flera utredningar för att kartlägga potentialen för minskad klimatpåverkan inom olika områden, ett viktigt underlag för fortsatta åtgärdsinsatser. En utredning som visade att solenergipotentialen för Blekinges alla byggnadstak motsvarar så mycket som 75 procent av länets totala energianvändning. Länsstyrelsen gjorde också en kartläggning av restvärme från industrier i Blekinge. Under projektet utvecklades ett nätverk mellan de industriföretag som medverkade och Länsstyrelsen arbetar för att skapa förutsättningar för att utveckla nätverket vidare. Under 2014 slutfördes även en potentialstudie för bioenergi och Länsstyrelsen tog fram en utvecklad handlingsplan för att öka användningen av bioenergi i Blekinge. Under året slutfördes också en strategi och handlingsplan för biogas till fordon, ett projekt som genomfördes tillsammans med länsstyrelserna i Kalmar och Kronobergs län.

Förnybar energi står för drygt 60 procent av Blekinges totala energianvändning, en relativt hög andel om man jämför med andra län. Trots det finns en mycket stor potential att öka produktionen av förnybar energi. Genomförda analyser visar att den sammanlagda potentialen för ökad produktion av bioenergi, sol-el och vindkraft vida överstiger behovet av fossil energi i Blekinge.

För mer detaljerad redovisning av uppdrag 41, se den redovisning som Länsstyrelsen lämnade till Energimyndigheten 2015-01-31.

Indikatorer

Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20¹⁾

Förnybar energi	2014	2013	2012	2011	2010
Installerad effekt i vindkraftverk (MW)		75	72,7	50,7	34,2
Producerad el som kommer från vindkraft (GWh)		148	115	97	54

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Statens energimyndighet

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Från 2010 till och med 2012 ökade utbyggnaden av vindkraftverk kraftigt i Blekinge län. Denna tydliga positiva trend bröts under 2013, då endast ett vindkraftverk uppfördes. Totalt finns 52 vindkraftverk uppförda i fyra av länets fem kommuner. Dessa har en total installerad effekt på 75 MW och producerar 148 GWh. I Olofströms kommun finns ännu inga vindkraftverk uppförda men det finns planerade projekt. Planeringsmålet i länet är på 191 GWh år 2015.

I Blekinge finns omfattande planer för etablering av vindkraft. Under 2013 minskade dock intresset kraftigt för att etablera vindkraft, både i antal uppförda verk, men även vad gäller antalet inledda prövningsprocesser och beviljade tillstånd. Den främsta orsaken till detta bedöms vara den försämrade lönsamheten för vindkraft. Ytterligare ett tecken på detta är den pågående planering inför nedmontering av de fem vindkraftverk som finns på Yttre Stengrund utanför Blekinges östkust. Trots kostnader för till exempel nedmontering och återställning av området samt att det finns ett ändringstillstånd om att ersätta befintliga fem torn med turbiner, så väljer verksamhetsutövaren att avveckla parken av ekonomiska skäl.

Motstående intressen till vindkraften finns, till exempel påverkan på landskapsbilden, påverkan på närboende i form av till exempel buller samt försvarsmaktens riksintressen, vilka alla måste beaktas vid prövning av vindkraft. Om lönsamheten inom branschen ökar, så bedöms utbyggnaden av vindkraft att fortsätta under de närmaste åren, framför allt i skogsbygden och eventuellt även till havs. Om alla planerade verk byggs kommer den sammanlagda produktionen vida överstiga planeringsmålet för länet.

Inom projektet Blekinge Offshore planeras uppförande av 500-700 vindkraftverk i Hanöbukten, vilka skulle kunna producera elkraft motsvarande cirka fem procent av Sveriges årliga förbrukning. Efter positivt besked från Miljödomstolen ligger ärendet nu hos regeringen för slutligt avgörande.

Återrapportering regleringsbrev

RB 42. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och användningen av medel från anslag 1:10 *Klimatanpassning* inom utgiftsområde 20 med anledning av uppgiften att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Länsstyrelsens arbete med kunskapsuppbyggnad internt och externt

Blekinges regionala handlingsplan för klimatanpassning: Den interna och externa kunskapen om klimatanpassning ökade under året. Både medarbetare på Länsstyrelsen och kommunerna och andra berörda aktörer på regional nivå var involverade i utarbetandet av den regionala handlingsplanen för klimatanpassning. Under våren genomfördes en workshopserie med fokus på sex olika områden:

1. Bebyggelse och infrastruktur
2. Människors hälsa
3. Naturmiljö och areella näringar
4. Fiskenäring och havsmiljö,
5. Kulturmiljö
6. Besöksnäring

För att förankra arbetet med handlingsplanen internt på Länsstyrelsen inleddes en kontakt med olika verksamhetsområden som berörs av handlingsplanen. Inför planeringen och inbjudan till respektive workshop informerades berörda personer på Länsstyrelsen om klimatanpassningsarbetet, de bönjds in att lämna synpunkter delta på workshoparna. Målet med workshopserien var att identifiera de största riskerna samt negativa och positiva konsekvenser som ett förändrat klimat medför och att diskutera konkreta åtgärder. Under de sex workshoparna deltog totalt 22 medarbetare på Länsstyrelsen aktivt som dialogledare. Det totala antalet deltagare var 134 stycken, från lokal till nationell nivå. Exempel på deltagare var kommuner, Landsting, Sveriges pensionärsförbund, Lantbrukarnas riksförbund, Blekinge museum, Riksantikvarieämbetet, Trafikverket, Räddningstjänsten, Skogsstyrelsen, Boverket och Havsfiskelaboratoriet. Handlingsplanen var ute på extern och intern remiss mellan 17 april till 16 juni.

Internremissen utfördes genom avdelningsvisa möten på Länsstyrelsen där remissutkastet av handlingsplanen diskuterades. Totalt 21 personer från Länsstyrelsens olika avdelningar deltog i den interna remissrundan.

Intern kunskapshöjning - seminarier med sektorsmyndigheter

Hela Länsstyrelsens personal blev inbjudna till två seminarier där SMHI och SGU presenterade sina verksamheter. Under seminarierna presenterades vilket underlag och vilka redskap som finns tillgängliga, med exempel på tillämpning inom Länsstyrelsens olika verksamheter. Seminarierna blev mycket uppskattade och utgjorde en viktig del för den tvärssektoriella kompetensutvecklingen.

Populärversion av handlingsplanen

Under hösten utarbetade Länsstyrelsen en populärversion av den regionala handlingsplanen för klimatanpassning. Foldern togs fram för att underlätta informationsspridning och kunskapshöjning kring Blekinges klimatanpassningsarbete, både vid interna och externa möten och i kontakt med allmänheten.

Klimatsamtal på residenset

I maj arrangerade Länsstyrelsen ett seminarium kring klimatfrågor för politiker och andra beslutsfattare i länet. Seminariet behandlade hur samhället påverkas av klimatförändringar, säkerhetsnivåer för vägar och bebyggelse, potentialen för solenergi i Blekinges bebyggelse, samt ett inspirerande exempel på hur man kan gå från ord till handling i arbetet för minskad klimatpåverkan kopplat till hållbarhetsperspektiv som helhet.

Ökad kunskap hos politiker

Under våren besökte Länsstyrelsen kommunernas kommunstyrelser och arbetsutskott för att informera och öka politikernas kunskap om klimatanpassning och arbetet med den regionala handlingsplanen.

Världsarvsrådet

I Blekinge finns världsarvet Örlogsstaden Karlskrona. Länsstyrelsen genomförde en analys av vilka byggnader inom världsarvet som riskerar drabbas av översvämning vid nästa sekelskifte till följd av stigande havsnivåer. Resultaten presenterades vid ett möte med Världsarvsrådet, som leds av Länsstyrelsen. Under mötet presenterades scenarier för framtida klimatförändringar som bakgrund för diskussion kring behov av åtgärder för att skydda kulturmiljön.

Geodometurné

Under en vecka i maj genomfördes en Blekingeturné av Geodomen med stopp i länets alla fem kommuner. Det blev den största turnén av geodomen i Sverige hittills. Turnén gjordes i samarbete mellan Länsstyrelsen i Blekinge, SMHI, Norrköpings visualiseringscenter, Klimatsamverkan Blekinge och Naturum. I geodomen, där hela kupolens tak är en bildskärm, visualiserades klimatdata. Deltagarna la sig till rätta och fick nya perspektiv på klimatförändringarna och vad vi kan göra för att minska utsläppen och anpassa samhället. En presentatör styrde visningen i realtid i kontakt med publiken. I samtliga kommuner hölls visningar för både politiker, skolelever och allmänheten. Totalt 909 personer i länet såg visningen.

IPCC-café

I november anordnade Länsstyrelsen ett IPCC-café tillsammans med Kreativum och Energimyndigheten. Seminariet innehöll diskussioner utifrån presentationer om FN:s klimatpanel (IPCC), klimatförändringar, utmaningar och möjligheter, globala processer och lokala effekter. Eftermiddagen leddes av Länsstyrelsens klimatexpert tillsammans med prof. Markku Rummukainen, en av de svenska huvudförfattarna i IPCC AR5. Insatsen blev uppmärksammas i lokalpress och var mycket uppskattad av deltagarna, som bestod av 160 gymnasieelever, 20 lärare (fortbildning) och tjänstemän från kommuner, regionförbund och näringsliv.

Seminarier för skolor och för allmänheten

Under 2014 medverkade Länsstyrelsen med presentationer vid flera olika seminarietillfällen; till exempel temadagar om hållbarhet för gymnasieelever, samt för mellanstadieelever, seminarieserier vid Marinmuseum och Littorina Folkhögskola.

Samverkan inom Länsstyrelsen och med kommuner och andra aktörer

Under år 2014 hade Länsstyrelsen en god samverkan kring klimatanpassning med kommunerna och andra aktörer i länet. Den samverkan som skedde i samband med utarbetandet av den regionala handlingsplanen fortsatte under hösten. Klimatanpassning bedrevs tvärsektoriellt inom olika områden på Länsstyrelsen och externt mot kommunerna.

Vid Länsstyrelsen i Blekinge ligger verksamhetsområdet för klimat och energi organisatoriskt under Avdelningen för samhällsutveckling. Länsstyrelsens styrgrupp för miljömål omspannar även frågor om klimat och klimatanpassning. I den löpande ärendehantering integreras klimatanpassningsperspektivet bland annat genom tvärsektoriella informationsmöten där aktuella plan- och miljöskyddsärenden diskuteras. Mötena hålls regelbundet varje eller varannan vecka.

Miljömål

Länsstyrelsen gjorde en sammanställning av de åtgärder som berörs av varandra i handlingsplanen för klimatanpassning och åtgärderna i ett hållbart Blekinge som syftar till att uppnå miljömålen. Samordningen mellan miljösamordnarna och klimatanpassningshandläggaren på Länsstyrelsen ökade under året. De träffades och resonerade hur klimatförändringarna kan integreras i miljömålen och hur man kan ta hänsyn till klimatanpassning i dem. En idé var att få in en analys om klimatförändringar i uppföljningen av miljömålen men på grund av tidsbrist kunde detta inte genomföras i år. Det blir aktuellt först vid nästa uppföljning av miljömålen.

Vattenskydd

Inom Länsstyrelsen bildades under 2014 en tvärsektoriell arbetsgrupp för att stärka arbetet med vat-

tenskyddsområden i länet. Förutom verksamhetsområdet för klimat ingår representanter från vattenverksamhet, miljöskydd, samhällsplanering och juridik.

Kulturmiljö

Verksamhetsområdena kulturmiljö samt Energi och klimat utformade en gemensam projektplan med syfte att starta ett projekt år 2015 för att identifiera och undersöka de av Blekinges kulturmiljöer som hotas av översvämning vid en stigande havsnivå och ökade vattenflöden. Projektet syftar även till att ge förslag på möjliga skyddsåtgärder och resonera kring prioriteringssystem för hotade kulturmiljöer.

Landsbygdsprogrammet

Verksamhetsområdet Energi och klimat medverkade i Länsstyrelsens utarbetande av det nya landsbygdsprogrammet för att få in klimatanpassning som kriterier för projektansökningar. I det senaste utkastet fanns klimatanpassning med i två regionala kriterier:

- *Investeringsstöd till annan verksamhet än jordbruk, trädgård, rennärning och skog för att skapa fler jobb:* Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål, investeringen bidrar till klimatanpassning
- *Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald:* Miljöinvesteringen bidrar till minskad avgång av växthusgaser eller den är en anpassning till förändrat klimat. Våtmarken kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.

Blekinges handlingsplan för anpassning till förändrat klimat

Utarbetandet av handlingsplanen genomfördes i bred samverkan med kommunerna, landstinget och andra aktörer.

Föreorenade områden och miljöfarliga verksamheter

Länsstyrelsen bjöd in till och genomförde en workshop den 8 december för att öka kunskapen hos miljöhandläggare på Länsstyrelsen och kommunerna om hur ett förändrat klimat påverkar risken för spridning av föroreningar samt hur detta kan beaktas i tillsyn och prövning. Temat var: ökad riskbild för miljöfarliga verksamheter och föreorenade områden på grund av klimatförändringar.

Möten för att stödja kommunernas arbete

På önskemål av enskilda kommuner har Länsstyrelsen besökt dem för att diskutera och ge stöd och vägledning kring integrering av klimatanpassning i olika sammanhang. Under 2014 efterfrågade tre kommuner möten och de kom att handla om arbete med ny översiktsplan, kommunens risk- och sårbarhetsanalys, samt detaljplanearbete för låglänt område med översvämningsrisk i framtida klimat.

Fortsatt stöd till kommunerna

För att stödja kommunerna i det fortsatta klimatanpassningsarbetet och för att öka samverkan mellan Länsstyrelsen och kommunerna beslutade Länsstyrelsen att ordna kommunvisa möten under våren 2015 för att informera om de klimatanpassningsunderlag som kommunerna kan använda och för att ge stöd i resonemang kring åtgärder och tidplan. En skrivelse om detta, underskrivet av landshövdingen, skickades ut till kommunerna den 31 oktober 2014. I den bad Länsstyrelsen att varje kommun skulle utse dels en sammanhållande kontaktperson för frågor om klimatanpassning, dels kontaktpersoner för samtliga berörda förvaltningar och bolag inför dessa möten. För att få en uppfattning om det fortsatta arbetet med Blekinges regionala handlingsplan för klimatanpassning önskade Länsstyrelsen att kommunerna ger en indikation på hur tidplanen för åtgärderna behöver justeras för att passa in i kommunens verksamhet. I handlingsplanens tidplan har Länsstyrelsen förslagit när åtgärderna bör påbörjas. Den föreslagna tidplanen behöver samordnas med kommunernas egna verksamhetsplaner och beslutsprocesser.

Hur arbetet anpassats till regionala förhållanden

Handlingsplan för klimatanpassning

Länsstyrelsen utarbetade handlingsplanen med Länsstyrelsens tidigare utredningar och andra nyare analyser för Blekinge som underlag. Främst användes *Översiktlig sårbarhetsanalys för naturolyckor*,

Framtida högvatten och Klimatanalys för Blekinge. Uppdaterat kunskapsunderlag om klimatförändringar vägdes in, främst SMHI:s nedskalning av scenarierna från IPCC:s senaste rapport AR5. Efter dialog med SGU införskaffade Länsstyrelsen även uppdaterad analys av skredriskområden för de delar av länet där det finns tillgängligt.

Säkerhetskrav för byggnation i låglänta områden

Länsstyrelsen i Blekinge gav SMHI i uppdrag att beräkna extrema vattenstånd i ett framtida klimat utmed Blekingekusten. För att få en kvantitativ uppskattning av dessa extremer beräknade SMHI återkomsttider för vattenståndstidsserier för mätstationen vid Kungsholmsfort. Framtidsscenarierna utgår från global havsnivåhöjning enligt IPCC:s nya AR5-rapport med hänsyn till Blekinges landhöjning.

Utifrån de regionala förhållandena i Blekinge med fyra av fem kommuners centralorter belägna längs med kustlinjen och med ett stort exploateringsstryck utmed kusten utarbetade Länsstyrelsen förslag på riktlinjer för byggnation i låglänta områden. Riktlinjerna är avsedda att skapa tydlighet kring Länsstyrelsens bedömning av vilka säkerhetsnivåer som krävs för att byggnadsverk ska tryggas mot översvämningssrisk, relaterat till stigande havsnivåer och högre extremflöden i vattendrag. En intern arbetsgrupp utarbetade ett förslag där hela gruppen inom samhällsplanering medverkade samt medarbetare från krisberedskap och miljöskydd. Riktlinjerna utarbetades i samverkan med kommunerna med en större workshop och löpande dialog vid flera olika möten. Remissen för riktlinjerna skickades ut för yttrande i oktober till kommunerna, övriga länsstyrelser och berörda myndigheter. Redan innan remissperioden var avslutad hade tre av Blekinges fyra kustkommuner börjat använda sig av riktlinjerna. Arbetet med framtagande av riktlinjerna resulterade i en kunskapshöjning på bred front, både inom Länsstyrelsen och inom kommunerna.

Koppling till risk- och sårbarhetsanalyser

Under året fördes ett klimatanpassningsperspektiv in på återkommande arbetsgruppmöten om risk- och sårbarhetsanalyser. Det är ett forum för samverkan och erfarenhetsutbyte där Länsstyrelsens, kommunernas och landstingets krisberedskapssamordnare diskuterar hur risk- och sårbarhetsarbetet kan effektiviseras och samordnas i länet.

Vid Länsstyrelsens kommunvisa besök och utvärdering av kommunernas krisberedskap kring lagen om extraordinära händelser (LEH) diskuterades bland annat frågan om hur kommunerna förhåller sig till klimatförändringarna i beredskapsarbetet. Klimatanpassningshandläggaren deltog på tre av fem möten.

Den 20:e november deltog klimatanpassningshandläggaren på MSB:s seminarium om arbetet med riskhanteringsplaner enligt förordningen (SFS 2009:956) om översvämningssrisker.

I årets regionala risk- och sårbarhetsanalys uppdaterade Länsstyrelsen kapitlet om klimatanpassning. Detta skedde i samverkan mellan klimatanpassnings- och krisberedskapshandläggarna. I det nya kapitlet beskrivs hur klimatförändringarna påverkar Blekinges risk och sårbarhet samt hur Länsstyrelsen arbetar med klimatanpassning genom den regionala handlingsplanen för klimatanpassning.

Status för det lokala anpassningsarbetet

I samband med utarbetandet av handlingsplanen fick det lokala klimatanpassningsarbetet en skjuts under 2014. Samtliga kommuner medverkade aktivt i arbetet vid olika möten och workshops. Under hösten gjorde Länsstyrelsen en sammanställning över kommunernas hänsyn till klimatanpassning i översiktsplaneringen. Den visade att det tas allt mer hänsyn till klimatanpassning ju nyare översiktsplanen är. Detta visar att medvetenheten om klimatförändringarna har blivit större i den fysiska planeringen de senaste åren. En av kommunerna utarbetade en ny översiktsplan som antogs i december 2014. Efter synpunkter från Länsstyrelsen fick klimatförändringarna betydligt större utrymme i översiktsplanen, och kommunen planerar dessutom att ta fram en klimatanpassningsstrategi liksom en förvaltningsövergripande klimatanpassningsplan. En annan kommun startade under 2014 arbetet med en risk- och sårbarhetsanalys där de tittade på konsekvenser av ett förändrat klimat.

Länsstyrelsens samverkan nationellt

Länsstyrelsen i Blekinge medverkar i Dricksvattenutredningens referensgrupp för klimatförändringar som representant för Sveriges länsstyrelsernas klimatanpassningsnätverk. Som underlag till Dricksvattenutredningen initierade och gjorde Länsstyrelsen en sammanställning av kommunernas arbete med koppling till dricksvatten, baserat på den kartläggning av kommunernas klimatanpassningsarbete som samtliga länsstyrelser genomförde under 2013. Samtliga län inom klimatanpassningsnätverket bidrog med underlag till sammanställningen. Resultaten presenterades vid Dricksvattenutredningens seminarium i maj månad.

Under 2014 arbetade Länsstyrelsen aktivt med att lyfta behovet av nationell samsyn kring säkerhetskrav för översvämning kopplat till klimatförändringar. I arbetet med framtagande av riktlinjer för Blekinge kring säkerhetskrav för byggnader i låglänta områden hade Länsstyrelsen ett möte med Boverket för avstämning och för att diskutera nationell samordning i frågan kring säkerhetskrav. Förslaget till riktlinjer skickades sedan på bred remiss även utanför Blekinge till sektorsmyndigheter och samtliga länsstyrelser, och behovet av nationell samsyn kring säkerhetskrav belystes i följebrevet.

Som ett led i att samverka kring klimatanpassning nationellt deltog Länsstyrelsen i Blekinge aktivt på flera nationella möten och workshops under året samt, vid två tillfällen, som föreläsare i internationella sammanhang om klimatanpassning.

Nationella möten/workshops:

- 4/4-2014: Workshop, Kontrollstation 2015: Vad har gjorts efter Klimat- och Sårbarhetsanalys, SMHI.
- 8-9/4-2014, Nationellt klimatanpassningsmöte med klimatanpassningssamordnare och centrala myndigheter, Länsstyrelserna, SMHI, Åre.
- 28/8-2014, Workshop om klimatförändringar och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, RAÄ, Stockholm.
- 2-3/9-2014, Workshop 2 för Kontrollstation 2015: Genomförda åtgärder klimatanpassning & behov av ytterligare, SMHI, Norrköping.
- 3-4/9-2014, Workshop, Nedskalningsprojektet, SMHI, Norrköping.
- 7/10-2014, Nätverksmöte klimatanpassning, Sydlänen, Länsstyrelserna, Alvesta.
- 5/11-2014, Nationellt höstmöte klimatanpassningsnätverket, Länsstyrelserna, Stockholm.
- 20/11-2014, Seminarium om arbetet med förordningen om översvämningssrisker – riskhanteringsplaner, MSB, Stockholm.
- 3/12-2014, Konferens, Klimatrisker och Krisberedskap, SKL.

Internationella möten/konferenser:

- 25-27/8-2014, Third Nordic International Conference on Climate Change Adaption, Köpenhamn. Länsstyrelsens klimatexpert höll en presentation med titeln "Risk Assessment and Regional Action Plans – Guidance for Climate Change Adaptation in Sweden". Presentationen utarbetades i samarbete med länsstyrelserna i Skåne och Östergötland, och innehöll exempel från handlingsplanarbetet i våra tre län.
- 21-22/10-2014, Workshop on Climate change adaptation, risk prevention and management in the water sector, Jaspers/EU, Bryssel. Inför workshopen sökte organisationen Jaspers goda exempel i Europa på klimatanpassningsplaner nationell, regional och lokal nivå. Länsstyrelsen i Blekinge blev tillfrågad om att presentera den nya regionala handlingsplanen. Vid workshopen höll Länsstyrelsens klimatexpert en presentation med översiktlig beskrivning av klimatanpassningsarbetet i Sverige med exempel från Blekinge på hur översiktlig sårbarhetsanalys genomförts kopplat till vatten och skred, erosion och översvämning, samt hur arbetet med att ta fram den regionala handlingsplanen bedrivits.

Användning av medel från anslag 1:10 KLIMATANPASSNING	2014
Lönekostnader, OH-kostnader	928 056
Reskostnader samt konferens- och kursavgifter	34 399
Arr. externa möten, tryck informationsmaterial	28 992
Beställda utredningar (SMHI)	81 375
Summa	1 072 822

Kommentarer till tabellen

Under 2014 tilldelades Länsstyrelsen i Blekinge 777 488 kr för arbete med att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet. Överskjutande kostnader för årets genomförda insatser täcks av besparingar från tidigare år.

Länsstyrelseinstruktion 5§

8. Länsstyrelsen ska samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat. Förordning (2013:815).

Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning, inklusive samordning av arbetet på regional nivå, redovisas samlat under avsnittet med återslagrapportering av uppdrag 42 ovan.

Kulturmiljö

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 43*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,60	2,10	1,50
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,70	1,08	1,52
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	4,71	3,37	3,19
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	6 790	4 303	4 540
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,69	4,52	4,98
Antal ärenden, inkomna och upprättade	331	285	264
Antal beslutade ärenden	365	282	304
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	28	18
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	-34	98	437

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av åiterrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Under 2013 var kulturmiljöfunktionen starkt underbemannad, bland annat på grund av svårigheten att rekrytera till uppkomna vakanser. För att kompensera detta anställde Länsstyrelsen under 2014 flera visstids- och projektanställda vilket ledde till att kulturmiljöarbetet inom Länsstyrelsen kunde förbättras väsentligt under 2014. Ärendehanteringens effektiviserades, projekt genomfördes och det strategiska arbetet utvecklades. Dessutom kunde några månaders kompetensöverföring genomföras i samband med att den tidigare arkeologen gick i pension. Antalet ärenden äldre än två år som ej är beslutade minskade under 2014. Anledningen till detta var att Länsstyrelsen anställde en extra resurs för att handlägga ansökningar om nya byggnadsminneförklaringar. Dessa ärenden hade blivit liggande under flera år på grund av hög arbetsbelastning. De återstående ärendena är under handläggning och kommer att kunna avslutas under 2015.

Bidragsutbetalningarna för år 2014 har ett negativt värde. Detta orsakades av en återbetalning från Blekinge museum avseende en bidragsutbetalning som Länsstyrelsen gjorde år 2012.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Arkeologi

Under några års tid har Länsstyrelsen i samverkan med Södertörns högskola och Blekinge museum genomfört forskningsgrävningar bland annat i Vång, Hjortsberga socken. Fynden fick under 2013 stort medialt fokus bland annat på grund av de så kallade "guldgubbar" som upphittades och som var det tredje största fyndet av guldgubbar som gjorts i Sverige. Under 2014 samverkade Länsstyrelsen med Blekinge museum om fortsatt undersökning av boplatsen i anslutning till helgedomen i Västra Vång. Länsstyrelsen gav även bidrag till information på plats samt till den utställning som öppnades under sommaren på Blekinge museum.

Undersökningarna har både gett nya rön och väckt fortsatt stort intresse hos allmänheten. Såväl utgrävningen som utställningen var välbesökta under året. Västra Vång har varit den plats i länet som fått flest människor delaktiga och intresserade av kulturmiljöarbetet under de senaste åren.

I 1600-talsstaden Kristianopel, det gamla gränsfästet mellan Sverige och Danmark, blev det aktuellt med nybyggnation av bostadshus på en större lucktomt. Då platsen ligger inom en fornlämning blev det nödvändigt med en arkeologisk undersökning. För att slippa så kallad titthålsarkeologi beslutade

Länsstyrelsen att hela tomten skulle undersökas i stället för att endast gräva för huskroppar och ledningar. På detta sätt blev de arkeologiska resultaten bättre och en hel gårdsmiljö från 1600-talet kunde studeras. Merkostnaden för exploatören finansierade Länsstyrelsen med särskilda medel från Riksantikvarieämbetet. Vetenskapligt fokus låg på skillnader och likheter mellan samtida befästa gränsstäder på ömse sidor av landsgränsen Sverige-Danmark. De spännande resultaten presenteras sommaren 2015. Undersökningen figurerade under året i media och populära guidningar hölls.

Beslut om arkeologiska utredningar och förundersökningar fattades i övrigt främst i samband med nya ledningsdragningar vid mindre nybyggnationer. Dessa resulterade i att en mindre mängd nya fornlämningar blev kända.

Den nya kulturmiljölagen, som trädde i kraft den 1 januari 2014, medförde att antalet arkeologiärenden ökade kraftigt under 2014. Främst ökade antalet ärenden om tillstånd till användning av metalldektektor samt avverkning i skogsmark. Tack vare personalförstärkning och nya rutiner som förenklar för den sökande har handläggningstiderna kunnat hållas nere.

På grund av lagändringen beställde Länsstyrelsen en kulturhistorisk utredning och värdering över vrak som har förlorat sin fornlämningsstatus. I utredningen rekommenderas åtta av dessa till att fornlämningsförklaras, så att de fortsatt behåller sitt lagskydd. Utifrån detta material kommer Länsstyrelsen under 2015 att ta ställning till om något av objekten ska fornlämningsförklaras.

I fornvården sköter Länsstyrelsen genom Samhall ett trettiofem fornvårdsområden så att dessa hålls tillgängliga för allmänheten. Speciella satsningar gick under 2014 till imålning av hållristningar och restaurering av det neolitiska gravfältet på ön Inlängan.

En upptäckt plundring utförd med hjälp av metalldektektor föranledde att Länsstyrelsen bekostade en preliminär efterundersökning av en dittills okänd krigargrav från 900-talet på ön Öppenskar. Plundringen visade att Blekinge län tyvärr inte är förskonat från detta hot mot vårt kulturarv.

Byggnadsvård

Av anslaget 7:2, Bidrag till kulturmiljövård, avsatte Länsstyrelsen 2014 totalt cirka tre miljoner kronor till byggnadsvård. Bidrag gick till vårdinsatser för Rådman Lunds gård, Skottsbergsska gården, Brunnshallarna, Varmbadhuset, Portalkranen, Augerums nya herrgård, Båtsmanskasernen, Corps de logie, Sölvesborgs slott, direktörsvillan, tingshuset i Sölvesborg, köpmannagården i Kristianopel och Gränums bränneri. Länsstyrelsen beslutade att under 2014 endast bevilja byggnadsvårdsbidrag till statligt skyddad bebyggelse, det vill säga byggnadsminnen. Länsstyrelsen bidrog under 2014 till att byggnadsvård bedrevs inom samtliga av länets fem kommuner. Det mest omfattande och kostnadskrävande projektet var takomläggning på byggnadsminnet Gränums bränneri. Arbetet uppmärksammades i de regionala tidningarna vid ett par tillfällen och fick mycket positiv respons. Länsstyrelsen följde byggnadsvårdprojektet under året och slutbesiktigade samtliga objekt inför utbetalning.

Vattenanknutna kulturmiljöer

Inom samverkansprojektet kring vattenanknutna kulturmiljöer (Blekinge, Kronoberg och Skåne) inventerade och värderade Länsstyrelserna under 2014 kraftverk och dammar längs Vramsån (Helge å) i Skåne län; vattenanknutna kulturmiljöer längs Silletorpsån och Mieån i Blekinge län; kraftverk och dammar i Lillån (Helge å) i Kronobergs län. Arbetet resulterade i en rapport för respektive vattendrag samt ett länsgemensamt GIS-underlag. Rapporterna och GIS-underlaget kommer att underlätta Länsstyrelsernas och kommunernas arbete med vattenåtgärder. Underlaget kan även användas för uppdatering av kulturmiljöprogram och gjordes tillgängliga för en bred allmänhet via Länsstyrelsens hemsida.

Vårda vattendragens kulturarv

I "Vårda vattendragens Kulturarv" beviljade Länsstyrelsen bidrag till två objekt; Trånheims såg och kvarn samt Benstampen i Angölsmåla, en anläggning som malde ben för näringstillskott inom jordbruket. Trånheims såg och kvarn som byggdes 1891 är den enda anläggningen som fortfarande är igång i Bräkneån och arbeten gjordes på tak, fönster och panel. Bidraget var viktigt för att hålla detta kulturarv levande och för att det ska kunna utvecklas. Benstampen i Angölsmåla, en anläggning som malde ben för näringstillskott inom jordbruket, är den enda kända bevarade benstampen i Blekinge. Själva

benstampen var i bruk 1877-1914 och hade en relativt stor kapacitet och export till utlandet under sina glansdagar. Åtgärder har gjorts på tak, panel, fönster med mera.

Milstenar – samverkan med Trafikverket

I samverkan med Trafikverket anlät Länsstyrelsen Blekinge museum för att utföra restaureringsarbeten på ett urval av länets milstenar. Under året åtgärdades sammanlagt sju milstenar med allt ifrån omläggning av stenfundamenten till ifyllnad av inskriptioner.

Ruinvård

Länsstyrelsen i Blekinge höll under 2014 i restaureringen av två stycken ruiner, dels Lyckå slottsruin, en borg uppförd och använd under 1500-talets andra hälft samt Långasjönäs pappersbruksruin, uppförd 1857 och nedbrunnen 1919. Båda ruinerna ligger nära större tätorter, Lyckå slott brukas flitigt av ungdomar som festlokal och Långasjönäs ligger i ett naturreservat som också är ett populärt rekreationsområde. Lyckå slott var i ett mycket nedgången skick och delar av Långasjönäs riskerade att rasa. Restaureringarna av ruinerna bevarar dem för framtiden och ökar livskvaliteten hos den stora mängden besökare. Även det nationella målet att bevara en mångfald av miljöer uppfylls. Intresset kring arbetet vid Lyckå slott var stort och både ett flertal tidningsartiklar samt radioinslag förekom vilket ledde till en god informationsspridning och en ökad möjlighet för människor att förstå vår kulturmiljö.

Tillgänglighet och information

Länsstyrelsen uppmärksammade under året det stora behov som finns av att se över och förbättra vår information, ett arbete som kommer att fortsätta under 2015. I informationsmaterialet är det viktigt att ha ett fokus på tillgänglighetsfrågorna för allas möjlighet att ta del av vår kulturmiljö.

Vid Långasjönäs pappersbruksruin anlades i samband med renoveringen av ruinen även en ny träbro ut till ruinen. Den gamla gick över en dammvall och var i så dåligt skick att den knappt kunde brukas av allmänheten. I och med den nya bron ökade tillgängligheten till platsen för alla och gjorde det möjligt även för funktionshindrade personer att nå platsen.

Länsstyrelsen arbetade under 2014 med en ny skyltning av riksintresset Tjurkö stenhuggeri, i samarbete med Karlskrona kommun och Blekinge Museum. Det var ett prioriterat projekt där Länsstyrelsen ställde höga krav på tillgänglighet. Vägledande var ”Tillgängliga natur- och kulturområden, handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer” framtagen av Naturvårdsverket, RAÄ och Handisam. Målet med projektet var att få en ändamålsenlig skyltning med tillgänglighetsaspekterna i fokus. Detta arbete var ett led i arbetet kring ett inkluderande samhälle med kunskapsspridning och upplevelse av kulturmiljön.

Kulturarvsdagen

2014 deltog Länsstyrelsen i Kulturarvsdagen. Länsstyrelsen arbetade fram ett heldagsprogram med aktiviteter och föreläsningar i Karlskrona och Ronneby kommuner under temat ”I krigens spår”. Programmet gjordes för att attrahera en bredd av befolkningens intressen. Detta var ett sätt att på ett positivt sätt få människor delaktiga i kulturmiljöarbetet och sprida kunskap och bildning om länets kulturmiljöer, även de maritima. Länsstyrelsen valde även att lyfta fram genusperspektivet genom att berätta om kvinnor i krigshistorien. Genom berättelser om det immateriella kulturarvet i form av historiska händelser kunde exempel på en mångfald av kulturmiljöer belysas. Genom delaktighet i Kulturarvsdagen ville Länsstyrelsen vara del i att skapa en ökad livskvalitet för befolkningen genom att sprida kunskap om länets kulturhistoria med utgångspunkt från dess kulturmiljöer.

Världsarvet Örlogsstaden Karlskrona

Arbetet med världsarvet Örlogsstaden Karlskrona är organiserat i ett världsarvsråd. Länsstyrelsen är sammankallande i världsarvsrådets lednings- och styrgrupp. Därutöver finns arbetsgrupper inom olika fokusområden. Ett fokusområde är publikarbete och kommunikation. Detta fokusområde ska syfta till att göra Karlskronas kulturvärden kända, förstådda och tillgängliga och att tillvarata världsarvet som en resurs i den lokala och regionala samhällsutvecklingen. För denna fokusgrupp är Karlskrona kommun sammankallande. Länsstyrelsen var 2013 och 2014 med och finansierade och deltog i ett projekt

som syftar till delaktighet och spridning av kunskap om världsarvet bland invånare, entreprenörer med flera. Många aktörer blev inbjudna av projektet för att vara med och ge sin syn på vad världsarvet är och hur det bättre kan synliggöras och marknadsföras. Projektet satsade även på att utbilda lokala entreprenörer i vad världsarvet är och står för med syfte att få goda ambassadörer för världsarvet. Taxi-chaufförer, hotellarbetare, butiksinnehavare var några av de verksamma aktörerna inom världsarvet som utbildades.

Länsstyrelsen höll den 28 maj och 10 december möten med världsarvsrådets ledningsgrupp. Mötena avhandlade aktuella ärenden, projekt och frågeställningar inom världsarvsarbetet.

Kulturreseptatet Ronneby Brunnspark

Samverkansarbetet mellan Ronneby kommun och Länsstyrelsen om kulturreseptatet Ronneby brunnspark fortsatte under 2014. I december träffades kulturreseptatets styrgrupp och avhandlade aktuella ärenden och frågor, bland annat framtagande av en ny skötselplan, revidering av byggnadsminnesbeslutet för Ronneby brunnspark samt belysning och skyltning i parken.

Byggnadsminnesarbetet

Länsstyrelsen satsade under hösten 2014 på att utreda och handlägga de öppna ”fråga-väckt-ärenden” om nya byggnadsminnesförklaringar som blivit liggande under flera år. Av dessa ärenden har 14 rört inkomna ansökningar om byggnadsminnesförklaring, varav fyra delvis berört samma miljö. Utöver dessa 14 ärenden behandlades även en ansökning om utökning av ett existerande byggnadsminne, samt en revidering av skyddsbestämmelserna för ett annat av länets byggnadsminnen.

Arbetet innebar att merparten av de totalt 16 ärenden som rör byggnadsminnesförklaringar beslutades och avslutades under 2014. Av de 14 inkomna byggnadsminnesansökningarna resulterade nio i avslag, medan resterande fem är under fortsatt utredning. I två av dessa fem fall bedömer Länsstyrelsen att objekten och miljöerna i fråga motsvarar de kriterier som krävs för en byggnadsminnesförklaring och skickade ut förslag till beslut till berörda parter. I arbetet med de inkomna ärendena hade Länsstyrelsen utgångspunkt i de nya nationella målen för kulturmiljöarbetet och strävade efter att synliggöra historiska berättelser som inte tidigare lyfts fram. Ambitionen var att de potentiella nya byggnadsminnena skulle spegla delar av länets historia som inte tidigare funnits representerade.

Revidering och översyn av kulturmiljövårdens riksintresseområden i Blekinge

Länsstyrelsen i Blekinge fortsatte under 2014 arbetet med att genomföra en länsövergripande revidering av kulturmiljövårdens riksintresseområden samt utvecklade de beskrivningstexter samt kunskapsunderlag som är knutna till dessa. Revideringen förankrades i kommunerna genom dialoger med varje enskild kommun angående deras riksintressanta område. De färdigställda riksintressebeskrivningarna kommer att belysa områdenas utbredning, kulturhistoriska värden och dess ursprung. Länsstyrelsen försökte i arbetet, så långt det var möjligt, applicera ett jämställdhets- och integrationsperspektiv. I arbetet kunde de nya nationella målen för kulturmiljöarbetet tillämpas på ett konkret sätt genom att arbetet främjar ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer och strävar efter en helhetssyn på landskapet. Länsstyrelsen har som mål att de förbättrade och uppdaterade riksintressesunderlagen ska främja kommunernas kulturmiljöarbete och bidra till bevarandet av ett levande kulturarv i hela länet samt att i ett senare skede även komma allmänheten till nytta genom att finnas tillgängliga digitalt. Arbetet med riksintresserevideringen kommer att fortsätta under 2015.

Samverkansarbetet

Länsstyrelsen deltog i det samverkansarbete som finns mellan landets länsstyrelser och Riksantikvarieämbetet. Kulturmiljöforum träffas ett par gånger per år. Sydlänsgruppen, bestående av Blekinge, Skåne, Kronoberg, Kalmar, Jönköping och Östergötland, har handläggarnätverk inom olika ämnesområden. Dessa handläggargrupper rapporterar sitt arbete till länsantikvariegruppen.

En gång om året träffas hela sydlänsgruppens kulturmiljöfunktioner. Under 2014 stod Blekinge värd för denna träff. Den 3 april inledde landshövdingen dagen på residenset i Karlskrona som innehöll information om Blekinge, fynden i Västra Vång, projektet ”Kulturmiljö och vattenförvaltning” men

även en punkt om in- och exkluderingsarbete inom länsstyrelsernas ärendehandläggning, ett länsstyrelsegemensamt arbete för att se över alla gruppers inkludering i ärendehantering. Dagen innehöll även work-shops samt ett studiebesök på nya U-båtshallen på Marinmuseum.

Den 15-16 oktober deltog Länsstyrelsen i ett kulturmiljömöte med övriga länsstyrelser och Riksantikvarieämbetet. Under två dagar i Umeå fördes strategiska samtal om det framtida kulturmiljöarbetet och möjligheter till samarbeten.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2014-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	5 031	5 078	5 052
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	85	85	85
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	47	47	47
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	19	19	19
Riksintresseområden för kulturmiljövården, yta (ha)	14 346	14 346	14 346
Kulturresevat, antal	1	1	1
Kulturresevat, yta (ha)	102	102	102
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	20	20	20

Källa:

Fornlämningar – Fornminnesinformationssystemet (FMIS) (www.fmis.raa.se)

Byggnadsminnen – Länsstyrelsens förteckning över länets byggnadsminnen

Kyrkobyggnader – Länsstyrelsens förteckning över länets kyrkobyggnader

Riksintresseområden – Länsstyrelsens GIS-skikt, Riksintressen kulturmiljövård

Kulturresevat – Länsstyrelsens GIS-skikt, Kulturresevat

Andel kommuner med kulturmiljöprogram - Miljömålsportalen, indikator "Planering kulturmiljö":

Kommentarer Tabell 5.1

Under 2014 förändrades inte antalet byggnadsminnen i länet. Det togs dock fram förslag till beslut om två nya byggnadsminnen som är på remiss till berörda. Länsstyrelsen hade även ett inledande samtal med RAÄ angående de enskilda byggnadsminnen som övergått i statlig ägo. Frågan rör om dessa byggnadsminnen eventuellt ska övergå till att bli statliga byggnadsminnen som skyddas enligt förordningen om statliga byggnadsminnen. Om detta genomförs så innebär det att antalet byggnadsminnen skyddade enligt kulturmiljölagen skulle minska med 13 stycken. Byggnaderna som berörs skulle framgent ha samma skydd men enligt en annan lagstiftning och Riksantikvarieämbetet skulle bli tillstånds- och tillsynsmyndighet.

Om man exkluderar de uppenbart marina lämningstyperna; ballastplats, fartygs- och båtlämning, förlisningsuppgift, område med fartyglämningar, spärranordning, trålfäste/nätfäste blir det 5031 registrerade fornlämningar. Det verkliga antalet fornlämningar är dock mycket större efter lagändringen av Kulturmiljölagen. Sammanlagt finns det 17 285 lämningar registrerade i fornminnesregistret, bortsett från de marina kategorierna ovan. En majoritet av dessa är antagligen fornlämningar. Dessutom finns det sannolikt hundratal (eller tusentals) oregistrerade fornlämningar.

Fornlämningar anges exklusive de marina lämningarna. Idag är både marina och landbaserade lämningar införda i Fornsök, medan de tidigare låg i två separata system. Länsstyrelsen i Blekinge anser att det kan vara motiverat att även inkludera de marina lämningarna i tabellen.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2014	2013	2012
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	6 128	6 312	9 997

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, Riksantikvarieämbetets handläggarsystem KÄLLA

Kommentarer Tabell 5.2

Länsstyrelsen hade 2014 totalt 6 128 150 kronor att fördela inom anslaget 7:2, bidrag till kulturmiljövård. Anslaget fördelades internt i olika potter enligt nedan:

Utbetalade bidrag för kulturmiljö per område, summa (tkr)	2014
Byggnadsvård	3 043
Fornvård	650
Arkeologi	150
Ruinvård	750
Riksintresseprojekt	475
Vårda vattendragens kulturarv	300
Information	300
Kunskapsuppbyggnad	100
Vattenförvaltning	100
Arkeologisk utredning vid bostadsbyggande	260
Totalt	6 128

Kommentarer Tabell 5.3

Byggnadsvården fick, liksom de senaste åren, den stora potten inom den bidragsfinansierade kulturmiljövården i länet. Bidragen hade stor geografisk fördelning och bidragsobjekten var placerade i länets samtliga fem kommuner. Årets anslag till byggnadsvård beviljades endast till byggnadsminnesförklarade objekt som skyddas enligt 3 kap Kulturmiljölagen. Som kostnadskrävande objekt satsade Länsstyrelsen i Blekinge på ruinvård och som regional satsning genomfördes projektet "Vårda vattendragens kulturarv".

Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2014	2013	2012
Avser verksamhet 45*			
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,24	2,53	2,47
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,57	0,22	0,05
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	4,18	2,90	2,66
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	6 571	4 594	4 144
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,47	4,83	4,55
Antal ärenden, inkomna och upprättade	112	77	75
Antal beslutade ärenden	116	76	70
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	10	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	240	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrappor-teringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Länsstyrelsen intensifierade arbetet med att höja länets och Länsstyrelsens förmåga vid kris under 2014 och utökade därför med ytterligare en tjänst inom området.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Geografiskt områdesansvar

I enlighet med *Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion* och *Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap* initierade Länsstyrelsen till samverkan samt erbjöd stöd och forum för sektorsövergripande samordning:

1. Regional samverkanskurs

Länsstyrelsen genomförde i samverkan med länets övriga krisberedskapsaktörer en regional samverkanskurs. Under samverkanskursen övade deltagarna bland annat formerna för gemensam krisledning på regional och lokal nivå. Därutöver bidrog den regionala samverkanskursen till att skapa förståelse mellan samverkande aktörer och ytterligare utveckla krissamverkan i länet.

2. K-sam

Länets breda nätverk inom krisberedskap, K-sam, genomfördes fyra gånger under 2014. K-Sam är det breda samverkansnätet för krisberedskap i Blekinge där representanter från offentliga, privata och frivilligsidan medverkar. Syftet är att berörda aktörer successivt ska bli allt bättre på att samverka före, under och efter en kris. Under året föredrog Försvarsmakten och Länspolismyndigheten i Blekinge kommande förändringarna inom de respektive organisationerna. Information om branden i Västmanland i syfte att dra lärdomar från insatserna, beredskapen inför eventuella epidemier, föranledd av Ebola utbrottet i Väst Afrika och andra aktuella händelser fanns också på agendan.

3. Nationella nätverk

Länsstyrelsen är representerad i de nationella nätverken inom krisberedskap och höjd beredskap. Inom försvarsdirektörsnätverket och samverkansområdet geografiskt områdesansvar (SOGO) arbetade Länsstyrelsen med att bidra till inriktningen och utvecklingen av rikets krisberedskapssystem. Med tillhörande förtroendeuppdrag arbetade Länsstyrelsen med att utveckla civil-militär samverkan på nationell nivå. Även förtroendeuppdrag inom transportområdet verkställdes (länsstyrelsernas representant i SOTP). Länsstyrelsen i Blekinge representerade länsstyrelserna i den nationella samverkans-

gruppen för oljeskadeskydd NSO under framtagandet av en strategi för oljeskadeskydd (se projekt 9 nedan).

4. Sydlänssamverkan

I Sydlänssamverkan ingår Blekinge tillsammans med länsstyrelserna i F-, G-, H-, M-, N- och O-län. Projektets syfte är att genom ökad samverkan och samordning av länsstyrelsernas arbete med krishantering öka krishanteringsförmågan i södra Sverige samt uppnå ett bättre och mera effektivt utnyttjande av länsstyrelsernas samlade kompetens och resurser. Förutom planeringsarbete i styrgruppen så medverkade Länsstyrelsen även i arbetsområden inom: RSA⁶, LEH⁷, LSO⁸, skyddsobjekt, förstärkningsresurser och Rakel-systemet.

5. Intern övningsverksamhet

Länsstyrelsen har, i enlighet med Förordningen om krisberedskap och höjd beredskap, en skyldighet att upprätthålla en förmåga att hantera krissituationer inom ramen för myndighetens roll i krisberedskapssystemet. Länsstyrelsen har under året genomfört ett flertal övningar och utbildningar för att stärka myndighetens förmåga till krishantering. Övnings- och utbildningsverksamheten har riktats till all personal inom Länsstyrelsen för att skapa en flexibel organisation som kan verka över tid och anpassas efter krisens villkor. Utbildningarna kommer att utmynna i en större övning i december 2015.

Projekt som har tilldelats medel ur det s.k. 2:4-anslaget

Under 2014 arbetade Länsstyrelsen med följande projekt:

1. Regional samordning och inriktning – spridning av resultat

Projektet är en fortsättning på 2012-års samverkansledningsprojekt som Länsstyrelsen har genomfört tillsammans med MSB. Resultatet av samverkansledningsprojektet har förankrats i de deltagande aktörernas organisationer i syfte att stärka samhällets krishanteringsförmåga. Ett utbildningspaket togs fram under året i form av en Regional samverkanskurs som ska användas för implementering på den regionala och lokala nivån. I september genomfördes en sådan kurs där krishanteringsmetodikerna övades. Utvärdering av resultat visar att den regionala samverkanskursen har bidragit till ökad samordning av länets krisberedskapsresurser.

2. Metodutveckling genom kontinuitetshantering

Länsstyrelsen arbetar tillsammans med berörda krisberedskapsaktörer i länet för att utveckla arbetet med risk och sårbarheter. Syftet med projektet är att öka den generella förståelsen för kontinuitetshantering för relevanta aktörer som är verksamma inom Blekinge län och hur dessa kan använda detta i sin respektive verksamhet. Utbildning genomfördes under den regionala samverkanskursen 2014 och kontinuitetshantering är i dagsläget en naturlig del av arbetet inom den gemensamma arbetsgruppen för risk- och sårbarhetsanalys. Länsstyrelsen bedömer att kunskapsuppbyggnaden inom kontinuitetshantering varit en korrekt utgångspunkt som möjliggjort en fortsatt utveckling av riskhanteringsarbetet inom länet. (Se utvärdering av projekt 1)

3. Civil – militär samverkansutveckling

Länsstyrelsen i Blekinge har en god förståelse för länets betydelse i rikets försvar och försvarsmaktens behov av stöd från övriga samhället i händelse av höjd beredskap. Länsstyrelsen har gemensamt med krisberedskapsaktörerna i länet och Militär Region Syd (MRS) utvecklat den civil-militära samverkan. Syftet med arbetet är att utveckla och förnya den gemensamma planeringen för civilt försvar genom ökad förståelse om det samlade försvaret, belysa vikten av samverkan och av att samordna ledningsrutiner. Kunskapen kring totalförsvarsfrågor inom det civila området har utvecklats och moderniserats för att passa det reformerade svenska krisberedskapssystemet. Tvärssektoriella skrivbordsövningar, övningsplanering, utbildningar, och konferenser genomfördes i samverkan mellan de länsstyrelser som

⁶ RSA-Risk- och sårbarhetsanalys

⁷ LEH-Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

⁸ LOS-Lagen om skydd mot olyckor

ingår i Södra Militärregionen: Skåne, Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar samt Blekinge län. Länsstyrelsen fortsatte under 2014 att arbeta med utbildning och kunskapsuppbyggnad. Under året medverkade även Länsstyrelsen i Försvarsmaktens övningsverksamhet. Arbetet är inte klart utan fortsätter 2015.

4. Införande och anpassning av DNS⁹10F11 och DNSSEC¹⁰ inom kommuner och landsting i Blekinge län

Målet med projektet är att samtliga kommuner samt landsting inom Blekinge län skall införa system för att säkra DNS-förfrågningar på Internet. Detta implementeras med hjälp av DNSSEC. Samverkansmöten mellan berörda parter genomfördes på initiativ av Länsstyrelsen med stöd av Karlskrona kommun. Specifikationsförteckning över behövliga åtgärder upprättades. Blekinge Tekniska Högskola genomförde en upphandling på uppdrag av Länsstyrelsen och det praktiska arbetet inleds i januari 2015.

5. STYREL – kritiskt elberoende i Sydlänssamverkan

Förändringar i samhälle och elnät innebär att arbetet fortgår under 2015 med bland annat reviderade prioriteringar i samverkan med berörda aktörer. Länsstyrelsen bibehöll under 2014 kunskapen inom området genom arbete inom nationella och regionala nätverk. Arbetet bidrog även till att utveckla samsynen med berörda aktörer genom utbildningar. Målet var att förbereda den förnyade planeringsomgången som inleds i januari 2015.

6. Regional risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) med fördjupningar inom områden där särskilda behov föreligger

Länsstyrelsen initierade en fördjupad samverkan med länets kommuner, landsting, räddningstjänster och polismyndighet för att analysera och värdera allvarliga hot och risker. Detta uppnåddes primärt genom att Länsstyrelsen initierade en arbetsgrupp för risk- och sårbarhetsanalys där regelbunden tvärssektoriell riskanalys genomfördes. Länsstyrelsen deltog även i ett projekt tillsammans med Kustbevakningen i syfte att kartlägga riskerna med farligt gods i länets hamnar och rangerbangårdar och ta fram metoder för hantering av dessa risker. Kustbevakningen är i sitt projekt särskilt intresserad av en kartläggning av de godstyper som ankommer eller lämnar länets hamnar.

7. Kommunikation för regional samordning i Blekinge län (där Rakel är en viktig del för helheten)

Länsstyrelsen ska såsom en geografiskt områdesansvarig myndighet säkra kommunikationsmöjligheterna vid el-, tele- och databortfall. För detta måste det finnas förmåga att upprätthålla och säkra förbindelserna mellan myndigheter, kommuner, räddningstjänstförbund, företag och organisationer. Rakel används för att stärka denna krishanteringsförmåga. Arbetsgruppen Rakel, som är ett Länsstyrelseinitiativ, arbetar kontinuerligt med att integrera Rakel i länets krishanteringsförmåga och med att uppdatera systemet. Länsstyrelsen genomförde under 2014 en fullständig övergång till radiokommunikationssystemet Rakel för myndighetens tjänstemän i beredskap (TiB). Rakel-systemet är nu den primära larmvägen till Länsstyrelsens TiB. Rakel-kompetensen upprätthålls genom korta veckovisa Rakelövningar där räddningstjänster, Landstinget, polisen och MRS samverkar över Rakel och informerar om hotbilder, händelser etc. Inom ramen för Sydlänssamverkan genomförde Länsstyrelsen tillsammans med övriga länsstyrelser Rakelövningar i syfte att höja kompetensen inom samverkan över Rakel-systemet.

8. Regional samverkansövning:

Projektet genomförs av Länsstyrelsen Blekinge län under 2014-2016 för att tillgodose de behov som uppdragats under mindre övningar och utvärderingar av krisberedskapsverksamheten. Syftet är att öka den regionala krishanteringsförmågan för extraordinära händelser av sådan omfattning att hela länets krishanteringsystem aktiveras. Målsättningen är att pröva och öva den regionala ledningssamverkansformen under de villkor som råder under en kris. Under 2014 verkställde Länsstyrelsen övningens förplanering och samtliga tillfrågade aktörer skrev under ett avtal om planering och deltagande i övningen. Övningens deltagare är Länsstyrelsen, länets samtliga kommuner och räddningstjänst-

⁹ DNS-Domain Name System

¹⁰ DNSSEC-Domain Name Systems Security Extensions

förbund, Landstinget Blekinge, Militärregion Syd, Polismyndigheten. Länsstyrelsen är projektledare och leder och samordnar arbetet med övningsplaneringen tillsammans med deltagande aktörer. Under året har övningsplaneringen påbörjats och följer utsatt tidsram. Övningen kommer att utföras under december 2015 och utvärderas under 2016.

9. Nationella samverkansgruppen för oljeskadeskydd (NSO)

Länsstyrelsen i Blekinge var under året representerade i den nationella samverkansgruppen för oljeskadeskydd NSO under framtagandet av en strategi för oljeskadeskydd.

Sveriges strategi för oljeskadeskydd är Sveriges fjärde aktörsgemensamma, nationella strategidokument för området oljeskadeskydd. Denna strategi skiljer sig på flera sätt från de tidigare oljestrategier. Oljeskadeskydd är numera en del av den nationella beredskapssamordningen av kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen (CBRNE).

Strategiarbetet är initierat av, och förvaltas av, nationell samverkansgrupp för oljeskadeskydd (NSO) och är således aktörsgemensamt. Gruppen består av representanter från Havs- och vattenmyndigheten inklusive Oljejouren, Kustbevakningen, Länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen samt företrädare för det kommunala perspektivet. NSO utgör arbetsgrupp för framtagandet av strategin och svarar för en strukturerad uppföljning och revidering av dokumentet.

Strategin omfattar utsläpp till följd av avsiktliga och oavsiktliga handlingar såväl som händelser som inträffar utan mänsklig inverkan från fartyg i kommunalt och statligt ansvarsområde till sjöss, vilket innebär hela Östersjön, Västerhavet, Vänern, Vättern och Mälaren

Sveriges strategi för oljeskadeskydd utgår numera från de fyra av regeringens och riksdagens 16 miljömål som har bäring på oljeskadeskyddet. Avsikten är att tydliggöra att oljeskadeskyddet i första hand är en fråga om miljöskydd men ska inte tolkas som en motsättning mot andra viktiga värden.

Återrapportering regleringsbrev

RB 64. Länsstyrelsernas tillsyn av kommunerna inom området skydd mot olyckor syftar till att främja och bedöma kommunernas förmåga att leva upp till nationella mål, verksamhetsmål och särskilda skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen genomförde, utöver särskilt genomförda aktiviteter för att stödja och främja kommunernas verksamhet inom området skydd mot olyckor, tillsynsbesök enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Tillsynen utgick ifrån en bred inriktning som beaktade verksamhetsområdena: nationella mål, verksamhetsmål och preciserade skyldigheter enligt LSO.

I 1 kap. 1 och 3 § § LSO anges de nationella målen och syftet med den verksamhet som ska bedrivas enligt lagen. Dessa bestämmelser syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor, med hänsyn till de lokala förhållandena. De nationella målen fastställer även att räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Tillsynen av verksamhetsmålen tar sin utgångspunkt i kommunens handlingsprogram där verksamhetsmålen för arbetet anges.

Länsstyrelsens tillsyn av kommunens förmåga att uppfylla de preciserade skyldigheterna rör följande verksamhetsområden¹¹:

- Kommunens organisation för skyldigheterna i LSO
- Kommunens tillsyn över brandskydd och skriftlig redogörelse
- Kommunens tillsyn över farlig verksamhet

¹¹ Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 1 kap. 7 §, 2 kap. 2-4 §, 3 kap. 1-12 §, 6 kap. 6 § och 10 § samt Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor, 3 kap. 6 §

- Kommunens skyldighet enligt att genom rådgivning och information stödja den enskilde
- Rengöring och brandskyddskontroll
- Skyldigheten att verka för skydd mot andra olyckor än bränder
- Olycksundersökning
- Information till allmänheten om kommunens förmåga att genomföra räddningsinsatser
- Kommunens insatsplanering
- Kommunens plan för räddningsinsats
- Redovisning av beslut om tjänsteplikt
- Redovisning av beslut om ingrepp i annans rätt
- Beslut om avslutad räddningsinsats
- Alarmering

Sammanfattande bedömning

Efter genomförd tillsyn är Länsstyrelsens sammanfattande bedömning att kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor uppfyller lagens krav och följer lagstiftningens intentioner. Länsstyrelsen bedömer att det finns en klar vilja hos kommunerna att utvecklas inom skydd mot olyckor och att leva upp till de nationella målen. Länets räddningstjänster har under året integrerats ytterligare i länets gemensamma risk- och sårbarhetsarbete (RSA) genom den arbetsgrupp som Länsstyrelsen initierat inom RSA. Länsstyrelsen bedömer dock att det kvarstår ett utvecklings- och samordningsarbete av länets RSA-process för att öka samordningen inom analys, beslutsfattande och riskhantering. Därutöver har vissa kommuner ett utbildningsbehov inom den egna tillsynsverksamheten.

RB 65. Inom ramen för det geografiska områdesansvaret ska länsstyrelserna följa upp de lokala risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som sammanställs enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. I uppföljningen ska länsstyrelserna beskriva hur eventuella brister och åtgärdsbehov, som identifierats inom ramen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalyserna samt vid hanteringen av extraordinära händelser, omhändertagits. Det ska även framgå hur frågor rörande förmågan att ta emot internationellt stöd vid kriser och allvarliga händelser i fredstid har beaktats inom länen. Uppföljningen ska även inriktas så att den kan samordnas med uppföljningen av kommunernas användning av utbetalade medel enligt avtal mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas uppgifter i samhällets krisberedskap.

Länsstyrelsen genomförde under året en uppföljning av länets samtliga kommuner enligt LEH¹². Uppföljningen hade en bred inriktning som beaktade verksamhetsområdena: risk- och sårbarhetsanalys, handlingsplaner, krisledningsnämnd, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning, rutiner för rapportering, hantering av statlig ersättning samt hantering av erfarenheter och måluppfyllnad i förhållande till överenskommelsen mellan staten och kommunerna gällande kommunernas krisberedskap.

Länsstyrelsen har genomfört tillsyn över följande uppgifter som regleras i LEH¹³:

- Kommunens redovisning av risk- och sårbarhetsanalys till Länsstyrelsen enligt de föreskrifter som finns. Analysens förankring i kommunfullmäktige. Kommunens plan för hantering av extraordinära
- Krisledningsnämndens organisation och övningsverksamhet
- Hur kommunen verkställer det geografiska områdesansvaret
- Kommunens utbildnings- och övningsverksamhet samt alarmeringsrutiner
- Kommunens förmåga att samla in, bearbeta och vidarebefordra information vid kris
- Kommunens rutiner och delegationsordning avseende bistånd mellan kommuner och landsting samt stöd till enskilda
- Kommunens budget för hur ersättningen ska användas och verksamhetsplan

¹² Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

¹³ Enligt LEH, 2 kap 1-9 §, 4 kap. samt 5 kap.

Sammanfattande bedömning efter tillsyn

Vad gäller länets gemensamma förmåga att hantera en extraordinär händelse gör Länsstyrelsen bedömningen att förmågan i huvudsak är god med vissa brister. En stor del av de identifierade bristerna kommer att korrigeras i samband med den regionala samverkansövningen 2015.

Länsstyrelsen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Risk- och sårbarhetsanalysarbetet bör revideras och utvecklas till att vara en kontinuerlig tvärsektoriell process
- Krisledningsorganisationens utbildnings- och övningsverksamhet, inklusive förmågan att använda kommunikationssystemet RAKEL
- Förfarandet för bistånd mellan kommuner och stöd till enskilda bör tydliggöras genom fastlagda rutiner
- Utveckling av samarbetet med externa aktörer, såsom föreningar och näringsliv, inom sitt geografiska område
- Utveckling av planläggning för hur den sparade ersättningen ska användas

Internationellt stöd vid kriser och allvarliga händelser i fredstid har beaktats inom länen

Länsstyrelsen hanterade, inom ramen för Sydlänssamverkan, förmågan att ta emot internationella förstärkningsresurser. Projektet "Förstärkningsresurser" initierades av Sydlänssamverkan och kommer att pågå under 2014 och 2015. Arbetet innefattar framtagandet av regionala strategier för hantering av nationella och internationella förstärkningsresurser under en kris eller höjd beredskap. Den regionala strategin tar sin utgångspunkt i den nationella strategin men kommer att konkretiseras och anpassas efter länets förutsättningar och behov. Projektet beaktar även förstärkningsresurser från privata och ideella aktörer.

Under 2014 inträffade inga extraordinära händelser i länet

Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 5*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	15,35	21,98	22,31
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	19,32	23,74	19,08
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	38,02	48,35	43,77
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	52 013	55 559	50 241
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	51,24	58,38	55,11
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1433	1344	1269
Antal beslutade ärenden	1367	1329	1467
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	101	99	86
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	13 538	7 981	6 689
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 5051, Överklagande kommunens beslut enligt Miljöbalken ³⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 5118, Rovdjursförvaltning ³⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 525, Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken ⁴⁾	65		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 535, Tillsyn av vattenverksamhet ³⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 562, Prövning av avfall och producentansvar ⁵⁾	82		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Brukarundersökningen för detta område genomfördes inte av Länsstyrelsen i Blekinge.

⁴⁾ Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 525, samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken. Från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2014. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 65.

⁵⁾ Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 562, Prövning av avfall och producentansvar. Från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2014. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för de deltagande 7 länsstyrelserna är 79.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Den länsstyrelsegemensamma brukarundersökningen genomfördes i Blekinge för verksamheterna 525, Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken samt 562, Prövning av avfall och producentansvar.

När det gäller verksamhet 525 hamnade Blekinge exakt på den genomsnittliga siffran 65. Länsstyrelsen i Blekinge fick på det här området höga omdömen för bemötande och lägre för tillgänglighet per telefon.

För verksamhet 562 hamnade Blekinge på ett nöjdindex på 82 som var klart över genomsnittet på 79. Länsstyrelsen fick på det här området höga betyg (100 procent angav höga betyg) för bra svarstiden via e-post, information via webbplatsen samt kompetens. Länsstyrelsen fick lägre omdömen för hur lätta beslut/yttranden var att förstå.

Att antalet årsarbetskrafter minskade kraftigt mellan 2013 och 2014 berodde framförallt på att de inventerare som projektanställdes för att arbeta med förorenade områden under 2013, slutade vid årsskiftet då bidraget från Naturvårdsverket tog slut. Utöver detta uppstod några vakanser i samband med föräldraledighet, sjukdom och när någon slutade sin anställning.

Antalet inkomna ärenden ökade under 2014. Störst ökning av ärendemängden jämfört med 2013 var inom Skydd av områden och arter som ökade med cirka 40 ärenden vilket orsakades av det stora antalet överklaganden som Länsstyrelsens beslut om utökat strandskydd resulterade i. Även inom området Tillsyn av miljöfarlig verksamhet var en ökad ärendeinströmning med drygt 25 ärenden där antalet anmälningar från företag om bland annat mindre åtgärder som ska vidtas samt driftsstörningar har ökat. Antalet ärenden inom Vattenverksamhet växer också kontinuerligt. Under 2014 ökade antalet tillsynsärenden med ca 20 stycken. Om ökningarna är en trend eller en tillfällig uppgång är svårt att förutse.

Sakområdet Naturvård och miljöskydd sysselsatte cirka 38 % av Länsstyrelsens årsarbetskrafter. Av dessa finansierades 48 procent av förvaltningsanslag och resterande andel finansierades av bidrag från andra myndigheter, framförallt från Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten.

En stor del av verksamheten handlar om prövning, tillsyn och tillsynsvägledning. Andra väsentliga delar är genomförande av vattenförvaltning, miljöövervakning, skydd och vård av områden och arter, samt inventering och tillsyn av förorenade områden. Huvuddelen av arbetet är inriktat mot miljömålen och mot att främja en hållbar utveckling.

Sakområdets viktigaste prioriteringar var:

- Främja och understödja tillämpning av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten
- Skydd/säkerställande av värdefull natur, främst skogar och marina områden
- Skötsel av våra skyddade områden samt att öka tillgängligheten till områdena
- Arbetet med hotade arter
- Restaurering av vattendrag för att förbättra dess ekologiska status
- Revidera det regionala miljöövervakningsprogramet 2015-2020
- Genomföra beslutade miljöövervakningsprogram
- Havsplanering
- Följa upp beslut inom vattenverksamheten
- Se till att samråd inför miljöprövningar hos miljöprövningsdelegationen är likartat oavsett om det utförs av Länsstyrelsen i Skåne eller i Blekinge
- Utredda tillsynsmyndighet för samtliga förorenade objekt med riskklass 1 och 2
- Utbilda länets kommuner om hur ansvarsutredningar görs

Minskade eller oförändrade resurser är ett problem inom många områden. Detta innebar under 2014 till exempel att arbetet med att skydda värdefulla områden inte räckte till för att arbetet skulle fortskrida i den takt som var önskvärd. Det påverkade även takten när det gäller revidering av skötselplaner som är ett mycket viktigt instrument för att få rätt skötsel. För förvaltningen av skyddade områden innebar detta, med ökat antal naturreservat, att de redan bristfälliga resurserna för skötsel blev mindre per skyddad areal. Detta medför att skötseln blir otillräcklig, vilket på sikt kan ge försämrade natur- och kulturvärden. Dessutom riskerar det att skapa en negativ bild av Länsstyrelsens arbete med skydd av värdefull natur. Resurserna för arbetet med Åtgärdsprogrammen för hotade arter räcker inte till för att arbeta med alla program, vilket innebär att Länsstyrelsen får prioritera hårt bland åtgärdsprogrammen som är aktuella för länet. Andra områden som påverkas av resursbrist är miljöövervakningen, biologisk återställning med mera. För att effektivt utnyttja befintliga resurser arbetade Länsstyrelsen aktivt och framgångsrikt med att växla upp anslag genom projektstöd och flera Life+ projekt.

Utifrån tillgängliga resurser kunde endast anmälningar inom området skyddade arter handläggas. Antalet ärenden ökade liksom dess komplexitet vilket innebar att den egeninitierade tillsynen blev efterfatt. Det hade varit önskvärt om även tagna beslut inom artskydd, naturvård och vattenverksamhet hade kunnat följas upp.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Blekinge län har ett stort ansvar för genomförandet av naturvårdsarbetet i Sverige eftersom flera hotade arter och naturtyper har en viktig förekomst inom länet. Blekinges lövskogskust är unik och artrik med många sydliga och värmekrävande arter av bland annat insekter, lavar och svampar. En stor areal värdefulla naturbetesmarker och ädellövskogar finns skyddade som naturreservat och inom Natura 2000.

Under detta kapitel redovisas verksamheter som inte är direkt kopplade till något uppdrag enligt regleringsbrevet eller där uppdraget ska redovisas till annan myndighet.

Dialog och samverkan

*Blekinge Arkipelag*¹⁴

Länsstyrelsen ingår i styrelsen för Blekinge Arkipelag ett biosfärområde som fungerar som modellområde för hållbar utveckling med syfte att skapa balans mellan människa och miljö. Biosfärområdet utsågs 2011 av FN-organet Unesco. Blekinge Arkipelag omfattar kusten och skärgården i Karlskrona, Ronneby och Karlshamns kommuner. Det är också namnet på den organisation som driver och förvaltar biosfärområdet. Blekinge Arkipelag ska stödja, bevara och utveckla områdets natur, kultur och entreprenörskap. Den långsiktiga planen för hållbar utveckling¹⁵ är inte bara anpassad för nuvarande generationer, utan också nästa och nästa och nästa och nästa...

Länsstyrelsen utgör tillsammans med kommunerna Karlshamn, Ronneby och Karlskrona huvudmän för den ideella föreningen Blekinge Arkipelag. För att konkretisera vad biosfärområdet ska fokusera på, har en så kallad samverkansplan tagits fram av kommunerna och Länsstyrelsen gemensamt som fastställdes 2011. Det är en förvaltningsplan med strategier och riktlinjer för hur vi ska arbeta för en progressiv och hållbar näringslivsutveckling av en levande kust och skärgård som samtidigt säkerställer bevarandet av höga natur- och kulturvärden. Havs- och vattenmyndigheten anser att Blekinge Arkipelag och samverkansplanen är av stor betydelse och därför fick Länsstyrelsen medel under 2014 för att uppdatera innehållet i samverkansplanen.

Länsstyrelsen försökte inom ramen för dessa medel att ta ett stort grepp om de olika temaområden och strategier som finns i samverkansplanen. För att få arbetet förankrat och göra det levande på nytt kallades grupper för de nio temaområdena samman. Exempel på resultat från detta arbete är en folder som riktar sig till inbitna sportfiskare med rekommendationer om hur man ska bedriva ett catch & release fiske på skonsammaste sätt. Denna folder blev väldigt uppmärksammas och positivt mottagen såväl regionalt som nationellt. Inom arbetet med temagrupper som fokuserar på hållbart båtliv genomförde Länsstyrelsen bland annat även en kampanj där båtägare fick tvätta sin båtbottnen till reducerat pris under en helg.

Arbetet med samverkansplanen möjliggjorde även att Länsstyrelsen kunde initiera en interkommunal havsplaneringsprocess. Målet är att de tre kommunerna som ingår i Blekinge Arkipelag gemensamt ska ta fram en kommunal översiktplanering över sina havsområden. En ansökan för fortsatt arbete kommer att göras med målsättningen att ha en fördjupad översiktplan för de tre kommunerna färdig under 2017.

Det är önskvärt att få fortsatt finansiering till innovativt och resultatnriktat arbete som bedrivs med samverkanplanen som grund.

*Blekinge naturvårdsforum*¹⁶

Inom flera verksamheter var dialog, samverkan och delaktighet viktiga prioriteringar och förutsättningar för att nå målen med vårt arbete. *Blekinge naturvårdsforum*¹⁷ hade ett möte i norra delarna av Karlskrona kommun i maj 2014, med 15 medverkande organisationer, samt ett möte i Mörrum i oktober 2014, med 16 deltagande organisationer. Länsstyrelsen skickade, enligt uppdrag 63 i regleringsbrevet för 2014, även in en redovisning av hur arbetet med länets samrådsgrupp för naturvård fortlö-

¹⁴ <http://www.blekingearkipelag.se/>

¹⁵ [Samverkansplan för biosfärområdet Blekinge Arkipelag](#)

¹⁶ Blekinge naturvårdsforum - länets samrådsgrupp för naturvård, som funnits sedan 2010

¹⁷ Blekinge naturvårdsforum - länets samrådsgrupp för naturvård, som funnits sedan 2010

per. Redovisningen behandlade särskilt omfattningen och erfarenheterna av insatserna samt hur samverkan och samråd har byggts upp med näringslivet och ideell naturvård m.fl. intressenter i syfte att utveckla och effektivisera regionala naturvårdsinsatser.

Resultat: De tidigare halvdagsmötena, som under 2013 utvidgades till heldagar, med ett frivilligt pass i fält på förmiddagen, har blivit ett uppskattat och permanent koncept. Deltagarna kan välja att delta hela dagen eller enbart under eftermiddagsmötet men majoriteten deltar hela dagen. Utökandet till heldagsmöten har skapat mer utrymme för samtal och aktivt deltagande i samrådsgruppen, samt givit forumet möjlighet att komma ut i den natur vi diskuterar på mötena. Det har haft en klart positiv effekt på kommunikationen inom gruppen. Genom att låta värdskapet för mötena alternera mellan gruppens deltagande aktörer och låta mötesvärderna ansvara för upplägget av förmiddagens utepass har de också givits möjlighet att visa upp sitt eget naturvårdsarbete.

Under 2014 visade Södra Skog och Mörrums Kronolaxfiske upp delar av sina naturvårdsrelaterade verksamheter. Vid diskussioner inom samrådsgruppen är man eniga om att Blekinge Naturvårdsforum är viktigt och ska finnas kvar. Forumet fyller en funktion som tidigare saknades i länet, att fungera som ett regionalt forum för naturvård i Blekinge, där olika aktörer kan få översikt över länets naturvårds- och naturskyddsfrågor samt mötas och diskutera naturvård. Länsstyrelsen ser också att samrådsgruppen är viktig. Gruppen består av ett relativt brett spann av deltagande aktörer, vilket är mycket positivt för breda diskussioner kring naturvårdsfrågor. Genom samrådsgruppen har även ett kontaktnät byggts upp, som givit gruppens medlemmar effektivare kommunikationsmöjligheter rörande naturvårdsfrågor. Länsstyrelsen använde under 2014 synpunkter från samrådsgruppen vid utarbetandet av länets regionala klimatanpassningsplan samt i arbetet med att uppdatera Trafikverkets information om var i länet det finns artrika vägkanter som kräver särskild skötsel. Det är ett flerårigt arbete att bygga upp en sådan här samrådsgrupp och även om Länsstyrelsen önskar att uppslutningen på mötena kunde bli bättre (15 respektive 16 av 25 organisationer på sändlistan) så blev engagemanget i gruppen bättre under 2014, jämfört med tidigare år.

Strategiskt samtal om betesdjur

Landshövdingen bjöd in till ett strategiskt samtal den 28 mars 2014 kring temat långsiktig försörjning av betesdjur i Blekinge. Betesdjur är en viktig del av markskötseln för att säkra länets natur och kulturvärden och bidrar även till en ökad tillgänglighet och ett ökat besöksvärde. Programmet innehöll föredrag om upphandling av livsmedel samt lantbruksentreprenörers vardag gällande förutsättningar och arbetet med djuruppfödning. Föredragen följdes av workshops med frågeställningar som "Hur öka efterfrågan på lokalt kött", "Hur öka efterfrågan i offentlig upphandling", "Hur bryta trend av minskning av nötdjur" samt "Vad krävs för att långsiktigt säkra betesdjur till våra marginella betesmarker så som skärgårdsöar och avlägsna skogsbygder"

Ett femtiotal deltagare från länets samtliga kommuner samt Länsstyrelsen och andra föreningar deltog under eftermiddagen. Intresset var stort och Karlskrona kommun erbjöd sig att ta bollen och kalla till fortsatta diskussioner kring denna angelägna fråga. En arbetsgrupp under ledning av Karlskrona kommun bildades bestående av representanter från Länsstyrelsen, Region Blekinge, länets kommuner och Karlskrona Utvecklingsbolag. Syftet med arbetsgruppen var att undersöka behov och möjligheter att, genom en skärgårdsorganisation, få grepp om skötsel av marker och tillgänglighetsanläggningar i skärgården. Länsstyrelsen kommer att ansvara för det fortsatta arbetet under 2015.

Naturum Blekinge

Naturum i Blekinge har blivit en alltmer besökt samlingsplats i länet för turister och boende som vill lära sig mer om länets natur och kultur. Under 2014 hade Naturum drygt 45 000 besökare, vilket är den näst bästa besöksnoteringen sedan starten 1976. Naturum var öppet 181 dagar under perioden 6/4 - 30/11. Naturum genomförde 165 bokade guidningar varav 154 med skolgrupper med tillsammans över 2000 elever. Dessutom erbjöd Naturum guidning i utställningarna varje dag, parkguidningar varje vardag under sommaren samt 40 exkursioner, föreläsningar och andra evenemang.

Nytt för året var bland annat en ny utställningsdel som presenterade "Blekinges hackspettar", en mo-

dell på temat "Hållbart boende" samt en ny film till bion¹⁸. Naturum ansvarade också för nyproduktion, tryckning och distribution av "Blekinge Utflyktsguide 2014"¹⁹.

Information till markägare

Inom naturvårdsförvaltningen och inom arbetet med hotade arter satsade Länsstyrelsen på att i dialogform informera markägare och andra berörda om gjorda och planerade insatser. Syftet var att öka förståelsen för Länsstyrelsens arbete och skapa ett ökat engagemang. Läs mer om detta arbete under rapportering av uppdrag 50. Andra områden som Länsstyrelsen arbetar med där dialog och samverkan är mycket viktigt för att nå bra resultat är till exempel rovdjursarbetet, landskapsstrategiarbetet, vattenförvaltning, miljöövervakningen samt arbetet med LONA och LOVA. Läs mer om det under respektive område.

Möte om skydd av dricksvatten

I september anordnade Länsstyrelsen ett möte med samtliga kommuner i länet om dricksvatten och vikten av att skydda dricksvattentäkterna. Kommunerna deltog med representanter från VA-sidan och miljöförvaltningar respektive miljöförbund. Länsstyrelsen hade bjudit in en handläggare från Länsstyrelsen i Skåne som beskrev arbetet med bildande av vattenskyddsområden och tillhörande föreskrifter. Avsikten är att fortsättningsvis ha ett möte i den här gruppen varje år med olika teman. Syftet är att förbättra samverkan, utbyta erfarenheter och effektivisera arbetet med riskbedömning, skydd och övervakning av dricksvattentäkter samt planering av vattenförsörjning.

Landskapsstrategiarbete i Blekinge

Samverkansprocessen kring åtgärder i Lyckebyån har sedan tidigare inletts med flera informationsmöten för orsbsbefolkning samt ideella föreningar. Under 2014 fortgick arbetet i avrinningsområdet inriktat på två byar, Åbyholm och Långemåla, som utmärker sig genom höga natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen har bra kontakter med hembygdsföreningar och andra personer med god lokalhistorisk kunskap. Syftet med arbetet är att öka kunskapen om byarna, göra bybor och andra berörda medvetna om markhistoriken och kopplingen till de värden som finns kvar idag. Detta förväntas resultera i att byborna blir inspirerade att bevara och utveckla de värden som finns. Arbetet skedde i samarbete med ideella föreningar och lokalbefolkning.

Rapporten "*Markhistorisk beskrivning för Åbyholm och Långemåla – två byar vid Lyckebyån i Karlskrona kommun*" delades ut till intressenter och bybor, som en återkoppling till de informationsträffar som hölls i Åbyholm och Långemåla förra året om Lyckebyåns omnejd i ett historiskt, nutida och framtida perspektiv. Rapporten innehåller en markhistorisk studie om byarna som kopplar till dagens natur- och kulturvärden, liksom till den europeiska landskapskonventionen samt Landsbygdsprogrammet och Landskapsstrategiarbetet i Blekinge.

Vattenförvaltning

Inom vattenförvaltning arbetade Länsstyrelsen med att ta fram åtgärdsförslag för de ytvattenförekomster som inte uppnår god status samt de grundvattenförekomster som bedömts vara i risk att inte uppnå god kemisk eller kvantitativ grundvattenstatus 2021. Dessutom specificerade Länsstyrelsen förbättringsbehov avseende näringsbelastning och för grundvatten även andra ämnen eller påverkanskällor. Det pågick även ett kontinuerligt arbete att kvalitetssäkra den statusklassning som genomfördes 2013, bland annat genom att komplettera underlagsdata och jämföra med de miljöproblem som rapporterats för respektive vattenförekomst. I statusklassningen ingår dels att bedöma vattnets miljöstatus, dels att bedöma vilka miljöproblem som riskerar att inverka på vattenkvaliteten samt vilka omgivningsfaktorer som kan påverka vattnet. Under den senare delen av året tog länsstyrelserna och vattenmyndigheterna fram miljökvalitetsnormer som tillsammans med övrigt material ska finnas tillgängligt under den sex månader långa samrådsperioden under vintern 2014-15. Allt detta underlag inrapporterades till vatteninformationssystem Sverige (VISS)²⁰

¹⁸ [Blekinge från ovan](#)

¹⁹ [Blekinge Utflyktsguide 2014](#)

²⁰ <http://www.viss.lansstyrelsen.se/>

Giftfri miljö

Under 2014 genomförde Länsstyrelsen flera övervakningsinsatser med syfte att dels klarlägga halter och spridning av perfluorerade ämnen, s.k. PFAS, dels påverkan av miljögifter i grundvatten. Den utökade kartläggningen av PFAS föranleddes av de fynd Länsstyrelsen gjorde i grundvattnet i Kallinge under 2013. Dessa fynd följdes av bekräftande analyser av Ronneby kommun vilket fick till följd att vattentäkten som försörjt Kallinge fick stängas. Under hösten 2014 tog Länsstyrelsen prov på fisk och vatten i yt- och grundvattentäkter. Övervakningen genomfördes tillsammans med flera andra län i södra Sverige. Analyserna av PFAS ger dels underlag för spridningsberäkningar ur ett miljöperspektiv, dels underlag för hälsorelaterade analyser då såväl råvatten för dricksvattenframställning och matfisk (abborre) analyserats. Utöver PFAS har även bromerade flamskyddsmedel analyserats på fisken. Dessa ämnen, särskilt polybromerade difenyletrar, har varit kända som miljöproblem under flera år, men har under senare år blivit mer uppmärksammade på grund av omfattande spridning i miljön. Länsstyrelsen deltar även i ett projekt som initierats av Naturhistoriska Riksmuseet med syfte att analysera PFAS-förekomst hos trafikdödade uttrar. Då uttrar är toppkonsumenter i den limniska miljön kan dessa resultat visa samband mellan koncentrationer i miljön och biokoncentration. Resultaten från samtliga undersökningar är ännu inte klara utan kommer att publiceras under 2015.

Länsstyrelsen genomförde en utökad provtagning av ett stort antal organiska miljögifter och bekämpningsmedel i utvalda dricksvattentäkter och grundvattenförekomster. Urvalet av provtagningslokaler bygger dels på tidigare kända fynd av föroreningar, dels på påverkansanalyser och underlag från inventering av förorenade områden. Syftet är att förbättra kunskapen om hur utbrett problemet med industrikemikalier och bekämpningsmedel i grundvattnet är i Blekinge. Preliminära resultat visar att flera grundvattenförekomster är påverkade av såväl klorerade lösningsmedel som bekämpningsmedel.

Miljöövervakning

Den regionala miljöövervakningen har som målsättning att dokumentera tillståndet i miljön om relevanta miljöproblem för länet. Det innebär en långsiktig övervakning av tillståndet i miljön, genom att beskriva tillstånd, trender, effekter och processer i miljön. Syftet är också att visa hur miljö kvalitetsmålen uppfylls, att generera underlag för riskbedömning, statusklassning och fastställande av miljö kvalitetsnormer inom vattenförvaltningsarbetet, generera data för internationell rapportering samt att varna för störningar i miljön. Länsstyrelserna samordnar regional miljöövervakning så att den blir effektiv. Förutom samordning, innefattar det miljöövervakningsrelaterade arbetet inventeringar, publicering av rapporter, kvalitetssäkring, uppföljning och utvärdering samt datahantering. Blekinges regionala miljöövervakning bedrivs inom nio olika programområden:

- Luft
- Kust och Hav
- Sötvatten
- Skog
- Jordbruksmark
- Landskap
- Hälsa
- Miljögifter

Den regionala miljöövervakningen i Blekinge drivs av såväl Länsstyrelsen som kommunerna, Skogsstyrelsen och ideella föreningar. Länsstyrelsen sammankallar representanter från organisationerna vid två tillfällen per år för att diskutera och utbyta information om den regionala miljöövervakningen. Förutom detta så deltar Länsstyrelsen i det arbete som länets luft- och vattenvårdsförbund med flera bedriver.

Under 2014 pågick ett stort revideringsarbete av det regionala miljöövervakningsprogrammet. För att den regionala miljöövervakningen ska bli långsiktig tas det var sjätte år fram ett program som visar på vilka insatser som planeras de kommande sex åren. Det nya programmet 2015-2020 redovisar den planerade miljöövervakningen för Blekinge län och beskriver den verksamhet som pågår i länet. Ambitionen har varit att fortsätta med den övervakning som redan pågår, för att bevara långa tidsserier.

Viktigt var också att utforma miljöövervakningen så att den i större utsträckning än tidigare kan användas i vattenförvaltningsarbetet, för internationell rapportering samt miljömålsuppföljning. Den regionala miljöövervakningen kommer i allt högre grad genomföras i samverkan med nationell miljöövervakning, genom deltagande i fler gemensamma delprogram samt genom ökad samverkan med annan verksamhet, till exempel samordnad recipientkontroll (SRK), kalkeffektuppföljning, uppföljning av Natura 2000 och skyddade områden samt Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). Med nuvarande resurser är det ändå inte möjligt att leva upp till de krav på övervakning av vattenförekomster som finns i föreskrifterna för vattenförvaltningsarbetet. Miljöövervakningsprogrammet fastställdes av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten 2014-11-14.

Under 2014 genomförde Länsstyrelsen aktiviteter inom ett 40-tal regionala delprogram. Nedan beskrivs några av aktiviteterna mer ingående.

Gemensamt delprogram för övervakning av kiselalger

Som en del av den regionala miljöövervakningen provtas kiselalger årligen i åtta till tio vattendrag. Syftet är bland annat att bedöma förurningspåverkan samt övergödning och naturvärde för berörda vatten.

Resultat: Övervakningen av kiselalger är ett viktigt arbete för uppföljning av vattendragens ekologiska status, näringsbelastningen och för att följa upp flera av miljömålen bland annat ”Ingen försurning”, ”Levande sjöar och vattendrag” och ”Ingen övergödning”. Länsstyrelsen genomförde övervakning som planerat på nio lokaler i länet. En rapport publicerades under året med resultat från kiselalgsundersökningar i Blekinge 2013.

Gemensamt delprogram för övervakning av stormusslor:

Övervakning av stormusslor används bland annat för att följa upp miljö kvalitetsmålet *Levande sjöar och vattendrag* samt för statusklassning av vattendrag genom vattendirektivet.

Resultat: Länsstyrelsen genomförde övervakning under 2014 i Silletorpsån och rapporterade resultatet till Musselportalen. I Silletorpsån förekommer föryngring av flodpärlmussla, men beståndet är inte livskraftigt.

Gemensamt delprogram Kryptogamer i ädellövskog:

Länsstyrelsen Blekinge deltar sedan 2010, tillsammans med Skåne, Halland och Kronobergs län, i ett gemensamt övervakningsprogram. Syftet är att övervaka förändringar i förekomst av naturvårdsintressanta arter av mossor och lavar i ädellövskog, framförallt bokskog. En gemensam, och av Naturvårdsverket godkänd, undersökningstyp har tagits fram. Under 2014 inventerade Länsstyrelsen 14 bokskogsområden. Nio av dessa är skyddade som naturreservat eller Natura 2000 områden. Totalt har närmare 15 000 träd inventerats. Sjutton av de 26, i undersökningstypen listade arterna, återfinns i ett eller flera områden.

Resultat: Länets alla 30 områden är inventerade. Undersökningstypen har uppdaterats och konsulter kommer under vintern genomföra en utvärdering på alla länens data. Närmare 6000 fynd av rödlistade och signalarter i länets bokskogar har rapporterats till Artportalen²¹.

Artövervakning – kustfågel

Inom delprogrammet övervakas bland annat kentsk tärna. Syftet med övervakningen är att årligen inventera beståndet i Blekinge, dokumentera och beskriva boplatserna, fastställa häckningsframgång och samhäckning med andra arter. Kentsk tärna är en ansvarsart för Blekinge. Häckning sker längs havskuster på låga öar utan högre vegetation och sker nästan alltid i kolonier. Arten är klassad som starkt hotad (EN) enligt rödlistan 2010 och är en Natura 2000 art som ska följas upp. Hot mot arten är störning under häckningsperioden, exploatering av häckningsbiotoper samt miljögifter.

²¹ www.artportalen.se

HELCOM:s Åtgärdsprogram för Östersjön har pekat ut tre fågelindikatorer varav populationsutveckling av kentsk tärna är en av dessa. Indikatorn är en av många som används av HELCOM för att följa upp målet att nå God ekologisk status av Östersjöns marina miljöer som är satt till 2021. Länsstyrelsens insamlade data om Kentsk tärna viktig för den indikatorn och för åtgärdsprogrammet i helhet.

Under 2014 publicerade Länsstyrelsen en rapport som sammanfattar övervakningen av arten 2007-2014.

Hotade kransalger

Under året gjorde Länsstyrelsen en uppföljning av den hotade kransalgsarten grovslinke (rödlistad som starkt hotad). Arten återfanns mer eller mindre rikligt i fyra av de fem sjöar där den är känd.

Marin övervakning

Länsstyrelsen medverkade i utformandet av den marina miljöövervakningen inom ramen för den samordnade recipientkontrollen (SRK), vilken bedrivs i regi av Blekinges vatten- och luftvårdsförbund (BVLFF)²². Länsstyrelsen representeras av två personer som är adjungerade i styrelsen för BVLFF.

Länsstyrelsen medverkade även i kontaktnätet kring miljöproblemen i Hanöbukten, i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Skåne och andra intressenter.

Vegetation och fiskrekrytering i grunda vikar och laguner

Blekingekustens grunda områden har en viktig roll i det marina ekosystemet. De utgör fortplantnings- och födosöksområden för en lång rad organismer, inte minst fisk. Samtidigt är de ofta känsliga och utsatta för mänsklig påverkan i form av exempelvis båttrafik, fiske, övergödning, föroreningar, muddring och annan exploatering. Syftet med delprogrammet är att övervaka dels vegetationen, som utgör habitat och har en viktig strukturerande roll, dels fiskrekryteringen som är en nyckelfunktion med stor ekologisk och socioekonomisk betydelse. Endast ett fåtal lokaler i länet kan övervakas av Länsstyrelsen med de medel som står till buds, men tanken är att den geografiska spridningen av lokaler ska bidra till att ge en representativ bild av länets grunda kustområden. Samtidigt läggs tonvikt på att följa utvecklingen i området med störd fiskrekrytering längs länets ostkust och i det angränsande området i Torhamns skärgård. En av lokalerna undersöks i syfte att följa upp en planerad restaurering av en invallad och sänkt havsvik vid Grönadal i Karlskrona kommun.

Länsstyrelsen följer den metod som tillämpas av andra länsstyrelser och SLU, med detonation av 10 g sprängmedel samt insamling av fisk och vegetationskartering av en snorklare. Data skickas bland annat till SLU enligt deras gängse rapporteringsformat, i förhoppningen att frågan om datavärdskap snart ska lösas.

Under 2014 inventerade Länsstyrelsen 170 punkter längs Blekingekusten enligt den strategi som ska gälla i miljöövervakningsprogrammet från och med 2015.

Resultat: Våren och sommaren 2014 var mycket gynnsamma för abborre och gädda i Blekinge. Troliken bidrog den varma sommaren till resultatet, men det finns stora regionala skillnader som inte kan förklaras med vädret. Ökningen av antalet abborryngel är markant, och trenden från förra året fortsätter.

Kalkningsverksamheten

Blekinge är ett av de län som är hårdast drabbat av markförsurning. Trots att nedfallet av försurande ämnen minskat sker återhämtningen i markerna mycket långsamt. För att behålla en god status i våra sjöar och vattendrag krävs ett relativt omfattande kalkningsprogram. Det är Länsstyrelsen som organiserar kalkningsverksamheten men kommunerna ansvarar för själva kalkningen på uppdrag av Länsstyrelsen. Kalkningen sker med helikopter, båt eller med hjälp av kalkdoserare. Kommunerna avslutade

²² [Länk till Blekinges vatten- och luftvårdsförbund](#)

årets sjö- och våtmarkskalkning under våren och under resterande delen av året kördes kalkdoserarna vid behov. Totalt spreds cirka 2 300 ton kalk i länet under året vilket är cirka 500 ton mindre än 2012. Detta är ett resultat av översyn av kalkningen, minskat behov och minskade resurser.

Resultat: Kalkeffektuppföljningen omfattar vattenkemisk och biologisk effektuppföljning. Vattenkemisk provtagning görs i sjöar och på utvalda platser i vattendrag för att följa upp kalkningens effekt på vattenkvaliteten. Årligen analyseras cirka 600 vattenprover. I biologisk effektuppföljning ingår bottenfauna- och kiselalgsprovtagning samt elfiske och nätprovfiske. Detta görs för att bedöma försurningsstatusen samt att utvärdera kalkningsinsatserna. Under 2014 utförde Länsstyrelsen bottenfaunaprovtagning på tretton lokaler, kiselalgsprovtagning på tio lokaler och elfisken på 32 lokaler. Länsstyrelsen genomförde vattenprovtagningar under hösten och de allra flesta av våra målsjöar och målvattendrag klarade de vattenkemiska målen. Genom det pågående arbetet tas steg för att uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag och för att nå miljömålen *Ingen försurning* samt *Levande sjöar och vattendrag*.

”Målvattendragsomdrevet” är ett nationellt projekt som startade 2010. Syftet med projektet är att få en bättre bild av försurningssituationen i våra målvattendrag. Detta görs genom vattenprovtagningar i utvalda referens- och målvattendrag. Länets vattendrag är indelade i sex grupper. Varje vattendrag provtas av Länsstyrelsen vid sex tillfällen per år i sexårsintervall. Provtagningen sker under perioden juni- maj. Omdrevsår fyra avslutades i maj 2014 och omdrevsår fem påbörjades i juni. Årets provtagning är avslutade.

Biologisk återställning av kalkade vattendrag

Flera projekt pågår i Blekinge där syftet är att gynna den biologiska mångfalden genom biologisk återställning av kalkade vatten. För flera vattendrag finns kartläggningar med förslag till åtgärder framtagna. Exempel på sådana åtgärder kan vara att riva vandringshinder eller bygga fiskvägar samt att förbättra för fisk, musslor och andra vattenlevande organismer. Förbättringar kan göras exempelvis genom att återskapa strömsträckor där sådana försvunnit eller genom utläggning av grus och sten eller död ved där sådant material tidigare förekommit naturligt men nu saknas. Arbetet med att åtgärda vandringshinder är avgörande för att få tillbaka de organismer som försvunnit eller reducerats på grund av försurning och andra miljöproblem.

Resultat: Under 2014 fortskred arbetet med att åtgärda vandringshinder i Silletorpsån efter den rapport som togs fram 2013. Silletorpsån hyser länets bästa bestånd av flodpärlmussla, men föryngring sker enbart nedströms det nedersta vandringshindret. Karlskrona kommun är huvudman för åtgärder vid tre av de aktuella vandringshindren och Länsstyrelsen beviljade bidrag till kommunen för biologisk återställning av kalkade vatten för att kunna genomföra åtgärderna.

Tillsammans med Karlskrona kommun pågår även ett projekt i Lyckebyån för att återskapa biotoper och förbättra möjligheten till fiskvandring i ån. En teknisk fiskväg planeras vid dammen i Lyckeby. Under året färdigställdes ritningar och provtagning av sediment genomfördes. Samtidigt köpte kommunen Augerums kvarn med medel från Naturskyddsföreningen och staten via Länsstyrelsen, i syfte att riva den. Ansökan om tillstånd ligger hos Mark- och Miljöödomstolen.

I Bräkneån genomförs ett projekt som syftar till att stärka beståndet av flodpärlmussla genom att infes-tera öring i en fiskodling med glochidielarver från åns musslor. Tanken är att öringen sedan ska sättas ut på lämpliga lokaler i ån.

Samråd inför utrivning av dammen vid Marielunds kvarn i Nättrabyån, genomfördes av ägaren till dammen tillsammans med Nättrabyåns fiskevårdsområde. Ägaren beviljades bidrag för biologisk återställning av kalkade vatten för att kunna genomföra åtgärden.

Genom det pågående arbetet tas steg för att uppnå Miljökvalitetsnormen *God ekologisk status* i vattendragen och för att nå miljömålen *”Levande sjöar och vattendrag”* samt *”Ett rikt växt och djurliv”*.

Rehabilitering av torrlagda havsvikar

Grunda havsvikar har en viktig ekologisk funktion i den marina miljön. De har ofta ett rikt och varierat växt- och djurliv och tjänar som lek- och uppväxtplats för fisk. Grunda havsvikar har ofta även en funktion som sedimentationsfälla för tillrinnande sötvatten, och bidrar därmed till bättre vattenkvalitet.

Flera grunda havsvikar i länet vallades in och tömdes på vatten för att tjäna som jordbruksmark. Projektet syftar till att identifiera de torrlagda havsvikarna i länet och undersöka möjligheten att återställa några av dem, för att på så sätt återställa deras naturvärde och funktion som vattenrenande områden.

Länsstyrelsen genomförde under 2014 en total inventering av alla länets sänkta havsvikar. I det arbetet ingick sammanställning av kartmaterial med höjddata och markanvändning, detalj- och översiktsplaner, dikningsföretag- samt granskning av vattendomar. Möjliga intressekonflikter beroende på nuvarande markanvändning beaktades. Genom att identifiera de mest lämpliga vikarna och föra samtal med markägare om möjligheten att restaurera kan prövning enligt gällande lagstiftning, projektering och restaurering underlättas betydligt. Projektet är finansierat av havsmiljöanslaget.

Resultat: Två vikar bedöms som prioriterade på grund av sitt läge, nuvarande användning, topografi och markägarnas intresse. Dessa vikar är dels en invallad vik benämnd Remmarna i anslutning till vattenområdet Flan i Eriksbergs viltpark (naturreservat) i Karlshamns kommun och dels en invallad vik på fastigheten Grönadal 14:1 i Karlskrona kommun. Arbetet med den senare viken har framskridit längst. En förprojektering utfördes av en konsult i samarbete med markägaren, och det fortsatta arbetet med ansökan till mark- och miljödomstolen har bekostats genom landsbygdsprogrammet. Ansökan beräknas vara klar i början av 2015.

Slutrapporten är klar och kommer att skickas till Havs- och vattenmyndigheten. Den innehåller historiska kartor och bakgrundsdata för alla sänkta havsvikar i länet och ett resonemang kring olika aspekter av ett eventuellt återställande av vikarna.

Regional kartering av möjliga objekt för strukturell restaurering

Länsstyrelsen deltar i en arbetsgrupp som på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten ska genomföra en regional kartering av möjliga objekt för strukturell rehabilitering eller ekologisk kompensation i kustvattenmiljö. Arbetet ska kunna ligga till grund för havs- och vattenförvaltningens fortsatta åtgärdsarbete. Tre länsstyrelser deltar i arbetet, som påbörjades hösten 2013. En slutrapport skickades till HaV i slutet av året. Dessutom planeras en konferens om marin restaurering i Göteborg i början av 2015.

Projekt "Framtagande av regionalt program för hälsorelaterad miljöövervakning"

Projektet resulterade år 2014 i rapporten "Hälsorisker i miljön"²³. I rapporten beskrivs miljötillståndet i länet med utgångspunkt från de fem miljö kvalitetsmål som är särskilt viktiga ur hälsosynpunkt; Frisk luft, Giftfri miljö, Säker strålmiljö, Grundvatten av god kvalitet och God bebyggd miljö.

Rapporten utgör en kartläggning av risker för miljörelaterad ohälsa i länet, med syfte att tydliggöra vad som bör övervakas och följas upp ytterligare. Rapporten ska även fungera som ett underlag för bedömning av påverkan på människors hälsa vid planering av verksamheter och åtgärder i länet.

Under arbetets gång utkristalliserade det sig tre områden med stor påverkan på befolkningens hälsa och där det också finns goda möjligheter att påverka exponeringen; buller, luftföroreningar och radon. Dessa områden är viktiga att övervaka och framförallt är det viktigt att det genomförs positiva åtgärder både lokalt och regionalt i länet.

Regional miljöhälsorapport

År 2014 publicerades en regional miljöhälsorapport Barn, miljö och hälsa – en rapport från Skåne, Blekinge och Kronobergs län 2013. Rapporten sammanställdes vid Arbets- och miljömedicin i Lund som ett led i det förebyggande uppdraget från landsting och län i Skåne, Blekinge, och Kronoberg.

²³ [Hälsorisker i miljön- en sammanställning av hälsorisker i Blekinge, Jönköping, Kronoberg och Östergötland](#)

Barns exponering för miljöfaktorer som påverkar hälsan, positivt såväl som negativt, finns i stor utsträckning i deras boende- och uppväxtmiljö. Den bestäms i sin tur mycket av familjens socioekonomiska ställning. Barnen lever med stora skillnader i sociala, ekonomiska och miljömässiga förhållanden. Dessa skillnader påverkar deras hälsa och välbefinnande. Den regionala miljöhälsorapporten tar bland annat upp buller, luftföroreningar och miljögifter, mat och motion samt barns exponering för vuxnas tobaksrökning.

Den regionala rapporten är ett komplement till den nationella rapporten Miljöhälsorapport 2013, och kan tjäna som ett kunskapsunderlag som ger en fingervisning om de barnmiljöhälsofrågor som vårt län behöver fördjupa sig i. Rapporten bygger bland annat på data från Barnens miljöhälsoenkät 2003 och 2011. Länsstyrelsen finansierade en förtätning av enkäten år 2011 med medel för regional miljöövervakning. Enkäten sändes till 1854 barn i Blekinge motsvarande 100 procent av 6-10 månader gamla barn, 39 procent av fyraåringarna och 42 procent av tolvåringarna. Svarsfrekvensen var ungefär 50 procent, vilket är i nivå med svarsfrekvensen i landet.

Extern samverkan inom hälsorelaterad miljöövervakning

Länsstyrelsen i Blekinge ingick under året i styrgruppen för den nationella hälsorelaterade miljöövervakningen, som representant för samtliga län. Under året blev Länsstyrelsen i Blekinge även samordnare för det nya gemensamma delprogrammet om miljöhälsorapporter. Arbete pågår inför miljöhälsoenkät 2015 som ska skickas ut till våren.

Samordnade tätortsmätningar

Få luftkvalitetsmätningar har genomförts i Blekinge och därför är det svårt att bedöma föroreningssituationen. Miljökvalitetsmålet *Frisk luft* bedöms inte kunna nås till 2020. För att öka kunskapen om luftföroreningsproblematiken och vilka åtgärder som är viktigast att vidta behövs ytterligare mätningar.

Kommunerna har ansvar för att se till att utomhusluftens innehåll av olika föroreningar klarar fastställda miljökvalitetsnormer (MKN). Mindre kommuner har svårt att själva bevaka dessa frågor. Förordningen om miljökvalitetsnormer för utomhusluft ger möjligheten att bedriva kontrollen av miljökvalitetsnormerna genom samverkan mellan flera kommuner och därmed minska den enskilda kommunens kostnader för kontrollen. Länsstyrelsen arbetar med att få till samordnade tätortsmätningar av luftkvaliteten tillsammans med en regional arbetsgrupp. I gruppen ingår representanter från kommunerna, Länsstyrelsen samt Blekinge Kustvatten och Luftvårdsförbund. Samverkan sker genom Blekinge Kustvatten och Luftvårdsförbund.

Tätortsmätningar genomfördes i Karlskrona, Karlshamn och Olofström under 2012-2013 och bakgrundsmätningar gjordes i Ronneby kommun. Resultaten finns sammanställda i rapporten Luftmätningar i Blekinge län april 2012-mars 2013. Kommunerna har enats om ett förslag till mätprogram, upphandlingen sköts av Karlshamns kommun. Mätningar pågår i de enskilda kommunernas regi tills upphandlingen är klar.

Länsstyrelsen anordnade ett seminarium tillsammans med Blekinge Kustvatten och Luftvårdsförbund i januari 2014. Resultaten från de samordnade luftmätningarna redovisades och mötet handlade även om kommande förändringar inom kollektivtrafiken i Blekinge samt om det är smart att driva kollektivtrafiken på el och om luftföroreningarnas hälsoeffekter.

Riksintresseområden för friluftsliv

Länsstyrelsen slutredovisade uppdraget om översyn av riksintressen för friluftslivet till Naturvårdsverket den 28 februari 2014. Förutom gränsjusteringar inom tre av de sex befintliga områdena föreslogs två nya.

Indikatorer**Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20¹⁾**

Biologisk mångfald	2014	2013	2012	2011	2010
Andel av Länsstyrelsen skyddad produktiv skogsmark av den totala arealen produktiv skogsmark (%)	2,81	2,70	2,69	2,63	2,61
Förekomst av rovdjur i länet	2014	2013	2012	2011	2010
Antal vargrevir med föryngringar		0	0	0	0
Vattenmiljö	2014	2013	2012	2011	2010
Andel ytvattenförekomster som uppnår hög eller god ekologisk status (%)	12	12	36	36	36
Andel grundvattenförekomster som uppnår god kvantitativ status (%)	100	100	100	100	100
Andel grundvattenförekomster som uppnår god kemisk status (%)	94	92	91	91	91
Förorenad mark	2014	2013	2012	2011	2010
Antal objekt i riskklass 1		20	16	16	15
Antal sanerade objekt i riskklass 1 (ack)		2	4	4	1
varav sanerade med statliga medel (ack)		0	0	0	0

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Metria, Viltskadecenter, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket

Kommentar kring ovanstående indikatorer**Biologisk mångfald**

På grund av ändrade urvalskriterier kan avvikelser från föregående års årsredovisning förekomma. Skyddade arealer vid utgången av respektive år med givna urval kan ej tas ur databasen VIC-natur i efterhand. För åren 2010-2013 gjordes uttaget 2014-10-01. Ett områdes areal ligger då på det år som det ursprungliga beslutet fattades

Tabellen anger arealen av skog som skyddats av Länsstyrelsen genom naturreservatsbeslut och naturvårdsavtal. Ökningen utgörs av 199,7 ha skog som skyddats under 2014 inom naturreservaten Bråtabron, Stårnö-Boön, Garnanäs och Stiby backe samt två naturvårdsavtal.

Förekomst av rovdjur i länet

Inga vargrevir förekommer i länet. Enstaka vandringsvarg kan passera och under 2014 dokumenterades varg vid två tillfällen²⁴ (Rovbase.se).

Vattenmiljö

Under 2007-2008 arbetade Länsstyrelsen i Blekinge län med kartläggning och statusklassning av vattenmiljön. Statusen fastställdes i den förvaltningsplan som gäller för perioden 2009-2015. En ny kartläggning och statusklassning pågår och kommer att fastställas först 2015.

Det är svårt att jämföra andel vattenförekomster med hög/god status för ett särskilt år med tidigare års andel. Det beror delvis på när man plockar ut data från VISS. Problemet är att man jämför data som inte är fastställd med data som är fastställd, eller att man jämför data som ännu inte är kvalitetssäkrad. Den nya statusklassningen är fortfarande ett förslag, vilket också framgår i VISS.

Förorenad mark

Antalet områden med riskklass 1 ligger på samma nivå i länet. Med ny information kan ett objekt få högre eller lägre riskklass. Under året utredde Länsstyrelsen vem som är tillsynsmyndighet för alla objekt i klass 1 - 3. Fortfarande finns ett mörkertal i länet med anledning av alla de pålsdjursfarmer

²⁴ [Länk till Rovbase](#)

som funnits i länet. När dessa inventeras och provtagningar har gjorts är det högst sannolikt att antalet i klass 1 ökar.

RB 48. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden samt arbetet med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Länsstyrelserna ska även samordnat och i samverkan med Naturvårdsverket ta fram och redovisa åtgärder för att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag för efterbehandling av förorenade områden.

Förorenade områden

Under de senaste åren koncentrerades arbetet inom förorenade områden på att slutföra inventeringsarbetet. Naturvårdsverkets mål var att slutföra detta senast vid utgången av 2013 vilket medförde att Länsstyrelsen erhöll en kraftig förstärkning av inventeringsmedel 2013 och kunde visstidsanställa nio extra inventerare. Dessa slutade vid årsskiftet 2013/14. Bland annat förespråkade Naturvårdsverket att kommunikeringen till markägarna av inventeringsresultatet skulle skjutas på framtiden. Detta har resulterat i att många av kommunikeringarna måste göras nu trots att det egentliga inventeringsarbetet enligt Naturvårdsverket är slutfört. De bidrag som Länsstyrelsen fick under 2014 var till för att förstärka tillsynen medan kommunikeringen är ett moment inom inventeringen som saknar egentliga medel. Detta innebär att den tillsyn som skulle stå i fokus från och med 2014 fick stå tillbaka för "inventeringsarbete". Trots det försökte Länsstyrelsen under 2014 att också koncentrera sitt arbete inom förorenade områden genom att effektivisera tillsynen och att få länets kommuner att jobba mer med inventering och tillsyn av förorenad mark. Under året genomfördes två träffar med samtliga kommuner för att byta erfarenheter och Länsstyrelsen kunde då föra över den kunskap och erfarenhet som vuxit fram efter alla år med inventeringar. Likaså har Länsstyrelsen anordnat en två dagars utbildning om att göra ansvarsutredningar. En annan viktig faktor för att främja kommunernas arbete med förorenade områden är att det inte finns tveksamheter om vem som är tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen gick därför igenom alla objekt inom klass 1-3 under 2014 och efter samråd med kommunerna tecknades överenskommelser om vem som är tillsynsmyndighet över respektive tillsynsobjekt.

Dessa initiativ och insatser under 2014 bedöms i förlängningen leda till att förutsättningarna för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar har förbättrats avsevärt, att kommunerna kan påbörja sitt viktiga arbete med förorenade områden och att det inte råder något tvivel om vem som är ansvarig myndighet. Det är viktigt för markägare, verksamhetsutövare och allmänhet att veta.

Under slutet av 2014 tog Länsstyrelsen initiativ till att utreda vidare var och hur många "gamla" pälsdjursfarmer som funnits i länet. Under 2013 uppmärksammade Länsstyrelsen Blekinge denna bransch som inte fanns med i Naturvårdsverkets branschlista.

Inventeringen styrker den bild som Länsstyrelsen fick av en snabbinventering som gjordes 2013. Denna snabbinventering omfattade tio slumpvis utvalda farmer och utfördes för att skaffa fram ytterligare kunskap om situationen. Man kan se utredningen som ett "stickprov".

Snabbinventeringen tillsammans med 2014 års utredning av pälsdjursfarmer ändrar inte synen på pälsdjursfarmer utan Länsstyrelsen bedömer att riskerna med föroreningarna är mycket allvarliga och att inventeringar och saneringsåtgärder måste ske skyndsamt. Oroande är att det har visat sig att många av nuvarande pälsdjursfarmerna är lokaliserade till platser där grundvattenbildning sker, framför allt på Listerlandet i Sölvesborgs kommun. Att nuvarande farmer ligger på dessa ställen indikerar att nu nedlagda farmer också legat där, vilket skulle vara mycket oroande med tanke på att grundvattenbildningen sker där.

49. Länsstyrelsernas tillsyn enligt miljöbalken ska bidra till att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomst av olägenheter för människors hälsa och miljön motverkas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- Hur arbetet för att effektivisera och utveckla tillsynen avses fortsätta samt beskriva de förändrade rutiner och arbetsmetoder som genomförts för att utveckla en miljömålsstyrd tillsyn,
- tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras,
- vilken betydelse tillsynen har för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen samt vilka konsekvenser få egeninitierade tillsynsinsatser får för möjligheterna att uppnå målen, samt
- hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådana projekt bedrivs.

Formerna för länsstyrelsernas återrapportering ska utformas i dialog med Naturvårdsverket

Tillsyn enligt miljöbalken

– Hur arbetet för att effektivisera och utveckla tillsynen avses fortsätta samt beskriva de förändrade rutiner och arbetsmetoder som genomförts för att utveckla en miljömålsstyrd tillsyn,

Länsstyrelsen påbörjade under året en genomgång av alla processer inom tillsynen av miljöskydd, vattenverksamhet, natur och förorenade områden. En möjlig fortsättning är att utifrån brukarundersökningen identifiera förbättringsområden för varje verksamhetsområde och med hjälp av processkartläggningar och ett systematiskt tillvägagångssätt enligt LEAN öka kvalitet, öka rättssäkerheten och minska handläggningstider.

– tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras,

Länsstyrelsen är övertygad om att all den tillsyn som Länsstyrelsen bedriver inom miljöområdet kan utvecklas under förutsättning att tillräckliga resurser ges verksamheten och att centrala verk ger tydliga mål.

– vilken betydelse tillsynen har för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen samt vilka konsekvenser få egeninitierade tillsynsinsatser får för möjligheterna att uppnå målen

Egeninitierad tillsyn kan inte vara ett självändamål. För att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen skall kunna uppfyllas måste allt det som definieras i miljöbalken inom tillsynsbegreppet optimeras och resurser ges till alla de olika myndigheter och aktörer som agerar på miljöarenan. Under 2014 bedrev Länsstyrelsen under två tillsynsveckor riktad tillsyn i mindre skala. Miljöskydd gjorde inspektioner i västra Blekinge med anknytning till Hanöbukten. Volvo personvagnar var ett av företagen som fick särskilt riktad tillsyn med inriktning mot vatten. Under hösten genomförde Länsstyrelsen likaså en tillsynsperiod med särskild uppmärksamhet mot företag som inte besökts under de senaste tre åren inom området miljöskydd. Alla objekt som Länsstyrelsen har inom miljöskydd har nu besökts minst en gång de senaste tre åren. Inom vattenverksamheten prioriterade Länsstyrelsen uppföljning av beslut för att se att de beslut som tagits också följs. Uppföljningen gjordes i liten skala i samband med handläggningsbesök. Under året stod fiskodling i centrum för Länsstyrelsens uppmärksamhet och som följd av arbetet kommer Länsstyrelsen att begära att miljöprövningsdelegationen förelägger verksamhetsutövaren att söka nytt miljötillstånd.

– hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådana projekt bedrivs.

Under året prioriterade Länsstyrelsen miljösamverkan då det är Länsstyrelsens övertygelse att ingen av alla de aktörer som agerar på miljöarenan ensam kan göra att miljön förbättras. Under året deltog Länsstyrelsen inom Miljösamverkan Sveriges två projekt om markavattning respektive behovsutredningar del 2.

Formerna för länsstyrelsernas återrapportering ska utformas i dialog med Naturvårdsverket

Länsstyrelsen deltar i den strategiska chefsgrupp som Naturvårdsverket och länsstyrelserna bildade november 2013. Under året hade gruppen fyra möten där bland annat återrapporteringen diskuterades.

Tillsynsvägledning

Länsstyrelsen bedriver regional tillsynsvägledning och miljösamverkan genom ett samverkansprojekt, "Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge". Miljösamverkan sker inom miljö- och hälsoskyddsområdet, mellan samtliga kommuner i länen Blekinge och Kronoberg, Länsstyrelserna i Blekinge och Kronoberg, Region Blekinge och Regionförbundet södra Småland. Projektet omfattar även samverkan med andra län i Sydsverige och andra regionala aktörer.

Genom samverkan kan tillsynsvägledningen göras effektivare och dessutom nå ett betydligt större antal kommuner än den vägledning som utförs i det egna länet. Detta medför också att kvaliteten på handläggningen ökar och att resultatet är oberoende av vilken kommun som handlägger ärendet. Likriktningen inom myndighetsutövningen ökar också.

Egen tillsynsvägledning

Förutom Länsstyrelsens regionala tillsynsvägledning som gjordes via miljösamverkan, gav Länsstyrelsen tillsynsvägledning genom yttranden i anmälningsärenden liksom genom information vid telefonkontakter och genom svar på skriftliga frågor som inkom. Behovet att kunna "fråga Länsstyrelsen" är fortsatt mycket stort. För att kunna ge denna service och en bra tillsynsvägledning är det ytterst viktigt att bibehålla kompetensen inom Länsstyrelsen och att handläggarna kommer ut på tillsynsbesök regelbundet. Det är därför ytterst viktigt att Länsstyrelsen bibehåller egna tillsynsobjekt inom olika branscher.

Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge

Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länen. Genom samverkan når man större säkerhet i handläggning och en samsyn gentemot till exempel entreprenörer vilket ur konkurrenssynpunkt är viktigt. Det är också viktigt att kunna utbyta erfarenheter, stödja varandra inför svåra beslut och gemensamt finna nya former för utveckling samt att sprida information, skapa dialog och en kunskapsbank med goda exempel och förebilder. Genom samverkan kan kommunerna och länsstyrelserna även ta del av andras erfarenheter och kunskaper, som till exempel genom att:

- Driva gemensamma projekt
- Ta fram informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor
- Utarbeta handledning för tillsyn
- Ha gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Fånga upp och lyfta fram olika initiativ som tas runt om i länet
- Anordna kurser och seminarier

Länsstyrelsen var aktiv direkt eller indirekt i de flesta projekt som utfördes 2014 genom förslag till aktiviteter, planering eller genom att lämna synpunkter på material som togs fram och upplägg av aktiviteten.

Under 2014 genomförde Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge följande aktiviteter i samverkan mellan länsstyrelserna i Kronoberg och Blekinge.

Utbildningsdagar:

- Energi i tillsynen (2 oktober)
- Fastbränslepannor (7 november)
- Oljeavskiljare (4 december)

Nätverksträffar:

- Enskilda avlopp (27 mars)

- Industritillsyn och miljöskydd (12 september)
- Lantbrukstillsyn (24 september)
- Avfall (8 oktober)
- Dagvatten (23 oktober)
- Hälsoskydd (25 november)

Handläggartäffar:

- Täckhandläggare (15 maj)
- Enskilda avlopp (6 november)
- Från miljöchefen till assistenten (28-29 augusti, med mer än 100 deltagare)
- Strandskyddsday för bygg- och miljöhandläggare (2 juni)

En informationsbroschyr, "Vad kommer ur skorstenen?", togs också fram med regler och tips för eldning med ved eller biobränslen.²⁵

För att stärka tillsynen inriktad på energieffektivisering deltog Länsstyrelsens samtliga miljöskyddshandläggare i en kurs om "Energi i tillsynen". En handläggare deltog också i en bioenergiutbildning, något som utvecklar möjligheterna att främja produktion av förnybar energi.

Miljösamverkan Sverige

Under 2014 deltog Länsstyrelsen i Miljösamverkan Sveriges projekt, "Tillsyn markavvattning", "Energieffektivisering inom miljötillsynen" och "Behovsutredningar del 2" och arbetet kommer att fortsätta under 2015.

Syftet med projektet "Behovsutredningar" är att pröva det material som togs fram i del 1. Om alla länsstyrelser kunde göra en behovsutredning, resursutredning och en tillsynsplan som var lika i hur man definierar olika begrepp och hur man räknar fram dem så skulle man kunna göra jämförelser länsstyrelser emellan. Detta är nästan omöjligt idag.

RB 50. Länsstyrelserna ska i sitt arbete med biologisk mångfald och naturvård särskilt:

- skydda och förvalta värdefulla naturområden i syfte att nå Sveriges miljö kvalitetsmål samt åtaganden inom EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Bevarande av värdefulla skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,
- fortsätta arbetet med skydd av marina områden
- fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet, samt
- se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer.

Områdesskydd

Länsstyrelsen beslutade under året om tre nya naturreservat, Stjärnö-Boön i Karlshamns kn samt Bråtabron och Garnanäs i Ronneby kommun, och om en utvidgning av Stiby backe i Sölvesborgs kommun. Besluten syftade främst till skydd av skog (se avsnittet "Skydd av skog") men områdena innehåller även andra naturmiljöer. Bråtabron ligger i inlandet och innefattar även våtmarker och delar av sjöar med limniska naturvärden. Naturreservatet Stjärnö-Boön omfattar förutom 200 ha landområden även omkring 700 ha hav med betydande naturvärden. Det är länets femte marina naturreservat. Garnanäs ligger också vid kusten, men utgörs i huvudsak av landområden.

Arbetet med skydd av värdefulla naturområden i Blekinge sker i god dialog med markägare och andra berörda. Flera av de naturreservatsprojekt som Länsstyrelsen arbetade med under året har tillkommit genom markägarinitiativ.

Två officiella invigningar av naturreservat (Ljungryda och Stjärnö-Boön) genomfördes under året. I Ljungryda invigde landshövding Berit Andnor-Bylund och Olofströms kommunalråd Sara Rudolffsson

²⁵ ["Vad kommer ur skorstenen? - Regler och tips för eldning med biobränslen"](#)

en utvidgning av naturreservatet (som beslutades 2013), innehållande en färdigbruten del av en sandtäkt med höga insekts- och floravärden, en lindsluttning samt Holjeådalgångens största bronsåldersgravhög Kungagraven. Stärnö-Boön, som förutom mycket höga naturvärden även har stor betydelse som ett tätortsnära naturområde för Karlshamnsborna, invigdes av Kronprinsessan Victoria i sällskap med landshövdingen och Karlshamns kommunalråd Sven-Åke Svensson. Båda invigningarna fick stor uppmärksamhet i lokalpress.

Naturvårdsavtal

Länsstyrelsen prioriterade arbetet med nya naturvårdsavtal och utöver dem som skrevs under året är flera nya avtal planerade för bland annat skydd av skog och av sandmarker som hyser hotade arter.

Resultat: Länsstyrelsen tecknade tre naturvårdsavtal under året, Albertas myr i Olofströms kommun, Måstad i Karlskrona kommun och Lörby skog i Sölvesborgs kommun. Albertas myr är ett 22,3 ha stort myrmarksdominerat skogsområde, som ingår i ett större planerat naturreservat. Myren ingår även i den nationella myrskyddsplanen. Måstad omfattar 4,2 ha, som karaktäriseras av en tät till glest trädbevuxen ädellövskog. De två förstnämnda omfattar sammanlagt 20,4 ha produktiv skog. Det tredje avtalsområdet, Lörby skog, utgörs i huvudsak av en tidigare sandtäkt med stora naturvärden knutna till främst groddjurs-, insekts- och fågelfaunan.

Skydd av skog

Arbetet med skydd av skog sker med utgångspunkt från ”Strategi för formellt skydd av skog i Blekinge” där främst ädellövskogar, som Blekinge har särskilt nationellt ansvar för, prioriteras. Planeringen sker i nära samverkan med Skogsstyrelsen.

Resultat: De naturreservatsbeslut som Länsstyrelsen tog under året, Bråtabron, Stärnö-Boön, Gannäs och Stiby backe (utvidgning), omfattar till stor del skydd av skog. Naturvårdsverket betalade ut intrångsersättning för två blivande och ett redan bildat naturreservat. Den sammanlagda arealen ny skogsmark som under året skyddades som naturreservat och naturvårdsavtal uppgår till cirka 200 ha. Bildandet av naturreservaten och naturvårdsavtalen bidrar till det långsiktiga uppfyllandet av miljömålen *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap*, *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *Myllrande våtmarker*, *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Revidering av skötselplaner

Länsstyrelsen reviderade två skötselplaner under året, Hallarumsviken i Karlskrona kommun och Stiby backe i Sölvesborgs kommun.

Resultat: Länsstyrelsen fattade beslut om två reviderade skötselplaner. Revideringar av äldre skötselplaner skapar bättre förutsättningar för en bra och ändamålsenlig skötsel av områdena.

Natura 2000

Foto: Länsstyrelsen, Vambåsa hagmarker

Tre regeringsuppdrag omfattade Natura 2000 under 2014. Länsstyrelsen fick i uppdrag att:

1. Föreslå nya Natura 2000-områden och komplettera redan föreslagna områden. Redovisas 2015-03-27.
2. Uppdatera bevarandeplaner enligt regeringsbeslut och genomföra nödvändiga bevarandeåtgärder. Tidplan för arbetet skulle redovisas 2014-12-16, men det senarelades till 2015-02-15. Delredovisning av genomförda åtgärder sker 2015-06-30. Slutredovisning av uppdaterade bevarandeplaner och genomförande av nödvändiga åtgärder ska ske 2016-12-30
3. Ta fram bevarandeplaner för de Natura 2000-områden som saknar sådana. Redovisades 2014-05-15.

Ytterligare ett uppdrag tillkom från Naturvårdsverket under året:

4. Komplettera Natura 2000-databasen med nya obligatoriska uppgifter om Natura 2000-områden samt göra en översyn av övriga uppgifter. Redovisas 2015-02-15.

Komplettering av Natura 2000-databasen

2011 beslutade EU-kommissionen om ett nytt format för Natura-databasen, den databas där alla data om Natura 2000-nätverket samlas. Länsstyrelserna ska till Naturvårdsverket rapportera in nya obligatoriska data som ska ingå i Natura 2000-databasen. Framför allt är det uppgifter om datakvalitet och påverkansfaktorer på arter/naturtyper, som ska kompletteras. Länsstyrelsens målsättning är att genomföra de obligatoriska delarna i uppdraget.

Förslag till nya Natura 2000-områden och komplettering till redan föreslagna områden

Länsstyrelsen samarbetar med konsulter från Havs- och vattenmyndigheten (HaV) för att ta fram lämpliga områden för tumlare. Resultatet för tumlare kommer under vintern och kommer i den mån Blekinge berörs sannolikt beröra marina delar utanför Sveriges territorialgräns, men inom ekonomisk zon. Planer finns även på ett nytt område för utter, Mieån och en utvidgning av Silletorpsån, för utter. HaV är positiva till de föreslagna åarna och arbetet med förankring och genomförande påbörjas direkt efter årsskiftet. Ytterligare områden med värdefull ädellövskog kommer att föreslås till nätverket.

Uppdatering av bevarandeplaner enligt regeringsbeslut och genomförande av nödvändiga bevarandeåtgärder.

Arbetet med uppdatering av bevarandeplaner försenades på grund av att riktlinjer från Naturvårdsverket saknades. Dessa kom i oktober och ett möte på Naturvårdsverket genomfördes i december. En mindre arbetsgrupp genomförde i våras en prioriteringsordning, enligt Naturvårdsverkets indelning vid ett möte 2013, för uppdatering av bevarandeplaner. Detta blir ett värdefullt underlag vid kommande rapportering i februari.

Framtagande av bevarandeplaner för de Natura 2000-områden som saknar sådana.

Endast ett område i länet saknade fastställd bevarandeplan vid årets början. Bevarandeplan för detta område SE0410266 Hängdovakärret fastställdes 2014-06-13.

Övrigt

Arbetet med att tillgängliggöra naturtypskartor på webben genomfördes. Länsstyrelsen hänvisar på hemsidan till kartverktyget Skyddad Natur, där det finns områdesvis information om arter, naturtyper, arealer med mera.

En förteckning finns över områden med miljöersättning inom Natura 2000. Det återstår att upprätta rutiner för årlig tillsyn av hävd i de Natura 2000-områden som slås eller betas.

Skogsstyrelsen har fått "såddpengar" ur Östersjöstrategin för ett nytt samarbetsinitiativ, Nature Hardwoods, kring skötsel och aktiviteter i ädellövskogar inom Natura 2000. Syftet är att främja en gränsöverskridande förvaltning. Tanken med initiativet är att samla deltagare med intresse i en framtida EU-ansökan till något av de nya EU-programmen samt att ge en bild av hur förvaltningen av Natura 2000 ser ut idag. Länsstyrelsen deltog i ett uppstartsmöte i Höör 2013 och en workshop i Litauen maj 2014. Deltagande länder i förstudien är Sverige (Skogsstyrelsen och tre länsstyrelser), Polska stadsskogen, Litauen (nationalparksförvaltaren), eventuellt Danmark och Tyskland. Fokusområden kring turism och erfarenhetsutbyte kring hantering av Natura 2000 och förvaltning, är mest intressanta för Länsstyrelsen att gå vidare med. Blekinge Arkipelag är en självklar samarbetspartner i fråga om turism.

Resultat: Den obligatoriska kompletteringen av Natura 2000-databasen är genomförd. I den mån HaV föreslår lämpliga tumlar-vatten i länet, kommer Länsstyrelsen att jobba vidare med dessa. Vi har deltagit i de möten som anordnats avseende tumlare. Ett till två områden för utter kommer att föreslås till Natura 2000 i samråd med HaV, samt ytterligare tre till sex ädellövskogsområden. Tidplan och organisation för arbete med att uppdatera länets bevarandeplan kommer att upprättas till redovisningen i februari 2015. Alla länets Natura 2000-områden har en bevarandeplan. Naturtypskartor är tillgängliga via kartverktyget "Skyddad natur"²⁶ på Naturvårdsverkets hemsida, hänvisning finns på vår externa hemsida.

Artbevarande Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP)

Koordinering och framtagande av åtgärdsprogram

Länsstyrelsen tog fram och fastställde ett åtgärdsprogram för almbloombock under året. Åtgärdsprogrammet för grå puckelmätare var under framtagande, men Naturvårdsverket beslutade att avbryta arbetet och att dokumentet istället skulle resultera i en kunskapssammanställning över de ingående arterna. Sammanställningen ska slutföras under 2015. Även framtagandet av åtgärdsprogrammet för knubbsäl (Östersjöbeståndet) beslutade Havs- och vattenmyndigheten att avsluta. Även här ska en

²⁶ [Skyddad natur på Naturvårdsverkets hemsida \(länk\)](#)

kunskapssammanställning eller förvaltningsplan tas fram. Åtgärdstabellen för mnemosynefjäril uppdaterades under 2014. Länsstyrelsen i Blekinge deltog på två nationella träffar om åtgärdsprogram för hotade arter.

Övergripande

Samverkan sker både inom Länsstyrelsen och med kommuner, Skogsstyrelsen och Trafikverket, för att maximera nyttan av arbetet med hotade arter. Genom att även andra aktörer stimuleras att genomföra åtgärder för de hotade arterna uppnås en större naturvårdsnytta.

I samverkan med kommunerna och Skogsstyrelsen inledde Länsstyrelsen ett arbete som ska resultera i en hotartsstrategi. I arbetet ingick att ta fram ett uppdaterat hotartsskikt för GIS, att informera och utbilda kommunerna och handläggare på Länsstyrelsen om att använda sig av Artportalen samt genomföra analyser av förekomsten av hotade arter i länet. Med hjälp av analyserna kan värdetrakter för olika naturtyper och artgrupper hittas. På så sätt kan de viktiga områdena utgöra ett underlagsmaterial för kommunerna vid prioritering och genomförande av åtgärder för hotade arter och biotoper.

Vid två tillfällen informerade Länsstyrelsen barnen på Åryds friskola (årskurs F – 6) om skyddsvärda träd, vilda bin och biologisk mångfald. Vid informationstillfällena genomfördes besök i fält och barnen fick fröpåsar med ängsblommor som gynnar vilda bin.

Länsstyrelsen inledde under året också ett samarbete med Trafikverket angående riktad hänsyn till artrika vägkanter. Flera vägavsnitt valdes ut där sen slåtter ska genomföras. Samarbetet regleras i ett skötselavtal som ska gälla i fem år.

Skyddsvärda träd

Blekinge trädråd, som Länsstyrelsen initierat, hade ett möte under våren samt ett under hösten 2014. Syftet med trädrådet är att öka kunskapen om skyddsvärda träd och deras skötsel. I trädrådet ingår, förutom Länsstyrelsen, ansvariga för trädskötsel i länets samtliga kommuner (parkförvaltning och kommunekologer), representanter från Skogsstyrelsen samt arborister. Fokus vid höstträffen låg på skyddsvärda träd i kulturmiljöer.

Samråd med Karlskrona kommun angående ”farliga” träd, samt om åtgärder för att gynna skyddsvärda träd skedde vid ett flertal tillfällen. Länsstyrelsen deltog vid ett nationellt samordnarmöte för skyddsvärda träd som hölls i Linköping.

Vid upprepade tillfällen deltog de som arbetar med ÅGP på Länsstyrelsen med sakkunskap i ärenden hos avdelningen för Tillsyn och prövning. De flesta ärendena gällde samråd inför nedtagning av grova träd, men även strandskyddsärenden. Tillsammans med Tillsyn och prövning deltog ÅGP-gruppen på kommunernas plan- och byggträff, där de informerade om skyddsvärda träd och artskyddsförordningen.

Länsstyrelsen bidrog med stöd och upplärning av åtta trädinventerare som är anställda av Skogsstyrelsen samt med kartmaterial i deras projekt att sysselsätta långtidsarbetslösa, SAFT. Dessa så kallade Landskapsvårdare hade fram till november inventerat drygt 13 400 träd i Karlshamns, Sölvesborgs, Olofströms och Ronneby kommuner. Projektet kommer att avslutas i april 2015. Inventering av skyddsvärda träd i Länsstyrelsens egen regi har inte prioriterats under året.

I samarbete med Skogsstyrelsen genomfördes i september en kurs i traditionell hamling där 20 lantbrukare deltog. Vid kurstillfället hamlades 11 träd, och kursen inspirerade de deltagande lantbrukarna att hamla sina egna träd.

En informationsträff för markentreprenörer som anlitas av Karlskrona kommun anordnades under hösten. Information om skyddsvärda träd med fokus på hänsyn till trädens rötter och markpackning vid markarbeten gavs.

Länsstyrelsen deltog också vid en familjeaktivitet i Vämöparken i Karlskrona, och informerade allmänheten om skyddsvärda träd och biologisk mångfald. Ca 1500 personer deltog, mest barnfamiljer. En trädvandring anordnades även för Länsstyrelsens personal.

Resultat: Samråden angående ”farliga” träd resulterade i att parkförvaltningen i framförallt Karlskrona kommun ändrade sitt sätt att arbeta genom ökad naturvårdshänsyn. Rådgivning till kommunerna angående åtgärder och åtgärdsbehov ledde till att grova ekar friställdes i flera områden i Karlskrona kommun. Två möten hölls med trädrådet med deltagare från samtliga fem kommuner, Skogsstyrelsen samt Länsstyrelsen. Dialogen som följer ett sådant möte leder till att färre träd med höga naturvärden tas ner, en ökad andel död ved sparas i faunadepåer och högstubbar skapas istället för att träden avverkas.

Arrangemang som föredrag och kurser om skyddsvärda träd ledde till att kunskapen om träd och värden knutna till dessa ökade hos yrkesutövare och privatpersoner, och till att träden vårdas. Kompetensen vid ärendehandläggning av trädärenden förstärktes i och med ett ökat samarbete mellan ÄGP-gruppen på Avdelningen för kunskapsuppbyggnad och Avdelningen för tillsyn och prövning. Friställning av grova ekar och framtida jätteträd är en åtgärd som förlänger livet på trädindividerna avsevärt och därmed ökar förutsättningarna för att bevara en livsmiljö som är betydelsefull för många arter av bland annat insekter, svampar och lavar. Skötseln av de gamla ekarna och hamling är även ett sätt att bevara det biologiska kulturarvet.

Groddjur

Grönfläckig padda, foto: Annika Lydänge

Länsstyrelsen konstaterade 2013 att det fanns snok på Utklippan och tre av dessa infångades med hjälp av en konsult under 2014 och flyttades därefter till fastlandet för att undvika att rom, yngel och småpaddor skulle ätas upp. Åtminstone två till snokar observerades men kunde inte fångas in. De har observerats både på Norraskär och på Södraskär. Länsstyrelsen anordnade också en guidning för allmänheten där man lyssnade efter strandpaddor.

Inom Länsstyrelsen sandmarksprojekt inom Utvald miljö grävdes under året två dammar för strandpadda i ett gammalt sandtag som även restaurerades genom att sly och tallplantor drogs upp och att sand schaktades fram. Grävning av ytterligare en damm för strandpadda samt fördjupning av ett befintligt lekvatten genomfördes på Sillnäs udde. Ett mindre vatten grävdes även för groddjur i naturreservatet Häljarum.

Resultat: Grävningen av dammarna för strandpadda och restaureringen av sandtaget gjorde att artens livsmiljö förbättrades, och i förlängningen kan populationen förhoppningsvis öka i storlek. Bekämpningen av snok på Utklippan är viktig för skydda populationen av grönfläckig padda på ön, som är Sveriges individrikaste lokal.

Havsörn

Länsstyrelsen uppdaterade flaggningskiktet med länets alla kända boplatser för havsörn under 2014 efter information från ornitologerna om årets häckningar och distribuerade det därefter till Skogsstyrelsen, berörda kommuner samt till Miljöförbundet Blekinge Väst. Detta ska leda till att inga häckningsplatser förbises vid exploatering. I ett område skrevs ett avtal med Eon om hur röjningar i en kraftledningsgata ska ske för att inte havsörnar i närheten ska störas.

Sandmarker

Länsstyrelsen kompletterade och avslutade under året den övervakning av samtliga kända lokaler med trumgräshoppa som har bedrivits i huvudsak under perioden 2012-2013 och publicerade även en rapport.

Länsstyrelsen deltog vid planering av efterbehandling av en täkt i Kallinge med förekomst av sandödlor. Länsstyrelsen övervakade också sandödlor på ett urval av förekomstlokaler och undersökte förekomst av arten, eventuell föryngring samt lokalernas behov av åtgärder och publicerade därefter en rapport.

I samarbete med Östra Blekinge Hembygdsförening anordnade Länsstyrelsen den 9 augusti en guidning vid Sibbaboda där främst trumgräshoppa, men även andra sandmarksarter förevisades. 19 personer deltog vid denna guidning.

Ett projekt om sandmarker som finansieras med medel från landsbygdsprogrammets ”Utvald miljö” som inleddes under 2013 fortsatte under 2014. I sju områden genomförde Länsstyrelsen åtgärder i gamla sand- och grustag och andra sandiga marker. Sly och tallplantor drogs upp, områden stängslades för framtida bete, sand schaktades fram, dammar för strandpadda grävdes och slänter för backsvala skapades.

Resultat: Länsstyrelsen inventerade trumgräshoppa på 17 lokaler och förekomst av arten konstaterades på tolv av dessa. Tre nya dellokaler för trumgräshoppa upptäcktes under åren 2013-2014. Genom guidningen, som nämnts ovan, ökade kunskapen om bland annat trumgräshoppa, men även om hotade arter generellt, bland allmänheten. Genom rådgivning till täkthandläggare togs hänsyn till sandödlor och andra sandlevande arter vid efterbehandling av en täkt så att de kan fortleva och/eller öka i de aktuella områdena. Länsstyrelsen övervakade förekomst av sandödlor på 24 lokaler, och hittade förekomst på 20 av dem. Föryngring konstaterades i form av fynd av årsungar på 19 av lokalerna. Behovet av åtgärder är som störst i gamla täkter eftersom de växer igen, men i de hållmarksmiljöer där sandödlor också förekommer är inte behovet lika stort.

Inom sandmarksprojektet ”Utvald miljö” har arter från sex åtgärdsprogram gynnats av åtgärderna, bland annat sandödlor, trumgräshoppa, strandpadda, monkesolbi, mörkgökbi, vaddsandbi och svartpälsbi. Utöver det har många andra arter beroende av sandiga och störningspräglade miljöer gynnats.

Grynig påskrislav

I Högasand norr om Kristianopel övervakas sedan 2002 länets enda population av grynig påskrislav *Stereocaulon incrustatum*. En inventering av Högasands delpopulationer genomfördes i juli. Två nya delpopulationer noteras. DNA-analys för att särskilja eventuella underarter utfördes av Ulf Arup, Lunds universitet. Genomförda aktiviteter under 2014 finns beskrivna i ett PM.

Resultat: Laven är översiktligt inventerat i Högasand och det kan konstateras att tillståndet för arten är gott. En jämförande DNA-analys av arten i Jämtland och Blekinge visar att det trots morfologiska skillnader sannolikt rör sig om samma art. Två av fyra potentiella lokaler för transplantationsförsök har inventerats. Västra Torsö bedöms som lämplig lokal, efter restaurering.

Skalbaggar i eklågor

Brunoxe ingår i åtgärdsprogrammet "Skalbaggar i eklågor" och den är beroende av grova rötade ekar. Länsstyrelsen placerade ut två grova ekstockar på den enda förekomstlokalen som finns i länet för att öka mängden lämpligt substrat för arten. Ekstockarna skänktes av Trafikverket och Karlskrona kommun som var tvungna att ta ned ekarna av säkerhetsskäl.

Mnemosynefjäril

Mnemosynefjäril, foto: Elin Jansson

Länsstyrelsen övervakade arten Mnemosynefjäril på samtliga lokaler under året och såg till att röjning och bete utfördes vid kärnlokalerna. Länsstyrelsen genomförde även uppfödning- och utsättningsförsök av mnemosynefjäril och anordnade föredrag och "mnemosynesafari" den 6 juni. En lokal restaurerades och två lokaler sköttes genom bete. Arbetet sker i samarbete med Sydostentomologerna.

Resultat: Det totala antalet mnemosynefjärilar i Blekinge 2014 beräknades till ca 45 individer (inklusive de uppfödda). Tack vare uppfödning och utsättning kunde populationen förstärkas med cirka 30 individer. Uppfödning lyckades mycket bra i år, med rekord i antal uppfödda och utsatta individer. Genom restaurering och skötsel förhindras igenväxning av lokalerna. Dock är skötselbehovet fortfarande stort, och det låga antalet fjärilar är på en mycket kritisk nivå. Risken att arten dör ut i Blekinge är fortfarande överhängande.

Skräntärna

Länsstyrelsen genomförde flera åtgärder under året för att gynna skräntärnan. Under flera år har kolonin ödelagts innan ungarna blivit flygga. Erfarenheter från andra län och från Länsstyrelsen i Blekinges observationer via en webbkamera under 2014 visar att gråtrutar prederade kolonierna. Med hjälp av Jägareförbundet plockades gråtrutarnas ägg bort för att det inte skulle kläckas några ungar. Övervakning skedde genom samarbete med Karlskrona ornitologiska klubb. Med hjälp av Jägareförbundet bedrivs från den 1 september fram till i mars nästa år även mink- och vildillerjakt på Båtaskär och på Torhamns udde eftersom även minken prederar på tärnornas ägg och ungar. Länsstyrelsen deltog på en nationell träff om arbetet med skräntärna.

Resultat: Tyvärr missades flera bon när gråtrutsäggen skulle plockas bort, vilket ledde till att flera gråtrutsungar kläcktes. I övervakningskameran observerades trutar som spanade in mot kolonin, och

även tog skräntärneungar. Den första häckningen misslyckades och tärnorna lade om några bon, men inga skräntärneungar bedöms ha klarat sig. Länsstyrelsen beräknade kolonins storlek 2014 till cirka 13 par, vilket är en minskning från förra årets uppskattning på cirka 20 par.

Rovdjur

Länsstyrelsen deltog i två Samverkansråd inom Södra förvaltningsområdet för rovdjur, flera handläggarmöten via webb och informerade vid ett möte med Viltförvaltningsdelegationen. Länsstyrelsen deltog även vid ett möte om riktlinjer för skyddsjakt på Naturvårdsverket i februari.

Enligt uppdrag från Naturvårdsverket lämnade Länsstyrelsen i september förslag till samverkansrådet om minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla (miniminivå) för förekomsten av varg och lo i länet. I enlighet med prövningen i viltförvaltningsdelegationen sattes ingen nivå för varg och för lo föreslogs en miniminivå om två föryngringar per år i länet. Samverkansrådet sammanställde länens förslag och lämnade förslag till Naturvårdsverket.

Under 2014 rapporterades 48 lodjursobservationer av allmänheten i Rovbase²⁷. Länsstyrelsen kvalitetssäkrade 28 av dessa i fält och 22 bekräftades vara lodjur. En föryngring av lodjur konstaterades under spårningssäsongen 2013/14, i Ronneby kommun. En död lounge hittades i Olofströms kommun i oktober i år. Besiktning av djuret och obduktion av SVA visade att ungen hade dödats av ett annat rovdjur. I länet finns tre lodjursfällor för fångst och märkning utplacerade. De har på uppmaning av Viltskadecenter varit stängda under större delen av året. En fälla byttes ut, då den var i dåligt skick. Under 2014 rapporterades 42 vargobservationer varav 22 är kvalitetssäkrade genom spårning i fält eller fotodokumentation. Två observationer i februari kunde dokumenteras som säkra vargar. Inventeringens resultat påverkas mycket av snötillgången. Länsstyrelsen lämnade under oktober in en ansökan om tillstånd för kameraövervakning av främst lo i länet. Ansökan handläggs av länsstyrelsen i Kalmar län.

Länsstyrelsen genomförde totalt nio besiktningar av skador på tamdjur under 2014 varav åtta på får och en besiktning av angrepp på nöt. Ett av dessa konstaterades vara angrepp av rovdjur (lodjur eller varg).

Alla besiktningsmän har gått fortbildning hos Viltskadecenter under året.

I början av året höll Länsstyrelsen i ett årligt möte med länets spårtolkar inom svenska Jägarförbundet. Länsstyrelsen deltog även i viltförvaltarkonferensen i Stockholm och vid ett möte angående nya riktlinjer för skyddsjakt på Naturvårdsverket. En utbildningskväll i "Rovdjurslådan" genomfördes på Naturum tillsammans med Svenska Jägarförbundets spårtolkar. Den som har gått utbildningen har via Naturum möjlighet att låna lådan till egna informationskvällar. Ett enkelt avtal upprättas vid utlåning. Länsstyrelsen informerade om rovdjur på ett årsmöte för lokalavdelningen LRF Kättilsmåla-Flymen.

Resultat: Ökad kunskap om rovdjur via rovsdjurslådans lansering på Naturum. Det finns en säker föryngring av lodjur i länet och indikationer på ytterligare en, vilken dock inte var möjlig att kvalitetssäkra på grund av få dagar med spårnö.

Naturvårdsförvaltningen

Länsstyrelsen ansvarar för skötsel av 101 beslutade naturreservat, 186 Natura 2000-områden (varav ett 100-tal även är naturreservat eller biotopskyddsområde), 17 biotopskydd, 78 naturminnen, tre naturvårdsavtal samt 69 fågelskyddsområden. Länsstyrelsen förvaltar även Naturvårdsverkets fastigheter i länet. Ett Life+ projekt GRACE drivs till och med 2016 och omfattar restaurering av 220 ha betesmark ute på skärgårdsöar.

Dialog och samråd med markägare och djurhållare är en viktig arbetsuppgift. Blekinge är ett kulturpräglat län där slåtterängar och artrika betsmarker kräver årligen återkommande skötsel. Även våra ädellövskogar kräver skötsel. Arbetet med naturvårdsförvaltning präglas av planering, samråd, upphandling och besiktning av skötselåtgärder och vid behov underhåll av anläggningar och anordningar

²⁷ [Länk till Rovbase](#)

för friluftslivet. De flesta åtgärderna utförs av entreprenörer som handlas upp. Uppskattningsvis handlar det om i storleksordningen minst 10 årsarbetskrafter.

Tillgänglighet och information:

I länets naturreservat finns anläggningar för det rörliga friluftslivet i form av parkeringsplatser med informationstavlor, vandringsleder, grillplatser, torrdass, bryggor, fågeltorn med mera. Anläggningarna behöver årlig tillsyn och underhåll. Flera vandringsleder och anläggningar är anpassade för besökare med begränsad rörelseförmåga. Länsstyrelsen fortsatte arbetet under året med att förbättra tillgängligheten i skyddade områden. Länsstyrelsen byter ut trappövergångar, stråttor och andra stängselgenomgångar mot tillgänglighetsanpassade grindar och ett större arbete var att tillgänglighetsanpassa fågeltornet i Torhamns uddes naturreservat. Nio nya informationsskyltar om naturreservaten togs fram och två nya parkeringar skapades. Under året tecknade Länsstyrelsen flera nya avtal om skötsel av friluftslivsanordningar. Detta är ett arbete som kommer fortsätta även under 2015.

Under våren gjorde Länsstyrelsen ett nytryck av "Blekinge Utflyktsguide 2014"²⁸ en broschyr som presenterar länets finaste naturområden.

Länsstyrelsen genomförde under året gränsmarkering av naturreservaten Finnamaden, Blåningsmåla, samt mindre sträckor av Tattamåla och Käringsahejan.

Skötsel av betesmarker och slåtterängar

Länsstyrelsen lade ner ett omfattande arbete för att upprätthålla betesdriften i våra skyddade naturbetesmarker. Bristen på djur samt fungerande stängsel är ett ständigt återkommande problem i många områden. Inom flera reservat finns stora behov av restaureringsåtgärder och största behovet finns i våra betesmarker där igenväxningen går mycket snabbt när betesdjur försvinner. Länsstyrelsen genomförde flera restaureringar av betesmarker under året och nystängslade ett antal betesmarker. För att underlätta arbetet med stängsling inom skyddade områden gjorde Länsstyrelsen en ramavtalsupphandling för stängslingsarbeten. Länsstyrelsen söker också Jordbruksverkets miljöstöd i många reservat och köper sedan betestjänster och underhållsröjningar av djurhållare och entreprenörer. Detta upplägg innebär en större möjlighet att hitta intresserade djurhållare. Genom att erbjuda hjälp med transport av betesdjur med Länsstyrelsens pråm kan flera av våra skärgårdsreservat fortsätta att hävdas. Hårdvallsängar som efterbetas tillhör våra mest artrika naturtyper. Länsstyrelsen ansvarar för skötsel av cirka 12 hektar slåtteräng och anordnade under året två slåtterdagar i samarbete med ideella föreningar.

Skötsel av träd

Länsstyrelsen ansvarar för skötsel av flera tusen hamlade träd i länets reservat och hamlade under året mer än 100 träd i Steneryds och Ire naturreservat. Gamla träd intill stigar, leder, vägar och hus kan innebära en fara för allmänhet och egendom och måste uppmärksammas och åtgärdas. Under året åtgärdades därför ett flertal träd. Olofströms och Sölvesborgs kommuner genomförde röjningar och naturvårdshuggningar i skogsreservaten Halen och Valje efter samråd med Länsstyrelsen. Framför allt var åtgärderna inriktade på att gynna bok och ek och på att avveckla gran i dessa områden.

Fastighetsförvaltning

På uppdrag av Naturvårdsverket förvaltar Länsstyrelsen statens fastigheter i Blekinge. De flesta är redan skyddade områden eller ingår i planerade reservatsbildningar. En del av fastigheterna används som bytesmark vid förhandlingar om markåtkomst.

I uppdraget ingår bl.a. att planera drift och underhåll av byggnader och anläggningar. Under året reparerades en stenbrygga i Lindö uddes naturreservat. Inom Tromtö naturreservat renoverades också pumpanläggningen eftersom rör hade gått sönder och behövde bytas ut. Ire Natur-och kulturskola hade problem med sitt vatten och ett nytt vattenfilter installerades därför. I förvaltningen ingår också att teckna nyttjanderättsavtal, arrende och hyra. Under året omförhandlade eller nytecknade Länsstyrelsen sexton jakt-, skötsel-, nyttjanderätts- och betesavtal.

²⁸ [Blekinge Utflyktsguide 2014](#)

Vägfrågor ingår i fastighetsförvaltningen, då staten är delägare i flera vägsamfällighetsföreningar. I flera fall har inte vägfrågan blivit utredd vid reservatsbildningen, utan problem uppstår då enskilda vägar används vid tillsyn och skötsel av reservaten, samt av besökare till området. Ansvar för drift och underhåll behöver utredas och i flera fall bör andelstalet fastställas av Lantmäteriet. Länsstyrelsen utförde under året skötsel av ett antal vägar.

Resultat: Förvaltning och skötsel av naturreservat och Natura 2000-områden bidrar till uppfyllelsen av miljö kvalitetsmålen: *Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv*. Många av skötselåtgärderna leder till att vi på sikt kan uppnå de uppsatta målhabitatet inom Natura 2000.

Genom förbättrad information vad gäller hemsida och skyltar, spridning av "Blekinge Utflyktsguide 2014" samt bra underhåll av anordningar (parkeringar, leder, grillplatser m.m.) skapas förutsättningar för ett ökat intresse och större möjligheter för allmänhet och turister att besöka länets naturreservat. Nya informationsskyltar sattes upp i nio naturreservat och de utgör en viktig del i arbetet med att göra reservaten attraktivare för besökare. Att åtgärda farliga träd längs anvisade leder, vägar och parkeringar är viktigt för att öka säkerheten i reservaten.

Genom en kontinuerlig skötsel av länets betesmarker och slåtterängar genom betesdrift, ängsbruk och underhållsröjningar kan en artrik flora och fauna bevaras och utvecklas. Att hålla liv i en historisk markanvändning bidrar även till en positiv besöksupplevelse. Återhamling av träd förlänger trädens livslängd vilket är till nytta för många växter och djur.

Omfattningen av förvaltning och skötsel styrs av medelstilleddning från Naturvårdsverket.

Begränsade resurser gör att Länsstyrelsen inte har möjlighet att hålla alla anläggningar för friluftslivet i det skick som besökare av reservat förväntar sig. Begränsade resurser gör också att många naturreservat och Natura 2000-områden inte får den skötsel som krävs för att de uppsatta biologiska kvalitetsmålen ska kunna nås. Länsstyrelsen tvingas till hårda prioriteringar mellan olika åtgärder och områden.

Uppföljning av bevarandemål i skyddade områden och Natura 2000

Arbetet med att ta fram en översiktlig regional plan (policy) för länets uppföljningsverksamhet pågår. Naturvårdsverket har tagit fram riktlinjer för arbetet. Tanken är att bygga upp ett uppföljningssystem för naturtyper och arter i våra skyddade områden med hjälp av Naturvårdsverkets IT-stöd i VIC Natur. Systemet kommer att kunna leverera färdiga uppföljningsplaner på områdesnivå, samt årliga genomförandeplaner på länsnivå. I planerna kommer också schablonkostnader för uppföljningen att kunna redovisas.

Länsstyrelsen medverkade tillsammans med Artdatabanken och Länsstyrelsen i Västra Götaland vid utbildning för skoglig naturtypskartering i Växjö. I övrigt genomfördes under året uppföljning av bokskog i 14 objekt, varav nio i skyddade områden. Inventeringen samordnades med den miljöövervakning Länsstyrelsen i Blekinge bedriver i bokskog tillsammans med tre andra sydlän.

Life+ projekt

Inom projektet **GRACE**, som pågår till och med år 2016, skall enligt ansökan 187,5 ha betesmark i skärgårdsmiljö restaureras, genom gallring, röjning och stängsling. Restaureringsbete ska genomföras på 138,5 ha, fyra skötselplaner ska revideras samt tio restaureringsplaner skrivas. Informationsinsatser i form av två demonstrationsplatser, två foldrar, informationstavlur samt guidade turer och informationsmöten ska också genomföras tillsammans med ett omfattande uppföljningsarbete.

Resultat hittills i projektet: Utöver de utlovade 187,5 ha inom projektet införlivades ytterligare två öar under året. Länsstyrelsen handlade upp och tecknade avtal med entreprenörer och markägare för restaurering av ca 210 ha. Stora arbeten pågick under våren och hösten på Utlängan, Slädö, Arpö, Ljungskär, Utö, Öppenskär, Järkö, Långaskär, Mölleskär, Björnön, Dragsö, Brorsö samt Harö. Vid årsskiftet är ca 190 ha färdigrestaurerade och öarna Vagnö, Arpö, Slädö, Öppenskär, Utlängan, Järkö, Kalvö, Äspeskär, Långaskär är färdigröjda. Vädret spelar en stor roll vad gäller möjligheten att genomföra röjningar och gallringar ute i skärgården. Länsstyrelsen tecknade fleråriga avtal om restaure-

ringsbete för 159 ha. Fyra reviderade skötselplaner är beslutade och klara, samtliga restaureringsplaner är framtagna. På Brorsö utförde Länsstyrelsen 100 meter stängsling och på Kvalmsö pågår också stängsling. Insatserna tas emot mycket väl av lokalbefolkning och besökare. Arbeta med att ta fram en uppföljningsplan påbörjades under året. En ”app”, Skärgårdsnatur²⁹, finns framtagna där projektet beskrivs samt även besökspunkter med information.

EU-kommissionen besökte GRACE-projektet i Västra Götaland i november. Övriga medverkande län är Halland och Stockholms län.

Life Oak Restore

Länsstyrelserna i Östergötland, Kalmar och Blekinge samt Linköpings kommun påbörjade under 2014 arbetet med att ta fram en gemensam ansökan ur EU:s Life-fond. Länsstyrelsen i Östergötland kommer att vara projektledare. Ansökan kommer att färdigställas under 2015 och lämnas in under hösten 2015. Projektet är tänkt att pågå 2016 – 2021.

Projektets syfte är att bidra till långsiktigt gynnsam bevarandestatus för ekmarker i Natura 2000-områden, samt skapa bättre förutsättningar för Natura 2000-arterna läderbagge, större ekbock och ekoxe. Dessutom kommer hundratals andra rödlistade arter knutna till gamla ekar att gynnas. I Blekinge kommer åtta Natura-2000 områden ingå i projektet.

Tyngdpunkten i projektet kommer att ligga på att återskapa betade ekmosaikmiljöer. Detta innebär huvudfokus på återinfört bete, förnyring av ek, att skapa ljusöppna gläntor i skogen samt att motverka problem med generationsglappet i åldersfördelningen.

Många gamla ekar har vuxit upp i ett öppet odlingslandskap, men står idag i marker som inte hävdas och som därför vuxit igen till skogsmark. Sådana ekar, liksom andra hagmarksträd och buskar som hamnat i skogen, mår dåligt och dör på sikt om inget görs. För att förhindra detta kommer inväxande sly och träd tas bort. Solbelysta bryn och taggbuskar är skafferier, parningsplatser och boplatser för många skalbaggar, fjärilar och bin. Om de gamla ekarna är beskuggade missgynnas även många av ekens invånare. Att återinföra bete är mycket positivt för att bevara naturvärdena i igenväxta ekhagmarker.

Målarmusslans återkomst ger friskare åar

Projektet, som är ett samarbete mellan flera länsstyrelser och Karlstads universitet, startade upp under 2012 med planering, övervakning, informationsinsatser samt projektering och genomförande av biotopförbättrande åtgärder. Syftet med projektet är att rädda arten tjockskalig målarmussla och förbättra vattenkvaliteten i tolv åar i södra Sverige. I Blekinge är det inom Natura 2000-områdena Mörrumsån och Bräkneån som förbättringar för musslan ska genomföras. Vandringshinder kommer att åtgärdas i Bräkneån och vattenmiljön kommer att förbättras i både Mörrumsån och Bräkneån genom utläggning av grus och sten i vattendragen. I Bräkneån kommer också en värd fiskanalys att genomföras. Utöver konkreta åtgärder planeras evenemang för skolor som ligger i närheten av åarna, som till exempel att håva efter bottenlevande småkryp och se vad som finns under ytan, elfiske och musselsafari. Life-projektet kommer att pågå till 2016.

Arbetet med att åtgärda vandringshindren i Bräkneån fortsatte under 2014 och beslut meddelades från Mark- och Miljöödomstolen angående anläggande av omlöp. Länsstyrelsen påbörjade en upphandling av byggnationen av omlöpen.

Länsstyrelsen genomförde elprovfisken i båda vattendragen som en uppföljning av åtgärderna som genomfördes 2012 i Mörrumsån samt för att kunna jämföra resultaten före och efter åtgärd i Bräkneån.

Under hösten 2014 genomförde Länsstyrelsen biotopvårdande insatser i Bräkneåns södra delar. Åtgärderna riktade främst in sig på att förse lämpliga bottnar med grus samt större sten eller block för att skapa variationer i form av strömbildning och lugna partier. Totalt har 280 ton grus lagts ut i ån på ett 10-tal lokaler. Utläggning av block, sten och grus är åtgärder som har visat sig ha stor betydelse för

²⁹ [Skärgårdsnatur: länk till app](#) (för iphone, ipad m.fl) [länk till app \(android\)](#)

livet i rinnande vatten. Förhoppningen är att arbetet skall leda till rikare bestånd av fisk i Bräkneån och därigenom indirekt gynna tjockskalig målarmussla och flodpärlmussla samt bidra till att förbättra åns ekologiska status. Resultatet kommer att följas genom de årliga standardiserade elprovfisken som genomförs i ån samt genom återkommande inventeringar av musslor.

Resultat: Den tjockskaliga målarmusslan kan ses som en viktig paraplyart, då de åtgärder som görs för musslan också gynnar fisk och andra organismer samt förbättrar livsmiljöer i vattendragen. Projektet kommer att bidra till en ökad kunskap om tjockskalig målarmussla och dess värdfisks ekologi och krav på livsmiljöer. Ett konkret mål med projektet är att Bräkneån enligt vattendirektivet byter klassning från måttlig till god ekologisk status.

LONA

Länsstyrelsen beslutade om fyra nya naturvårdsprojekt under året:

- Olofströms kommun ska ta fram en "Naturvårdsplan". Syftet med projektet är att kartlägga och sammanställa de naturvärden som finns i kommunen.
- Karlskrona kommun ska genomföra projektet "NaturAPP". Syftet med projektet är att genom en webbtjänst och en mobilapplikation underlätta för invånare och besökare i kommunen att hitta intressanta besöksmål, samt öka allmänhetens intresse för naturvård och miljön.
- Skogsstyrelsen ska tillsammans med Arbetsförmedlingen och Ronneby kommun genomföra projektet "Landskapsvårdarna Ronneby". Inventering av skyddsvärda träd ska genomföras på mark som ägs av kommunen. Kommunen kommer även att gå ut till allmänhet, skolor, dagis och fritids med förfrågan om man vill vara fadder till ett speciellt träd.
- Ronneby kommun ska genomföra projektet "Naturvårdsprogram för Ronneby kommun". Kommunen avser ta fram ett Naturvårdsprogram genom att sammanställa befintligt underlagsmaterial, inventera naturområden, samt ta fram en strategi för det framtida kommunala naturvårdsarbetet.

Under året avslutades två naturvårdsprojekt.

- Karlskrona genomförde tillsammans med Mjöviksstrands Intresseförening projektet "Björkholmen". Genom att gräva en kanal återställdes det naturliga vattenflödet mellan fastlandet och Björkholmen. För att tillgodose friluftslivets intressen byggdes en gångbro ut till ön och genom röjningsarbeten på ön iordningställdes en stig.
- Karlshamns fritidsgårdsverksamhet genomförde tillsammans med Ire natur- och kulturskola projektet "Friluftsbas Kofsa". Kommunen utvecklade en väl fungerande friluftsbas i friluftsområdet Kofsa, där olika former av teman och program erbjuds till skolklasser, barn- och ungdomsgrupper, fritidsverksamheter med flera.

Resultat: Årets beslut kommer att leda till ökad kunskap om länets natur och kultur genom framtagande av underlag och information, samt folkbildning och kunskapsspridning. Arbetet stimulerar till ökad dialog mellan myndigheter och medborgare. I förlängningen leder detta till förbättrad tillgänglighet till värdefulla natur- och kulturmiljöer.

RB 55. Länsstyrelserna, med undantag av länsstyrelserna i Jämtlands, Dalarnas, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Jönköpings och Kronobergs län, ska under året fortsatt bygga upp kompetens och rutiner för att kunna bistå Havs- och vattenmyndigheten i myndighetens havsplaneringsarbete. Arbetet ska även omfatta att ta fram underlag för havsplanering för länets havsområden enligt vägledning från Havs- och vattenmyndigheten. Dessa länsstyrelser ska även stödja och samordna kommunerna längs kusten i deras arbete med planering av sina havsområden.

Länsstyrelserna i Västra Götalands, Kalmar och Västernorrlands län ska därutöver samordna arbetet med underlag för de länsstyrelser som ligger vid respektive Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet och redovisa det samlade underlaget till Havs- och vattenmyndigheten enligt dennas anvisning.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län ska fortsatt utveckla det gemensamma länsstyrelsearbetet med IT-system och datainsamling och bearbetning för havsplanering i samråd med Havs- och vattenmyndigheten och Sjöfartsverket.

Havsplanering

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) leder arbetet med att ta fram tre havsplaner, en för Bottniska viken, en för Östersjön och en för Västerhavet. Kustlänsstyrelserna bistår HaV i detta arbete, bland annat genom att inventera och ta fram regionala planeringsunderlag enligt anvisningar från HaV. Länsstyrelsen i Kalmar är utsedd att samordna länsstyrelsernas arbete inom Östersjön.

Arbetet pågick kontinuerligt under 2014 med inlämningsuppgifter, Lyncmöten och konferenser enligt nedan:

- Identifiering av områden med stort planeringsbehov – hot-spots
- Deltagande i en workshop i Norrköping om Nulägesbeskrivningen.
- Deltagande i ett seminarium i Stockholm om havsplanering med information om vad som hade hänt, arbetet framöver, lagstiftningen med mera
- Deltagande i en workshop i Göteborg där syftet var att formulera planeringsmål för respektive havsplanområde som ska ingå i inriktningsdokumentet. Inför workshopen gjorde Länsstyrelsen en sammanställning över de regionala mål som har betydelse för havsplaneringen.
- Besvarande av en enkät från HaV för att redovisa till de samordnande länsstyrelserna (Kalmar) behovet av att få råd, vägledning och utbildning avseende både kommunernas och länsstyrelsernas arbete med planeringsfrågor i havsområden samt kommunala synpunkter inför kommande inriktning av havsplanerna och sammanställa dessa synpunkter för länet.
- Ytterligare en uppgift var att ge exempel på hur Länsstyrelsen i sina nuvarande uppdrag gör avväganden mellan motstående intressen inom planeringsfrågor i havsområdet (till exempel mellan miljö- och näringsintressen) samt hur dessa kan tillämpas inom havsplaneringen. Länsstyrelsen hänvisade till vindkraftsparken Blekinge Offshore.

Enligt regleringsbrevet ska Länsstyrelsen stödja och samordna kommunerna längs kusten i deras arbete med planering av sina havsområden. Länsstyrelsen initierade under året ett mellankommunalt samarbete om kommunal havsplanering inom ramen för biosfärområde Blekinge Arkipelag. Syftet är att ta fram en gemensam blå fördjupad översiktsplan för havet. Fördelarna är många med att samverka i havsplaneringsfrågan, till exempel berör anspråken i havsområdet ofta ett större område, över kommungränsen. Genom samverkan kan man tillsammans skapa beredskap för framtiden och förebygga konflikter mellan olika intressen och inte minst vara med och påverka den kommande statliga havsplaneringen.

Länsstyrelsen anordnade flera arbetsmöten under hösten tillsammans med kommunerna Karlskrona, Ronneby och Karlshamn samt även ett inspirationsmöte där planerare från Sotenäs kommun berättade om arbetet med Blå ÖP för Norra Bohuslän och där även Boverket deltog. Dessutom anordnade Länsstyrelsen en workshop tillsammans med Blekinge Arkipelag, LST Skåne och Aquabiota om kommunal havsplanering och vilka verktyg som finns som till exempel ”Marxan with zones” som använts för kartering av den marina miljön. På mötet deltog företrädare från HaV samt Skånes Hav och Vatten.

Länsstyrelseinstruktion 5a§

Länsstyrelsen ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

Länsstyrelsen ska särskilt

1. samordna det regionala mål- och uppföljningsarbetet,
2. utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen,
3. stödja kommunerna med underlag i deras arbete med generationsmålet och miljökvalitetsmålen, och
4. verka för att generationsmålet och miljökvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt bidra till att de beaktas i det regionala tillväxtarbetet

Länsstyrelsen ska i fråga om sitt miljöarbete rapportera till Naturvårdsverket och samråda med verket om vilken rapportering som behövs. Förordning (2013:815).

Förutom i genomförandet av det övergripande arbetet med miljömålsuppföljning och åtgärdsprogram, beaktade Länsstyrelsen miljökvalitetsmålen i den löpande ärendehantering. Länsstyrelsen yttrade sig över delbetänkandet från miljömålsberedningen, "Med miljömålen i fokus - hållbar användning av mark och vatten"³⁰. Länsstyrelsen kommer också i det fortsatta arbetet att lyfta fram och bevaka miljömålen i det dagliga arbetet.

Länsstyrelsen fokuserade under 2014 på att genomföra miljömålsprojektet Blekinges MiljöMåltid som beskrivs under avsnittet "Miljömålsprojekt" samt på att följa upp åtgärdsarbetet. Vidare var arbetet inriktat på att genomföra åtgärder, delta i arbetet med att utveckla ett bra uppföljningsverktyg för åtgärdsprogrammet, uppföljning av miljömålsarbetet och information om miljömålen.

Miljömål i Blekinge

De nationella miljökvalitetsmålen med tillhörande preciseringar samt de av regeringen beslutade etappmålen gäller i Blekinge:

- Det övergripande generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet är därför vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.
- De 16 nationella miljökvalitetsmålen med dess preciseringar anger det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.
- Etappmålen anger steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljökvalitetsmål.

En sammanställning av miljökvalitetsmålen med preciseringar och beslutade etappmål³¹ finns tillgänglig på Länsstyrelsens hemsida. Ytterligare information om miljökvalitetsmålen och arbetet för att nå dem finns på www.miljomal.se.

Intern organisation

Styrgruppen består av länsrådet och avdelningscheferna från avdelningarna Tillsyn och Prövning, Samhällsutveckling och Kunskapsuppbyggnad samt miljömålssamordnarna och klimat- och energisamordnaren. Styrgruppen tar beslut om verksamhetsplan, arbetssätt, intern prioritering och förankring samt övriga aktiviteter och åtgärder av övergripande karaktär.

Ansvariga för miljömål, miljöledning och klimatfrågor träffas regelbundet för att stämma av hur arbetet med åtgärder och handlingsplan fortlöper. Syftet med gruppen och träffarna är att vara ett bollplank till varandra samt skapa en bred förankring av miljömålsarbetet inklusive arbetet med åtgärdsplanen,

³⁰Länk till: "Med miljömålen i fokus - hållbar användning av mark och vatten", SOU 2014:50

³¹ [Miljömål i Blekinge, Länsstyrelsens rapport 2014:14, 2014-03-05](#)

framför allt inom Länsstyrelsen men även i kontakter med externa aktörer. Gruppen säkerställer en god samordning mellan arbetet med miljömål, miljöledning samt klimat- och energifrågor.

Internt har Länsstyrelsen utsett miljö kvalitetsmålsansvariga med övergripande ansvar för respektive miljö kvalitetsmål och uppföljningen av detta. Detta innefattar att vara sakkunnig vid remissvar, samla in relevanta kunskapsunderlag, utvärdering och analys av data, miljö tillstånd, bedöma måluppfyllelse, årligen förbättra och planera uppföljningen, föreslå åtgärder samt medverka i informations- och påverkansaktiviteter. Vidare ska den miljö kvalitetsmålsansvariga sammankalla till målvisa möten vid bedömningar, revideringar och annan uppföljning inom respektive miljö kvalitetsmål. Som stöd till den som är miljö kvalitetsmålsansvarig finns en målsvarsgrupp för respektive miljö kvalitetsmål samt en grupp som behandlar Biologisk mångfald.

Det finns också utsedda indikatoransvariga med ansvar för att uppdatera indikatorer på Miljömålsportalen.

Vid revideringen av det regionala miljö övervakningsprogrammet har kopplingen mellan den regionala miljö övervakningen och miljö kvalitetsmålen tydliggjorts, genom att delprogrammen kopplas till miljö kvalitetsmålen och miljö målsindikatorer.

Bedömning av miljö kvalitetsmålen 2014

Inte något miljö kvalitetsmål bedöms vara möjligt att nå till år 2020 i Blekinge. På nationell nivå bedöms *Skyddande ozonskikt* vara möjligt att uppnå och *Säker strålmiljö* är nära att nås. Dessa mål bedöms enbart på nationell nivå. Det gäller även *Begränsad klimatpåverkan* som på nationell nivå bedöms inte kommer att kunna uppnås.

Den regionala bedömningen är densamma som föregående år. Det pågår åtgärder som förbättrar tillståndet i miljön, men takten är för långsam för att vi ska nå målen inom utsatt tid. Det behövs mer resurser och modiga politiska beslut för att möjliggöra en hållbar framtid, den framtid som vi är skyldiga våra barn!

Anslagen till biologisk mångfald har minskat på senare år vilket har fått konsekvenser för främst *Ett rikt växt och djurliv*, *Myllrande våtmarker* och *Ett rikt odlingslandskap*. Småskaligheten hotas av färre lantbrukare och brist på betesdjur. Resultatet blir igenväxande hagmarker och likåldrig skog som påverkar den biologiska mångfalden negativt, särskilt på otillgängliga platser som skärgård och skogsbygden i norr. Obalansen mellan den tätbefolkade kusten och den glesbebyggda landsbygden är en utmaning på flera sätt.

Det senaste årets fynd av PFAS i dricksvatten visar på vikten av att skydda vattentäkter, genomföra riskbedömningar och undersöka förekomst av föroreningar. Se vidare under avsnittet "Giftfri miljö" för utförligare beskrivning av PFAS-förekomsten i Kallinge. En annan hälsorisk är att antalet hudcancerfall i Blekinge fortsätter att öka. För att bryta denna trend krävs en förändrad attityd till solvanor.

Internationella överenskommelser om minskade utsläpp och kemikalier är nödvändigt för att uppnå flera miljö kvalitetsmål. Minskad biologisk mångfald påverkar tillsammans med klimatförändringar, övergödning och miljögifter de ekosystemtjänster som vi är beroende av för mänsklig välfärd och en hållbar samhällsutveckling. För att skapa en hållbar framtid måste vi förändra vår livsstil och attityd till konsumtion.

För bedömning av enskilda miljö kvalitetsmål se rapporten "Miljö kvalitetsmålen 2014"³² ler www.miljomal.se.

Inför fördjupad utvärdering 2015

I början av året besvarade Länsstyrelsen en förfrågan om hur vi i Blekinge har arbetat med de tre fokusområden (hållbar konsumtion, näringslivets miljöarbete och hållbara städer/samhällsplanering) som utpekats inom den fördjupade utvärderingen 2015. Under hösten skickade nationellt målsansvariga myndigheter ut frågor som berör tre miljö kvalitetsmål: *Myllrande våtmarker*, *Biologisk mångfald* och *Ett rikt odlingslandskap*. Länsstyrelsen besvarade utskickade frågor.

³² www.miljomal.se Miljö kvalitetsmålen 2014-Uppföljning av miljö tillståndet i Blekinge

Indikatoruppdatering

En miljömålsindikator förmedlar information om miljöutvecklingen i länet och ger hjälp i uppföljning och utvärdering. Indikatorpresentationerna på Miljömålsportalen www.miljomal.se är ett gemensamt uppföljningssystem som innefattar både nationell och regional miljömålsuppföljning. Blekinge uppdaterade 14 miljömålsindikatorer i februari och ytterligare 27 indikatorer under oktober.

God bebyggd miljö

Varje år skickar Länsstyrelsen ut en enkät, som Boverket och RUS tagit fram, till kommunerna och som berör miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Fyra av fem kommuner i Blekinge besvarade enkäten och resultatet finns tillgängliga på Boverkets hemsida³³.

Åtgärdsprogram

Syftet med Blekinges regionala åtgärdsprogram är att lyfta fram och genomföra de åtgärder som krävs i vårt län för att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen ska uppnås.

Åtgärdsprogrammet är dynamiskt och nödvändiga åtgärder kommer att prioriteras från år till år. Det är av stor vikt att kommunledningar, länsledningen och motsvarande är medvetna om den årliga prioriteringen och att åtgärderna ses som en naturlig del i arbetet med verksamhetsplanering och budget. Länsstyrelsen tog fram en verksamhetsplan för åtgärdsarbetet under 2014 och sammanställde det tillsammans med genomförda åtgärder under 2013 i en informationsfolder³⁴ som trycktes och distribuerades till kommunerna. Arbetet under 2014 följdes upp genom att Länsstyrelsen gjorde en enkel förfrågan till samtliga aktörer som åtagit sig att genomföra en eller flera åtgärder, om hur arbetet hade gått och ifall de hade kommit igång med allt som var planerat. Det är av stort vikt att få igång ett fungerande uppföljningsverktyg och eftersom flera län står inför samma eller liknande utmaningar försökte länsstyrelserna under året att samordna arbetet och resurserna på bästa sätt. Ett delprojekt inom RUS-projektet "Projekt metodutveckling åtgärdsprogram och åtgärder" initierades och Länsstyrelsen Blekinge deltar i arbetet gällande åtgärdsuppföljningsverktyget. En gemensam lösning/verktyg skulle underlätta erfarenhetsutbyte och jämförelser mellan olika län och det är därför lämpligt att avvakta projektets resultat.

Regional samverkan

I länet finns en regional arbetsgrupp för miljömålsarbete där samtliga kommuner, Skogsstyrelsen, Miljöförbundet Blekinge Väst och Region Blekinge är representerade. Länsstyrelsen är sammankallande.

Information om aktuellt miljömålsarbete sprids också på de regionala miljöövervakningsträffar som Länsstyrelsen anordnar två gånger per år där representanter från bland annat kommuner och ideella föreningar deltar. Länsstyrelsen var under 2014 med och arrangerade Hållbarhetsforum³⁵ i Blekinge. Hållbarhetsforum är ett initiativ från Blekinge Tekniska Högskola som arbetar med att på regional nivå för att knyta samman olika aktörer, främst företag, och inspirera till hållbarhet. Länsstyrelsen ingår även i huvudmannagruppen för biosfärområde Blekinge Arkipelag som är ett modellområde för hållbar utveckling. Se även avsnittet "Blekinge Arkipelag".

Länsöverskridande samverkan

RUS³⁶ är länsstyrelsernas samverkansorgan i miljömålsarbetet, där även Skogsstyrelsen har delaktighet. I RUS styrgrupp ingår representanter från närmast berörda verksamheter inom länsstyrelserna, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket (NV), Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Arbetet förankras också hos länsstyrelsernas miljöchefer (Miljönätverket) och i Länsrådsgrupp 6. I arbetsgruppen ingår personer från olika länsstyrelser med en del av sin arbetstid. I

³³ [God bebyggd miljö i kommunerna – en studie av miljömålsenkäten 2006-2013](#)

³⁴ [Miljöåtgärder 2014](#)

³⁵ [Länk till Hållbarhetsforum Blekinge](#)

³⁶ [Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet](#)

olika projekt deltar ytterligare länsstyrelsepersonal. RUS finansieras av anslag via Naturvårdsverket (2014 med 5,2 milj. kr) och administreras av Länsstyrelsen Dalarna.

I styrgruppen för RUS ingår representanter från närmast berörda verksamheter inom länsstyrelserna, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges Kommuner och Lands-ting. I arbetsgruppen ingår ett tiotal personer från olika länsstyrelser. I olika projekt deltar därtill ytter-
ligare länsstyrelsepersonal. RUS finansieras av anslag via Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen samverkade med sydlänen genom att delta i samtliga sydlänsmöten under 2014. Syd-
länsgruppen består av representanter från länsstyrelserna i Skåne, Blekinge, Kronoberg, Kalmar, Hall-
and, Jönköping, Västra Götaland, Gotland och Östergötland. Miljömålsdagarna i Stockholm och det
årliga Nobelmötet var andra viktiga möten där Länsstyrelsen deltog. Inför miljömålsbedömningarna
deltog Länsstyrelsens miljö kvalitetsmålsansvariga i de Lync-möten som arrangerades av RUS till-
sammans med nationella målsansvariga myndigheter.

Länsstyrelsen deltog i ett projekt där en handbok togs fram för att stödja kommunerna i arbetet med
miljömålen på lokal nivå³⁷. Guiden riktar sig till kommunala miljöstrateger men även till andra kom-
munala tjänstemän och politiker. Den är framtagen som ett RUS-projekt och ska fungera som ett upp-
slagsverk. Guiden är uppdelad i två delar; "Att arbeta med lokala miljömål" och "Kommunala verktyg
för att nå miljömålen". Guiden finns i tryckt version, men kommer att finnas digitalt på RUS webb-
plats.

Länsstyrelsen i Blekinge och Karlshamns kommun deltog i RUS-projektet "ÖP-resan" som drevs av
Boverket och Länsstyrelsen i Skåne. Målet var att hitta metoder och verktyg för att utveckla hante-
ringen av miljömålen i översiktsplaneringen och i arbetet med hållbar utveckling.

Information

Månadens miljötips var under året samma tips som fanns i Klimatsmart kalender 2014 som beskrivs
under avsnittet Energi och Klimat. Varje månad läggs ett miljötips ut på den externa och interna hem-
sidan. Syftet är att öka intresset och medvetenheten om en hållbar livsstil.

Inom länsstyrelsernas konsumtionsprojekt arrangerades en Lync-föreläsning om kemikaliefrågorna
inom miljömässigt hållbar konsumtion med Ethel Forsberg som nyligen har skrivit en bok om makt-
spelet kring kemikalier; "MAKT PLAST GIFT & Våra Barn". Ett 20-tal medarbetare lyssnade på
föreläsningen och efterfrågade liknande webinarier med efterföljande diskussion.

Länsstyrelsen gav ut tre nummer av nyhetsbrevet Miljöekstra³⁸ under året (i juni, oktober och decem-
ber). Miljöekstra informerar om miljöarbetet i Blekinge och sprids via mejl till prenumaranter samt
publiceras digitalt på Länsstyrelsens hemsida. Länsstyrelsens webbplats uppdateras kontinuerligt med
aktuell information kring miljöarbetet.

Miljömålssamordnarna deltog i en kompetenskurs i strategisk miljökommunikation som genomfördes
inom RUS.

Aktivitetsdag med fokus på hållbart båtliv

Båtar, Hav och Framtid var en aktivitet som genomfördes lördagen den 14 maj i Ekenäs gästhamn
utanför Ronneby. Antalet deltagare uppskattades till 5-600 personer!

Utöver föredrag om hållbart båtliv, deltog representanter från Blekinge Båtförbund, Svenska kryssar-
klubben samt Ekenäs Villaförening aktivt och informerade om sina verksamheter ur ett hållbarhetsper-
spektiv. Aspen som är försäljare av alkylatbensin fanns på plats och framförde miljönyttan med att
använda deras bränsle av miljö- och hälsoskäl framför "vanlig" bensin. Vattnet blir 350 ggr mer föro-
renat med vanlig bensin än med alkylatbensin. Båtagare kan alltså göra en väldigt stor miljönytta ge-
nom att aktivt välja bränsle. Arken Marin demonstrerade produkter som är hållbara inom båtbranschen
som till exempel LED-lampor, solceller och Scrubbis, en praktisk borste som gör att man kan ta bort

³⁷ [Guide till lokalt arbete med miljömål](#)

³⁸ [Samlingssida på Länsstyrelsens hemsida med alla nummer av Miljöekstra](#)

havstulpaner från båtskrovet utan alltför mycket besvär och kan på så sätt undvika att bottenmåla båten med giftiga båtbottnfärger.

I gästhamnen fanns ett flertal dykare på plats. De dök och plockade upp allt skräp som de kunde hitta kring bryggorna. Det var chockerande att se hur mycket skräp folk slänger i havet och det är av stor vikt att uppmärksamma detta problem. En container fanns på plats där allt från gamla däck, bilbatteri, glasflaskor och plast till tv-monitorer och kättingstumpar kunde slängas. Biosfärområde Blekinge Arkipelag, Länsstyrelsen i Blekinge och Ronneby kommun arrangerade dagen men den hade inte blivit verklighet utan engagemanget från alla medverkande! Aktivitetsdagen blev mycket lyckad och målsättningen är att arrangemanget ska genomföras årligen.

Miljömålsprojekt

Blekinges MiljöMåltid - En dag med fokus på vår mat

Den 16:e oktober 2014 genomförde Länsstyrelsen en temadag med fokus på hållbar konsumtion. Samtliga Blekinges kommunala grund- och gymnasieskolor serverade en ekologisk måltid som kopplades samman med undervisning om miljö, konsumtion och livsstil.

Syftet med en lokalt och ekologiskt producerad måltid var att visa att det finns en efterfrågan på mat som produceras i balans med ekosystemens förutsättningar. Tanken var att nyttja råvaror som var både ekologiska och närproducerade, men om det inte var möjligt skulle något av de två kraven vara uppfyllt. Projektets mål var att inspirera och öka kunskapen hos barn och ungdomar i länet om vilka konsekvenser vardagens val kan få, men på ett konkret och smakfullt sätt.

Projektet syftade även till att skapa en diskussion kring möjligheten att öka andelen ekologiska och/eller närproducerade råvaror i länets kommunala förvaltningar. Tanken med Blekinges MiljöMåltid var att inspirera till att välja mat som producerats på ett hållbart sätt, inte bara denna dag utan alla dagar och både i offentliga och privata sammanhang.

I samband med Blekinges MiljöMåltid arrangerade Länsstyrelsen i samverkan med EkoMatCentrum ett inspirationseminarium i Ronneby med fokus på hållbar mat. Seminariet riktade sig till beslutsfattare, förvaltningschefer och politiker. Ungefär 40 personer kom till seminariet som hölls samman av Eva Fröman som arbetar på EkoMatCentrum. Även Landstingets miljöchef Annika Christensson fanns på plats och hon berättade om det framgångsrika arbetet som Landstinget i Blekinge driver när det gäller hållbar mat inom verksamheten.

Länsstyrelsen anlitade också Elin Rööf för att hålla föredrag på länets gymnasieskolor i samband med Blekinges MiljöMåltid under den 15-16 oktober. Elin Rööf forskar om matens påverkan på klimatet vid Sveriges Lantbruksuniversitet och undervisar inom hållbar konsumtion. Elin lyfter svåra frågor som: Är det ekologiskt, närproducerat, säsongsanpassat eller vegetariskt man ska satsa på? Eller att minska svinnet? Under en timme pratade hon om miljöpåverkan från maten, hur det uppstår och vad man kan göra för att minska den. Minst 850 gymnasieelever i länet lyssnade på Elins föredrag och det var mycket uppskattat. Hon beskrev argumenten och motsättningarna mellan olika miljömål på ett pedagogiskt och tydligt sätt.

En av de viktigaste aktörerna i arbetet med att göra lunchen i skolorna mer hållbar är kökspersonalen. Under hösten erbjöds samtlig kostpersonal en utbildning kring hållbar och ekologisk mat. Syftet med utbildningarna var att ge kökspersonal ökad kunskap om ekologisk mat samt att ge inspiration till hur man får ekonomi i ekologiska satsningar i kommunernas kök. EkoMatCentrum höll i dessa utbildningar.

I samband med den ekologiska lunchen i skolorna den 16 oktober var ambitionen att skolorna själva skulle delta genom att arbeta särskilt med miljöfrågor, hållbarhet och hållbar konsumtion i undervisningen samma dag. Under våren 2014 fick samtliga rektorer information om projektet och ombads att involvera sin respektive skolor. Länsstyrelsen tog även fram en folder med information om ekologisk mat och projektet³⁹, som delades ut till samtliga elever (cirka 20 000 st.) delvis för att även sprida information till deras föräldrar. Syftet med detta var i huvudsak att öka intresset och kunskapsnivån hos

³⁹ [Länk till foldern: Blekinges MiljöMåltid](#)

eleverna och skapa en tydlig koppling till den vardagliga konsumtionen och Blekinges Miljömåltid. Ambitionen var även att sammanställa de idéer och verksamheter som genomfördes ute på skolorna och sprida dessa vidare till samtliga skolor i länet för att inspirera varandra. Många inspirerande projekt, utflykter och skoluppgifter genomfördes ute på skolorna och flera skolor efterfrågade liknande initiativ kommande år. Förhoppningsvis kan sammanställningen vara en god källa till planering av kommande undervisning inom temat hållbar konsumtion.

Klimat

För utförlig redovisning av arbetet inom Klimatområdet, se redovisning under avsnittet ”Energi och klimat”.

Fredade lekområden vid Blekingekusten

Abborre, gädda och sik är viktiga arter för det marina ekosystemet vid Blekingekusten, och dessutom mycket viktiga resurser för det kustnära yrkes- och fritidsfisket. Reproduktionen av abborre och gädda är störd i stora områden längs Östersjöns kust, och även på vissa håll i Blekinge. Abborrbeståndets utveckling och storleksstruktur inger viss oro för artens framtid i Blekinges kustvatten. Projektet syftar till att studera de tre fiskarternas reproduktionsområden och beståndsutveckling samt att vid behov föreslå fredningsåtgärder för att säkra och stärka bestånden.

Under 2013 utförde Länsstyrelsen i Blekinge den sista inventeringen för projektet som pågått sedan 2010. Förekomsten av sikyngel inventerades på flera platser längs kusten strax efter islossningen. En tidigare inventering 2011 visade på god tillgång på yngel kring fyra av länets åmynningar, vilket pekade på förekomst av sötvattenslekande sik i åarna. Däremot fanns inga tecken på något bestånd av havslekande sik, trots att uppgifter gör gällande att ett sådant bestånd ska finnas. Inventeringen 2013 resulterade i att flera lokaler med yngel av havslekande sik kunde identifieras.

Resultat: Slutrapporten för projektet sammanställdes och rapporterades till Havs- och vattenmyndigheten i början på 2014. Slutsatsen i projektet är att fredningsåtgärder skulle kunna vara lämpliga som säkerhetsåtgärd för att motverka ytterligare försämringar och spridning av reproduktionsstörningarna. Det har emellertid inte gått att få uppslutning kring detta resonemang i referensgruppen där det bland annat fanns representanter från yrkesfiskare, fiskeorganisationer och vattenvårdsförbund. Därför föreslås inga fredningsåtgärder i slutrapporten. Rapporten bör dock kunna utgöra ett underlag för vidare diskussioner kring lokal förvaltning eller fredningsåtgärder beslutade av myndigheterna.

MARMONI

MARMONI är ett internationellt samarbetsprojekt kring marin kartering, miljöövervakning och havsplanering, bekostat av EU och Havs- och vattenmyndigheten. Projektet pågår mellan 2010-2015. I projektet samarbetar olika myndigheter, universitet och företag från Sverige, Finland, Estland och Lettland. Bland annat ska projektet utveckla metoder för övervakning och kartläggning av arter, livsmiljöer och naturvärden i marin miljö i Östersjöregionen. Implementeringen av EU:s havsdirektiv (MSFD) kräver en samsyn mellan de länder som delar ett gemensamt havsområde. MARMONI syftar bland annat till att utveckla gemensamma tolkningsmodeller för Östersjöns miljöstatus och att sprida kunskaper om olika arbetssätt för att samla in data, informera allmänheten och samverka med olika intressegrupper.

Det svenska studieområdet är Hanöbukten, där länsstyrelserna i Skåne och Blekinge samarbetar med företaget AquaBiota, som ansvarar för koordinering, metodutveckling och tolkning av data. Länsstyrelsens huvudsakliga verksamhet under 2014 var kompetensutveckling och deltagande i konferenser om havsplanering.

Resultat: Länsstyrelsen arrangerade ett seminarium om havsplanering för kommunala planerare och andra i samarbete med Länsstyrelsen i Skåne, inom ramen för MARMONI. Data från tidigare års inventeringar och kartläggningsarbete skickades in till Länsstyrelsen för bedömning.

LOVA

Syftet med LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt) är att stimulera till kostnadseffektiva, lokala vattenvårdssatsningar som bidrar till en bättre vattenmiljö, främst med avseende på övergödning.

Totalt beviljades fem stycken ansökningar under 2014. På grund av begränsande medel var Länsstyrelsen tvungen att justera stödandelen för beviljade projekt vilket resulterat i att ansökande inte kunde beviljas fullt stöd. Den totala summan från sökande uppgick till 7 589 tkr medan Länsstyrelsen hade möjlighet att tilldela 4 136 tkr till projekten. De pågående projekten omfattar kommunal VA-planering, våtmarksprojektering, spolplatta för båtbottentvätt och installation av latrintömningsstationer för båtar runt omkring Blekinge.

Resultat: Genom pågående projekt kommer belastningen av fosfor, kväve och gifter från bottenfärger att minska. Den minskade belastningen har med stor sannolikhet störst betydelse lokalt, till exempel i grunda vikar med sämre vattenomsättning. Sammantaget bidrar dessa LOVA-projekt till en bättre vattenkvalitet i Östersjön, främst med avseende på övergödning och bidrar därmed till uppfyllandet av EU:s ramdirektiv för vatten samt berörda miljökvalitetsmål. Förutom positiva miljöeffekter så har flera av projektägarna i tidigare beviljade projekt, påpekat att denna form av bidrag varit mycket positiv för det lokala engagemanget och bidragit till en ökad samverkan. Detta har inneburit att flera personer har upplevt att "miljöarbete" faktiskt går att genomföra. Det leder också till bättre förutsättningar för att andra projekt kan påbörjas, till exempel gällande landsbygdsutveckling eller med miljöinriktning.

Tre sedan tidigare beviljade projekt slutrapporterades och erhöll den slutliga utbetalningen under 2014. Ett projekt blev återbetalningsskyldigt då inga konkreta åtgärder hade genomförts under projekt-tiden.

Biologisk mångfald

Se redovisningen under uppdrag 50

Lantbruk och landsbygd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 60*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,96	0,95	0,96
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,08	2,73	3,34
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	3,33	3,89	4,55
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	4 069	4 587	5 606
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	4,01	4,82	6,15
Antal ärenden, inkomna och upprättade	219	374	380
Antal beslutade ärenden	252	351	364
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	19	14	0
Bidragsubbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3 517	1 074	2 534

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Både kostnader och antal ärenden minskade under 2014. Det beror på att det under 2014 var i slutet av programperioden. Antalet ärenden kommer att öka igen i samband med att det nya programmet startar.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Blekinge med sitt varierade landskap har väldigt olika förutsättningar för jordbruk i olika delar av länet.

I Blekinges slättjordbruk odlas flera specialgrödor som till exempel potatis, sockerbetor, bär och grönsaker. På Listerlandet finns en intensiv slaktkycklingproduktion, mycket till följd av att kycklingslakteriet Lagerbergs kyckling är etablerat där. En stor mängd kycklingar levereras även till förädlingsföretag i andra delar av landet. Slaktsvinsproduktionen har också stor betydelse på Listerlandet. Svårigheten att få tillräcklig spridningsareal för gödseln gör att företagen har svårt att expandera i den omfattning som skulle krävas för en långsiktig lönsamhet. Många slaktsvinstallar är mycket nedslitna och den osäkra lönsamheten i sektorn gör att investeringar fått stå tillbaka under flera år. En annan viktig näring på Listerlandet är uppfödningen av mink. Koncentrationen av minkfarmer är här tätast i landet och ungefär hälften av alla landets minkfarmare finns här.

I mellan- och skogsbygden är nöt, lamm och framförallt mjölkproduktion viktig. Mjölkproduktionen har ökat i länet under de senaste åren. Ett flertal lantbrukare har satsat på en utökning av antalet kopplatser. I samband med detta har de flesta även installerat mjölkkningsrobotar, vilket borgar för en långsiktighet i företagandet. Mjölkföretagen har under senare delen av året återigen hamnat i en situation med sjunkande mjölkpris vilket medfört bekymmersam ekonomi och akuta likviditetsproblem. I kombination med förseningarna av landsbygdsprogrammet leder detta till att investeringarna uteblir eller skjuts på framtiden. Vildsvinsskadorna i jordbruksgrödor och betesmarker medför fortsatt stora kostnader för jordbrukarna.

Under de senaste åren har intresset för småskalig förädling ökat i länet och vi har ett flertal producenter som producerar kvalitetsprodukter. Det samverkansprojekt mellan olika förädlings- och upplevelseföretag som påbörjades har sannolikt haft en positiv betydelse för utvecklingen. Länsstyrelsen följer projektet genom att vara med som adjungerad i styrgruppen. Centrum för livsmedelsutveckling i Karlshamn (CLUK) är ett EU-projekt som etablerade sig i länet för ett antal år sedan. Länsstyrelsen är delaktig i projektet genom medfinansiering och ingår i styrgruppen. Här kan företag inom livsmedelssektorn, små såväl som stora, få professionell hjälp att vidareutveckla sina produkter. Ett flertal kurser

hölls under året där CLUK vände sig till mindre företagare för att hjälpa dem att se utvecklingspotentialen hos sina produkter. Detta gav ett mycket positivt resultat och flera företag ökade sin produktion.

I samarbete med Smakupplevelse Blekinge genomförde Länsstyrelsen ”Mathantverk 2014”. En aktivitet som är en del i regeringens satsning på Matlandet Sverige.

Inom ramen för Blekinges klimat- och energistrategi utvecklades åtgärder för minskad klimatpåverkan inom jord- och skogsbruk under 2014. Klimatsamverkan Blekinge, där Länsstyrelsen ingår, inledde arbetet med en workshop för jord- och skogsbrukare med utgångspunkt från åtgärderna som beskrivs i Jordbruksverkets rapport ”Ett klimatvänligt jordbruk 2050”⁴⁰ samt i Skogsstyrelsens klimatpolicy. Insatsen resulterade i en lista med tjugotvå konkreta åtgärder, som är väl förankrade, samt kunskapshöjning hos deltagarna. Arbetet påbörjades i december 2013 och åtgärdslistan färdigställdes i februari 2014. Länsstyrelsen använde även åtgärdslistan vid utarbetandet av regionala kriterier inom det nya landsbygdsprogrammet.

Indikatorer

Areella näringar, landsbygd och livsmedel utgiftsområde 23¹⁾

Sysselsättning	2014	2013	2012	2011	2010
Andel kvinnor sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)		2	2	3	3
Andel män sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)		7	7	7	7
Andel sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)		9	10	9	9
Nyföretagande	2014	2013	2012	2011	2010
Andel nystartade företag av kvinnor utanför tätort (på landsbygden) (%)		12,1	11,2	12,6	13,7
Andel nystartade företag av män utanför tätort (på landsbygden) (%)		23,5	24,5	28,1	26,1
Andel nystartade företag utanför tätort (på landsbygden) (%)		35,6	35,7	40,7	39,9

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Statistiska centralbyrån

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Sysselsättning

Sysselsättningen på landsbygden är i stort sett konstant, den marginella förändring som skett mellan 2012 och övriga år är sannolikt inte statistiskt säkerställd. Blekinge ligger på ungefär samma nivå som övriga län i landet där män har en högre sysselsättningsgrad på landsbygden än kvinnor. Länet är litet vilket gör att det är pendlingsavstånd till tätort från alla platser i länet. Fler män än kvinnor finner alltså sin sysselsättning på landsbygden. Blekinge är inte något utpräglat jordbrukslän, även om den sysselsättning som ändå finns inom de areella näringarna huvudsakligen utförs av män, vilket avspeglas i siffrorna.

Nyföretagande

Blekinge ligger något över riksgenomsnittet avseende nystartade företag på landsbygden. Vid jämförelse med liknande län, det vill säga län med förhållandevis mycket landsbygd, ligger Blekinge ungefär i nivå med dessa. Trots intensiva satsningar på projekt som syftar till att främja kvinnors företagande startar kvinnor fortfarande företag i lägre utsträckning än männen. Den minskning i nyföretagande som kan skönjas för männen från år 2011 återfinns dock inte hos kvinnorna, vilket kan tyda på

⁴⁰ [Länk till ”Ett klimatvänligt jordbruk 2050”](#)

att företagsamheten har ökat bland kvinnorna. Stora satsningar har gjorts i länet under de senaste åren inom traditionellt kvinnliga branscher såsom till exempel turism och mathantverk, vilket kan ha haft en positiv effekt.

Återrapportering regleringsbrev

RB 9. Länsstyrelserna ska på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samt med minimerad risk för sanktioner genomföra uppgifterna som åligger dem ifråga om direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder enligt förordningarna (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare m.m. och (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Länsstyrelserna ska, tillsammans med Jordbruksverket, säkerställa att direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsutveckling i så hög utsträckning som möjligt betalas ut så tidigt som regelverket tillåter samt säkerställa att kraven i utbetalningsplanen följs samtidigt som risken för finansiell korrigering förebyggs och minimeras.

Länsstyrelserna ska följa Jordbruksverkets styrning över stödprocessen avseende administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd. Länsstyrelserna ska löpande rapportera handläggnings- och kontroll-läge till Jordbruksverket enligt av verket fastställd rapportplan, samt bistå Jordbruksverket i att under stöddåret uppnå en bättre uppföljning av handläggnings- och kontrolläge av ovan nämnda stöd. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att följa uppdraget samt hur stor andel av stöd och ersättningar som betalats ut vid de tillfällen som anges i den gemensamma utbetalningsplanen.

Länsstyrelserna ska bistå Jordbruksverket i arbetet med att uppfylla ackrediteringsvillkoren för hanteringen av stöd.

Länsstyrelsen hanterar inte direktstöd till lantbruket utan Länsstyrelsen i Skåne län hanterar dessa ärenden även för Blekinges räkning. Länsstyrelsen i Blekinge rapporterar därför inte enligt den så kallade "SUSS-JBR".

Stöd för landsbygdsutveckling hanteras däremot av Länsstyrelsen Blekinge och där följdes och rapporterades till Jordbruksverket enligt den länsstyrelsegemensamt framtagna tidsplanen, "SUSS-LB", för de landsbygdsstöd som hanteras av Länsstyrelsen i Blekinge.

RB 10. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i att införa ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2014–2020 samt fortsätta de regionala förberedelserna för det kommande landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna ska kortfattat redovisa på vilket sätt de arbetat med att införa landsbygdsprogrammet för perioden 2014–2020.

Nytt landsbygdsprogram

Länsstyrelsen genomförde under året två möten med partnerskapet inför det nya Landsbygdsprogrammet. Förutom företagsrepresentanter deltar länets kommuner och Regionförbund i partnerskapet. Mötena var välbesökta och deltagarna bidrog med sina erfarenheter i diskussionerna. Partnerskapet har en viktig roll att fylla som informationsspridare i sina respektive nätverk.

Fondsamverkan med Region Blekinge, Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne ägde rum vid flera tillfällen. Information till målgrupperna om det nya programmet spreds genom utskick som gjordes tillsammans med Länsstyrelsen i Skåne till samtliga landsbygdsbor i länet.

På Länsstyrelsens hemsida infördes en kort informationstext om det nya programmet med hänvisning till Jordbruksverkets hemsida. Jordbruksverkets hemsida uppdateras kontinuerligt med de förändringar i regelverket som sker, vilket gör att informationen alltid är aktuell. Länsstyrelsen valde att avvakta med att genomföra planerade informationsträffar med kommunernas näringslivskontor, då regelverket är alltför oklart för att ge korrekt information.

Länsstyrelsen informerade ändå om företagsstöd och det nya landsbygdsprogrammet på näringslivsmässor i Karlskrona, Ronneby och Sölvesborg, samt på LRF-möte.

Länsstyrelsen deltog i Jordbruksverkets grupper för superanvändare och ambassadörer som en del i arbetet med att införa det nya landsbygdsprogrammet.

RB 11. Länsstyrelserna får för uppdragets genomförande disponera anvisade medel från utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygds och livsmedel, anslagen 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och 1:19 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, vilka regleras i Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2014.

Länsstyrelserna ska redovisa följande avseende Landsbygdsprogram för Sverige åren 2007-2013:

- Handläggningstiderna för ansökningar om utbetalningar samt hur länsstyrelsen arbetar för att minska handläggningstiderna och
- vilka åtgärder som har låg anslutning i länet och översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa i vilken omfattning de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2014

Länsstyrelserna ska redovisa följande avseende landsbygdsprogrammet för perioden 2014-2020:

- Vilka åtgärder som har vidtagits för att informera om det nya programmet och
- Vilka åtgärder som har kommit igång under året.

Uppföljning av landsbygdsprogrammet 2007-2013

Samtliga handläggare inom området arbetade med utbetalningar från det gamla programmet. Detta för att få så korta handläggningstider som möjligt. De kvarstående utbetalningarna som har dock ett större behov av kontroller vilket medför längre handläggningstider. Länsstyrelsen bedömer ändå att samtliga utbetalningar ska bli klara i tid till slutdatum 2015.

Ett startstöd beviljades under hösten efter att det tidigare landsbygdsprogrammet öppnades upp igen. För att få ett effektivt utnyttjande och avslut av programmet arbetade Länsstyrelsen med omprövningar och förlängningar av beslutade stöd.

Startstöden hade låg anslutning under föregående programperiod. Detta kan bero på trögheten i generationsskiftena på landsbygden. Antalet ärenden minskade också på grund av att vi ligger mellan två programperioder. Det nya programmet är inte i gång och det gamla programmet är under avslutning. Resurser omfördelades därför till andra verksamhetsområden på grund av mindre belastning. Först i slutet av året rekryterade Länsstyrelsen för det nya programmet.

I samband med att stödet till bredbandsutbyggnad öppnades under hösten tog flera bredbandsföreningar kontakt med Länsstyrelsen. Enskilda möten med dessa genomfördes där principerna för ansökan gick igenom. De flesta föreningar som står i begrepp att söka stöd insåg behovet av en tidig kontakt med Länsstyrelsen för att få en så korrekt ansökan som möjligt redan i inledningsskedet. Detta är mycket positivt för bredbandsutbyggnaden på landsbygden, eftersom man i detta skede har möjlighet att påverka hur avgränsningen av projektområdet blir. Föreningarna visade överlag god vilja att ta till sig Länsstyrelsens synpunkter, vilket borgar för att vi på sikt bygger ett heltäckande och redundant nät över hela länet.

Under hösten öppnade endast två åtgärder för ansökan, stödet för bredbandsutbyggnad och investeringsstöd inom jordbruk. Då regelverket inte var klart och det inte kan tas några beslut om stöd förrän under 2015 avvaktade många att söka. Länsstyrelsen fick in sju ansökningar om investeringsstöd under 2014. Länsstyrelsen fick många telefonförfrågningar från eventuella stödsökande och alla uttryckte stor frustration över förseningarna av det nya programmet.

Länsstyrelsen fick in två ansökningar om projektstöd för bredbandsutbyggnad. Det låga antalet berodde inte på ett lågt intresse hos sökande. Intresset för detta stöd var mycket stort och flera föreningar kontaktade Länsstyrelsen då de arbetade med sina projektansökningar. Däremot var intresset lågt för

att påbörja investeringen innan stödet beviljats. Oklarheterna i regelverket bidrog också till att föreningarna avvaktade med att lämna in ansökan.

Hur Länsstyrelsen har arbetat med information om det nya programmet beskrivs under uppdrag 10.

Länsstyrelseinstruktion 4§

3. Länsstyrelsens uppgifter omfattar också tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken. Förordning (2008:1346)

Länsstyrelsen följde endast utvecklingen under året. Mycket av Länsstyrelsens resurser gick åt till utbetalningar från det gamla programmet och uppbyggnad av det nya. Mer fokus läggs på detta område under 2015.

Fiske

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 62*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,64	1,75	1,77
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,00	0,00	0,11
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,80	1,85	1,99
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 990	2 027	2 224
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,96	2,13	2,44
Antal ärenden, inkomna och upprättade	209	264	204
Antal beslutade ärenden	226	226	207
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	5	6
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 350	1 997	1 943

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återsrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Resursförbrukningen och även antal ärenden minskade under 2014 på grund av avslutningen av det gamla programmet inom fiske.

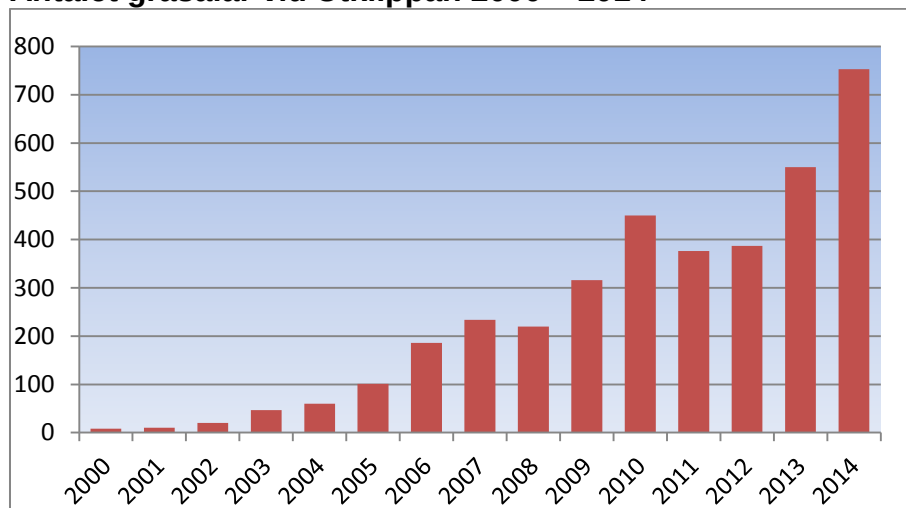
Andra väsentliga prestationer och resultat

Läget i länet

Länsstyrelsen följer fiskenäringens, fritidsfiskets och fiskbeståndens utveckling inom ramen för uppdraget att verka för en långsiktigt hållbar utveckling och med stöd av miljökvalitetsmålet "Hav i balans samt levande kust och skärgård". Länsstyrelsen menar att en högre grad av lokalt, småskaligt fiske medverkar till en långsiktigt hållbar utveckling för fiskbestånd, yrkesfiske och fiskberedning.

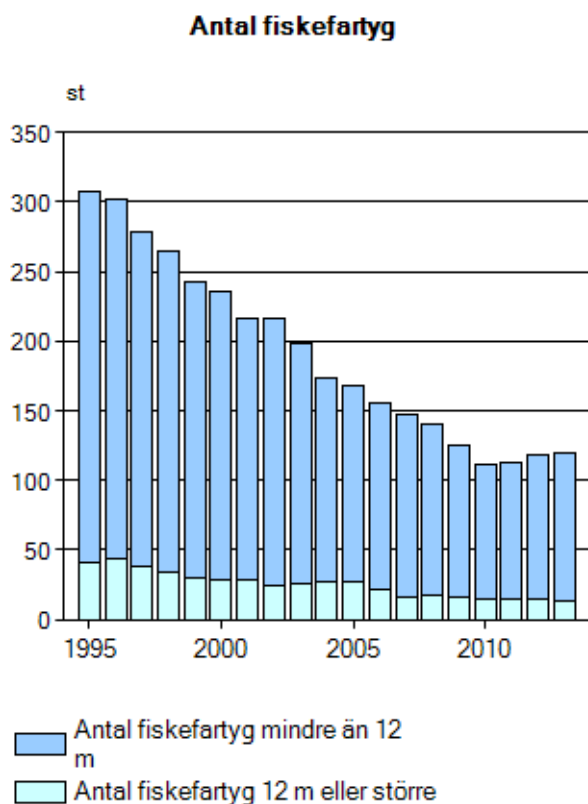
För att uppfylla miljömålet Hav i balans samt levande kust och skärgård är det nödvändigt att fiskeförvaltningen förändras till att prioritera småskaligt hållbart fiske. Detta brådskar eftersom utvecklingen av lokalt bedrivet fiske med nuvarande inriktning av fiskeförvaltningen går väldigt fort. Länsstyrelsens verktyg för att direkt påverka utvecklingen är mycket begränsade.

Skador som orsakas av säl på yrkesfiske fortsatte att öka i Blekinge under 2014. Det är framför allt garn- och krokfisket efter torsk som drabbas. Länsstyrelsen hanterar frågor om ersättningar för skador som säl har orsakat yrkesfisket. Under 2014 delade 58 fiskare på 1,4 miljoner kronor för skador som inträffade under 2013. Skadorna under 2013 värderades av de drabbade yrkesfiskarna till totalt 5,4 miljoner kronor. I medeltal fick varje fiskare en ersättning som motsvarade 26 % av värdet av den uppskattade skadan. I ett i övrigt pressat ekonomiskt läge så medverkade sälskadorna i hög grad till att många fiskare i Blekinge valde att lämna yrket. För de fiskare som fortsätter innebär de ökande sälskadorna på sikt ett behov av stora investeringar. Bland annat så är en stor andel av båtarna i länet anpassade för garn- och krokfiske, men mindre lämpade till ett fiske med burar, snurrevad eller trål.

Antalet gråsälar vid Utklippan 2000 – 2014

Källa: Naturhistoriska Riksmuséet.

Kommentar till diagram: Sälarna räknas varje år i månadskiftet maj - juni. Siffrorna anger det största antalet gråsälar som observerats samtidigt under respektive räkningsperiod.

Antal Fiskefartyg i Blekinge län 1995-2013

Källa: miljömålspportalen www.miljomal.se

Kommentar till diagrammet: Antal fiskefartyg i Blekinge län 1995 – 2013. Fisket i Blekinge är av tradition småskaligt och kustnära. När möjligheterna till fiske begränsas och lönsamheten i fisket blir sämre så har många lämnat fisket och antalet registrerade fiskefartyg minskar i motsvarande grad. Under senare år så har nya särskilda fartygstillstånd för fiske på enskilt vatten medfört en viss ökning av antalet mindre båtar i fisket. Antalet fiskefartyg är en indikator som följer upp miljökvalitetsmålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård”.

Länsstyrelsens insatser

Länsstyrelsen arbetade under året med frågor om lokalt hållbart fiske i dialog med organisationer, myndigheter och fiskare i länet. Länsstyrelsen samverkade också med organisationerna inom fiskeområdet i Länsstyrelsens rådgivande grupp för fiske och vattenbruk. I gruppen ingår representanter för Sveriges Fiskares Riksförbund, Sportfiskarna, Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening, Blekinge Kust- och Skärgårdsförening och Blekingekustens vattenvårdsförbund/Vattenrådet för Blekingekusten. Den rådgivande gruppen hade två möten under 2014.

Länsstyrelsen bjöd i juni in företrädare för Jordbruksverket till Blekinge för att träffa företrädare för yrkes- och husbehovsfiskare i Blekinge samt för att genomföra studiebesök i fiskehamnar, på fiskefartyg och beredningsföretag. Syftet var att visa upp hur fiskenäringen ser ut i länet och att etablera kontakter mellan fiskenäringen och Jordbruksverket, som ännu är en ganska ny aktör inom fiskeområdet. Länsstyrelsen hade under året också kontakter med Jordbruksverket i det viktiga uppdraget att ta fram en strategi för svensk fiskenäring.

Länsstyrelsen deltog under året i fiskeprojekt och aktiviteter som drivs av Fiskeområdet Blekinge Leader och Länsbygderådet i Blekinge. Totalt handlade det om ett 10-tal sådana möten under 2014. Länsstyrelsen främjade också utvecklingsarbetet inom Fiskeområde Leader Blekinge genom att vara adjungerad i Fiskeområdets beslutsgrupp.

Inom ramen för länsstyrelsernas uppdrag om statlig samverkan sammankallade Länsstyrelsen möten med de myndigheter som arbetar med tillsyn och kontroll av fiske. Berörda myndigheter är Kustbevakningen, Polisen, Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen. Ett sådant möte hölls under 2014.

Mörrumsån etablerades under 2009 som en av tre indexälvar i Sverige för uppföljning av Östersjöns laxbestånd. Projektet är omfattande med medverkan från centrala och regionala myndigheter och berörda fiskerättsägare. Projektet fortsatte under 2014 och samordnas inom ramen för den fiskevårdsgrupp för Mörrumsån där Länsstyrelsen är sammankallande. Fiskevårdsgruppen träffades vid tre tillfällen under 2014.

Länsstyrelsen hanterade och beslutade om stöd från Europeiska Fiskerifonden till fiske och vattenbruk 2007-2013 i nära samarbete med Jordbruksverket. Antalet nya beslut var få eftersom programmet stängde för nya ansökningar år 2013. För att få ett effektivt utnyttjande och avslut av programmet arbetade Länsstyrelsen med omprövningar och förlängningar av beslutade stöd. Handläggning av ansökningar om utbetalning prioriterades högt dels för att åstadkomma utbetalningar till stödmottagarna så snabbt som möjligt men också för att Sverige totalt sett har en låg utbetalningstakt och riskerar återtag av budgetmedel till EU.

Länsstyrelsen medverkade till förberedelserna med hanteringen av EU-stöd till fiske 2014-2020 genom att delta i arbetsgruppen för urvalskriterier inom Jordbruksverkets projekt PROCAP.

Många av Länsstyrelsens uppgifter i övrigt inom fiskeområdet handlade om att uppfylla miljökvalitetsmålen, särskilt *Hav i balans samt levande kust och skärgård* och *Levande sjöar och vattendrag*. Bland sådana uppgifter märks tillstånd till utplantering av fisk och kräftor, fiskevårdsbidrag, förordnande av fisketillsynsmän och yttranden över ansökningar om yrkesfiskelicenser. Länsstyrelsen deltog också under året i möten om att bilda nya fiskevårdsområden i länet. Något som Länsstyrelsen ser som mycket positivt.

Länsstyrelsens resultat under 2014

- 438 500 kronor beslutades som strukturstöd inom operativa programmet till fiskenäringen
- 404 000 kronor beslutades som bidrag till fiskevård och fisketillsyn
- 1,4 miljoner kronor betalades ut till yrkesfiskare som ersättning för sälskador
- Inga nya utbrott av kräftpest konstaterades inom Blekinge län under 2014

Länsstyrelsens övergripande mål är långsiktigt hållbara fiskbestånd för utveckling av näringar baserade på fiske och turism. Under året initierade och deltog Länsstyrelsen i ett antal aktiviteter för att uppnå målen.

Länsstyrelsen bedrev ett framgångsrikt restaureringsarbete i länets vattendrag. Målet för flera av de pågående restaureringsprojekten är framför allt att förbättra beståndstatusen för lax, öring och ål, men även för mer svagsimmande arter som har behov av att kunna vandra från kusten och upp i vattendragen eller inom vattendragen. Restaureringsåtgärder genomfördes eller pågår i Lyckebyån, Nättrabyån, Silletorpsån, Bräkneån och Mieån.

Att restaurera vandringsmöjligheterna för fisk är en viktig insats för att målsättningarna inom vattenförvaltningen om God ekologisk status ska kunna uppnås för ett stort antal vattenförekomster. Även för miljö kvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård* är bättre möjligheter för fiskens vandring viktigt för att målen ska kunna uppnås.

Genom insatserna medverkade Länsstyrelsen till att på sikt uppfylla ovan nämnda miljö kvalitetsmål.

Återrapportering regleringsbrev

RB 14. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige perioden 2007-2013.

Länsstyrelsen främjade och bidrog till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet 2007-2013 genom att informera stödsökande om möjligheter till nationell offentlig finansiering genom Matlandet Sverige och genom att bevilja offentlig medfinansiering av fiskevårdsmedel från Havs- och vattenmiljöanslaget.

RB 15. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Omprövning av vattendomar

I Blekinge finns det totalt ca 120 registrerade dammar, varav knappt 40 bedriver kraftproduktion. Ungefär hälften av alla dammar saknar tillstånd men många är uppförda på 1800-talet eller tidigare. Av de dammar som används för kraftproduktion saknar ungefär en tredjedel tillstånd. Länsstyrelsen prioriterar tillsyn av dammar utan tillstånd som finns i vattendrag med höga naturvärden.

Under året lagligförklarade Mark- och miljödomstolen två dammar i Bräkneån och fick villkor om omlöp som ska möjliggöra fri passage för alla fiskarter som under naturliga förhållanden har kunnat vandra förbi dammarna. Samtidigt lämnade Mark- och miljödomstolen tillstånd till fortsatt drift av befintliga kraftverk med villkor som även ska säkerställa väl fungerande nedströmsvandring. Länsstyrelsen arbetade aktivt med dammarna och påbörjade en upphandling av byggnation av omlöpen. För två äldre dammar i Silletorpsån påbörjade Länsstyrelsen arbetet med att skapa fiskvägar i samverkan med Karlskrona kommun och berörda dammägare. Förhållandena vid dessa dammar är juridiskt komplicerade och troligtvis kommer Karlskrona kommun att ta rollen som huvudman för arbetet med anläggandet av fiskvägar.

I övrigt pågår flera ärenden om utrivning eller tillståndsprövning av dammar samt initierande av vilande villkor om fiskväg. Som framgår ovan är behovet av tillsyn av dammar och kraftverk mycket stort. Med nuvarande resurser och lagstiftning går arbetet långsamt och det är uppenbart att det saknas förutsättningar att uppnå fastställda miljö kvalitetsmål och miljö kvalitetsnormer.

Tabell 1.2: Fiske

Länsfakta inom fiskeområdet	2014	2013	2012
Antal fiskevårdsområden	30	30	30
Antal yrkesfiskelicenser	0	110	110
Antal fartygstillstånd	109	116	115
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	1	11	9

Källa: Antal FVO: Länsstyrelsens register över fiskevårdsområden i Blekinge, licenser och fartygstillstånd från Havs och vattenmyndigheten och antal inkomna ansökningar från Jordbruksverkets LB-system.

Kommentarer Tabell 1.2

Från och med 1 oktober 2014 infördes nya regler om licens för yrkesfiske. Ändringen innebär att det inte behövs yrkesfiskelicens för fiske i havet, utan bara fartygstillstånd. Fartygstillstånd byter också namn till fiskelicens. Ändringen innebär också att benämningen yrkesfiskelicens byter namn till personlig fiskelicens vid fiske i sötvatten och att licensuppgifterna därför inte är jämförbara med tidigare år.

Europeiska fiskerifonden var stängd för nya ansökningar under 2014. Undantag medgavs för en ansökan om utvärdering av Fiskeområde.

Folkhälsa

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 70*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,09	0,07	0,10
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,64	1,03	1,65
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,89	1,17	1,85
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 141	1 461	2 228
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,11	1,54	2,44
Antal ärenden, inkomna och upprättade	36	33	36
Antal beslutade ärenden	34	35	38
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	3	5
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 688	2 325	5 134
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 700, Länssamordning ANDT ³⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 705, Alkohol och tobak ³⁾			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Brukarundersökningen för detta område genomfördes inte av Länsstyrelsen i Blekinge.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Under mars månad tillträdde ny ANDT-samordnare på 100 procent. Tjänsten hade då varit vakant från årsskiftet. Därmed ökade verksamhetskostnaderna under 2014. Utbetalningar av statsbidrag minskade eftersom länsstyrelserna inte längre fördelar utvecklingsmedel till kommunerna inom ANDT.

Andra väsentliga prestationer och resultat

På Länsstyrelsen i Blekinge arbetar ANDT-preventionen och alkohol- och tobakstillsynen tillsammans eftersom det finns ett mervärde i detta. Därmed sker återslagrapportering av dessa uppdrag tillsammans. Se återslagrapportering under punkt Länsstyrelseinstruktion 5§.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 6.1: Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)¹⁾	1 428,1	1,72
varav Allmänt och övergripande inom folkhälsa (700)	340,9	0,45
varav Fördelning av statsbidrag (704)	0,0	0,00
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	358,5	0,54
varav alkoholärenden (7051 - 7053)	297,6	0,44
varav tobaksärenden (7054 - 7056)	60,9	0,11
Totala kostnader (inkl. OH)¹⁾	2 141,3	

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Uppgifter i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2014)

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell 6.1

Under mars månad tillträdde en ny ANDT-samordnare på 100 procent. Tjänsten hade då varit vakant från årsskiftet. Därmed ökade verksamhetskostnaderna under 2014.

Länsstyrelseinstruktion 5§

6. Länsstyrelsen ska verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, kris- hantering samt alkohol och tobak

Alkohol, narkotika, dopning och tobak

Länsdokument och regional struktur

Länsstyrelsen arbetade tillsammans med länets kommuner, Region Blekinge och Landstinget under 2014 fram en länsgemensam folkhälsopolicy som beslutades på högsta nivå i respektive organisation. Länsstyrelsen var en drivande part i arbetet och säkerställde att ANDT utgör ett av fyra prioriterade områden i policyn. Kopplat till folkhälsopolicyn upprättades en styrgrupp med länsråd, kommundirektörer, regiondirektör och landstingsdirektör. Till styrgruppen finns en strategisk arbetsgrupp med representanter från styrgruppens organisationer och länssamordnaren är Länsstyrelsen representant i arbetsgruppen. Cirka 15 möten genomfördes i arbetsgruppen under året.

Processen med framtagandet av en regional ANDT-handlingsplan påbörjades genom att styrgruppen, genom länssamordnaren, fått information om processen med framtagandet av en regional handlingsplan kring ANDT. Därefter inleddes en kartläggning av länets ANDT-arbete genom kommundialoger i länets fem kommuner. Kartläggningen utgick från SWOT-analyser som kommer att utgöra en viktig del i upprättandet av handlingsplanen. Handlingsplanen beräknas vara färdigställd i juni 2015.

Stöd till det lokala ANDT-arbetet

Länsstyrelsen erbjuder konsultativt stöd direkt till dem som arbetar med ANDT-frågor men även mer processinriktat stöd för kommunernas långsiktiga strategiska arbete. Länsstyrelsens samordning av det regionala nätverket med kommunala preventionssamordnare är ett viktigt stöd direkt till de funktioner som arbetar med frågorna. Nätverket utgör ett viktigt nav i Blekinges ANDT-arbete och under året har nätverket haft hög prioritet. Fem nätverksträffar genomfördes från och med mars månad. Några teman som nätverket lyfte var framtagande av en regional handlingsplan, länsgemensamt projekt kring to-

baksfria barn och unga samt informationsinsatsen Tänk OM. Fokus låg på kompetensutveckling och samtliga samordnare deltog i två dagars kompetensutveckling under året. Under året upprättades även en gemensam planering för samverkan 2015.

För att utveckla kommunernas tillsynsarbete erbjöd Länsstyrelsen en nätverksträff, i samverkan med Kalmar och Kronobergs län, för alkoholhandläggare och inspektörer.

Länsstyrelserna i Blekinge, Skåne, Kalmar och Kronoberg bjöd också in tobakshandläggare och andra aktörer i länet som på något sätt arbetar med tobak till en utbildning. Utbildningens fokus var; ”Samverkan – med fokus på illegal tobak.” Från Blekinge deltog både tobakshandläggare, poliser och tjänstemän från Skatteverket.

I samverkan mot ekonomisk brottslighet (SAMEB) deltar Länsstyrelsens alkohol- och tobakshandläggare tillsammans med Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Migrationsverket, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården och länets samtliga kommuner. Under året anordnades fyra nätverksträffar. Genom nätverket har Länsstyrelsen möjlighet att informera om sådant som har betydelse inom alkohol- och tobaksområdet för samtliga myndigheter.

Som en del av det organisatoriska processtödet erbjöd Länsstyrelsen länets kommuner Community Readiness Model (CRM). Det är en forskningsbaserad och beprövad modell som enkelt kartlägger viktiga förutsättningar för en lyckad implementeringsprocess. Inom ramen för ett regionalt utvecklingsprojekt för tobaksfria barn och unga i Blekinge genomfördes CRM-mätningar på samtliga kommuners tobaksförebyggande arbete. Analyserna av mätningarna återfördes till respektive kommunal preventionssamordnare och under februari månad 2015 kommer ett länsgemensamt seminarium kring kommunernas tobaksförebyggande arbete att genomföras.

För att stärka kommunledningars kunskaper inom ANDT-området arbete genomförde Länsstyrelsen kommundialoger i samtliga fem kommuner. Fokus för kommundialogerna låg på förankring av den nationella ANDT-strategin, förankring av processen med framtagande av en regional handlingsplan samt kartläggning av länets ANDT-arbete. Vid kommundialogerna har Länsstyrelsens ANDT-samordnare, tillsynshandläggare och avdelningschef för samhällsutveckling träffat förvaltningschefer, andra strategiska funktioner och politiker för att diskutera kommunernas ANDT-arbete. Därtill var kommundialogerna en viktig grund för att etablera goda kontakter med nyckelpersoner i kommunerna. Utvärderingarna av dialogerna visade tydligt att samtliga kommuner hade stor nytta av dialogmötet och att dialogen var en viktig kunskapshöjande insats framförallt gällande ANDT-strategin, samtidigt som dialogerna underlättade för såväl intern som extern samverkan i frågorna. Länsstyrelsen har för avsikt att följa upp kommundialogerna under 2016.

Länsstyrelsen bjöds även in till andra strategiskt viktiga forum i länet, bland annat en koncernledningsdag i Karlshamn kommun, för att sprida kunskap om den nationella ANDT-strategin och för allmän diskussion om förebyggande arbete.

Som stöd i det lokala ANDT-arbetet anordnar även Länsstyrelsen tillsammans med Polismyndigheten en årlig konferens med fokus på förebyggande arbete. 2014 års konferens gick under namnet ”Unga, alkohol och narkotika – att arbeta strukturerat, långsiktigt och integrerat” och riktade sig till skollära, elevhälsa, polis, socialtjänst och politiker. Fokus för dagen låg på ANDT-undervisning samt arbetet för en narkotikafri skola. Cirka 120 personer deltog och tanken är att arbetet ska fortsätta mer operativt ute i skolorna under 2015 med stöttning av Länsstyrelsen och polisen.

Länsstyrelsen genomförde även, tillsammans med en kommunal alkoholhandläggare, utbildning av nya polisaspiranter i länet. Utbildningens fokus var alkohollagen och tillsyn. Dagen efter föreläsningen genomfördes praktisk tillsyn i syfte att utbilda och lära av varandra. Genom att utbilda de nya polisaspiranterna i länet och genomföra tillsyn tillsammans blir den tillsyn som görs i länet mer enhetlig och av bättre kvalitet.

Övriga utbildningsdagar inom ANDT-området som Länsstyrelsen, i samverkan med andra aktörer, arrangerade under året:

- ”Cannabis, Spice och värdegrunden” Målgruppen var länets samtliga fritidsledare och 80 personer deltog.

- ”Samverkande administrativa åtgärder mot organiserad brottslighet”. Länsrådet inledningstade. Målgruppen var SAMEB-nätverkets organisationer och cirka 100 personer deltog
- ”Dum, dummare, dopad” Målgruppen var föreningslivet, kommunala tjänstemän och politiker. 30 personer deltog.
- Ansvarsfull alkoholservering, 2-dagars utbildning där 50 personer deltog.

Opinionsarbete

Länsstyrelsen ansvarade för länets delaktighet i den nationella informationssatsningen ”Tänk OM” där budskap om föräldrars viktiga roll för att minska tonåringars drickande förs fram. I en gemensam satsning mellan samtliga kommuner, landstinget och polismyndigheten i Blekinge kommunicerades Tänk OM-budskapet i en kampanj under sommarmånaderna 2014. Kampanjen spreds via spegeldekaler på cirka 900 speglar runt om länet – där budskapet löd: ”Hur ser en helt vanlig langare ut? Alla kan få frågan att köpa ut till minderåriga. Allt för många svarar ja. Vad svarar du?” Satsningen fick stort medialt utrymme och frågorna om langning aktualiserades i länet på ett mycket önskvärt sätt.

Utvecklingsarbete/projekt

Länsstyrelsen initierade en kartläggning av länets skolgårdar med fokus på efterlevnad av rökförbudet enligt tobakslagen. Kartläggningen genomfördes genom observationer utifrån ett standardiserat protokoll och en rapport upprättades. Rapporten ska kommuniceras med länets skolor under början av 2015. I samband med kartläggningen ansökte även länets kommuner tillsammans med Landstinget och Länsstyrelsen om utvecklingsmedel från Folkhälsomyndigheten för fortsatt arbete för tobaksfria barn och unga i Blekinge.

Tillsyn

Länsstyrelsen genomförde under året tillsyn enligt tillsynsplan. Länsstyrelsen genomförde verksamhetstillsyn inom tobaksområdet i samtliga kommuner samt i två kommuner inom alkoholområdet. Inom en tvåårsperiod har därmed alla kommuner blivit tillsynade inom båda områdena. Länsstyrelsen gjorde även löpande granskning utifrån modellen SLATT, ”Sveriges länsstyrelser Alkohol- och Tobakstillsyn”. Vid tobakstillsynen framkom att kommunerna numera har en bra kvalitet på tillsynen av detaljhandeln. Kommunerna samverkar i stor utsträckning med andra förvaltningar men även med polisen. Det finns däremot behov av att utveckla tillsynen av rökfria miljöer i samtliga kommuner i länet.

Tillsammans med övriga länsstyrelser deltog Länsstyrelsen Blekinge i genomförandet av observationer av festivaler inför framtagande av en gemensam rapport över festivalerna i Sverige. I Blekinge gjordes observationer av Sweden Rock Festival. Förutom att genomföra tillsyn över kommunens tillståndsgivning i samband med Sweden Rock Festival var även ytterligare en festival i Blekinge, Hasslöfestivalen, en del av Länsstyrelsens tillsyn. Både Sweden Rock Festival och Hasslöfestivalen har hela festivalområdet som en serveringsyta, vilket Länsstyrelsen inte anser vara i enlighet med alkohollagen eftersom serveringsytans storlek omöjliggör för serveringspersonalen att ha överblick över sin servering. Detta medför en risk för att minderåriga eller personer märkbart påverkade av alkohol eller andra berusningsmedel får tillgång till alkohol.

Nationell samverkan

ANDT-samordnaren var drivande i sydlänsnätverket, där Länsstyrelsen Blekinge tillsammans med fem andra länsstyrelser möts. Sydlänsnätverket hade tre möten under året och planerade gemensamt för kunskapsdagar riktade till nätverkets tillsynshandläggare och preventionssamordnare i 45 kommuner. Kunskapsdagarna genomförs 3-4 februari 2015.

Länsstyrelserna anordnar även gemensamma nationella nätverksträffar som länen hjälps åt att planera och genomföra. Tillsammans med övriga länsstyrelser i södra Sverige anordnade Länsstyrelsen i Blekinge två av fyra nätverksträffar.

Länsstyrelsen Blekinge finns även med i den grupp som stöttar Folkhälsomyndigheten i framtagandet av föreskifter och utbildning inom metoden kontrollköp.

Jämställdhet

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 80*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,09	0,08	0,08
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,86	0,99	0,77
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,04	1,14	0,89
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 153	1 258	903
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,14	1,32	0,99
Antal ärenden, inkomna och upprättade	9	18	14
Antal beslutade ärenden	8	14	11
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	3
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	159	197	173

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

En särskilt sakkunnig i jämställdhetsfrågor tillträdde i mars 2014. Bidragsutbetalningarna minskade då inga nya ansökningar om medel kom in under året.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Se återrapportering under Länsstyrelseinstruktion 5§ punkt 2.

Indikatorer

Jämställdhet utgiftsområde 13¹⁾

Nystartade företag	2014	2013	2012	2011	2010
Andel nystartade företag av kvinnor (%)		33,4	33,2	32,5	34,1
Andel nystartade företag av män (%)		66,6	66,8	67,5	65,9
Våld mot kvinnor	2014	2013	2012	2011	2010
Anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre. Antal per 100 000 av medelfolkmängden 18 år eller äldre.	172	172	172	155	150

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Statistiska centralbyrån, Brottsförebyggande rådet

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Nystartade företag

Sedan 2010 har statistiken visat att andelen nystartade företag av kvinnor legat på ungefär samma nivå. Denna andel är något lägre än motsvarande för hela riket.

Våld mot kvinnor

I årsredovisningen för 2013 redovisades preliminär statistik för år 2013. Ovan visas den slutliga statistiken för år 2013, på grund av detta kan avvikelser från föregående års årsredovisning förekomma.

Anmälningar om våld mot kvinnor ökade från år 2011 till 2012 med nästan 20 anmälningar. Orsaken till detta är oklar. Åren efter har antalet anmälningar däremot varit konstant och ligger lägre än motsvarande siffra för riket i genomsnitt.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för område Jämställdhet	2014	2013	2012
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	1 153,1	1 258,2	902,8
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	146,2	296,5	156,2
varav övrig finansiering (tkr)	1 006,9	961,7	746,6
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	1,13	1,32	0,99
Verksamhetsintäkter	641,7	669,7	487,4

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell 7.1

Länsstyrelsens jämställdhetsexpert arbetade både som samordnare av våldsfrågor och med jämställdhetsintegrering då områdena berör varandra.

Länsstyrelseinstruktion 5§

1. Länsstyrelsen ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor

Varje verksamhetsområde inom Länsstyrelsen håller på att ta fram en handlingsplan som skall belysa hur deras verksamhetsområde ska beakta jämställdhetsintegration i sitt beslutsfattande. Detta är en del av den interna strategin för Jämställdhetsintegration. Så här långt är cirka hälften av Länsstyrelsens verksamhetsområden klara. Effekterna av detta kommer först att bli tydliga och kunna utvärderas 2015.

Intern strategi och jämställdhetsintegrering

En sakkunnig i jämställdhetsfrågor började den 1 mars 2014. Under våren togs en intern strategi för jämställdhetsintegrering fram liksom förberedelser för en intern utbildning för alla medarbetare. Under hösten påbörjade Länsstyrelsen sedan det interna utbildningsarbetet. Utbildningen syftade, förutom till att beskriva och ge kunskap om jämställdhetsintegrering i myndigheten, till att de anställda på Länsstyrelsen skulle bli medvetna om vilka villkor som finns för kvinnor och män, flickor och pojkar i dagens samhälle. Detta sett utifrån bland annat arbetsmarknad, löneskillnader och fritidssysselsättning.

Medarbetarna/kursdeltagarna fick också göra uppdrag kopplade till sina ordinarie arbetsuppgifter. Ett av uppdragen var att deltagarna skulle göra jämställdhetsanalyser på sina arbetsuppgifter för att kunna prova och reflektera över ett nytt sätt att föra in villkor och konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar. Ett annat uppdrag var att upprätta en handlingsplan inom varje verksamhetsområde.

Målsättningen är att samtliga handlingsplaner ska vara klara under våren 2015.

Länsstyrelsen genomförde under våren 2014 en länsstyrelsegemensam medarbetarenkät i vilken det förutom frågor om arbetsmiljö, utvecklingsmöjligheter, trivsel med mera också ingick frågor kring diskriminering och mänskliga rättigheter. Resultatet av enkäten diskuterades både avdelningsvis och med all personal. I och med att länsstyrelserna nu använder samma verktyg har vi en utmärkt möjlighet till erfarenhetsutbyte, jämförelser och lärande.

Extern jämställdhetsintegrering

Extern strategi

Under våren och hösten besökte Länsstyrelsen länets kommuner och genomförde jämställdhetsdialoger för att diskutera hur kommunerna arbetar med jämställdhet, hur arbetet skulle kunna utvecklas samt för att undersöka vilket stöd kommunerna önskar av Länsstyrelsen. Andra aktörer i länet fick under hösten besvara en enkät med liknande frågor. Med bakgrund av dialogerna och enkäten skrevs ett förslag till en extern strategi för jämställdhetsintegrering. Den beskriver hur jämställdhetsfrågorna ser ut i länet idag utifrån de fyra jämställdhetspolitiska målen samt hur arbetet bör fokuseras för att förbättra länets jämställdhetsarbete. I strategin fokuseras arbetet på tre teman:

- Makt och inflytande
- Makt och hälsa
- Makt och våld

Den innehåller vidare indikatorer för att mäta hur arbetet utvecklas. Förslaget till den externa strategin blev klar under senare delen av hösten och därefter diskuterade Länsstyrelsen och Regionen förslaget. Under början av 2015 kommer strategin att skickas på remiss. Den beräknas därefter kunna fastställas under senare delen av året. Planen är att informera om strategin och implementera den i länet under 2015. Externa aktörer ska ges möjlighet att få handledning och processtöd i sitt arbete med att jämställdhetsintegrera sin organisation och verksamhet. Arbetet med detta inleds under första halvåret 2015.

Övrigt jämställdhetsarbete

Länsstyrelsen i Blekinge medverkade i utbildningar som "Länsstyrelserna utvecklar jämställdhet" (LUJ) haft under året. Länsstyrelsen deltog på fem träffar där LUJ var värd för innehållet. Nätverket för "Särskilt sakkunniga i jämställdhetsfrågor" har genomfört fem träffar under året. Dessa träffar har haft fokus på att driva jämställdhetsarbetet på länsstyrelserna framåt och utveckla uppdraget på ett likartat sätt inom länsstyrelserna.

Länsstyrelsen deltog vid Nordiskt forum i Malmö och vid forskarkonferensen G14 i Umeå för att sprida kunskaper om vad uppdraget för jämställdhetsfrågor innebär, hur länsstyrelserna använder forskning i sitt uppdrag samt för att uppmuntra forskarvärlden till samarbete mellan länsstyrelser och forskare. Paneldebatten gjordes i samverkan med Länsstyrelserna Västerbotten och Östergötland.

2. Länsstyrelsen ska genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta

Individbaserad statistik

Varje verksamhetsområde inom Länsstyrelsen håller på att ta fram en handlingsplan som skall belysa hur respektive verksamhetsområde ska beakta jämställdhetsintegration i sitt beslutsfattande. En del i handlingsplanerna är att öka underlaget av den individbaserade statistiken med kön inom olika verksamhetsområden. Så här långt är cirka hälften av Länsstyrelsens verksamhetsområden klara.

Från och med oktober sitter Länsstyrelsen i en referensgrupp för ett projekt angående ett resurscentrum för kvinnors företagande och regional tillväxt. Projektets två mål är att öka andelen kvinnors företagande samt att jämställdhetsintegrera två manligt dominerade företag inom regionen. Projektet varar ett år och målet är att jämställdhetsintegrera två företag i Blekinge som i dagsläget är mansdominerade i antalet anställda. Bland de kvinnor som är företagare i länet har 20 procent ett eget aktiebolag. I riket ligger den nivån på 24 procent. För män är motsvarande andelar 33 respektive 38 procent. Procentuell fördelning av antalet nystartade företag i Blekinge är: kvinnor 33 procent, män 66 procent. Av statistiken kan utläsas att den procentuella fördelningen av antalet nystartade företag av kvinnor och män har legat på samma nivå under de senaste tre åren. Det är tydligt att en stor del av företagsstöden går till män som också ansöker om högre stöd än kvinnor.

Under året deltog Länsstyrelsen vid två projekt tillsammans med Region Blekinge. Projekten hade som mål att stötta kvinnors företagande och jämställdhetsintegrering av det företagsfrämjande klimatet i Blekinge. Arbetet var delvis finansierat av Tillväxtverket med konsultfirman Kontigo som utvärde-

rare och kursledare. Syftet med projektet var att ta fram en ansökningsblankett med ett jämställdhetsperspektiv för projektstöd till både Regionen och Länsstyrelsen. För utvärdering av ansökningarna tillkommer det en checklista.

I slutet av november deltog Länsstyrelsen i den avslutningskonferens som Region Blekinge anordnade angående projektet kvinnors företagande.

Under hösten besvarade Länsstyrelsen Blekinge län Tillväxtverkets remiss "Nationell strategi för ett företagsfrämjande på lika villkor".

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Under 2014 hade sakområdet "Våld i nära relationer" ett antal utbildningar och konferenser för länets olika aktörer. I april deltog Länsstyrelsen vid en utbildning om FREDA i samverkan med Länsstyrelsen Kronoberg. I maj hölls en utbildning för Personliga ombud om våldsutsatta kvinnor med funktionshinder, även detta i samverkan med Kronoberg. Under hösten hölls utbildningar om fruiimport tillsammans med Länsstyrelserna Halland, Kronoberg och Kalmar. Vid utbildningen deltog forskare från Umeå universitet, Riksorganisationen för kvinno-/tjejjourer och Migrationsverket för att berätta om sina erfarenheter och tillvägagångssätt vad gäller fruiimport. Tillsammans med Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Halland anordnade Länsstyrelsen Blekinge en utbildning om prostitution och människohandel för sexuella ändamål där Länsstyrelsen i Västmanland var föreläsare tillsammans med Polisen. Inom området "Hedersrelaterat våld och förtryck" hölls en utbildningsdag kring materialet "Våga göra skillnad" med Länsstyrelsen Östergötland som föreläsare. Även här samverkade Länsstyrelserna i Blekinge och Kronobergs län. Med på utbildningen fanns representanter för socialtjänst, skola, polis och hälso- och sjukvård. Länsstyrelsen genomförde också en kvällsutbildning/informationskväll för tjejjouren i Olofström om kvinnlig könsstympning.

Under hösten startade Länsstyrelsen ett arbete med att ta fram ett regionalt samverkansavtal mot våld i nära relationer. Detta eftersom våldet mot kvinnor, enligt statistiken, har ökat sedan 2010. Målet är att ha ett samverkansavtal på plats under 2015. Det regionala Nätverket mot våld i nära relationer hade under året två träffar, 15 maj och 1 oktober. Nätverket beslutade vid mötet i oktober att utöka gruppen med centrala aktörer som i dagsläget saknas för att göra gruppen komplett. Nätverksgruppen försätter sitt arbete under 2015.

Under hösten besvarade Länsstyrelsen Blekinge län "SOU2014:49, Götblads remiss om våld i nära relationer".

Länsstyrelsen deltog under året i följande konferenser och utbildningar:

- Konferens Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor om Våld och unga män; "Hållbara investeringar – stoppa unga mäns våld" i november.
- Konferensen Nordiskt forum i Malmö i maj, dels som SSJ och dels som samordnare för våld i nära relationer.
- Socialstyrelsens utbildning om föreskrifterna kring Våld i nära relationer för socialtjänst och hälso- och sjukvård i december. Här samverkade Länsstyrelserna Blekinge, Kalmar, Kronoberg, Halland och Jönköping vid tillfället i Alvesta.

Nationella minoriteter och Mänskliga rättigheter

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 81* och 82*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,00	0,00	0,00
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,30	0,04	0,00
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,33	0,05	0,00
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	346	51	5
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,34	0,05	0,01
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2	1	0
Antal beslutade ärenden	3	0	0
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återsrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Något mer tid kunde läggas på området under året jämfört med föregående två år men det är en marginell ökning.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Personligt Ombud

Blekinges kommuner har ett gemensamt kommunalförbund, Cura Individutveckling, som bland annat svarar för verksamheten med Personligt Ombud i Blekinge. Länet har fyra personliga ombud som arbetar över länets fem kommuner. Under 2014 betalade Länsstyrelsen ut statsbidrag till Cura Individutveckling.

Enligt förordning (2013:522) ska det finnas en ledningsgrupp till verksamheten med Personligt Ombud. I ledningsgruppen ska förutom kommunerna även Landstingets primärvård och psykiatri, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan delta. I Blekinges ledningsgrupp uteblev representanter från Arbetsförmedlingen och en kommun. Därför gjorde Länsstyrelsen och ett Personligt ombud besök hos dem för att informera om verksamheten och dess syfte men även om förordningen och kravet om ledningsgrupp. Detta resulterade i att ledningsgruppen numera är helt fulltalig. För att följa upp verksamheten med Personligt Ombud deltog Länsstyrelsen i ledningsgruppens möten.

Länsstyrelsen deltog under året i samtliga samverkansträffar som Socialstyrelsen anordnade. Tillsammans med de personliga ombuden tog Länsstyrelsen fram en handlingsplan för arbetet med Personligt Ombud 2014. I enlighet med handlingsplanen bidrog Länsstyrelsen till kompetensutveckling genom att tillsammans med Länsstyrelsen Kronoberg anordna en utbildningsdag om att se och möta våldsut-satta kvinnor med funktionsnedsättning. Tillsammans med länsstyrelsen Skåne och Kronoberg anordnades även en dag för de Personliga Ombuden och deras ledningsgrupper; "Bättre stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning med Personligt Ombud?"

De Personliga Ombuden anordnar själva regionsträffar. Länsstyrelsen deltog i årets regionträff och presenterade Länsstyrelsens uppdrag inom området.

En särskild redovisning av Länsstyrelsens uppdrag med Personligt Ombud kommer att redovisas till Socialstyrelsen senast den 1 mars 2015, enligt uppdrag 71 i regleringsbrevet.

Föräldrastödssamordning

Under 2014 träffades länsstyrelserna vid två tillfällen för att samverka kring uppdraget med Föräldrastödssamordning. Länsstyrelsen Blekinge deltog vid båda dessa tillfällen och arbetade tillsammans med övriga länsstyrelser fram en grund för en nulägesanalys i respektive län. Länsstyrelsen Blekinge genomförde därefter denna nulägesanalys. Genom nulägesanalysen skapades kontakter med aktörer i länet. Det fortsatta arbetet med föräldrastödssamordning kommer att ske i samverkan med dem.

En särskild redovisning av Länsstyrelsens uppdrag med Föräldrastödssamordning kommer att redovisas till Länsstyrelsen Örebro, som i samverkan med övriga länsstyrelser ska inkomma med en samlad redovisning av uppdraget till Regeringskansliet senast den 15 februari 2015, enligt uppdrag 72 i regleringsbrevet.

Mänskliga rättigheter

Under 2014 erbjöd Länsstyrelsen utbildning för Region Blekinge i hur man bemöter hbtq-personer i asylprocessen. Utbildningen hölls av RFSL⁴¹. Vidare föreläste Länsstyrelsens personal vid Pride-festivalen om genuspedagogik i förskolan vilket handlar om att ge barnet fler alternativ än ett. Personalen vid Länsstyrelsen fick information om uppdraget vid ett av årets personalinformationstillfällen. Myndigheten har en representant i den länsstyrelsegemensamma arbetsgrupp som skapades under året för att samtliga länsstyrelser ska driva MR-frågorna på liknande sätt. Länsstyrelsen informerar också allmänheten löpande via hemsidan.

Nationella minoriteter

Myndigheten var medarrangör vid en konferens kring nationella minoriteter ledd av Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget. Personalen vid Länsstyrelsen i Blekinge fick information om uppdraget och de nationella minoriteternas rättigheter vid en personalinformation under året.

Återrapportering regleringsbrev

RB 83. Länsstyrelserna ska redovisa hur Sveriges rättsliga åtaganden om icke-diskriminering och mänskliga rättigheter belyses, analyseras och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5 § punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt bedöma resultatet av detta. Redogörelsen ska innehålla information om bl.a. hur länsstyrelserna samarbetat med andra berörda myndigheter samt vilka åtgärder som har vidtagits för att stödja kommunernas arbete med dessa frågor

Åtgärder som har vidtagits för ett fortsatt utvecklingsarbete gällande lika rättigheter och möjligheter ska redovisas särskilt.

Regeringen har i ett beslut⁴² gett Länsstyrelsen i Dalarnas län i uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete för mänskliga rättigheter. I uppdraget ingår att samordna ett fortsatt nätverk för samtliga länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter. Syftet är att bland annat utveckla och sprida metoder för ett rättighetsbaserat arbetssätt i länsstyrelsernas verksamhet. I uppdraget ligger också att identifiera tillsynsområden där det finns behov av att utveckla särskilda program eller strategier för verksamhetsanpassad kompetensutveckling samt att verka för samarbete med andra myndigheter och att stödja kommuner i länet.

Under 2014 startades projektet upp, projektledare och projektorganisation utsågs och projektplan utarbetades. Projektet leds av en styrgrupp med företrädare för fem länsstyrelser. Kontakter togs med SKL och Uppsala Universitet, som har parallella uppdrag, och en dialog kring frågorna påbörjades. En dialog fördes också med departementet.

⁴¹ RFSL-Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter

⁴² A2014/1944/DISK, 2014-05-15

Ett nytt länsstyrelsegemensamt nätverk för mänskliga rättigheter, med företrädare för samtliga länsstyrelser, bildades och en inledande workshop med nätverket för att analysera och planera uppdraget genomfördes.

Sammanfattningsvis kan sägas att arbetet kom igång på ett bra sätt och att ett nätverk bildades. Det finns dock stora variationer vad gäller erfarenhet av rättighetsarbete inom nätverket, från att ha jobbat många år med frågorna till att vara helt nyanställd. Eftersom tanken är att nätverket ska vara ett nav i projektet, kommer det att krävas både utbildningsinsatser och ett strukturerat erfarenhetsutbyte. Inledningsvis 2015 kommer fokus att vara på insatser för att stärka nätverket och att bygga en digital samverkansyta för bland annat utbyte av metoder, modeller och "best practice".

Länsstyrelseinstruktion 5§

3. Länsstyrelsen ska vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

Barnperspektivet

Under 2013 genomförde Länsstyrelsen utökad provtagning av miljögifter i dricksvatten. Mycket höga halter av PFAS i dricksvattnet i Kallinge kunde då påvisas. Med anledning av detta har befolkningen i Kallinge, däribland barn i olika åldrar, under 2014 lämnat blodprov till Miljömedicin vid Lunds universitet för analys av dessa ämnen. Barn är speciellt utsatta för påverkan av miljögifter då de fortfarande växer och deras organ och nervsystem fortfarande utvecklas. Det är därför viktigt att fortsätta följa upp halterna av PFAS i blodet hos dessa barn och att fortsätta övervaka olika miljögifter i dricksvatten i Blekinge.

Mycket av Naturum Blekinges verksamhet vänder sig till barn. Barnen är en viktig målgrupp och finns alltid med när verksamheten planeras och genomförs. I utställningarna finns flera delar som vänder sig direkt till den yngre publiken i syfte att öka förståelsen och skapa intresse för frågor som rör natur och miljö. Bland annat de fyra små, låga aktivitetslådorna som på ett lätt samt sätt lockar besökarna till att upptäcka innehållet genom att lukta, känna, titta och lyssna, samt blekingeekan där barnen får kliva ombord, styra, hissa vimpeln, leta efter skatten och leka med skeppsmössen och sälkuten.

Under 2014 genomförde Naturum 165 bokade guidningar varav 154 var skolgrupper. Alla dessa guidningar var kostnadsfria. Även Naturums utannonserade programaktiviteter vänder sig till familjen. Bland alla Naturum i landet är det två som sticker ut när det gäller omfattning av skolklasser Nationalparkernas hus i Tyresta och Naturum Blekinge. Något som vi är stolta över.

Den 14 maj genomfördes en aktivitet i Ekenäs, Ronneby kommun med titeln: "Båtar, hav och framtid" som fokuserade på ett hållbart båtliv. Länsstyrelsen i Blekinge hade en marinbiolog på plats som tillsammans med barn håvade upp smådjur som man kunde finna i Ekenäs. Ett par akvarier visade upp det marina livet och det fanns även möjlighet att nyttja vattenkikare. Den som ville fick prova på att segla optimistjolle eller paddla kajak. En tipsrunda med frågor om havet var riktad till de yngre besökare och det var särskilt intressant för barnen att se hur dykare hoppade från bryggan och hämtade upp skräp från havets botten.

Den 17 maj deltog Länsstyrelsen i det årliga arrangemanget "Bräknetrampen", ett cykellopp som anordnas utmed Bräkneån. Vid Länsstyrelsens station utmed cykelleden informerades om vilda bin, sanddödlor och andra arter som trivs i sandiga marker. Fröpåsar med ängsblommor som gynnar vilda bin delades ut.

Vid två tillfällen informerade Länsstyrelsen barnen på Åryds friskola (årskurs F – 6) om skyddsvärda träd, vilda bin, det marina livet och biologisk mångfald. Vid informationstillfällena genomfördes besök i fält och barnen fick även vid detta tillfälle fröpåsar med ängsblommor som gynnar vilda bin.

Länsstyrelsen deltog vid en familjeaktivitet i Vämöparken i Karlskrona, och informerade allmänheten om skyddsvärda träd och biologisk mångfald. Ca 1500 personer deltog, mest barnfamiljer.

Den 16:e oktober 2014 genomförde Länsstyrelsen tillsammans med kommunerna en temadag med fokus på hållbar konsumtion. Samtliga Blekinges kommunala grund- och gymnasieskolor serverade en ekologisk måltid som kopplades samman med undervisning om miljö, konsumtion och livsstil. För utförligare beskrivning, se under avsnittet ”Miljömålsprojekt”.

I maj månad anordnade Länsstyrelsen klimatföreställningar i samarbete med SMHI med deras spektakulära Geodom - en uppblåsbar kupol där själva taket utgör bildskärm. Under turnéveckan anordnades informativa och mycket uppskattade föreställningar i Blekinges alla kommuner, med inriktning mot bland annat skolungdomar. Se vidare under avsnittet ”Energi och klimat”.

4. Länsstyrelsen ska vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Tillgänglighet

Under året tillgänglighetsanpassade Länsstyrelsen ett fågeltorn genom att en ramp byggdes. I länets naturreservat byttes trappövergångar mot självstängande grindar, ledmarkeringar förbättrades samt reparationer och underhåll av spänger, leder, grillplatser med mera genomfördes. Detta har gjort reservaten mer tillgängliga och förväntas medföra fler besökare. Självstängande grindar har ökat tillgängligheten för rörelsehindrade.

Under 2014 avslutade Karlshamns kommun naturvårdsprojektet ”Friluftsbas Kofsa” med LONA bidrag. Flera av åtgärderna inom projektet ökade tillgängligheten, bland annat försågs stigar till grillplats och brygga med en kant och jämnades för att underlätta för personer med funktionsnedsättning. Grillplatsen utformade med hänsyn till rullstolar och andra hjälpmedel. En naturstig anpassades till personer med nedsatt rörelseförmåga. Länsstyrelsen byggde också en flytbrygga med räcke runt om och stigen fram till bryggan tillgänglighetsanpassades.

Vid Långasjönäs pappersbruksruin anlades i samband med renoveringen av ruinen även en ny träbro ut till ruinen. Den gamla gick över en dammvall och var i så dåligt skick att den knappt kunde brukas av allmänheten. I och med den nya bron ökade tillgängligheten till platsen för alla och gjorde det möjligt även för funktionshindrade personer att nå platsen.

Länsstyrelsen arbetade under 2014 med en ny skyltning av riksintresset Tjurkö stenhuggeri, i samarbete med Karlskrona kommun och Blekinge Museum. Det var ett prioriterat projekt där Länsstyrelsen ställde höga krav på tillgänglighet. Vägledande var ”Tillgängliga natur- och kulturområden, handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer” framtagna av Naturvårdsverket, RAÄ och Handisam. Målet med projektet var att få en ändamålsenlig skyltning med tillgänglighetsaspekterna i fokus. Detta arbete var ett led i arbetet kring ett inkluderande samhälle med kunskapsspridning och upplevelse av kulturmiljön.

5. Länsstyrelsen ska integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Mänskliga rättigheter i den egna verksamheten

Länsstyrelsen arbetade under 2014 med att integrera värdegrunden i det dagliga arbetet. Dessutom genomfördes en medarbetarundersökning gemensamt med övriga länsstyrelser. I rekryteringsarbetet använder Länsstyrelsen metodiken ”Kompetensbaserad rekrytering”. Metodiken syftar till att kompetensen ska stå i fokus och diskriminering ska undvikas.

Länsstyrelsen genomförde under våren 2014 en länsstyrelsegemensam medarbetarenkät i vilken det förutom frågor om arbetsmiljö, utvecklingsmöjligheter, trivsel med mera också ingick frågor kring diskriminering och mänskliga rättigheter. Resultatet av enkäten diskuterades både avdelningsvis och med all personal. I och med att länsstyrelserna nu använder samma verktyg har vi en utmärkt möjlighet till erfarenhetsutbyte, jämförelser och lärande.

Genom att arbeta kontinuerligt med värderingar i organisationen och genom att följa upp arbetsmiljön regelbundet genom medarbetarenkät samt arbeta medvetet med kompetensbaserad rekrytering ökar medvetenheten och kunskapen i organisationen om dessa frågor. Arbetet med värdegrund, rekrytering och medarbetarenkät beskrivs under avsnittet ”Organisationsstyrning” samt ”Personaluppgifter”.

Integration

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)			
Avser verksamhet 85*	2014	2013	2012
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,00	0,00	0,00
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,66	1,03	1,50
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,73	1,09	1,58
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	774	1 041	845
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,76	1,09	0,93
Antal ärenden, inkomna och upprättade	23	23	21
Antal beslutade ärenden	26	18	7
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	6	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	29	0	0
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 851, Integrationsfrågor ³⁾	53		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 851, Integrationsfrågor. Från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2014. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 65.

Länsstyrelserna ska kommentera ovanstående prestationer med avseende på volymer och kostnader samt redovisa andra väsentliga prestationer och resultat inom området som inte framgår av återrapporteringskraven. Uppgifterna kan t.ex. återfinnas i olika sakförordningar.

Kommentarer till tabellen

Den gemensamma brukarundersökningen genomfördes även i Blekinge på verksamheten 851, Integrationsfrågor. Urvalet var mycket litet (nio personer, var fem personer som svarade) och det är därför mycket vanskligt att dra några större slutsatser av underlaget.

Antalet årsarbetskrafter har minskat på grund av att en projektanställning, som var kopplad till arbete med den regionala överenskommelsen, avslutades.

Bidragsutbetalningar på 29 tkr avser en utbetalning till Länsstyrelsen i Skåne på 28 860 kr som gjordes i juni och som utgör medfinansiering i projektet NAD⁴³.

Andra väsentliga prestationer och resultat

Under 2014 inriktade sig Länsstyrelsen på att starta arbetet med genomförandet av den regionala överenskommelse (RÖK) som undertecknades i december 2013. Överenskommelsen har en tydlig beslutande- och arbetsstruktur vilken Länsstyrelsen har följt under året. Länsstyrelsen tog fram förslag till indikatorer för mätning av det gemensamma arbetet som Integrationsrådet⁴⁴ därefter beslutade. Första revideringstillfälle kommer att vara under 2015.

Bosättning och mottagning, överenskommelser

Fyra av fem kommuner i Blekinge län har löpande överenskommelser om mottagande och bosättning av nyanlända. En kommun har valt att inte ta emot Länsstyrelsen för förhandling. Denna kommun har

⁴³ "NAD-Nätverk Aktivitet Delaktighet" är ett ESF-projekt där Länsstyrelsen arbetar för att få med idéburna sektorn

⁴⁴ Integrationsrådet består av de ytterst ansvariga i respektive ingående organisation. I rådet finns representanter från Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan, Landstinget i Blekinge, länets samtliga kommuner samt Länsstyrelsen i Blekinge.

ett mottagande av egeninflyttade på 106 individer⁴⁵. Övriga fyra kommuner har löpande överenskommer med anvisningsbara platser. Länet som helhet har ökat antal anvisningsbara platser från 120 till 174.

Sedan 2013 har Blekinges totala länstal ökat från 785 platser till 1615 (2015) platser. Det har varit svårt för kommunerna att hantera den drastiska ökningen då kommunernas beredskap och kapacitet inte har ökat i samma takt som länstalet. Idag har Blekinges kommuner 395 platser i överenskommer med staten, varav 174 är anvisningsbara. Dock hade 1067 personer bosatt sig i Blekinge fram till och med december 2014. Samma tendens uppvisades redan föregående år, där det reella mottagande var högre än överenskommer.

Länsstyrelsen i Blekinge hade under året två länsdialoger i samband med att de nationella samordnarna besökte vårt län samt politikerdialogen Fokus Framtid. Landshövdingen ledde båda dialogerna. Under dialogerna framkom det att kommunerna finner extra svårigheter med att utöka det organiserade mottagandet, det vill säga de anvisningsbara platserna. De har belyst de påfrestningarna som Migrationsverkets asylboenden medför för framförallt barn - och skolomsorgen, en generell bostadsbrist, hög ungdomsarbetslöshet och sviktande ekonomi.

Länsstyrelsen har genomfört kommundialoger i tre av länets kommuner för att diskutera förutsättningen till en utökad överenskommer. Samtliga dessa kommuner tar emot långt många fler nyanlända än vad deras nuvarande överenskommer anger. Det är Länsstyrelsens önskan att kommunernas avtal speglar den verklighet som kommunerna befinner sig i. Besök i de två kvarvarande kommunerna är inplanerat till januari 2015. Vid besöken deltar Migrationsverkets och Arbetsförmedlingens bosättningsenheter.

Under 2013 fokuserade Länsstyrelsen på att informera om ersättningar för tomhyror, kommunal hyresgaranti samt fördelen av att aktivt arbeta tillsammans med kommunala och privata bostadsföretag för att få tillgång till bostäder för gruppen nyanlända. Detta resulterade i att en kommun under 2014 påbörjade en projektverksamhet och ligger i startgroparna för ytterligare ett projekt som syftar till att kunna öka sina anvisningsbara platser. Kommunen gick från noll till 24 anvisningsbara platser under året och har aviserat att, om projektverksamheten slår ut väl, kommer de att öka ytterligare.

Återstående utvecklingsbehov är främst inom bostadsförsörjningen. Länsstyrelsen kommer att noga följa bostadsförsörjningsprojektet i en av länets kommuner och inspirera övriga kommuner att påbörja liknande utvecklingsarbeten.

Vid kommundialogerna och förhandlingarna om utökade överenskommer vittnar samtliga kommuner om svårigheter i ersättningssystemen, både för det generella mottagandet och för ersättningarna för ensamkommande barn. Kommunerna önskar större tydlighet i ersättningarna och dess villkor samt en enklare hantering.

Samverkansstruktur

Under 2014 arbetade Länsstyrelsen Blekinge enligt den struktur som står inskriven i den regionala överenskommelsen. Integrationsrådet, som leds av landshövdingen, träffades två gånger under året, vid första mötet beslutades bland annat om beredningsgruppens sammansättning och vid det senaste mötet antog rådet de indikatorer som ska användas vid revideringen av handlingsplanen. Beredningsgruppen träffades fyra gånger, tre gånger för att arbeta fram indikatorerna samt en gång för att planera insatser under 2015. En arbets- och fokusgrupp inrättades i november månad som har fokus på ensamkommande barn. Den träffades en gång för information om UMA⁴⁶ samt planering inför 2015.

Utbildningar

Länsstyrelsen i Blekinge anordnade en kostnadsfri heldagsutbildning tillsammans med RFSL⁴⁷ och projektet "Göra Plats!". Deltagarna fick kunskap kring normkritik, normsamverkan och hbtq-kunskap

⁴⁵ Källa: Migrationsverket, statistik från 2014. Siffran innehåller personer som blivit kommunplacerade samt deras anhöriga.

⁴⁶ UMA – Utökade möjligheter för Migrationsverket att anvisa ensamkommande barn, enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

⁴⁷ Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter

som kan användas i mötet med flyktingar som är hbtq-personer⁴⁸. Inbjudan vände sig till handläggare från kommuner, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, SFI-lärare⁴⁹, SO-kommunikatörer⁵⁰ samt personal på HVB-hem⁵¹. Denna utbildning hölls även i slutet av 2013 men var så populär att Länsstyrelsen anordnade en till.

SFI och Samhällsorientering

Länsstyrelsen i Blekinge har under tre års tid stöttat, genom § 37, en länsgemensam organisation för samhällsorienteringen. Samhällskommunikatörerna har under denna tid även fått utbildning i hälso-kommunikation. Projektet är idag en ordinarie verksamhet där en kommun har anställt samtliga kommunikatörer (en man och en kvinna inom de sex största invandarspråken). Övriga kommuner i länet köper in dessa ambulerande samhällskommunikatörer för att erbjuda SO på hemspråk. Även Landstinget Blekinge är med och finansierar då SO även innehåller hälsoinformation.

Idéburna sektorn

Länsstyrelsen i Blekinge genomförde tillsammans med Länsstyrelsen i Kalmar och Länsbygderåden i Blekinge och Kalmar en uppföljning på 2013 års konferens kring den nationella överenskommelsen mellan staten och den idéburna sektorn. Landshövdingen inledde kvällen dit föreningar hade bjudits in och 75 personer hade anmält sig. Deltagarna fick i en work-shop själva arbeta fram prioriterade områden och tillvägagångssätt för integration av nyanlända via föreningslivet. Resultatet av work-shopen blev olika tillvägagångssätt för att invandrare och svenskar ska kunna närma sig varandra kring gemensamma intressen. Önskemål om fortsatta satsningar kom från deltagarna. Länsbygderådet och Länsstyrelsen arbetar vidare med resultatet av work-shopen.

Indikatorer

Integration utgiftsområde 13¹⁾

Nyanlända som beviljats uppehållstillstånd på skyddsgrunder eller av humanitära skäl	2014	2013	2012	2011	2010
Andel kommuner som tecknat överenskommelser om flyktingmottagande (%)	80	100	100	100	100
Antal platser per 10 000 invånare i länet	20,5	22,6	18,7	17,8	17,8
Ensamkommande barn	2014	2013	2012	2011	2010
Antal platser per 10 000 invånare i länet	5,8	3,9	3,2	2,2	1,2

¹⁾ Se avsnitt Resultatredovisning, avsnitt indikatorer

Källa: Migrationsverket

Kommentar kring ovanstående indikatorer

Nyanlända som beviljats uppehållstillstånd på skyddsgrunder eller av humanitära skäl

Förändringen i antal tecknade överenskommelser beror på att en överenskommelse, som en kommun tecknat med Migrationsverket, löpte ut under 2013. Trots påtryckningar från Länsstyrelsen valde kommunen att inte teckna någon ny överenskommelse under 2014.

Ensamkommande barn

Samtliga kommuner i Blekinge län har en överenskommelse om mottagande av ensamkommande barn, såväl för barn i asyl som för barn med uppehållstillstånd. Under 2014 har fokus legat på Migrationsverkets utökade möjligheter att anvisa ensamkommande barn till kommunerna (UMA). Ingen av länets kommuner når i sina överenskommelser upp till det fördelningstal som framräknats till dem.

⁴⁸ hbtq-personer: homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer-personer

⁴⁹ Lärare i Svenska för Invandrare

⁵⁰ Kommunikatörer i samhällsorientering

⁵¹ Hem för vård och boende

Under sommaren kom Blekinge att omfattas av den nya lagstiftningen vilket innebar en hel del råd och stöd till kommunerna via mail och telefonsamtal. Migrationsverkets expert tillsammans med Socialstyrelsen var under sommaren hos Länsstyrelsen för information om hur kommunerna kommer att påverkas av lagsiftningen. Till detta möte var samtliga socialnämnder inbjudna. Även vid politikerdialogen Fokus Framtid informerades om UMA. Migrationsverkets expert besökte också den nystartade fokusgrupp som sedan november finns i länet. Under 2014 skrev tre av Blekinges kommuner om sina överenskommelser för de ensamkommande barnen. Samtliga ökade sitt antal asylplatser varav en kommun tecknade sitt fördelningstal för 2015. Länet ökade med 17 asylplatser för ensamkommande barn under 2014. Ytterligare en kommun bereder frågan i skrivande stund. Så sent som i november kom fördelningstalen för 2015 vilka har höjts avsevärt för länets kommuner. Länsstyrelsen planerar ytterligare informations- och förhandlingstillfällen i början av 2015.

Under 2013 arrangerade Länsstyrelsen ett flertal informationstillfällen om det så kallade "Folkhögskolespåret". Verksamheten är ett utslussningsalternativ för ensamkommande barn som har tagits fram i Skåne. Under 2014 fortsatte Länsstyrelsen med informationsspridning till länets kommuner och folkhögskolor. Samtidigt har projektverksamheten, som fortfarande styrs från Skåne, kommit att omfatta även Blekinge. En folkhögskola i länet startade, tillsammans med kommunförbundet i Blekinge och Cura Individutveckling, denna verksamhet. Ytterligare spridningsinsatser är inplanerade till januari 2015. Länsstyrelsen samlar alla intresserade för informationsspridning samt fungerar som en mötesplats för de aktörer som redan startat sin verksamhet

Återrapportering regleringsbrev

RB 74. Ersättning enligt 37 § förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:2 *Kommunersättning vid flyktningmottagande*. Insatser enligt 37 § som syftar till att underlätta bosättning och öka kommunernas mottagningskapacitet samt möjligheter att tillhandahålla samhällsorientering ska prioriteras. Länsstyrelsen i Jönköpings län ska efter att övriga länsstyrelser har fått tillfälle att yttra sig besluta om hur stor del av anvisade medel som ska fördelas för disposition av respektive länsstyrelse.

Ersättning enligt 37 a § förordningen om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:1 *Integrationsåtgärder*.

Länsstyrelserna ska redovisa för vilka olika insatser som ersättning enligt ovan nämnda förordning lämnas samt en bedömning av resultaten. Anvisningar för redovisningarna lämnas av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

I Blekinge fördelades under 2014 medel inom § 37 enligt följande:

Område	Fördelade medel, kr
Samhällsorientering på hemspråk	272 100 kr
Studiehandledning online	160 000 kr
Fler i arbete	207 690 kr
Grön Resurs	294 800 kr
Utbildning Gode män för EKB	57 550 Kr

Vidare hanterade och yttrade sig Länsstyrelsen i Blekinge om inkomna ansökningar inom § 37a och § 37 Plus. Länsstyrelsen i Jönköping var beslutsfattande.

Organisationsstyrning

Värdegrund och Vägen framåt

Arbetet med att integrera värdegrunden i den dagliga verksamheten fortsatte under 2014. En arbetsgrupp tillsattes med uppgift att stimulera, inspirera och vara ett stöd i arbetet med att implementera Länsstyrelsens värdegrund. Arbetsgruppen kommer att hålla samman det fortsatta arbetet med värdegrunden och den samlade handlingsplanen "Vägen Framåt". Flera tidigare handlingsplaner slogs ihop i den gemensamma handlingsplanen. Det är till exempel åtgärder från Förenkla helt enkelt, en tidigare verksamhetsanalys, psykosociala dialoger, m.m. som också lyftes in i Vägen framåt eftersom det fanns flera beröringspunkter.

Tillsammans med ledningsgruppen tog arbetsgruppen fram en folder där vision, strategiskt mål och värdegrund finns samlad. I samband med detta fick värdegrunden namnet "Rask" (Rättsäkerhet, respekt, ansvar, service och kompetens). Tanken är att det ska finnas en röd tråd från vision till strategiskt mål och de operativa verksamhetsmålen. För att uppnå vision och mål behövs en stabil värdegrund som är väl inarbetad bland alla medarbetare. Foldern delades ut till alla anställda, kan användas vid rekrytering av nya medarbetare och ett inramat exemplar finns i varje kontorsmodul.

I arbetsgruppens uppgifter ingick också att samla in, analysera och prioritera de förslag från verksamheten som leder till förenklningar i företagets och medborgarnas kontakt med Länsstyrelsen samt att följa upp att åtgärderna verkligen genomförs enligt plan. En möjlighet har skapats för alla medarbetare att skicka in sådana förenklingsförslag.

Miljöledning

Miljöledningsarbetet utvecklades vidare under 2014 genom att en arbetsgrupp skapades. Arbetsgruppen leds av miljöledningssamordnaren och i gruppen ingår även miljömålssamordnarna och samordnaren för klimat och energi samt en representant från avdelningen Service och stöd. Gruppen följer löpande upp att åtgärderna i handlingsplanen genomförs och att medarbetarna utbildas och informeras om miljöledning. Under 2014 höll miljöledningssamordnaren i informationstillfällen för alla avdelningar och detta kompletterades med en webbaserad utbildning som kan användas vid introduktion av nyanställda.

Vid tertialuppföljningarna fanns handlingsplanen för miljöledningssystemet med på agendan och det är ett viktigt steg i att integrera miljöledning i verksamhetsplaneringsprocessen. Att integrera miljömålsarbetet och arbetet med energi och klimat med miljöledningsarbetet var också en viktig målsättning för året. Det har uppnåtts genom att se till att integrera dessa vid tertialuppföljningarna och genom att dra nytta av åtgärder som gjorts externt inom ramen för miljömåls- och energi och klimatarbetet så att det även kommer alla medarbetare tillgodo internt, till exempel "Månadens miljötips", "Klimatsmart almanacka", testa elcykel samt "Blekinges miljömåltid" som anordnades på länets alla skolor med föreläsningar och där även alla medarbetare på Länsstyrelsen fick ta del av samma föreläsning. Miljömålssamordnaren anordnade också en särskild webb-föreläsning om plaster och miljögifter där alla anställda också fick möjlighet att delta.

En första intern miljörevision genomfördes på Länsstyrelsen i Blekinge av en miljörevisor från Länsstyrelsen i Skåne inom ramen för ett samarbete mellan sydlänen.

Processkartläggningar

Under hösten påbörjade två avdelningar, Tillsyn och Prövning samt Samhällsutveckling, ett arbete med att kartlägga ett antal prioriterade delprocesser. Syftet är att kvalitetssäkra och effektivisera processerna och arbetet kommer att fortsätta under 2015. Processbeskrivningarna kommer att utgöra en bra grund för dokumentation av rutiner samt för förbättrings- och förenklingsarbete.

Rekrytering

Under 2014 annonserade Länsstyrelsen efter 19 nya medarbetare. Två av rekryteringarna avbröts, en anställning som dokumentcontroller respektive en inom bredbandsfrågor. Ingen av de sökande upp-

fyllde kravprofilen. Till breddbandsfrågorna anlätades en konsult istället och uppgifterna för dokument-controllerfunktionen omfördelades.

Även till andra områden var det svårt att rekrytera erfaren kompetens. Ett sådant område var miljö. Så har det varit i några år. De vakanta anställningarna kunde dock tillsättas. För kompetensförsörjningen är det dock önskvärt med en blandning av erfarna och oerfarna medarbetare.

Under året rekryterade Länsstyrelsen medarbetare till tio visstidsanställningar och sju tillsvidareanställningar. Länsstyrelsens strävan är att tillsvidareanställa i så hög grad som möjligt. Det är en del i att vara en attraktiv arbetsgivare. Några visstidsanställningar var vikariat för föräldralediga medarbetare och för någon som var långtidssjukskriven. Övriga visstidanställningar var till väl avgränsade uppgifter.

Flertalet av tillsvidareanställningarna var till nyinrättade anställningar inom områden där arbetsbelastningen var stor. Det möjliggjordes av att Länsstyrelsen under 2014 fick ekonomiska möjligheter att göra sådana satsningar. Övriga tillsvidareanställningar gjordes för att ersätta personer som skulle gå i pension.

Av de medarbetare som anställdes under året var elva kvinnor och sex män. Mindre än hälften av de sökande var män. Att det är färre män än kvinnor som söker anställningar på Länsstyrelsen är ett mönster vi kan se över tid. Undantaget 2014 var anställningen som krisberedskapssamordnare.

Att fler kvinnor söker och får anställning avspeglas också i Länsstyrelsens könsfördelning där kvinnorna har varit i majoritet under många år. Könsfördelningen rymmer dock inom ramen för vad som räknas som jämställt, det vill säga 40/60 procent.

Hos dem som arbetar med rekrytering på myndigheten finns en medvetenhet om vikten av jämn könsfördelning och att ha så stor mångfald som möjligt bland medarbetarna. Svårigheten att skapa mångfald beror på vilka personer som söker de lediga anställningarna. Om namnet får vara utgångspunkt för att definiera sökande med annan etnisk bakgrund så är den gruppen mycket liten vid varje enskild rekrytering.

Länsstyrelsens rekryteringsarbete utgår från metodiken "Kompetensbaserad rekrytering". Under 2014 genomfördes en kartläggning av rekryteringsprocessen med syfte att hitta förbättringsmöjligheter och tydliggöra processen för alla medarbetare. Alla rekryterande chefer och HR deltog och resultatet blev mycket bra.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (Förordning 2008:747)

Återrapportering

Redovisa en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Mål för kompetensförsörjningen 2014

1. Fortsätta arbetet med att genomföra generationsväxlingen
2. Bredda och höja kompetensnivån hos Länsstyrelsens medarbetare
3. Utveckla det interna arbetsmiljöarbetet för att öka trivsel och arbetsglädje och minska sjuk-skrivningstalet
4. Kvalitetssäkra rekryteringsprocessen

1. Fortsätta arbetet med att genomföra generationsväxlingen

Vidtagna åtgärder

- Inför nyrekryteringar och ersättningsrekryteringar analyserades arbetsuppgifterna noga för att se över kompetensprofilen och eventuellt göra förändringar i arbetssätt och fördelning av arbetsuppgifter, bland annat med tanke på kommande pensionsavgångar.
- Inför tre planerade pensionsavgångar rekryterade Länsstyrelsen nya medarbetare i god tid för att de skulle kunna arbeta parallellt med de medarbetare som skulle gå i pension. På så sätt kunde kompetens överföras på ett sätt som gynnade kontinuiteten i arbetet och verksamheten.

Uppnådda resultat och analys

Att rekrytera en ny medarbetare som under en period kan arbeta parallellt tillsammans med den person som ska ersättas är mycket positivt för att kunna överföra kunskap och behålla en kontinuitet i verksamheten. Utifrån både ekonomiska och tidsmässiga aspekter kan det vara svårt att genomföra, men vid pensioneringar kan sådana åtgärder planeras. Inför tre kommande pensionsavgångar våren 2015 kunde Länsstyrelsen planera för och genomföra rekryteringar i god tid under hösten 2014 för att kompetensöverföring skulle kunna genomföras.

Genom att rekrytera tre nya medarbetare i så god tid kunde kompetens överföras och kontinuiteten i arbete och verksamhet behållas. De nya medarbetarna kunde i lugn och ro sätta sig in i hur Länsstyrelsen fungerar och hur arbetet bedrivs samt få inblick i pågående ärenden. Såväl sökande som övriga medarbetare inom arbetsgrupperna var mycket nöjda med detta överlämningsförfarande eftersom det innebar att handläggningen inte blev fördröjd i och med byte av handläggare. Länsstyrelsen kommer att fortsätta med denna form av kvalitetssäkring när det är möjligt av ekonomiska och tidsmässiga förhållanden.

2. Bredda och höja kompetensnivån hos länsstyrelsens medarbetare

Länsstyrelsen är en kunskapsorganisation och som arbetsgivare är det viktigt att ta vara på och utveckla den höga kompetensnivå som finns inom myndigheten för att Länsstyrelsens verksamhet ska utföras på ett så effektivt, kvalitativt och rättsäkert sätt som möjligt.

Vidtagna åtgärder

- Länsstyrelsen satsade extra mycket på kompetensutveckling som riktade sig till hela personalgruppen. Utbildningar i personlig effektivitet, klarspråk, jämställdhet, krishantering och första hjälpen genomfördes.
- Vid två längre föräldraledigheter under året fick två andra medarbetare möjlighet att byta arbetsuppgifter för en begränsad tid.
- Vid ersättningsrekryteringar var strävan att bredda och höja kompetensnivån för den specifika anställningen eller för arbetsgruppen som helhet.

Uppnådda resultat och analys

Länsstyrelsen genomförde flera mer omfattande utbildningssatsningar under året för hela personalgruppen. En utbildning var personlig effektivitet som innebar dels en hel utbildningsdag dels en halv dags uppföljning några veckor senare. Läs mer om syftet med utbildningen under mål 3.

En annan stor satsning var en klarspråksutbildning som omfattade ett heldagsseminarium för alla medarbetare. Två avdelningar fortsatte sedan med verksamhetsinriktad fördjupningsutbildning som omfattade en dag per avdelning. Ytterligare en avdelning återstår som ska gå fördjupningsutbildning under 2015. Syftet med utbildningen var att medarbetarna skulle vässa sin förmåga att skriva beslut och andra dokument med ett enkelt och tydligt språk utifrån ett mottagarperspektiv. Utbildningen har inte lett till en omedelbar förändring av sättet att skriva men respektive avdelning arbetar vidare efter den vägledning de fick varför en successiv förbättring förväntas. De policys och riktlinjer som tagits fram efter utbildningen har granskats med klarspråksglasögon och blivit mer lättförståeliga.

Utbildningen var också en del i Länsstyrelsens arbete med "Förenkla helt enkelt".

Inför en stor krisövning som ska genomföras internt på Länsstyrelsen i december 2015 genomfördes flera förberedande utbildningar för hela personalgruppen. Utbildningsledare var dels Länsstyrelsens egna medarbetare från området krisberedskap och dels personer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt räddningstjänsten och polismyndigheten i länet. Utbildningarna innehöll både teori och konkreta övningar. Medarbetarna fick kunskap och förståelse för Länsstyrelsens roll när kris-situationer uppstår i länet. Övningarna gav viktiga insikter i vilka krissituationer eller särskilda händelser som kan uppstå, hur man som enskild person reagerar och det svåra i att också vara statstjänsteman med en viktig roll att spela i hanteringen av krisen eller händelsen. Flera mindre förberedande övningar kommer att genomföras under 2015 innan den stora övningen sker i slutet av året.

Länsstyrelsens särskilt sakkunniga i jämställdhetsfrågor utbildade medarbetare i jämställdhet under hösten med fortsättning under våren 2015. Utbildningens upplägg sträckte sig över flera tillfällen och innehöll både teori och övningar av olika slag. Slutprodukten var en handlingsplan för myndighetens jämställdhetsarbete där alla avdelningar skrev ned åtgärder för att förbättra jämställdhetsintegreringen inom sina respektive verksamhetsområden under 2015. Utbildningens syfte var bland annat att öka kunskapsnivån inom jämställdhetsområdet och ge medarbetarna kunskap att sätta på sig jämställdhetsglasögonen i det egna arbetet. Det märktes både på arbetsmöten och vid fikapauser att utbildningen gav avtryck och nya perspektiv i de diskussioner som fördes efteråt.

Ytterligare några mindre utbildningar som omfattade alla medarbetare genomfördes under året, såsom första hjälpen. Regelbundet återkommande utbildningar i första hjälpen medför att medarbetarna känner sig trygga och kan ingripa om något händer på arbetsplatsen eller när de arbetar i fält.

Länsstyrelsens senast tillsatta avdelningschef påbörjade det länsstyrelsegemensamma programmet för ledarutveckling. Programmet fortsätter under 2015.

I linje med viljan att vara en attraktiv arbetsgivare och att trygga kompetensförsörjningen försöker Länsstyrelsen skapa och ta vara på tillfällen som uppstår för att medarbetare ska kunna bredda, utveckla och fördjupa sin kompetens och erfarenhet.

Ett tillfälle att kunna omfördela arbetsuppgifter är vid längre föräldraledigheter. Att då kunna erbjuda medarbetare att pröva andra uppgifter är ett effektivt sätt att bredda och sprida kompetensen inom myndigheten. Det säkerställer att viktig kompetens inte försvinner helt när en medarbetare slutar sin anställning. Den omfördelning som gjordes under 2014 skapade i sin tur en kedja av omfördelningar

där Länsstyrelsen i slutet av kedjan rekryterade en vikarie för helt andra arbetsuppgifter än de där den ursprungliga vakansen uppstod. De medarbetare som gavs möjligheten att pröva nya arbetsuppgifter tyckte att det var roligt att bredda kompetensen. Det var också värdefullt för deras personliga utveckling och gav dem ny gnista i arbetet.

3. Att utveckla det interna arbetsmiljöarbetet för att öka trivsel och arbetsglädje och minska sjukskrivningstalet.

Åtgärder

- Länsstyrelsens värdegrundsarbete är ett kontinuerligt arbete. Under året genomfördes värdegrundsarbetet huvudsakligen på avdelningarna och med stöd av en ny tillsatt arbetsgrupp.
- Vid ledningens månatliga personalmöten gav någon eller några medarbetare fördjupad information om sitt verksamhetsområde och om aktuella ärenden eller projekt.
- Länsstyrelsen har ett tvärsektoriellt arbetssätt och uppmuntrar delaktighet, ansvar och självständighet i arbetet.
- Handlingsplanen "Vägen framåt för Länsstyrelsen i Blekinge" prioriterades högt inom Länsstyrelsens arbetsmiljöarbete.
- Länsstyrelsen erbjöd medarbetarna utbildning i personlig effektivitet.
- Skyddskommittén genomförde en utvecklingsdag tillsammans med två konsulter i syfte att förtydliga och förbättra kommitténs sätt att arbeta systematiskt med arbetsmiljön på Länsstyrelsen. Skyddsombuden deltog i ett av arbetspassen.
- Arbetet med att uppdatera dokument och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsatte under året.
- Länsstyrelsen erbjöd de anställda friskvård på olika sätt.

Uppnådda resultat och analys

Länsstyrelsens värdegrundsarbete genomfördes huvudsakligen på respektive avdelning under året. På de månatliga avdelningsträffarna fördes diskussioner utifrån de fem värdeorden kopplat till de olika verksamhetsområdena. Länsrådet gav en mindre arbetsgrupp i uppdrag att ta fram aktiviteter och åtgärder för att komma vidare med det gemensamma värdegrundsarbetet samt stimulera, inspirera och vara ett stöd i det arbetet. Detta skulle också kopplas samman med Länsstyrelsens handlingsplan "Vägen framåt för Länsstyrelsen i Blekinge" och Förenkla helt enkelt-arbetet. Gruppen tog fram en folder där den röda tråden mellan Länsstyrelsens vision, strategiska mål och värdegrund tydliggjordes. Foldern användes och kommer att användas både internt och externt. Gruppens arbete kommer att fortsätta under 2015.

Att någon eller några medarbetare berättade om sin verksamhet eller sitt projekt vid det månatliga personalmötet var en mycket uppskattad punkt på mötena. Då Länsstyrelsen arbetar inom en så stor bredd av områden är detta ett sätt att fördjupa medarbetarnas kunskap om myndighetens hela verksamhet samt skapa en känsla av delaktighet och vi-känsla för Länsstyrelsen som helhet.

Fördelen med att Länsstyrelsen i Blekinge är en liten myndighet är att alla medarbetare känner, eller åtminstone känner till, varandra och vilka verksamhetsområden var och en arbetar med. Det underlättar samarbete och samverkan. Sedan snart tre år tillbaka sitter vi i kontorslandskap vilket medför att vi också rent fysiskt är nära varandra. Kontorslandskapet möjliggör överhörning mellan medarbetare när olika frågor diskuteras vilket skapar delaktighet och effektiviserar arbetet. Enbart en chefsnivå med nära samverkan mellan avdelningscheferna och länsledningen gör också att beslutsvägarna är korta vilket medför bättre delaktighet, effektivitet och ett gott arbetsklimat.

En tredje och sista utbildningsomgång inom personlig effektivitet genomfördes under våren. De två första omgångarna genomfördes hösten 2013. Efter omgång tre hade en stor majoritet av medarbetarna gått utbildningen. Det övergripande syftet med utbildningen var att hitta ett sätt att minska stress och få en bättre arbetssituation. Medarbetarna skulle lära sig en mer effektiv struktur för hur arbetsdagen kan disponeras med hjälp av att hantera verktyget Outlook på ett smartare sätt. I utvärderingarna efter varje utbildningstillfälle fick utbildningen högsta betyg av nästan alla deltagare.

Sjukskrivningstalet under 2014 var 4,5 procent jämfört med 2013 då det var 5,2 procent. Sjukskrivningstalet har med andra ord minskat något men är fortfarande högt jämfört med Länsstyrelsens uppsatta mål på 2 procent. Se vidare analys i den särskilda redovisningen av sjuktalet.

Länsstyrelsen fortsatte att erbjuda sina medarbetare friskvård i form av bland annat en friskvårdstimme i veckan på arbetstid och friskvårdsbidrag för olika motionsformer i enlighet med Skatteverkets regler. Länsstyrelsen har också en friskvårdsgrupp som anordnar en halv friskvårdsdag per år tillsammans med någon av Länsstyrelsens övriga verksamheter. Medarbetarna får också genom friskvårdsgruppen möjlighet att pröva olika aktiviteter eller lyssna på friskvårdsföreläsningar utanför ordinarie arbetstid.

Inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsatte arbetet med att uppdatera vissa handlingsplaner och rutiner och göra dem tillgängliga i Arbetsmiljöguiden vilken utgör Länsstyrelsens stödstruktur för arbetet. Under året genomförde Länsstyrelsen det systematiska arbetsmiljöarbetet i enlighet de rutiner som finns framtagna. Länsstyrelsen genomförde medarbetarsamtal, en länsstyrelse-gemensam medarbetarenkät, fysisk skyddsron, riskinventeringar inom de olika verksamhetsområdena och handlingsplaner för arbetsmiljön på respektive avdelning samt uppföljningar av förra årets systematiska arbetsmiljöarbete.

4. Kvalitetssäkra rekryteringsprocessen

Åtgärder

- En processbeskrivning gjordes av rekryteringsarbetet med syfte att effektivisera och kvalitetssäkra Länsstyrelsens rekryteringar ytterligare.

Uppnådda resultat och analys

De av länsstyrelsens medarbetare som arbetar med rekrytering har sedan tidigare gått en utbildning i metodiken *kompetensbaserad rekrytering*. Den metodiken syftar till att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen och används sedan flera år tillbaka i rekryteringsarbetet. Inom ramen för länsstyrelsernas gemensamma MR-arbete har bland annat mallar tagits fram för att kvalitetssäkra rekryteringen för att undvika diskriminering. HR-ansvarig gjorde i samverkan med avdelningscheferna och verksamhetsutvecklaren en processbeskrivning av rekryteringsarbetet. Bilden tydliggjorde var och ens roll i arbetet och några förbättringsmöjligheter upptäcktes och genomfördes. Processbeskrivningen lades på Länsstyrelsens intranät för att övriga medarbetare också ska kunna ha en tydlig bild av rekryteringsarbetet.

Tabell över sjukfrånvaro i enlighet med 7 kap. 3§ FÅB

Kön	Ålder	2014			2013		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	- 29	4	0,0	0,0	5	3,6	0,0
	30 - 49	20	4,7	25,2	19	3,6	10,1
	50 -	28	5,8	45,5	29	9,3	52,8
	Alla	52	5,1		53	7,1	
Kvinnor	- 29	12	2,4	0,0	17	1,3	1,1
	30 - 49	43	4,9	45,4	39	5,3	40,9
	50 -	20	3,2	14,2	21	2,8	10,9
	Alla	75	4,0		77	3,8	
Samtliga	- 29	16	1,9	0,0	22	1,7	0,5
	30 - 49	63	4,8	35,9	58	4,8	23,3
	50 -	48	4,7	28,9	50	6,8	34,8
	Alla	127	4,5		130	5,2	

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentar

Länsstyrelsens mål för 2014 var att minska sjukfrånvaron så att den åtminstone skulle ligga under 2012 års nivå på 3,7 procent, och allrahelst nå ner till 2,0 procent. Sjukfrånvaron minskade något från 5,2 till 4,5 procent, vilket är positivt, men målet nåddes tyvärr inte.

Vid en analys av orsakerna bakom 2014 års siffror ser vi att ett tiotal personer var sjukskrivna under en längre period. Flertalet av dessa personer var, liksom 2013, sjukskrivna med anledning av fysisk sjukdom och inget som arbetsgivaren på något sätt kunde påverka. För dessa personer fanns en given plan för medicinsk behandling, rehabilitering och återgång i arbete. Några av dessa personer kom tillbaka helt i arbete under året och några kunde minska sin sjukskrivning och gå upp i arbetstid vilket var positivt.

Några personer var helt eller delvis sjukskrivna av psykosociala skäl, under kortare eller längre perioder. Deras sjukskrivningar var i varierande grad relaterade till arbetet och arbetsuppgifterna. I något fall var orsakerna till sjukskrivningen helt relaterade till den privata situationen. Respektive avdelningschef hade regelbunden kontakt med sina sjukskrivna medarbetare och hade även kontakt med läkare och Försäkringskassan. En person var långtidssjukskriven och arbetsgivaren, Företagshälsovården och Försäkringskassan hade ett nära samarbete för att personen skulle kunna återgå i arbete på ett bra sätt.

Länsstyrelsens mål för 2015 är fortfarande att sjukskrivningarna åtminstone ska ligga under 2012 års nivå på 3,7 procent.

Året i siffror

Tabell A - Verksamhetskostnader 2012 - 2014

VÅS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2014 Tkr	2013 Tkr	2012 Tkr
20-21	Övrig förvaltning	3 136,9	1 832,3	1 869,3
25	Trafikföreskrifter m.m.	413,6	367,1	361,7
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	3 718,3	3 282,5	2 975,7
30	Regional tillväxt	2 296,1	2 435,3	2 327,0
34	Infrastrukturplanering	472,2	200,7	225,8
40	Hållbar samhällsplanering och boende	3 865,7	3 419,4	3 647,4
41	Stöd till boende	251,9	320,9	221,4
42	Energi och klimat	1 992,0	1 258,3	1 267,6
43	Kulturmiljö	5 045,3	2 945,5	3 249,7
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	4 865,7	3 237,5	2 921,4
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7 616,5	7 787,6	9 895,0
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	20 660,8	18 319,4	13 994,4
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 251,5	996,4	1 186,8
53	Vattenverksamhet	3 134,3	2 740,7	2 336,5
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,0	0,4	0,0
55	Miljöfarlig verksamhet	1 541,8	1 763,4	1 521,4
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	157,3	329,4	227,6
57	Förorenade områden, efterbehandling	1 478,2	5 431,3	2 985,8
58	Restaurering	1 149,8	974,1	866,9
60	Lantbruk och landsbygd	2 738,9	3 158,2	3 817,8
61	Rennäring m.m.(enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,0	0,0
62	Fiske	1 240,5	1 266,3	1 385,4
70	Folkhälsa	1 428,1	1 017,6	1 444,5
80	Jämställdhet	732,3	853,1	583,6
81	Nationella minoriteter	0,0	5,5	0,0
82	Mänskliga rättigheter	222,5	29,5	5,2
83	Barnperspektivet			7,5
85	Integration	477,5	646,4	509,6
	SUMMA PRODUKTION	69 887,6	64 618,9	59 835,0
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 090,1	9 151,6	10 396,9
11	Administration och intern service	21 617,6	21 443,3	21 035,1
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	101 595,3	95 213,8	91 267,0
99	Resurssamverkan ¹⁾	129,5	64,7	35,6
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN ²⁾	101 724,8	95 278,5	91 302,5

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsiffrerad kod

2. Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Definition av resurssamverkan:

Med offentlig resurssamordning menas att en myndighet har rätt att mot avgift helt eller delvis samordna sitt resursutnyttjande avseende varor och tjänster med en annan myndighet, kommun eller landsting (s.k. sambruk). Skriftliga avtal om samordningen bör träffas mellan de berörda parterna. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör läggas fast.

Kommentarer Tabell A

- Område 20-21: Att antalet årsarbetskrafter och verksamhetskostnader inom området till synes ökade kraftigt under 2014 berodde på att Länsstyrelsen till stor del använde egen personal vid genomförandet av valarbetet. Se även åiterrapportering under Länsstyrelseinstruktion 4 §.

- Område 42: Länsstyrelsen hade under året extra resurser inom verksamhetsområdet. Blekinge är ett kustlän och påverkas i hög utsträckning av kommande höjda havsnivåer. Det är viktigt att tidigt öka omfattningen av arbetet med hur detta påverkar länet. Arbetet under året handlade om klimatanpassning, minskad klimatgaser och förändrad energianvändning.
- Område 43: Länsstyrelsen hade under året flera projektanställningar för att minska ärendebalanser, uppdatering av riksområden och sydlänsgemensamma projekt. Under året hade Länsstyrelsen också en kompetensöverföring på 3 månader med dubbel bemanning inom arkeologi på grund av pensionsavgång.
- Område 45: Länsstyrelsen intensifierade arbetet med att höja länets och länsstyrelsens förmåga vid kris under 2014 och hade därför ytterligare en tjänst inom området.
- Område 51: Kostnader för område 51 har ökat med drygt 2 miljoner. Förklaringen till det är framförallt ökad omfattning av naturvårdsförvaltningen och då främst kopplat till LIFE projektet GRACE som haft en omfattande verksamhet 2014. Projektet kommer att avslutas under 2015.
- Område 57: Att kostnaden för förorenade områden minskade kraftigt mellan 2013 och 2014 berodde framförallt på att de inventerare som projektanställdes för att arbeta med förorenade områden under 2013, slutade vid årsskiftet då bidraget från Naturvårdsverket tog slut.

Tabell B – Verksamhetskostnader 2014

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl. OH		OH-kostnader		Kostnader inkl. OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	3 137	3,1%	1 955	6,2%	5 092	5,0%
25	Trafikföreskrifter m.m.	414	0,4%	275	0,9%	688	0,7%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	3 718	3,7%	2 337	7,4%	6 055	6,0%
30	Regional tillväxt	2 296	2,3%	1 088	3,4%	3 407	3,4%
34	Infrastrukturplanering	472	0,5%	173	0,5%	646	0,6%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	3 866	3,8%	2 483	7,9%	6 348	6,3%
41	Stöd till boende	252	0,2%	169	0,5%	421	0,4%
42	Energi och klimat	1 992	2,0%	1 016	3,2%	3 008	3,0%
43	Kulturmiljö	5 045	5,0%	1 745	5,5%	6 790	6,7%
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	4 866	4,8%	1 705	5,4%	6 571	6,5%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7 617	7,5%	4 663	14,7%	12 279	12,1%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	20 661	20,3%	5 246	16,6%	25 907	25,5%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 251	1,2%	809	2,6%	2 061	2,0%
53	Vattenverksamhet	3 134	3,1%	1 763	5,6%	4 898	4,8%
54	Mineral- och torvfyndigheter	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
55	Miljöfarlig verksamhet	1 542	1,5%	1 012	3,2%	2 554	2,5%
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	157	0,2%	103	0,3%	260	0,3%
57	Förorenade områden, efterbehandling	1 478	1,5%	931	2,9%	2 410	2,4%
58	Restaurering	1 150	1,1%	495	1,6%	1 645	1,6%
60	Lantbruk och landsbygd	2 739	2,7%	1 353	4,3%	4 069	4,0%
61	Rennäring m.m.(enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
62	Fiske	1 240	1,2%	750	2,4%	1 990	2,0%
70	Folkhälsa	1 428	1,4%	713	2,3%	2 141	2,1%
80	Jämställdhet	732	0,7%	421	1,3%	1 153	1,1%
81	Nationella minoriteter	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
82	Mänskliga rättigheter	223	0,2%	123	0,4%	346	0,3%
85	Integration	478	0,5%	296	0,9%	774	0,8%
	SUMMA PRODUKTION	69 888	68,8%	31 625	100,0%	101 513	100,0%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 090	9,9%				
11	Administration och intern service	21 618	21,3%				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	101 595	100,0%			101 513	100,0%
99	Resurssamverkan ¹⁾	130		83		212	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl. resultaträkningen ²⁾	101 725				101 725	
	Myndighetsövergripande, adm. och intern service uppdelat på: ³⁾						
	Nivå 1 (113-115)	14 314	30,6%				
	Nivå 2 (110-112, 116-119)	7 304	15,6%				
	Nivå 3 (100-109)	10 090	21,6%				
	Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-9)	46 805					

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso¹⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).²⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.³⁾ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2-9 (kkl 4).**Kommentarer Tabell B**

Se kommentarer till Tabell A.

Tabell C – Årsarbetskrafter 2012 – 2014¹⁾

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2014			2013	2012
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	4,43	3,85	0,57	2,50	2,59
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,60	0,60	0,00	0,56	0,58
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5,02	3,24	1,79	3,85	3,75
30	Regional tillväxt	2,31	0,93	1,38	2,08	3,03
34	Infrastrukturplanering	0,35	0,19	0,16	0,27	0,32
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5,56	4,25	1,32	4,90	5,40
41	Stöd till boende	0,39	0,25	0,13	0,54	0,39
42	Energi och klimat	2,31	1,01	1,30	1,42	1,16
43	Kulturmiljö	4,30	1,70	2,60	3,19	3,02
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	3,81	0,57	3,24	2,74	2,52
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	8,50	4,23	4,26	8,77	11,56
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	13,35	8,15	5,20	16,61	14,84
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1,95	1,24	0,71	1,52	2,01
53	Vattenverksamhet	4,26	2,01	2,25	4,10	3,82
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
55	Miljöfarlig verksamhet	2,65	2,54	0,11	2,97	2,38
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,29	0,28	0,00	0,59	0,43
57	Förorenade områden, efterbehandling	2,39	0,86	1,53	9,99	5,22
58	Restaurering	1,28	0,00	1,28	1,19	1,12
60	Lantbruk och landsbygd	3,04	2,08	0,96	3,68	4,30
61	Rennäring m.m.(enbart Dalarna, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
62	Fiske	1,64	0,00	1,64	1,75	1,88
70	Folkhälsa	1,72	1,64	0,09	1,10	1,75
80	Jämställdhet	0,94	0,86	0,09	1,08	0,85
81	Nationella minoriteter	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
82	Mänskliga rättigheter	0,30	0,30	0,00	0,03	0,00
83	Barnperspektivet					0,01
85	Integration	0,66	0,66	0,00	1,03	1,50
	SUMMA PRODUKTION	72,06	41,44	30,62	76,47	74,43
10	Myndighetsövergripande verksamhet	8,00	5,22	2,77	6,75	10,56
11	Administration och intern service	10,93	5,81	5,12	11,28	9,24
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	90,99	52,47	38,52	94,49	94,23
99	Resurssamverkan ²⁾	0,19	0,10	0,09	0,09	0,35
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	91,18	52,57	38,61	94,58	94,58

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad.

Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell C

- Antal årsarbetskrafter inom verksamhet 51 med ca tre årsarbetskrafter kan förklaras med att uppsägningar av tre tjänster inom naturvårdsförvaltningen. En har sedan återanställt på annan tjänst. Genomfört för att få till ett förändrat arbetssätt med mer upphandling av konsulttjänster.
- Att antalet årsarbetskrafter minskade kraftigt mellan 2013 och 2014 för verksamhet 57 Förorenade områden. Det berodde framförallt på de åtta inventerare samt två personer som arbetade med tillsyn och som projektanställdes under 2013 för att arbeta med förorenade områden. De slutade vid årsskiftet då det särskilda bidraget från Naturvårdsverket för inventering tog slut.

Tabell D - Representation

Kostnader för representation	2014		2013		2012	
	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	107	1 172,93	45	476,57	39	407,84
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	144	1 583,93	116	1 229,64	216	2 280,29

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell D

Kostnaden för intern representation ökade mellan år 2013 och år 2014. Detta orsakades dels av att Länsstyrelsen köpt in rockslagsmärke och hade utmärkelser för NOR under året men också av extra satsningar på personalfrämjande aktiviteter. Ytterligare en orsak är att Länsstyrelsen år 2014 redovisade julklappar till personalen som intern representation men år 2013 redovisades det som övriga personalkostnader.

Tabell E - Lokaler

Lokalkostnader	2014	2013	2012
Residens			
Lokalkostnader (tkr) 103 ¹⁾	1 493	1 404	1 423
Lokalyta (m ²)	1 240	1 240	1 240
Lokalkostnad per m ² (kr) ¹⁾	1 204	1 132	1 147
Lokaler ²⁾			
Lokalkostnader (tkr) 113 ¹⁾	7 035	7 558	7 321
Lokalyta (m ²)	3 343	3 366	7 512
Lokalkostnad per m ² (kr) ¹⁾	2 104	2 246	975
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr) ¹⁾	77	80	77
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	37	36	79
Kontorslokaler ³⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	2 300	2 300	5 092
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	25	24	54
SUMMA LOKALKOSTNADER	8 528	8 962	8 744

¹⁾ Konto 6912 Avskrivningar ingår nu i summan för lokalkostnader vilket gör att jämförelsetalen för år 2012 och 2013 har ett högre värde än i årsredovisningarna för dessa år.

²⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

³⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Kommentarer Tabell E

Lokalytan för lokaler år 2013 är ändrad från 3 234 m² till 3 366 m² jämfört med lokalytan som angavs i årsredovisningen 2013. Det beror på att ett arkivutrymme inte var med i årsredovisningen 2013 samt att lokalytan för Naturum var angivet med för lågt värde.

Lokalkostnaderna för lokaler har minskat från 7 558 tkr till 7 035 tkr från år 2013 till år 2014. Detta beror i huvudsak på en hyreskompensation för Skeppsbron (kontorslokalerna) som gavs med anledning av problem med värmesystemet. Andra orsaker är att fastighetsskatten avseende år 2012 fakturerades under andra halvan av år 2013 och belastade 2013 års kostnader samt att Länsstyrelsen Blekinge län år 2013 hade kostnader för extra arkivutrymme under 7 månader och under år 2014 enbart för 3 månader.

Redogör även för följande:**Planerade större lokalförändringar**

Inga lokalförändringar är planerade under 2015.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2014 (samtliga ärenden oavsett databas)

A Sakområde och del av sakområde	B Ingående balans	C Antal inkomna ärenden (exkl. upprättade ärenden)	D Antal upprättade ärenden	E Antal beslutade ärenden	F Utgående balans (F=B+C+D-E)	G Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Myndighetsövergripande, administration och intern service (10-11)	13	41	103	142	15	1
Övrig förvaltning (20-21)	38	315	43	351	45	1
varav Stiftelser (206)						
varav Allmän kameraövervakning (211)	11	52	9	62	10	0
varav Bevakningsföretag m.m. (212)	6	10	0	16	0	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	13	70	2	60	25	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	101	529	214	726	118	4
varav Livsmedelskontroll (281)	2	17	2	17	4	0
varav Djurskydd (282)	92	457	191	636	105	4
varav Smittskydd (283)	2	8	1	11	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	4	30	6	36	4	0
Regional tillväxt (30)	35	140	4	143	36	2
Infrastrukturplanering (34)	9	17	1	19	8	2
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	36	289	11	289	47	2
Stöd till boende (41)	36	92	1	56	73	1
Energi och klimat (42)	8	3	5	10	6	2
Kulturmiljö (43)	111	295	36	365	77	6
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	38	85	27	116	34	5
varav Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	6	5	5	7	9	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	63	218	19	218	82	11
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	108	131	102	223	118	23
varav Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	1	0	0	1	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	47	432	19	457	41	0
Vattenverksamhet (53)	65	155	8	156	72	12
varav Tillsyn av vattenverksamheten (535)	38	106	8	101	51	12
Mineral- och torvfyndigheter (54)						
Miljöfarlig verksamhet (55)	95	202	16	195	118	42
varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	87	139	13	136	103	41
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	13	92	0	87	18	4
Förorenade områden, efterbehandling (57)	17	10	13	19	21	8
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	7	5	3	9	6	4
Restaurering (58)	18	13	3	12	22	1
Lantbruk och landsbygd (60)¹	105	210	9	252	72	19
varav Stöd till jordbruket enligt EG:s	0	118	0	160	50	13

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
förordningar (601)						
Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)						
Fiske (62)²⁾	52	203	6	226	35	2
Folkhälsa (70)	11	23	13	34	13	1
Jämställdhet (80)	4	3	6	8	5	0
Nationella minoriteter (81)						
Mänskliga rättigheter (82)	2	0	2	3	1	0
Integration (85)	16	12	11	26	13	0
Summa	1054	3580	674	4193	1115	149
varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Inkl. lantbruks- och jordbruksstödsärenden registrerade hos Jordbruksverket

²⁾ Inkl. strukturfondsärenden registrerade hos Jordbruksverket

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina, Jordbruksverket och Boverket

Kommentarer Tabell F

- Antalet inkommande ärenden inom område 28 ökade under 2014 med drygt 90 stycken. Den huvudsakliga delen av dessa ärenden var djurskyddsanmälningar från allmänheten.
- Antalet inkomna ärenden ökade under 2014 inom område 511 Skydd av områden och arter som ökade med cirka 40 ärenden vilket orsakades av det stora antalet överklaganden som Länsstyrelsens beslut om utökat strandskydd resulterade i. Även inom området 555 Tillsyn av miljöfarlig verksamhet var en ökad ärendeströmning med drygt 25 ärenden där antalet anmälningar från företag om bland annat mindre åtgärder som ska vidtas samt driftsstörningar har ökat. Antalet ärenden inom 53 Vattenverksamhet växer också kontinuerligt. Under 2014 ökade antalet tillsynsärenden med ca 20 stycken. Om ökningarna är en trend eller en tillfällig uppgång är svårt att förutse.
- Inom området 60 Lantbruk och landsbygd minskade antal ärenden under 2014. Det beror på att det under 2014 var i slutet av programperioden. Antalet ärenden kommer att öka igen i samband med att det nya programmet startar.
- Inom området 62 Fiske minskade också antal ärenden under 2014 på grund av avslutningen av det gamla programmet inom fiske.

Tabell G – Redovisning av överklagade ärenden 2014 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden¹⁾	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans²⁾	Varav antal ändrade ärenden³⁾
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	1	1	0
Övrig förvaltning (20-21)	11	6	2
varav Stiftelser (206)			
varav Allmän kameraövervakning (211)	4	2	2
varav Bevakningsföretag m.m. (212)	0	0	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	2	4	2
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	22	21	0
varav Livsmedelskontroll (281)	0	0	0
varav Djurskydd (282)	22	21	0
varav Smittskydd (283)	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	0	0	0
Regional tillväxt (30)	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	35	38	6
Stöd till boende (41)	0	2	0
Energi och klimat (42)	0	0	0
Kulturmiljö (43)	12	2	2
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	1	1	0
varav Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	30	24	8
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	32	1	0
varav Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	16	16	4
Vattenverksamhet (53)	7	10	6
varav Tillsyn av vattenverksamheten (535)	7	10	6
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	2	2	0
varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	2	2	0
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	2	0	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	0	0	0
varav Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	0	0	0
Restaurering (58)	0	0	0
Lantbruk och landsbygd (60)	1	0	0
varav Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	0	0	0
Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)			
Fiske (62)	0	1	0
Folkhälsa (70)	0	0	0
Jämställdhet (80)	0	0	0
Nationella minoriteter (81)	0	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	0	0
Integration (85)	0	0	0
Summa	174	129	30
varav Vattenmyndighetens ärenden			
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden			

¹⁾ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och som överklagats till högre instans under 2014.

²⁾ Avser ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2014, oavsett vilket år överklagandet skickades in.

³⁾ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till Länsstyrelsens beslut.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Kommentarer Tabell G

Den kraftiga ökningen från ett överklagat ärende 2013 till 32 överklagade ärenden i år, inom område 51, kan förklaras av Länsstyrelsens beslut om utökat strandskydd.

Tabell H – Handläggningstider

Länsstyrelserna målsätter och följer upp handläggningstiden för ett gemensamt urval av ärendeslag. Målen är satta utifrån det antal dagar det är rimligt att merparten av alla ärenden ska beslutas inom. Minst 90 % av ärendena förväntas kunna beslutas inom den uppsatta tiden. Utfallet redovisas som hur stor andel som faktiskt beslutades inom uppsatt tid.

I tabell H1 redovisas ärendeslag med gemensamma mål för länsstyrelserna. Dessa är reglerade genom olika föreskrifter, lagar, regeringsuppdrag eller är överenskomna mellan länsstyrelserna. I tabell H2 redovisas ärendeslag där varje länsstyrelse har satt upp ett eget mål. Vissa ärendeslag är koncentrerade (konc) till ett mindre antal länsstyrelser.

H1 – Ärendeslag med gemensamma mål		Mål dagar	Utfall %		
VÄS	Beskrivning	2012-2014	2014	2013	2012
212	Bevakningsföretag – Ansökan godkännande personal (konc ²)	14			
282	Ansökan om tillstånd enligt 16 § Djurskyddslagen	90 ¹⁾	100		
282	Ansökan om förprovning djurstall	56 ¹⁾	100		
282	Anmälningssärenden djurskydd	365	99		
403	Överklagande av detaljplan ⁴	150	44	100	25
403	Överklagande av lov, förhandsbesked	180	100	92	91
551	Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken – Ansökan om tillstånd (konc ³)	180 ¹⁾			
602	Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder ⁴	120	89	63	58
	varav företagsstöd ⁴	120	89	77	59
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL ⁴	120	83	50	56
	varav PROLAG ⁴	120	0	22	0
	varav miljöinvesteringar ⁴	120	100	79	83
602	Utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder	90	48	76	83
	varav företagsstöd	90	38	68	80
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL	90	54	83	85
	varav PROLAG	90	50	71	89
	varav miljöinvesteringar	90	75	92	91

H2 – Ärendeslag med länsspecifika mål		2014		2013		2012	
VÄS	Beskrivning	Mål (dgr)	Utfall %	Mål (dgr)	Utfall %	Mål (dgr)	Utfall %
202	Anmälan om svenskt medborgarskap (konc ²)						
204	Ansökan om tillstånd att strö ut aska efter avliden (konc ²)						
206	Ändringsanmälan stiftelser (konc ²)						
211	Anmälan om kameraövervakning	20	25	20	47		
211	Ansökan om kameraövervakning ⁴	100	71	100	86		
402	Detaljplaner – Begäran om yttrande över utställning och granskning	30	80	30	64		
431	Ansökan tillstånd ingrepp i fornlämning ⁴	60	78	60	43		
431	Anmälan om förnygringsavverkning	60	99	60	38		
433	Kyrkliga kulturminnen – Ansökan om tillstånd renovering och ändring	60	71	60	64		
505	Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författningar	90	84	90	82		
521	Ansökan om tillstånd och dispenser avseende naturskydd	70	70	60	52		
525	Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	60	91	60	100		
526	Granskning kommunal strandskyddsdispens	14	89	14	93		
535	Anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. Miljöbalken	80	83	60	62		
555	Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	60	75	60	86		
562	Ansökan om tillstånd till transport av avfall och farligt avfall	60	92	60	77		
566	Anmälan om transport av avfall och farligt avfall	30	89	15	69		
606	Ansökan om förvärvstillstånd för jordbruksfastigheter	20	85	20	73		
621	Ansökan om yrkesfiskelicens	40	69	40	64		
623	Ansökan om förordnande fisketillsynsman	40	50	40	56		
623	Ansökan tillstånd flyttning, utplantering av fisk	40	72	40	88		

¹⁾ Målet är satt från komplett ansökan.

²⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till Länsstyrelsen i Dalarnas, Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län.

³⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

⁴⁾ Färre än 10 beslutade ärenden.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentarer Tabell H

- De ärendegrupper som är nya eller justerade för 2014 redovisas ej för 2012-2013.
- 211: Måluppfyllelsen för 211 Anmälan om kameraövervakning har försämrats avsevärt jämfört med föregående år från 47 % till 25 %. Målet på 20 dagar är i och för sig ett ganska tufft mål men anledningen till den stora avvikelsen beror på att de två valen har tagit en stor del av de aktuella resurserna i anspråk. Därför behålls ändå målsättningen inför kommande år.
- 431: Inom området 431 Anmälan om förnygringsverksamhet har handläggningstiderna förbättrats väsentligt jämfört med föregående år. Det gäller även till viss del för 433 Kyrkliga kulturminnen. Förbättringen beror på effektiviseringar i handläggningsprocessen.
- 566, 535 och 521: För VÄS-koderna 566, 535 och 521 har antalet dagar i målsättningen justerats uppåt något för 2014 för att målsättningen ska vara rimlig att uppnå. Vid justering av målsättning har jämförelse gjorts bakåt i tiden och också med andra län för att hamna på en rimlig nivå.
- 602: Det var bara totalt fem ansökningar om stöd till landsbygdsprogrammet. Ansökningar om utbetalningar för landsbygdsstöden har långa handläggningstider beroende på att det är ärenden som kräver omfattande kontroll, kontrollbesök och eventuell komplettering innan beslut kan tas.

Tabell I – Länsstyrelsen i siffror

	2014	2013	2012
Verksamhet			
Inkomna och initiativärenden (st.)	4 254	4267	4409
Beslutade ärenden (st.)	4 193	4175	4671
Utgående ärendebalans (st.)	1 115	1095	1160
Ej beslutade ärenden äldre än två år (st.)	149	177	160
Medarbetare			
Årsarbetskrafter (st.)	91,18	94,58	94,58
– varav kvinnor	52,57	54,73	52,63
– varav män	38,61	39,85	41,95
Total sjukfrånvaro (%)	4,5	5,2	3,7
– varav kvinnor	4,0	3,8	2,9
– varav män	5,1	7,1	4,7
Personalomsättning nyanställda, tillsvidareanställda (%)	5,5	9,0	5,3
Personalomsättning avgångna, tillsvidareanställda (%)	6,6	7,9	20,3
Ekonomi			
Förvaltningsanslag av totala intäkter (%)	57,50	56,57	58,33
OH-kostnad av total kostnad (%)	31,17	32,11	34,43
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr) ¹⁾	77,15	79,91	77,41
Intern representation (tkr)	107	45	39
Extern representation (tkr)	144	116	216

¹⁾ Konto 6912 Avskrivningar ingår nu i summan för lokalkostnader vilket gör att jämförelsetalen för år 2012 och 2013 har ett högre värde än i årsredovisningarna för dessa år

Ekonomi

Siffrorna för ”Förvaltningsanslag av totala intäkter” för år 2012 och 2013 har förändrats eftersom semesterlöneskulten inkluderats i stället för exkluderats dessa år.

Avgiftsbelagd verksamhet*Belopp angivna i tkr*

Verksamhet	2014 intäkter	2014 kostnader	2014 nettoutfall	2014 netto budget	2014 ackumulerat utfall	2013 intäkter	2013 kostnader	2013 nettoutfall	2012 ackumulerat utfall
Offentligrättslig verksamhet									
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	98	137	-39	0	0	142	154	-12	51
Registreringsavgift för jaktområden	30	9	21	0	22	94	93	0	0
Delgivning	28	28	-0	0	0	18	22	-5	5
Övrig offentligrättslig verksamhet	0	0	0	0	0	0	8	-8	8
Uppdragsverksamhet									
Resurssamordning	119	141	-22	0	-42	27	46	-19	0
Övrig uppdragsverksamhet	31	35	-4	0	11	41	42	-1	16
Summa totalt	306	349	-44	0	-9	320	365	-45	80
- fördelat på									
Summa offentligrättsligt	156	173	-18	0	22	253	277	-24	64
Summa uppdragsverksamhet	150	176	-26	0	-30	67	87	-20	16

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr		2014	2013	2012	2011	2010
Låneram i Riksgälden						
	Beviljad	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
	Utnyttjad	2 889	3 624	4 056	341	993
Räntekontokredit i Riksgälden						
	Beviljad	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
	Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto						
	Ränteintäkter	83	243	356	497	116
	Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter som disponeras						
	Budget	2 150	2 250	2 350	700	1 084
	Utfall	4 067	2 103	3 034	9 128	3 682
Avgiftsintäkter som inte disponeras						
	Budget	2 458	2 541	2 470	2 728	2 728
	Utfall	3 334	2 584	2 670	2 690	2 826
Anslagskredit						
	<i>Utgiftsområde 01</i>					
	<i>Rikets styrelse</i>					
	01 05 001 Länsstyrelserna m.m.					
	Beviljad	2 375	2 326	2 275	2 245	2 385
	Utnyttjad	0	0	874	1 614	0
	<i>Utgiftsområde 19</i>					
	<i>Regional tillväxt</i>					
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder					
	Beviljad	1 149	1 149	1 149	1 149	1 149
	Utnyttjad	0	0	0	0	0

Belopp angivna i tkr		2014	2013	2012	2011	2010
Anslagssparande						
	<i>Utgiftsområde 01</i>					
	<i>Rikets styrelse</i>					
	<i>01 05 001 Länsstyrelserna m.m.</i>					
	Summa anslagssparande	415	1 486	0	0	140
	<i>Utgiftsområde 19</i>					
	<i>Regional tillväxt</i>					
	<i>19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder</i>					
	Summa anslagssparande	1 735	2 220	4 857	588	3 956
Bemyndiganden						
	Tilldelat	18 000	18 000	22 000	22 000	22 000
	Åtaganden	12 067	10 781	12 563	11 496	16 834
Personal						
	Antal årsarbetskrafter ¹	91	95	95	102	107
	Medeltal anställda ¹	112	111	106	125	134
	Driftkostnad per årsarbetskraft	1 102	996	955	904	894
Kapitalförändring						
	Årets kapitalförändring	36	-78	2 333	-6 417	978
	Balanserad kapitalförändring	-599	-521	6 031	12 448	11 116

¹⁾ Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med 1760 timmar (220 dagar x 8 timmar). Medeltalet anställda beräknas som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på mätningar vid två tidpunkter under året. Mätmetod finns dokumenterad.

FINANSIELL REDOVISNING

Denna del tas fram av gruppen som arbetar med att ta fram underlag till de finansiella delarna i form av en Excelatorrapport som länsstyrelserna har möjlighet att använda.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (TKR)

	2014	2013	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	59 196	55 132	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	4 067	2 103	2
Intäkter av bidrag	38 382	37 772	3
Finansiella intäkter	116	262	4
Summa	101 761	95 269	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-61 046	-59 544	5
Kostnader för lokaler	-8 699	-9 125	6
Övriga driftskostnader	-30 740	-25 523	7
Finansiella kostnader	-21	-42	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 219	-1 045	9
Summa	-101 725	-95 278	
Verksamhetsutfall	36	-10	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra intäkter som inte disponeras	3 334	2 584	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-3 334	-2 584	11
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	10 670	9 695	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	24 732	13 830	13
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	297	467	14
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	-57	-11	15
Lämnade bidrag	-35 643	-24 050	16
Saldo	0	-68	
Årets kapitalförändring	36	-78	17

Balansräkning

TILLGÅNGAR (TKR)	2014-12-31	2013-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	383	0	
Summa	383	0	18
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	107	155	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2 663	3 728	
Summa	2 770	3 883	19
Utlåning			
Utlåning	291	149	
Summa	291	149	20
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	244	158	21
Fordringar hos andra myndigheter	2 841	2 112	22
Övriga kortfristiga fordringar	456	510	23
Summa	3 541	2 779	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 252	2 066	
Upplupna bidragsintäkter	11 151	10 486	
Övriga upplupna intäkter	0	23	
Summa	13 402	12 575	24
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	22 935	27 658	
Summa	22 935	27 658	25
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	8 582	14 887	26
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	12 161	9 353	27
Summa	20 743	24 240	
Summa tillgångar	64 065	71 284	

KAPITAL OCH SKULDER (TKR)	2014-12-31	2013-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	589	447	
Balanserad kapitalförändring	-599	-521	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	36	-78	
Summa	26	-152	28
Fonder			
Fonder	67	11	
Summa	67	11	15
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	594	843	29
Övriga avsättningar	889	765	30
Summa	1 484	1 608	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	2 889	3 624	31
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	32
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	4 089	2 873	33
Leverantörsskulder	4 349	3 335	34
Övriga kortfristiga skulder	1 348	1 290	35
Depositioner	12 161	9 351	36
Summa	24 835	20 473	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	6 681	6 132	
Oförbrukade bidrag	30 972	43 212	
Summa	37 652	49 344	37
Summa kapital och skulder	64 065	71 284	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 01 Rikets styrelse							
01 05 001 Länsstyrelserna m.m.	1 486	59 384	0	0	60 870	-60 456	415
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt							
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	2 220	11 490	0	-2 220	11 490	-9 755	1 735
Summa	3 707	70 874	0	-2 220	72 360	-70 211	2 150

Redovisning mot inkomstittel

Belopp i tkr

Inkomstittel	Beräknat belopp	Inkomster
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	3	6
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	350	407
2537 Miljöskyddsavgift Täckavgift	2 000	2 247
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	75	58
2714 Sanktionsavgifter m.m.	15	0
2811 9 Övriga inkomster	0	616
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	15	58
Summa	2 458	3 392

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr

Anslag	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2014	Utestående åtaganden 2014	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2015	2016	2017	2018
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	18 000	10 781	12 067	7 000	4 000	1 067	0

Finansiella villkor

Belopp i tkr

Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 009 Länsstyrelserna m.m., Blekinge län	Anslagskredit	2 375	0
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	1 782	415
	Kredit på räntekonto	3 900	0
	Låneram för anläggningstillgångar	4 500	2 889
	Finansiering av förvaltningskostnader hos samverkansorganet i Blekinge län	1 943	1 943
	Finansiering av utvecklingsprojekt som bedrivs gemensamt av länsstyrelserna	30 000	525
	Finansiering av samordning och koordinering av länsstyrelsernas arbete med beredskap och kapacitet, regional samordning, överenskommelser om mottagande av nyanlända respektive ensamkommande barn och nyanländas etablering samt av det arbete som bedrivs gemensamt av länsstyrelserna, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket	3 000	0
	Finansiering av ett tillsynsprojekt (Miljösamverkan Sverige) som bedrivs gemensamt av länsstyrelserna	662	0
	Finansiering av det länsstyrelsegemensamma arbetet med IT-system, datainsamling och bearbetning för havsplanering	740	0
	Delfinansiering av Laponiatjuottjudus för förvaltningen av världsarvet Laponia enligt Laponiaförordningen (SFS 2011:840)	1 520	0
	Landshövdingen deltagande i den europeiska sambandsgruppen (European Association of State Territorial Representatives)	85	0
19 01 001 009 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen Blekinge län	Anslagskredit	1 149	0
	Uppföljning och utvärdering	600	600
	Insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bl.a. i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	5 000	0
	Beställningsbemyndigande	18 000	12 067

Kommentar

1) Beloppen avser gemensamt tilldelade medel till samtliga länsstyrelser. Länsstyrelsen Blekinge län har endast varit direkt berörd i vissa fall, vilket i sådana fall framgår av utfallskolumnen.

Tilläggsupplysningar och noter

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyreningens verkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Länsstyrelsen redovisning följer god redovisningssed en 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Regeringen har beslutat att återrapportering ska ske enligt anvisningar som framgår under rubriken Verksamhet i avsnittet "Mål och Återrapporteringskrav", "Organisationsstyrning" och "Avgifter och bidrag" samt bilaga 1 (mall för redovisning av statistik) i regleringsbrevet. Anvisningarna utgör ett undantag från bestämmelserna i 3 kap. 2 § FÅB och i vissa fall undantag från 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2015.

De flesta belopp i de finansiella delarna är framtagna med hjälp av exelator. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror m.m. för att kostnaden ska belasta rätt period. Beloppsgräns är fastställd till 20 tkr. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och regleras årsvis med värdeförändring till följd av ändrade löner m.m.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tkr. För de förbättringsutgifter som utförs på annans fastighet och som finansieras via bidrag från Naturvårdsverket följs dock Naturvårdsverkets redovisningsprincip, vilket innebär en beloppsgräns på minst 100 tkr

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer då de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas.

	Avskrivningstid
Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Materiella anläggningstillgångar:	
- Förbättringsutgift på annans fastighet	högst 7 år
- Maskiner, inventarier m.m.	
IT-utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	4 år
Maskiner	4 år
Konst	ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
- Pågående nyanläggning	ingen avskrivning

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Fordringar som efter 3 år bedöms som osannolika att driva in, avskrivs.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding		
Andnor Bylund, Berit	1 428 813	
Länsråd/Länsöverdirektör		
Lovén, Ingrid	1 067 424	
Insynsråd		
Efraimsson, Inger	1 500	
Johansson, Sven-Eric	1 500	
Hederstierna, Anders	1 500	
Andersson, Eva-Marie	1 500	Ledamot i Sparbanksstiftelsen Kronan och Swedbank Karlskrona
Jeppsson, Peter	1 500	Ledamot i Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd (SSM)
Svensson, Sven-Åke	0	
Runesson, Mikael	0	
Brunsberg, Camilla	0	

Noter till resultaträkningen

Not	1	Intäkter av anslag	2014	2013
		01 05 001 Förvaltningsanslag	58 513	53 889
		Årets minskning av semesterlöneskulden före 2009	-345	-223
		Summa 01 05 001 Förvaltningsanslag	58 168	53 666
		19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	1 027	1 465
		Summa intäkter av anslag	59 196	55 132
		Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen.		
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2014	2013
		Offentligrättsliga avgifter	336	364
		Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	1 520	1 337
		Intäkter av andra ersättningar	2 211	402
		Summa	4 067	2 103
		Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av		
		Intäkter uthyrning	175	382
		Intäkter utbildning/konferenser	148	129
		Intäkter konsultuppdrag	1 197	719
		Intäkter övriga 4 § avgifter	0	107
			1 520	1 337
		Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not.		
Not	3	Intäkter av bidrag	2014	2013
		Bidrag från statliga myndigheter varav	38 370	37 598
		Kammarkollegiet	1 633	239
		Riksantikvarieämbetet	2 884	1 038
		Länsstyrelsen i Dalarnas län	129	32
		Länsstyrelsen i Jönköpings län	43	17
		Länsstyrelsen i Kalmar län	64	61
		Länsstyrelsen i Kronobergs län	370	22
		Länsstyrelsen i Uppsala län	1 078	354
		Länsstyrelsen i Örebro län	93	61
		Länsstyrelsen i Hallands län	76	52
		Socialstyrelsen	867	586
		Lunds universitet	11	0
		Länsstyrelsen i Västra Götalands län	4 009	5 401
		Länsstyrelsen i Blekinge län	0	1
		Länsstyrelsen i Skåne län	326	172
		Länsstyrelsen i Norrbottens län	0	40
		Arbetsförmedlingen	460	470
		Naturvårdsverket	15 340	19 833
		Boverket	404	17

	Statens jordbruksverk	2 628	1 159
	Statens folkhälsoinstitut - Upphört	0	851
	Post- och telestyrelsen	0	36
	Affärsverket svenska kraftnät	50	0
	Regeringskansliet	39	10
	Statens energimyndighet	1 181	1 186
	Valmyndigheten	584	3
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 122	1 858
	Trafikverket	100	0
	Havs- och vattenmyndigheten	3 991	4 014
	Folkhälsomyndigheten	-112	0
	Övriga motparter	0	86
	Bidrag från övriga	12	175
	Summa	38 382	37 772
Not 4	Finansiella intäkter	2014	2013
	Räntekonto i Riksgälden	83	243
	Övriga finansiella intäkter	33	19
	Summa	116	262
	Riksgäldskontoret har sänkt räntan successivt under år 2014 och per 2014-10-29 sattes den till 0,0%.		
Not 5	Kostnader för personal	2014	2013
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-41 521	-39 754
	Övriga kostnader för personal	-19 525	-19 790
	Summa	-61 046	-59 544
Not 6	Kostnader för lokaler	2014	2013
	Kostnader för lokaler	-8 699	-9 125
	Lokalkostnaderna har minskat år 2014. Detta beror i huvudsak på en hyreskompensation för Skeppsbron som gavs med anledning av problem med värmesystemet i kontorslokalerna. Andra orsaker är att fastighetsskatten avseende år 2012 fakturerades under andra halvan av år 2013 och belastade 2013 års kostnader samt att Länsstyrelsen Blekinge län år 2013 hade kostnader för extra arkivutrymme under 7 månader och under år 2014 enbart för 3 månader.		
Not 7	Övriga driftskostnader	2014	2013
	Övriga driftskostnader	-30 740	-25 523
	Ökade driftskostnader år 2014 beror på ökade kostnader i ett flertal externfinansierade projekt.		
Not 8	Finansiella kostnader	2014	2013
	Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	-17	-39
	Övriga finansiella kostnader	-5	-3
	Summa	-21	-42

	Riksgäldskontoret har sänkt räntan successivt under år 2014 och per 2014-10-29 sattes den till 0,0%.		
Not 9	Avskrivningar och nedskrivningar	2014	2013
	Avskrivningar och nedskrivningar	-1 219	-1 045
Not 10	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2014	2013
	Expeditions- och ansökningsavgifter	407	343
	Miljöskydd- och täktavgifter	2 247	2 166
	Bidrag från EU	0	0
	Övriga intäkter som inte disponeras	680	75
	Summa	3 334	2 584
	Ökningen av "Övriga intäkter som inte disponeras" år 2014 beror på avskrivningar av deponerade medel där ärendena är preskriberade.		
Not 11	Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2014	2013
	Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-3 334	-2 584
Not 12	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2014	2013
	01 05 001 Förvaltningsanslag	1 943	1 891
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	8 727	7 804
	Summa	10 670	9 695
Not 13	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2014	2013
	Från myndighet		
	Kammarkollegiet	154	-258
	Riksantikvarieämbetet	-226	0
	Länsstyrelsen i Kalmar län	192	0
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	0	98
	Länsstyrelsen i Örebro län	612	0
	Socialstyrelsen	1 686	2 020
	Naturvårdsverket	4 957	2 285
	Statens folkhälsoinstitut - Upphört	0	80
	Post- och telestyrelsen	4 489	1 074
	Regeringskansliet	36	225
	Statens energimyndighet	746	558
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	240	0
	Tillväxtverket	915	1
	Havs- och vattenmyndigheten	10 931	7 748
	Summa	24 732	13 830
	Den stora ökningen beror främst på bidragsutbetalningar som gäller utredning av förorenade områden och bredbandsutbyggnad där utbetalningarna har ökat år 2014. Inom medel från Havs- och vattenmyndigheten har bidragsutbetalningar avseende kalkningsbidrag minskat och bidragsutbetalningar avseende LOVA-medel och restaurering av Lyckebyån ökat.		

Not	14	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2014	2013
		Region Skåne	241	39
		Älgvårdsfonden	57	41
		Lönegaranti konkurser	0	387
		Summa	297	467
		Medel från Region Skåne har finansierat projektet "Främja kvinnors företagande". Lönegarantier hanteras sedan år 2013 av Länsstyrelsen i Skåne län.		
Not	15	Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringsändamål	2014	2013
		Ingående balans	11	0
		Årets förändring	57	11
		Utgående balans	67	11
		Uppdelat på		
		Älgvårdsfonden		
		Ingående balans	11	0
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	57	41
		Lämnade bidrag	0	-30
		Utgående balans	67	11
Not	16	Lämnade bidrag	2014	2013
		Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-18 720	-13 505
		Lämnade bidrag till övriga, samt vissa förluster och periodiseringar	-16 923	-10 545
		Summa Lämnade bidrag	-35 643	-24 050
		inom verksamhetsområden		
		Allmänt och övergripande inom myndighetsövergripande verksamhet	-1 943	-1 891
		Jakt och viltvård	0	-85
		Företagsstöd inom regional tillväxt	-5 474	-3 618
		Regional projektverksamhet	-4 410	-4 226
		Kommunikationsplanering	-1 583	0
		Allmänt och övergripande inom energi och klimat	0	-40
		Förnybar energi	-205	-263
		Hushållning med energi	-541	-255
		Fornminnen	226	0
		Fornminnes- och kulturlandskapsvård	0	-98
		Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	-192	0
		Skydd mot olyckor, räddningstjänstansvar	-240	0
		Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	-50	-50
		Miljömål	-3 532	-2 318
		Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	-127	0
		Efterbehandling av förorenade områden	-4 450	-1 200
		Kalkning av försurade vatten	-2 899	-3 862
		Biologisk återställning i kalkade vatten	-305	-438
		Restaurering eutrofa (närlingsrika) sjöar	-2 176	-113
		Stöd till lantbruksutvecklingsåtgärder	-3 517	-1 074
		Stöd till fisket	-1 870	-1 897
		Fiskevård och fritidsfiske	-480	-100
		Fördelning av statsbidrag inom folkhälsa	-478	-1 036

	<i>Främjande insatser inom folkhälsoområdet</i>	-1 210	-1 290
	<i>Jämställdhetsfrågor</i>	-159	-197
	<i>Integrationsfrågor</i>	-29	0
		-35 643	-24 050
	Ökningen beror på ökade bidragsutbetalningar avseende företagsstöd inom regional tillväxt, bredbandsutbyggnad, LOVA-medel, efterbehandling av förorenade områden samt restaurering av Lyckebyån.		
Not 17	Årets kapitalförändring	2014	2013
	Verksamhetsutfall		
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-44	-45
	Anläggningstillgångar	-48	-48
	Semesterlöne- och löneskuld	472	306
	Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av externa medel	-345	-223
	Summa verksamhetsutfall	36	-10
	Uppbörd		
	Transfereringar		
	Lönegaranti konkurser	0	-68
	Summa Transfereringar	0	-68
	Summa årets kapitalförändring	36	-78
	Lönegarantier hanteras sedan år 2013 av Länsstyrelsen i Skåne län.		

Noter till balansräkningen

Not	18	Immateriella anläggningstillgångar	2014-12-31	2013-12-31
		Ingående anskaffningsvärde	25	25
		Årets anskaffning	437	0
		Årets försäljning, utrangering	0	0
		Utgående anskaffningsvärde	462	25
		Ingående avskrivningar	-25	-25
		Årets avskrivningar	-53	0
		Årets försäljning, utrangering	0	0
		Utgående avskrivningar	-78	-25
		Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	383	0
Not	19	Materiella anläggningstillgångar	2014-12-31	2013-12-31
		Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde	1 000	1 000
		Årets anskaffning	0	0
		Årets försäljning, utrangering	0	0
		Utgående anskaffningsvärde	1 000	1 000
		Ingående avskrivningar	-845	-798
		Årets avskrivningar	-48	-48
		Årets försäljning, utrangering	0	0
		Utgående avskrivningar	-893	-845
		Bokfört värde	107	155
		Maskiner, inventarier, installationer mm.		
		Ingående anskaffningsvärde	7 919	7 270
		Årets anskaffning	53	649
		Årets överföring från Pågående nyanläggningar	0	0
		Årets försäljning, utrangering	-361	0
		Utgående anskaffningsvärde	7 611	7 919
		- varav innehav enligt finansiellt leasingavtal	0	0
		Ingående avskrivningar	-4 192	-3 194
		Årets avskrivningar	-1 118	-998
		Årets försäljning, utrangering	361	0
		Utgående avskrivningar	-4 949	-4 192
		- varav innehav enligt finansiellt leasingavtal	0	0
		Bokfört värde	2 663	3 728
		Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	2 770	3 883
Not	20	Utlåning	2014-12-31	2013-12-31
		Investeringsstöd		
		Ingående balans, utlåning	105	129
		Årets utlåning, utlåning	200	0

	Årets amortering, utlåning	-58	-9
	Årets nedskrivning, utlåning	0	-15
	Utgående balans Investeringsstöd	247	105
	Fiskerilån		
	Ingående balans, utlåning	44	69
	Årets amortering, utlåning	0	-25
	Utgående balans Fiskerilån	44	44
	Räntestöd		
	Ingående balans, utlåning	62	62
	Värdereglering, utlåning	-62	-62
	Utgående balans Räntestöd	0	0
	Summa utlåning	291	149
Not 21	Kundfordringar	2014-12-31	2013-12-31
	Kundfordringar	244	158
Not 22	Fordringar hos andra myndigheter	2014-12-31	2013-12-31
	Diverse fordringar andra myndigheter	1 080	403
	Mervärdesskatt	1 761	1 709
	Summa	2 841	2 112
Not 23	Övriga kortfristiga fordringar	2014-12-31	2013-12-31
	Uppbördsfordringar	140	160
	Övriga kortfristiga fordringar	315	350
	Summa	456	510
Not 24	Periodavgränsningsposter	2014-12-31	2013-12-31
	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyror	2 029	2 066
	Övriga förutbetalda kostnader	223	0
	Summa förutbetalda kostnader	2 252	2 066
	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	11 151	10 486
	varav		
	Kammarkollegiet	25	0
	Riksantikvarieämbetet	0	-418
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	6 298	10
	Länsstyrelsen i Skåne län	22	20
	Naturvårdsverket	2 077	8 182
	Statens jordbruksverk	2 564	2 455
	Affärsverket svenska kraftnät	50	0
	Valmyndigheten	0	3
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	12	234
	Havs- och vattenmyndigheten	82	0
	Folkhälsomyndigheten	20	0

	Totala upplupna bidragsintäkter	11 151	10 486
	Övriga upplupna intäkter	0	23
	Summa periodavgränsningsposter	13 402	12 575
	Fordran på Länsstyrelsen i Västra Götalands län har ökat år 2014. En del förklaras av att det finns en skuldpost på 2,3 mkr i not 37 år 2013 som egentligen skulle finnas som en fordran 2013-12-31. Ökningen på 4 mkr beror på upp- arbetade kostnader i EU-projektet Grace, som Länsstyrelsen i Västra Götalands län ansvarar för. Fordran på Naturvårdsverket har minskat år 2014. Motsvarande minskning finns i not 37, vilket beror på ändrad redovisningsprincip år 2014. Kostnaderna i naturreservaten finns som en fordran år 2013 och intäkterna finns då som en skuld i not 37. År 2014 finns istället nettot av intäkterna och kostnaderna som en fordran i not 24.		
Not 25	Avräkning med statsverket	2014-12-31	2013-12-31
	Uppbörd		
	<i>Ingående balans</i>	-192	-562
	Redovisat mot inkomsttitel (-)	-3 392	-2 593
	Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	3 444	2 963
	Fordringar/skulder avseende uppbörd	-140	-192
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	<i>Ingående balans</i>	1	0
	Redovisat mot anslag (+)	9 755	9 270
	Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-9 755	-9 269
	Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	1	1
	Anslag i räntebärande flöde		
	<i>Ingående balans</i>	-1 486	874
	Redovisat mot anslag (+)	60 456	55 780
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-59 384	-58 141
	Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	0
	Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-415	-1 486
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	<i>Ingående balans</i>	812	1 035
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-345	-223
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	467	812
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	<i>Ingående balans</i>	28 524	29 618
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	25 702	22 011
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-37 514	-29 412
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	6 310	6 307
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	23 021	28 524
	Summa utgående balans avräkning med statsverket	22 935	27 658
Not 26	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2014-12-31	2013-12-31
	Räntekonto i Riksgälden	8 582	14 887

Not	27	Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret				2014-12-31	2013-12-31
		Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar				12 161	9 353
Not	28	Förändring av myndighetskapitalet					
		Stats- kapital	Donations- kapital	Balanserad kapital- förändring, ej anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapital- förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital- förändring, bidrags- finansierad verksamhet	Summa
	Utgående balans 2013	447	0	-83	-515	0	-152
	<i>varav</i>						
	Statskapital utan avkastningskrav	447	0	0	0	0	447
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	35	0	35
	Anläggningstillgångar	0	0	-83	0	0	-83
	Semesterlöne- och löneskuld	0	0	0	-550	0	-550
	Lönegaranti konkurser	0	0	0	0	0	0
	Ingående balans 2014	447	0	-83	-515	0	-152
	Årets kapitalförändring						
	<i>varav</i>						
	Investeringsstöd (4136)	142	0	0	0	0	142
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	-44	0	-44
	Anläggningstillgångar	0	0	-48	0	0	-48
	Semesterlöne- och löneskuld	0	0	0	127	0	127
	Summa årets förändring	142	0	-48	84	0	178
	Utgående balans 2014	589	0	-131	-432	0	26

Not	29	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2014-12-31	2013-12-31
		Ingående avsättningar	843	520
		Årets pensionskostnader	-12	947
		Årets pensionsutbetalningar	-236	-625
		Utgående avsättning	594	843
Not	30	Övriga avsättningar	2014-12-31	2013-12-31
		Kompetensväxlingsåtgärder		
		Årets förändring	124	118
		Utgående balans	889	765
		Summa övriga avsättningar	889	765
Not	31	Lån i Riksgäldskontoret	2014-12-31	2013-12-31
		Ingående balans	3 624	4 056
		Under året upptagna lån	436	568
		Årets amorteringar	-1 171	-1 000
		Utgående balans	2 889	3 624
		Beviljad låneram	4 500	4 500
Not	32	Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2014-12-31	2013-12-31
		Beviljad kreditram	3 900	3 900
Not	33	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2014-12-31	2013-12-31
		Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	2 615	1 783
		Lagstadgade arbetsgivaravgifter	1 121	1 076
		Premier avtalsförsäkringar	0	0
		Mervärdesskatt	354	15
		Summa	4 089	2 873
Not	34	Leverantörsskulder	2014-12-31	2013-12-31
		Leverantörsskulder	4 349	3 335
Not	35	Övriga kortfristiga skulder	2014-12-31	2013-12-31
		Personalens källskatt	1 035	971
		Övriga kortfristiga skulder	314	319
		Summa	1 348	1 290
Not	36	Depositioner	2014-12-31	2013-12-31
		Depositioner	12 161	9 351
		Ökningen år 2014 beror på nedsättning av medel från Naturvårdsverket med 3,4 mnkr.		

Not	37	Periodavgränsningsposter	2014-12-31	2013-12-31
		Upplupna kostnader		
		Upplupna löner, arvoden inkl social avg	321	689
		Upplupna semesterlöner inkl social avg	5 128	4 953
		Övriga upplupna kostnader	1 231	489
		Summa upplupna kostnader	6 681	6 132
		Oförbrukade bidrag från annan myndighet	30 734	42 721
		varav		
		Kammarkollegiet	1 837	491
		Riksantikvarieämbetet	356	265
		Länsstyrelsen i Dalarnas län	0	64
		Länsstyrelsen i Kalmar län	693	140
		Länsstyrelsen i Kronobergs län	0	142
		Länsstyrelsen i Uppsala län	433	734
		Länsstyrelsen i Örebro län	2 111	1 815
		Länsstyrelsen i Hallands län	60	136
		Socialstyrelsen	1 018	1 601
		Länsstyrelsen i Västra Götalands län	16	-2 318
		Länsstyrelsen i Skåne län	168	478
		Naturvårdsverket	2 100	9 473
		Boverket	11	70
		Statens jordbruksverk	2 440	3 179
		Statens folkhälsoinstitut - Upphört	0	1 309
		Post- och telestyrelsen	1 348	3 911
		Regeringskansliet	611	685
		Statens energimyndighet	207	1 187
		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	438	379
		Tillväxtverket	126	565
		Havs- och vattenmyndigheten	16 725	18 414
		Folkhälsomyndigheten	37	0
		Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
		- Inom tre månader	0	0
		- mer än tre månader till ett år	9 620	15 323
		- mer än ett år till tre år	21 115	27 398
		- mer än tre år	0	0
		Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	237	491
		Summa oförbrukade bidrag	30 972	43 212
		Den negativa skulden på Länsstyrelsen i Västra Götalands län har minskat år 2014 eftersom den istället ligger som en fordran i not 24.		
		Skulden på Naturvårdsverket har minskat år 2014. Motsvarande minskning finns i not 24, vilket beror på ändrad redovisningsprincip år 2014. Kostnaderna i naturreservaten finns som en fordran år 2013 och intäkterna finns då som en skuld i not 37. År 2014 finns istället nettot av intäkterna och kostnaderna som en fordran i not 24.		
		Summa periodavgränsningsposter	37 652	49 344